

**Antidotarium siue de exacta componendorum
miscendorumque medicamentorum ratione libri tres, :
Omnibus Pharmacopoeis longè vtilissimi**

<https://hdl.handle.net/1874/433554>

2

ANTIDOTARIUM,

SIVE

DE EXACTA COMPONENTO-

RVM MISCENDORVMQUE ME-

DICAMENTORVM RATIONE

LIBRI TRES,

Omnibus Pharmacopœis longè utilissimi,

Ex Græcorum, Arabum, & Recentiorum Medi-
corum scriptis maxima cura & dili-
gentia collecti.

Nunc verò primùm ex Italico sermone Latini facti.

ANTVERPIAE,

EX OFFICINA CHRISTO-

PHORI PLANTINI.

M. D. LXI.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO.

Summa priuilegij.

Cantum est diplomate Regio, ne quis Antidotarium hoc, siue de exacta cõponendorum miscendorumq; Medicamentorum ratione libros tres in hisce sua Maiestatis ditionibus præter Christophorum Plantinum vllõ modo proximo triennio imprimat, vel alibi impressum importet, aut venum exponat sub graui multa, vt latius habet Priuilegium. Datum Bruxellis, 7. Februarij. An. M. D. LXI.

Boudeuyns.

CAROLVS CLVSIVS PETRO

COLDENBERGO PHARMACOPOEO

ANTVERPIANO S.

PRODIIIT superioribus diebus
Libellus italicè conscriptus
(Dispensarium vocant) medi-
camentorum compositiones
continens. Eum cum perlegis-
sem, dignum iudicavi qui & reliquis natio-
nibus eius linguæ ignaris cõmunicaretur:
nam in eo medicamenta meliori methodo
descripta conspiciebam, quàm in reliquis
Antidotarijs, & multas insuper veterũ Me-
dicorum compositiones in vsum reuocari,
quæ à maioribus nostris planè neglectæ fue-
rant. Qua re tecum communicata, hortari
me cœpisti, vt illum latinum facerem. Ego
qui noueram me huic oneri imparem, nec
tam confirmato esse iudicio, vt in hac Me-
dicinæ parte præclari quidquam à me ex-
pectari debeat, quantum potui reluctatus
sum, ne meam inscitiã proderem: sciebam
enim quàm præclarè cum illis agatur, qui-
bus hoc tempore priuatim suis studijs frui
licet. Sed cum nihil agerem, idque à me tu
& Plantinus tantoperè expeteretis, cona-

tus sum mihi persuadere, vobis assentien-
dum esse, meum iudicium quantum potui
fallens. Quòd si conceptæ speci noster co-
natus non responderit, vestro periculo id
esto, quandoquidem me huc impulistis.
Vides igitur, mi Coldenberge, quàm du-
ram vterque ceperimus prouinciam: tu,
qui talem opinionem de me conceperis:
ego, qui, dum eam veram esse mihi persua-
deri sino, negotium hoc sim aggressus.
Versionem itaque ad finem perduxì, de
qua hoc affirmare possum, summam me o-
peram adhibuisse, vt, si minus feliciter, at
certè fideliter & propriè singula redderen-
tur, & cõpositiones aliquot corruptæ resti-
tuerentur: qua in re plurimũ mihi profuisti,
quemadmodũ nonnullæ cõpositiones à te
emendatæ ac restitutæ testari possunt. Ad
hæc singulorum ferè medicamentorum fa-
cultates ex ipsis Autoribus collectas adie-
ci, ne quid in alijs esset, quod in hoc desi-
derari meritò posset. Denique talem ef-
feci, vt cum optimis quibusque Antidota-
rijs conferri posset. Cæterum, tametsi hu-
ius vtilitatem satis pro dignitate commen-
dare non queam: quoniam tamen varia
sunt hominum iudicia, atque ille hoc, hic
illud

illud præferendum censeat, fieri non potest ut quis omnibus placeat, atque adeò hæc ratio est, cur tot quotidie prodeant novæ Medicamentorum formulæ. Sed utinam, aut tu, (quod futurum spem fecisti) aut alij viri eruditi in Nicolao restituendo operam aliquando collocetis, ut hic suo nitenti ad veterum exemplarium fidem restitutus, vnus proponatur omnibus Pharmacopolis, cuius normam in conficiendis medicamentis sequantur, relictis vulgaribus Dispensarijs plerunque corruptissimis: aut sanè D. Rondeletij viri doctissimi Pharmacopœa in publicum tandè emittatur: hæc enim vna multorum Dispensariorum instar omnibus esse possit. Quod reliquum est, non inconsultè me facturum existimaui, si opus iam absolutum tuæ fidei committerem, & veluti tuum facerem: Nam, cum ad eius versionem me impuleris, eius etiam curam atque patrocinium te suscipere æquum est, illud apud te cogitans, ut si dignum iudices, in publicum prodire sinas, sin minus, suppressas. Vale, Parisijs 1561.
Cal. Aprilis.

CLARISSIMIS VIRIS

CONSULIBVS FACVLTATIS
MEDICAE ET

Pharmacopœæ in vrbe Florentina,

COLLEGIVM MEDICORVM S.

MAGNA cum ratione prudentiaque à vestris antecessoribus constitutum fuit, viri Clarissimi, vt omnes huius nostræ vrbis Pharmacopœi, in Medicamentis componendis, idem Antidotarij exemplar sequerentur: ne, si qui fraudem committere vellent, facultas illis adimeretur, in eos animaduertendi. Quæ sanè fraus facile latere potuisset, si pharmacopœi Medicamenta sua ad eandem normam componere coacti non fuissent. Hinc factum est, vt qui id temporis Magistratu fungebantur, collegio Medicorum prouinciam dederint, singulas Medicamentorum compositiones, Receptas vulgò appellant, examinandi, ac in vnum quasi corpus colligendi: ijs animaduersionibus adhibitis, quas Medicamentorum cõpositionibus necessarias iudicarent. Et hæc quidem omnia lingua vulgari et vernacula, vt cum his qui in vrbe, tum ijs qui in hac vniuersa ditione sunt, communia essent. Quibus summa cum diligentia peractis, Compositiones omnes quæ in usu erant, in vnum volumen

men transcripserunt, quod in hunc usque diem omnibus Pharmacopœis commune fuit.

Ceterum cum perierit hic liber, & alia pleraque noua Medicamenta in lucem prodierint: iisdem impulsis rationibus, quibus maiores vestri, & vestros Pharmacopœos eandem regulam in Medicamentorum compositione sequi cupientes, Medicis huius ætatis præcepistis, ut, perlecto eo Antidotario quod olim in usu fuit, ea insuper illi adderent, quæ magno cum iudicio euulgata sunt.

Dum autem per omnia vobis satisfacere, ut decet, studemus, ea qua potuimus breuitate & perspicuitate in hunc librum collegimus, quicquid ad munus nobis iniunctum necessario requiri posse arbitrati sumus.

Vos itaque conatum hunc nostrum boni consilere, & de eo, in Reipublicæ utilitatem, ac Dei gloriam, pro vestra prudentia constituere, etiam atque etiam rogamus.

ARGVMENTA SINGVLORVM
LIBRORVM.

PRIMVS, De Medicamentorú simplicium delectu ritè faciendorum de eorundem præparatione ac conseruatione agit: denique Medicamentorum compositorum genera, eorumque miscendorum & administrandorum rationem explicat.

SECVNDVS, Omnis generis Medicamenta, quæ hodie in vsu sunt, continet, eaque ex varijs Autoribus excerpta, vt cuilibet ex Medicamentorum inscriptione perspicuum est.

TERTIVS, Isque vltimus, Ponderum & Mensurarum descriptiones docet: deinde Succedaneorú catalogum ex veteribus Medicis collectorum complectitur.

5

ANTIDOTARIUM,
SIVE
DE COMPONENTORVM, MISCEN-
DORVM QVE MEDICAMENTO-
RVM EXACTA RATIONE

Liber Primus.

De Pharmacopæi officio.

FELICI ingenio, & corpore benè
constituto, moribus item compositis
Pharmacopœum esse decet, libera-
lem, non avarum, fidum, & à pueris
in simplicium cognitione diligenter
non solum versatum, sed qui omnia
loca perlustrarit, vnde sibi plantas, aliâq; medicamen-
ta colligere possit. Latinæ præterea linguæ tam peri-
tum esse oportet, vt Dioscoridem, Galenum, Serapio-
nem, Mesuem, Auicennam, reliquosque qui de mate-
ria *Φαρμακοποικῆ* scripserunt, intelligere possit.

Eius officina salubri loco sita sit, quam nec venti
perflent, nec Sol permeet, nec fumus, nec teter odor
vllus molestus sit: varijs præterea reponendis confer-
uandisq; accommoda: nonnulla siquidem locis sub-
terraneis, pleraque æditioribus præparanda & con-
seruanda sunt. Hortum insuper, aut locum aliquem
Soli expositum habeat, in quo & siccare quæ siccandæ
sunt, & albedinem etiam quibusdam medicamen-
tis conciliare possit: in quo denique omnia ea para-
ri possint, quæ ex Medicorum præscripto ad Solem
confici debent.

DE MEDICAMENTORVM

SIMPLICIVM DELECTV AC CONSERVATIONE.

Simplicium genera.

MEDICAMENTA simplicia, aut omnis generis Plantæ sunt, earumq; partes, aut animalia & earum partes, aut Terræ genera, aut Lapidum, aut Metallorum, quæque ex eorum venis eruuntur, aut foëdinis nascuntur, aut mari, salisue aquis aut dulcibus. Ex his autem quædam apud nos nascuntur, quædam aliunde adferuntur.

Nostratia, quo tempore, quo loco, & qua ratione colligi & reponi debeant, regulis quibusdam comprehendemus.

Peregrina verò, quomodo sint dignoscenda & deligenda docebimus: deinde (quia plerunque contingit, vt quæ ex locis remotioribus aduehûntur, magno emantur, eamque ob causam adulterentur, aut plurimum de sua generositate deperdant) sigillatim notitas persequemur, quibus medicamenta illa rara, quæ facile adulterari solent, aut alioqui exoleta ad nos veniunt (tum quod sine vllò delectu collecta sint, aut malè seruata, tum temporis diuturnitate euanida) à veris & synceris discerni possint, ne medicamenta ea parte deficiant, in qua plerunque maior illorum vis reposita est.

De Herbis Nostratibus.

QVÆ apud nos nascuntur Herbæ in montibus, collibus, & planis locis: ipsis montibus altissimis colligi debent, locisque Soli & vento expositis, paucis exceptis quæ collibus frequentiores, magisque odoratæ sunt, vt chamædryes & chamæpitys.

Quæ

Quæ verò locis planis duntaxat nascuntur, ea locis ficcioribus, & à lacubus & fluminibus procul distis colligenda sunt, nisi riguis gaudeant, vt nymphæa, tribulus aquaticus, lens palustris & similes.

Cæterum iam florentes, & semen quodammodo conficientes colligi debent cælo sereno, nullis per aliquot ante dies decidentibus pluuijs, nec etiam rore nimium madentes, nimioûe Solis calore retorridæ.

Deligendæ sunt succi plenæ, floridæ, fugiendæ graviores, gracilliores & marcidæ. Comæ ergò cum folijs & floribus sumendæ.

Siccantur in vmbra loco ad Meridiem spectante, non humido, puluerisque & fumi experte.

Pyxidibus reponendæ, ne à prædictis offendi possint. Seruant suas vires annum vnum: itaque quotannis renouandæ, nisi si anno collectæ fuerint, cuius temperies admodum sicca fuerit pluuiarumque expers: & cõtra subsequatur æstas admodum humida: tunc enim præstat his vt, quæ sicco illo anno superiore collectæ sint, quàm quæ subsequenti pluuioso.

De Herbis Peregrinis.

QVOD ad Peregrinas herbas attinet, quæ apud Veteres in pretio erant, certisq; quibusdã locis nascerentur, ad quos nunc nõ datur accessus, eamq; ob causam non adferuntur: omni diligentia animaduertendum est, an apud nos nascantur: deinde an illis facultate respondeant, notisque à Dioscoride atq; alijs tum veteribus tum neotericis authoribus delineatis: an præterea natales conueniant, veluti si montes sint similes, quales hi erant in quibus nascebantur, quæ tantoperè ab illis laudabantur. His certè similes sunt in Italia multi, præsertim in Hetruria & Liguria, in quibus herbæ colliguntur nõ minus generosæ, quàm quæ è Creta, alijsuè locis celebratis petebantur, præsertim si nec ver, nec æstas admodum pluuiæ fuerit, obseruato scilicet tempore colligendi, & reponendi modo,

LIBER PRIMVS

modo, vt suprà dictum est.

De herbis peregrinis quæ apud nos non nascuntur.

E A E herbæ quæ apud nos non crescunt, quasque omnino aliunde aduehi oportet, ex Medicorum scriptis, vsuque quotidiano, notis quibusdam generalibus facile cognosci possunt, è quibus depræhendere licet, num eæ plantæ collectæ fuerint loco, tempore, modoque conuenienti, tum etiam repositæ, ita vt nec temporis, nec loci, nec vecturæ ratione incômodum vllum passæ sint; quod ex odore, sapore, & earum colore depræhenditur, si insuper folia & flores ipsis ramis cohæreant.

De Floribus.

FLORES qui in quotidianum vsum veniunt, magna ex parte apud nos nascuntur: colligunturque iam aperti, antequam marcescant, ijs locis in quibus ipsæ plantæ maximè celebres sunt. Siccantur & reponuntur vt ipsæ herbæ, durantque in sua facultate annum: singulis verò annis renouari debent, vt de Herbis dictum est.

Qui aliunde aduehuntur, ex odore, sapore, & natiuo colore dignoscuntur: si præterea adhuc integri sint, nec cômuniti, vel si nullû aliàs vitiû contraxerint.

De Seminibus.

SEMINA nostratia ijs locis colligenda sunt, quibus præstantissimæ herbæ nascuntur, eo nempe tempore, quo de herbis dictum est, cùm videlicet maturerunt, antè quàm decidant. Deligantur pleniora, non rugosa, & quæ odorem saporemque sui generis perfectissimum seruant. Siccantur vt herbæ, deinde vasculis vitratis aut sacculis reponuntur, locoque sicciore & humiditatis experte. Cæterùm quæ certis regionibus celebrabantur (vt etiam ipsæ herbæ) his locis, si fieri potest, colligi debent, quæ proximè accedant ad eorû similitudinè, quæ à veteribus cômendabantur. Nostratia annum aut biennium durant.

Quæ

Quæ foris, & peregrinis regionibus adferuntur, considerare oportet, an notis respondeât à Medicis præscriptis, & in eorum cognitione exerceri, vt ex sapore & odore dignosci possint. Deligantur ea quæ corpulenta sunt, nec rugosa & cariota.

De Fructibus.

FRUCTVS nostrates his locis colliguntur, vbi eorum plantæ sunt præstantissimæ. Colliguntur autem dum maturuerunt, antè quàm marcescant. Deliguntur pleniore & bene habiti. Siccantur sole aut clibano pro humiditatis illis innatæ ratione. Reponuntur armarijs, pyxidibus, & locis quo neque humor vllus, neque fumus, neq; puluis pertingere possit: & mutantur quotannis.

Fructus peregrini ex ipsorum notis particularibus dignoscuntur, eorumque præstantia illis ipsis cognoscitur signis, quibus etiam semina.

De Radicibus.

RADICES colligendæ sunt locis aptis, optimæ quæque, & præstantissimæ, fructu iam deperdito, & incipiente foliorum defluvio, celo sereno; pluviæ nanque illas imbecilliores reddunt, & humore crudo implent. Siccantur autem cum integræ, scilicet quæ sunt exiguæ, vt valerianæ radix, asari, rusci, asparagi, & similium: tum in taleolas sectæ: tum etiam matrice exempta, & solo cortice reseruato: deinde filtraiectæ paruis interuallis ne sese contingant, suspenduntur loco supra recitato, donec probè siccata fuerint, veluti radices gentianæ, brionæ, carlinæ, centaury maioris, & similium, quæ planè eodem modo quo herbæ reponuntur. Exiguæ radices in annū feruantur: Maiore in biennium. Mutandæ autem sunt intra id tempus, si anni temperies sicca fuerit: sin autem admodum humida fuerit, eo præsertim tempore quo radices colligendæ sunt, satius est illis vti quæ præcedente anno collectæ sint, modo ea qua dictum est

LIBER PRIMVS

est ratione seruata sint.

Exoticæ Radices peculiaribus notis dignoscuntur. Deligendæ autem sunt quæ saporem, odorem, & colorem sui generis perfectissimum habeant, quæq; sint bene habitæ, non cariosæ, non marcidæ, nec rugosæ si fieri possit.

De Succis.

SUCCI ex plantis eliciuntur, virentium & tenerorum foliorum cauliumue tritura, & manuum aut torcularis expressione. Horum statim ab expressione vsus est, adseruanturq; aut liquidi, aut siccati, aut cum saccharo mixti in modum Syrupi. Qui liquidi seruandi sunt, igne aut insolatione à crassioribus partibus repurgantur, & in phialam injiciuntur superfuso aliquantulo oleo. Qui sicci reponendi sunt, aut sole, aut igne probe siccantur: tum demum vasculis vitratis, aut pyxidibus reponuntur. Liquidi mutantur quotannis. Sicci verò & apud nos expressi, aut singulis annis, aut ad summum biennio.

Externi generatim dignoscuntur, aut odoris, saporis, coloris præstantia, aut si non puluerulenti sint, alio modo corrupti.

De Liqueuribus, Lachrymis, & Gummiis.

LIQVORES, Lachrymæ, & Gummi quæ Medicis in vsu sunt, magna ex parte peregrina sunt. Nostra verò ex stirpibus adultioribus defluunt, aut ex succo prægnantibus exprimuntur.

Iisdem verò notis Peregrina cognoscuntur, quibus supra dictum est: eorum autem præstantia, aliorum quorundam collatione: quorum sigillatim mentionem faciemus, cum de simplicibus medicamentis agemus.

De Corticibus.

CORTICES quibus Medici vtuntur, partim è fructibus, partim ex radicibus, partim ex ramis sumuntur, loco, tempore, & modo conuenienti, vt dictum est.

Peregrini prædictis rationibus dignoscuntur: de quibus

quibus etiã sigillatim agemus: de his præsertim, quæ in frequentiore usu sunt.

De Lignis.

LIGNA magna ex parte peregrina sunt. Nostra autem ex arboribus adultis decerpenda sunt.

Peregrina particulatim tractabimus.

De Medicamentis ex Animalibus desumptis.

EX Animalibus integris, aut eorum partibus medicamenta sumuntur: Præferenda autem ea sunt, quæ ex Animalibus mediæ ætatis, bene pinguibus, beneq; habito corpore desumuntur. Quo modo autem præparentur & conseruentur, postea dicemus.

De ijs que ex terra & aquis sumuntur, item de Metallicis, & Terris.

HOC Medicamentorum genus plerunque peregrinum est. Itaque de singulis quæ in maiore usu sunt agemus, & alijs quibusdã, quæ, cum aliunde adferantur, difficilè cognoscuntur. Horum autem descriptionem dabimus ex antiquis Scriptoribus, easque notas enumerabimus, quibus & eorum præstantia, & adulterium, si quæ sunt adulterina, facilè deprehendatur, eaque omnia ordine alphabetico trademus.

ACACIA planta est spinosa, è cuius fructu succus acacia exprimitur, quem, quoniam nõ habemus, non necesse est describere, sed in succedaneis, quid eius loco sumendum sit, dicemus. Manat & gummi ex ea spina, quod videtur gummi tragacanthæ vulgare, vt in eius historia dicemus.

Acorus teste Dioscoride folia fert iridis, radices non dissimiles, summo cespite sparsas, complicatas, geniculis interceptas, in obliquum actas, albicantes, gustu acres, &, vt Gal. ait, modicè amaras & odoratas. Optima est densa, candida, carie non exesa, plena, odorata. Cæterum omnes has ferè notas habet ea radix, quæ hodie vocatur calamus aromaticus. Hanc ob causam, hæc semper pro acoro sumenda est, siue

ea quæ in Succedaneorum catalogo recensetur.

Adeps ex animali florente legitur. Eodem autem tempore non colligitur omnium animalium adeps, quod eodem tempore non pinguescant. Reponitur autem bene lotus, & ab omni cruento alijsque immunditijs repurgat^o, loco sicco ad Aquilones spectante: siue figulinis vasculis vitratis, folijs lauri siccis conuolutus, & obturatus: aut exemptis membranis diligentissimè tritus, & duplici vase liquatus, fictili vitrato bene obturato locis siccis. Recens etiam & sine sale vsurpatur: & quando adipem absolutè reperies, sumes adipem recentem illius anni, & sine sale conditum, quia post illud tempus mutat qualitatem, alijsque præditus est facultatibus.

Aes qua ratione vrendum sit, vt eius in Medicina vsus esse possit, postea dicemus. Aes verò vsum illud est, quod Itolorum vulgo Ferretto di spagna vocatur. Probatum rubrum, & quod tritum colore cinnabarrim imitatur.

Aloë succus plantæ eiusdem nominis notissima est. Eius apud Diosc. duo sunt genera: quoddam arenosum, quod sedimentum purissimæ esse videtur: alterum iocinoris modo concretum, ex quo nomen vulgare sumpsit aloës hepaticæ. Eligi debet pinguis, syncera, calculorum & arenularum experta, nitida, rufi coloris, friabilis, iocinoris modo coacta, facile liquecens, & eximia amaritudinis. Improbatur nigra, difficile liquecens. Adulteratur gummi, quod deprehenditur gustu: nam non valde amara est, neque tam validi odoris, neque digitis friata ad minima vsque frustra resoluitur. Nonnulli, teste Diosc. illam succo acaciæ adulterant, quod maleficium gustu deprehenditur, minus enim amara est, magisque adstringit.

Aluminis apud veteres tria fuerunt genera, Liquidum, Rotundum, Scissile, quo dicitur utimur sub nomine vulgari aluminis plumæ. Cæterum quotiescunq;

in medicamento alicuius compositione alumen simpliciter reperitur, scissile intelligendum est, veluti omnium efficacissimum. Optimum est candidissimū, valde adstringens, graui odore, non lapidosum, non compactum, sed plerunque in capillamenta quædam canescentia dehiscens. Ex Aegypto adfertur. Adulteratur lapide Amiantho, sed gustu dignoscitur, quòd non adstringat.

Præter iam recitata aluminū genera, factitia tria reperiuntur: nempe alumem sæcum, quod fit ex vini sæcibus Sole siccatis donec albescant, deinde vsitis. Alumen catinum, quod fit è cineribus herbæ kali, seu sordæ vulgaris: Alumen scaiolæ, idque fit è lapide speculari, quem vulgò speculum asini vocant.

E factitijs etiam sunt alumen rocæ, & zucharinum: illud ex lapide candido, interdum sub rubro sæpius præparato: hoc verò ex alumine rocæ, saccharo, & oui albumine paratur. Aluminis liquidi & rotundi loco, satis commodè vsurpare possumus alumen rocæ.

Ambra citrina, Latinis succinum, Græcis ἤλεκτρον, & Arabibus carabe dicta, ex quorundam sententia nascitur è liquido bitumine, quod è littoribus defluens in mare, concrefcit eo quo videmus modo. Reperitur in Germaniæ maritimis, procellis in littus prouoluta. Eius sunt aliquot genera: Fulua, quæ pellucida est, candida, & similibus alijs coloribus prædita: Candida verò, quòd leuior sit, & odorator, optima cèsetur. Probatu ea quæ attritu calefacta, illico paleas, aliasque res minutas ad se trahat, & quæ accensa bituminis odorem reddit.

Ambra odorifera quæ ex Arabia fœlice, & India defertur; Iuxta quorundam sententiam etiam ex bitumine nascitur, eodem quo ambra fulua Germanica modo. Hæc plerunque in ventre piscium reperitur, qui ea copiosius vorata moriuntur. Laudatur quæ circa eorum renes reperitur: improbatu quæ in sto-

macho est: ea verò optima habetur, quæ nondum à piscibus denorata est, tametsi in ipsis piscibus non aspernanda interdum reperiatur. Optima est quæ ex India aduecta fuluescit: post eam, quæ ex Arabia fœlici adfertur. Est etiam Factitia ex moscho, zibetho, ligno aloës, styrace & ladano: Odor auem rerum ex quibus fit, & color qui plerunque niger est, illam prodit: præterea aquæ imposita citius mollescit quàm natua.

Ammi hodie à nonnullis ostenditur, folijs fœniculo tenuioribus, caule gracili, umbella in qua candidi flores & semen minutissimum, cumino similis, non per omnia respondens veterum descriptioni. Pleriq; existimant, semen quoddam ex Hispanijs sub amomi nomine allatum, verum esse ammi, aut saltem eius loco vsurpari posse. Vide succedanea.

Amomi planta hodie Italiæ incognita est, ideoque plura non attinet hîc dicere: Eius succedaneum reperies ad libri calcem.

Aristolochiæ tria genera Dioscoridi recensentur, Rotunda, Longa, Clematidis. Rotunda hodie notissima, radicem habet rotundam rari modo, reliquasq; notas quas illi tribuit Dioscorides: Longa autem paucis adhuc cognita, quandoquidem ea quæ hodie pro Longa exhibetur vulgo, quibusdam est tertia species Clematidis dicta, quòd nò habeat radices quaternos digitos longas, velut Longa Dioscoridis, sed longissimas & graciles, quales Clematidis describuntur, tametsi (si Dioscoridis textus non est mendosus, ut aliqui existimant) folia semperuiui minoris non illi conueniant. Itaque quænam sit aristolochia Longa & Clematidis, dubitatur. Cùm verò Rotunda sit omnium efficacissima, eius vsus esse debet, quotiescunq; aristolochiæ nomen absolutè reperietur: imò etiam Longæ & Clematidis loco vsurpari potest. Vulgaris Longa omnium imbecillima est.

Armoniacum, Græcis & Latinis Ammoniacū dictum, lachryma est ferulæ Dioscoridi. Notissimū est. Probatum bene coloratum, minutis glebis thuris similitudine, densum, syncerum, castoreum odore imitans, gustu amarum, ligni, calculorum, similibusque sordium expers.

Asa foetida, plantæ peregrinæ lachryma aut succus est. Sunt qui existiment silphij succum esse in Media aut Syria nascentis, qui, teste Diosc. grati odoris non erat, ut armeniacus aut lybicus, quem nonnulli asam odoratam esse arbitrantur & belzoin officinarum: sed non convenit. Nam Dioscorides hunc ut præstantissimum & efficacissimum laudat: Arabes verò asam foetidam calidiorem & potentiorē afferunt: Multò minus belzoin esse potest, quod tanta exalfaciendi vi præditum non est, quantam illi tribuit Galenus, dum laserpitij loco euphorbium non recens substituit. Aspalathum, quòd nondum habebimus, & in officinis prorsus sit incognitū, non describemus: sed ei⁹ succedaneū inter cætera recēsebimus.

Auripigmentum metallica res est, aurum colore imitans. Eius apud Diosc. duo genera. Vnum è multis squamis, ut altera alteri imposita videatur, constat: Id, si purum fuerit, nec ulli materiæ permistum, optimum existimatur. Alterum colore sandarachæ, hoc est rubrum, glandis effigie. Deligendum ergo aureo colore micans, è tenuibus squamis compactum, quod facillè finditur, & lapillis aut terræ permistum non est.

Ex auripigmento nativo fit Artificiale, arsenicum videlicet & Reagal vulgo vocatum.

BALSAMO cum careamus, nulla eius hic fiet mentio, sed eius succedaneū inter reliqua ponemus.

Bdellium lachryma est sarracenicæ arboris, inquit Dioscorides. Probatum gustu amarum, translucentum taurini glutinis modo, intus pingue, & si tactu subi-

LIBER PRIMVS

gitur, mollescens, ligni ac sordis expers, odore vnguis marini incensum. Facultate, secundum, est veluti siccum, resinofum, liuescens. Tertium est Indicum, sordidum, nigrum, grandioribus glebis in offas conuolutum. Adulteratur gummi: sed id minus est amarum, & suffitu minus odoratum. Ex eo quod in usu est, deligendum quod maximè accedit ad prædicti notas, donec præstantius aliquod aduehatur.

Bedeguar, Dioscoridi spina alba dicta, ex quorundam sententia ea est planta spinosa, quæ folia habet longa, angusta, maculis albis distincta, capitula spinosa, & in his flores purpurascens: Nascitur in Hetruria locis montanis præsertim. Huic cõueniunt omnes ferè notæ à Diosc. traditæ, ideo veræ loco vsurpari potest, aut illi substitui, vt infra dicemus.

Been album secundum quosdam polemonium est Dioscoridis, ea inquam planta quæ radice constat cubitali, candida, caule geniculato, betonicæ altili vocatæ non dissimili, ex quo dependent vesiculæ feti folliculi quidam rotundi & candidi, folia polygonomari similia, maiora tamen & longiora, ex intervalis bina. Notissima est per Hetruriam.

Been rubrum, aliqui Dioscoridis tripoliũ esse volunt: Pro hac ostendunt plantam quandam in maritimis nascentem, folijs glasti, magis viuentibus longioribusque; caule per summa diuiso, flosculisque purpureis onusto; radice rubra, palmũ longa & contorta. Been rubrum cũ hac descriptione magis quadrat, quàm album cum polemonia: donec tamè certius de ea iudiciũ statuatur, eius succedaneo vtemur.

Belzoin gummi est arboris peregrinæ (non autem laerpitium) agallochi forsitan, vt quorundam est opinio, quod vulgare est lignum aloës. Optimũ cenetur translucens, albis præditum glebulis, thuris æmulum, rubescens, odore grato, & quando viitur xylo aloës odorem referens: hac enim ratione ab adulterino

terino dignoscitur.

Berberis à Dioscoride spina acuta vocatur. Cæterum tamen incertum est, an frutex ille sit spinosus qui Italis Crespino dicitur, an verò ea planta quæ passim in omnibus ferè sepibus nascitur, folijs incis, mespilo aronice similibus, an alia quædam planta: vulgari tamè berberi vti possumus, donec aliud statuatur.

Bitumen, Græcis ασφαλτος dictum, est veluti terræ adeps qui facillimè ignem concipit. duum est generum. Quod liquidum est vt oleum, vulgo petroleum vocatur, omnibus notum. Aliud densum picis modo quod, antequam concrescat, liquidum aquis supernatare solet: Huius generis est quod in Iudæa nascens peculiariter asphaltos dicitur: videtur autem id esse quod vulgo sic hodie vocatur. Eius verò probatio est vt purpuræ modo splendeat, sitque ponderosum, & validum odorem vibret. Nigrum autem & sordidum vitiosum est. Adulteratur pice, quod color niger indicat, & picis odor.

Quod Babylone natum naphtha vocatur, teste Dioscoridi bituminis candidi aut etiam nigri colatura est, Vis ei ignium rapax. Huius loco, quia ad nos non adfertur, nostro petroleo vti possumus: quemadmodum etiam asphalti loco, si dubium esset an asphaltus sit bitumen Iudaicum. Si quis autem asphalti modo densare velit, vase æneo aut ferreo illud coquet, &, quia facile flammam concipit, flamma, panno lineo madente in vas ubi percoquitur demisso, extinguetur. Hac ratione concretum petroleum pro naphtha & asphaltu usurpari potest.

Quod in Apollonia Epirotarum nascitur, quod mistam bitumini picem redoleat, pissasphaltos appellatur, & mumia Arabum esse creditur, tamen si mumiam etiam appellent, Confectionem quandam qua cadauera condiuntur. Factitia etiam est pissasphaltos, admixta pice bitumini.

Aliud porrò bituminis genus est lapidis modo induratum, veluti terra pharmacitis, aut ampelitis: Deinde quod instar fragmentorum ligni terra effossum, sed atrum vt carbo, multis locis reperitur: Multi præterea alij lapides & gummi bituminis naturam habent, quæ omnia breuitatis causa prætereo.

Bolus Armenia hodie duorū est generū: alterū Orientale: alterū Nostras, quod multis locis nascitur vbi sunt ferri fodinæ. vtraq; rubricæ species est. Existimant nonnulli bolū Orientalem ex Armenia aduehi, esseq; illam ipsam quam Galenus colore pallido, Arabes luteo, croco similem describunt. Cæterum cum illa sit rubra, vt dictum est, non abs re dubitatur, an sit bolus Armenia. Alij putant veram esse terram Lemniam, quæ olim Capræ imagine signabatur, aut eam potius quæ Galeno rubricâ Lemnia vocatur, à terra Lemnia differens, Nam rubrica manus inficit, terra verò minime. Vt vt sit, existimamus alterâ alterius loco vsurari posse, vt postea dicemus. Nostrate vti possumus in medicamentis foris applicandis.

Borax notum est officinis. Fit è lapide translucido borace dicto Nitri fossilis genere. Huius vsus est in medicamentis & Aurifabrorum officinis, quemadmodum apud veteres chryfocollæ. Hæc metallica erat & factitia. Metallica in aurarijs, argentarijs, & ærarijs fodinis reperiēbatur: præstantissima erat æraria, prasini coloris: sed & hodie adhuc in ærarijs fodinis reperitur, arenæ per se similis, aut materiæ metallicæ permixta, sed quæ abrasa arenæ similitudinem gerit. Factitia, ex pueri vrina in æreo mortario trita pistillo æreo fiebat: Hæc Medicis in vsu fuit. Sunt etiamnum aliæ factitiæ, quæ Pictoribus tantū seruiūt.

CALAMVS aromaticus Dioscoridis hodie incognitus est, vulgaris autē calamus aromaticus, Acorum fortè est, vt iam diximus, De eo nunc plura non dicemus: sed Lectorem ad succedanea remittemus.

Cam-

Camphora, Arabibus Indicæ arboris lachryma est: Alijs verò, Indici bituminis genus. Ferunt Indos id bitumen quod ex camphora natiua stillat excoquere, quodque tenuissimarum est partium albescere, & sublatum operculo adhærere, caphuramque in hunc modum conformari, vt illâ videmus. Hinc fit vt Mercatores caphuræ bitumen plerunque admisceant: sed non ita candicat vt caphura illa modo iam dicto excocta. Eligatur alba, pellucida, sincera, valde odorata, quæ pani calido imposita madescit. Semine lini, aut milij, aut psyllij, aut pipere sepulta conseruatur, ne aëri exposita euanescat.

Cantharides officinis notæ sunt. Probâtur in frumento inuentæ, versicolores, & quæ luteas in alis transfuerfas lineas habent, corpore oblongo. Cribro, aut fictili vase conduntur, cuius os raro linteo subligatum deorsum vertitur, vt excepto habitu aceti quàm acerrimi feruentis æstu examinentur. Postea siccantur, & pyxidibus ligneis, aut fictilibus vitratis reponuntur. Biennium durant.

Cardamomum Græcorum, quod est cordumeni Arabum, tametsi multi dubitent quidnam sit. Illud tamen quod officinæ cardamomû maius appellant, cardamomi Græcorum loco vsurpari posse videtur, quia aromaticam quandam acrimoniam, nec non amaritudinem, quamuis obscuram, habet. Aliud verò est cardamomum Arabum à Græcorû cardamomo: Eiusque duo genera constituunt, maius, & minus, vtrumque nobis incognitum: nisi maius illud intelligatur, quod melligetam aut granum Paradisi nuncupant. Semë est angulosum, acre, linguam vellicâs, non admodum aromaticum. Cardamomum minus officinarum nullo modo conuenit cum cardamomo minori Arabum, neque ad aliquod cardamomi genus referri potest: sed est melanthij genus, vt in eius historia dicemus.

LIBER PRIMVS

Cassia Græcorú, vt ex Dioscoride & Galeno colligere licet, cinnamomum siue canella officinarum videtur, qua pro cassia commodè vti possumus. Præfertur longa, odorata, gustu cum acrimonia grato, rufescens: quod genus faciliè reperiri potest.

Cassia Arabum, est cassia illa nigra solutiua vulgo notissima. Eligatur Alexandrina, amplis filiquis, grauis, quæ cõcussa, clausis intus granis nõ strepat, cortice læui & purpurascete.

In Græcorum medicamentis, si cassia præscribatur, eius loco canella optima sumenda est: tum etiam in Arabum scriptis, vbi Græcorum remedia recensent: & ijs etiam medicamentis quæ corpus non soluunt. Sin autem remedia ab Arabibus descripta sint: aut in eum vsum præscripta, vt corpus purgent, cassia nigra vti debemus.

Castorium, castoris testes sunt. Eligi debêt, inquit Diosc. qui ex vno principio committuntur, liquore intus veluti ceroso, odore graui & virus redolente, gustu acri, mordente, friabili, ac multis naturalibus tunicis circumdato. Adulteratur gummi ammoniaco cum castoris sanguine & castorio subactò, deinde in vesiculam coniectò & siccato. Depræhenditur fraus ex notis prædictis, tum etiã quòd factitij testes, ipsis natiuis, qui plerunque sunt exigui, ampliores sunt.

Centaurium duorum est generum, maius, & minus. Maius Dioscoridi folia iuglandis habet, oblonga, viridi brassicarum colore, in ambitu serrata, caullem ceu rumicis, binum aut ternum cubitorum, multis ab radice adnatis, in quibus capita ceu papaueris, in rotunditate oblonga, flos ex cæruleo candicans, cyanio flori perquam similis, verum maior: semen in floribus cõpactum, quale in floribus in pappos euanescentibus esse solet: radix crassa, grauis, sesquicubitum longa, rubescens, succo prægnans rubescete, & cum adstrictione quadã & dulcedine, acri. Huius radix

radix sub rhapontici nomine officinis notissima est. Centaurium minus passim nascitur, notissimumque est ex Dioscoridis præscriptione. Maioris radix in usu est: Minoris coma cum floribus & semine.

Cera notissima est. Optima est subfulva, modicè pinguis, pura, odorata, mellis habitum quadantenus referens. Secundum locum obtinet candicans, & suapte natura pinguis. Laudatur Pontica & Cretica.

Chalcitis metallica est, in venis ærarijs nata, mediæ inter misy & sory facultatis, quibus caremus. De his vide succidanea.

Cinnamomum Dioscoridis hodie incognitum plerique existimant, tametsi non desint qui in canellæ odoratoris capsulis facile reperiri posse putent, quia Diosc. cinnamomi quædam genera cassiæ similia facit. Vt cunque sit, canella optima, & cimamomi, & cassiæ loco vsurpari potest, donec melius aliquod medicamentum quod substitui possit reperiatur.

Coagulum Leporis omnium præstantissimum est: deinde Hoedi & Hinnuli. Excipitur ante quàm ipsa animalia aliud quidquam præter lac maternum degustauerint. Vituli marini coagulum excipitur prius quàm cum matre ad prædam natate possit. Fumo aut sole exsiccata, & loco sicco seruantur. Annum vnum aut biennium durant.

Costus Dioscoridi radix est candida, leuis, eximia odoris suauitate, qualem Arabicum esse dicit: hic præcellit. Secundum locum sibi vendicat Indicus, crassus, leuis, vt ferula niger. Tertius est syriacus, grauis, colore buxens, & odore nares feriens. Optimus est recens, albus, abundè plenus, densus, aridus, à teredibus non erosus, sine graueolentia, gustu acuto ac linguam vellicans, & vt ait Galenus, aliquantulum amaro. Omnes ferè optimi costi notæ in angelicæ radice, quæ satis nota est, reperiuntur. Hinc fit vt nonnulli putent, eam pro vero costo substitui posse: vt

LIBER PRIMVS

verum fateamur, præstat eam costi loco vsurpare, quàm costum vulgare officinarum, quod à iam dictis notis alienissimum est.

Croci cùm multus sit vsus, & sanis, & in Medicina, cura adhibenda est vt optimus, recens, & syncerus deligatur. Nam varijs modis adulteratur: sed maleficium ex colore, odore, & pondere depræhenditur: siquidem adulteratus, nec vetus eam coloris gratiam habet, sed obscurior est, neque odoratus vt recens, sed fitum redolet, & ponderosus est. Cæterum qui luteos quosdam flores admistos habet, odore & gustu dignoscitur, tum etiam quod eam coloris venustatem in tingendo nõ habet, quam syncerus. Qui sapa sublitus est, sapore dulci, & colore obscuro est. Cui permixta lithargyros, iusto ponderosior est.

Cubebæ, quarum in officinis vsus, sunt fructus peregrinus, satis notus. Non sunt autem cubebæ Arabum, neque earum loco in Arabum præscriptionibus vsurpari debent, sed canella: arbitratur enim Serapio cubebas esse carpesium; ex Galeni sententia eas facultates cubebis tribuës, quas Galenus carpesio tribuit, corticem cinnamomo similem esse asserens: imò cinnamomi loco carpesium maiore quantitate substitui voluit.

Curcuma Arabum, radix est officinis nota. Creditur cyperi genus esse, quod Dioscorides in India nasci asserit.

Cuscuta, Græcis & Recentioribus cassutha dicta, planta est capillaris, sine folijs, reliquas plantas inuoluens & enecans. Nota est. Deligenda est quæ in genista reperitur.

Cynoglossum vulgare omnibus notum, tamen si Dioscoridis cynoglossum non sit, à Plinio tamen inter cynoglossi genera descriptum putatur, & eadem cum illo habere facultates: quæ ob causam eius vsus esse potest.

Cyperus iuncus est triangularis, interdum quadrangularis, cubitalis aut maior, folia fert porracea, longiora & angustiora, in summo caude minuta, semen complectentia: radices, quarum in Medicina vsus, inter se coherentes, oleis oblongis similes, vel rotundæ, nigræ, suavi odore, & amaro gustu. Nasctur in palustribus. Duorum generum in Italia reperitur. Vnum exiguum, cui radices oleæ similes: hoc præfertur. Alterum maius, cuius radices inæquales & contortæ. Optima ea est radix, inquit Dioscorides, quæ grauior est, densa, plena, dura, aspera, odorata cum quadam acrimonia, qualis est cilicia, syriaca, & quæ à Cycladibus insulis petitur. Sic & hodie quæ ex Oriente aduehitur, melior est nostrate.

Aliud Cyperi genus in India nasci Diosc. dicit, gingeris effigie: quod croci modo tingit. Illud veterum curcuma esse non abs re plerique existimant.

DICTAMNUM, herba est in sola Creta nascens, pulegio similis, sed maioribus folijs, cana lanugine pubescentibus. Florem nullum aut semen profert, inquit Diosc. Theophrastus verò cæteri que Auctores & caulem illi tribuunt, & florem, & semen, vt manifestè videre licet in dictamno quod hodie ex Creta adfertur, cui quidè conueniunt reliquæ Diosc. notæ, sed florem & semen profert.

Alia est planta, dictamnium album vulgo vocata, aliàs fraxinella, planè à dictamno Cretensi diuersa, quæ quamuis valde efficax sit, dictamno Cretensi substitui tamen non potest: hoc enim veteres intelligunt, cum absolute dictamnium scribunt.

Diphryges, æris veluti subsidens fax est, quæ ære cocto, & post aquæ frigidæ offusionem sublato, ima fornacum parte coherens reperitur. Est etiamnum aliud genus factitium, quod ex pyrite æroso fit lapide multos dies vt calx cremato, donec rubescat vt rubrica. Deinde sublato reponitur.

Fiebat

LIBER PRIMVS

Fiebat etiã è luti cuiusdam cyprij genere, hodie inu-
sitatum . Piora verò duo genera faciliè reperiri pos-
sunt. Adulteratur ochra exusta, quæ vt diphryges ru-
bescit : Depræhenditur autem quod subitò linguam
non exsiccat, nec saporem æris reddit vt natium
diphryges.

Dragagantum, Græcis tragacantha, lachryma est,
quæ è radice plantæ cuiusdam spinosæ eiusdem nomi-
nis manans, concreuit . Præstat pellucens, læuis, gra-
cilis, syncera & subdulcis. Videtur ea esse, quæ vulgo
gummi Arabicum vocatur: Contra verò ea quæ tra-
gacantha dicitur, gummi acaciæ esse, vt supra in aca-
cia retulimus. Itaque cùm vires habeant similes, alte-
ra alterius loco sumi potest.

ELATERIVM succus est è fructu cucumeris
syluestris, plantæ notissimæ. Optimum est leue, non
ponderosum, cum candore leniter humectum, gustu
amarissimum, quodque lucernarum luminibus ob-
iectum faciliè flagrat . Improbatur scabrum, turbidum,
porracei coloris, medium erui & cineris colorem re-
ferens, & graue. Sunt qui amyllum immisceant, vt can-
dorem ipsum imitentur, ponderosiusque sit. Abima-
tu ad decennium vtile est inquit Diosc. tamen aliter
alij sentiant. Eius extrahendi ratio suo loco dicetur.

Ellebori duo sunt genera, album nimirum & ni-
grum. Album radicibus nititur multis, tenuibus, can-
didis, ab oblongo & exiguo capite exeuntibus cepa-
rum modo : folia fert plantaginis, caulem palmo al-
tiorum, cauum, tunicis conuolutum: satis notum est.
Deligendæ sunt radices summis montibus collectæ
tempore apto, candidæ, mediocriter extensæ, friabi-
les, carnosæ, nullum in frangendo puluerem emitten-
tes, quæque sint medulla tenui, gustu feruente, nec
tamen id vehementer, quæ enim nimium acres sunt,
strangulant.

Elleborum nigrum folia habet viridia, platani si-
milia,

milia, minora, folijs sphondylii proxima, pluribus diuisuris incisa, nigriora, & crassiora, subaspera: caulis asper, flores ex candido purpurei, cotoneis similes, racematim coherentes: in quibus est semen cnico simile: radicibus nigris, tenuibus, elleboro albo similibus, quarum duntaxat est usus. Eligi debet bene nigrum, corpulentum, plenū, in quo tenuis sit medulla, acre gustu feruensque.

Elleborum nigrum quo hodie plerumque utuntur, non est iam descriptum: verum tamen etiam in Hetruria reperitur cum praedictis notis, tametsi raro. Itaque cura adhibenda est, ut id sumatur, quamuis non multum errent, qui in veri loco utuntur vulgari.

Epithymum planta est cassuthae similis, aut cassutha in thymo nascens, & illud cincinnis suis ambiens. Cum autem hoc tempore thymi copiam non habeamus, caremus etiam epithymo. Illud enim quod vulgo in usu est epithymbra est, quod in thymbra, quae thymi nomine usurpatur, crescat. Hac autem hodie veri epithymi loco uti possumus: nam easdem facultates habet, aliquantō tamen debiliores. Quod ex Creta adfertur, epithymbra etiam videtur, epithymum enim non est, tametsi nostrate melior.

Esula, Graecis tithymalus dicitur. Sed veluti esula nomine tres plantae intelliguntur, maior videlicet, minor, & rotunda: Sic etiam tithymali genera septem à Dioscoride aliisque pluribus describuntur. Esula maiore pytinsa Dioscoridis intelligenda est, & alscebram maius mesuae: Esula minore, tithymalus cyparissias & alscebram minus: Esula rotunda, peplos: quae omnes plantae hodie sunt cognitae. Cognoscendae sunt etiam reliquae tithymali species, praesertim characias, qui reliquis praeferebatur, & Graecis erat in usu. Hodie cognitus est, quemadmodum & reliquae tithymalorum genera, his praesertim qui in his inuestigandis diligentiam aliquam adhibet: Nam omnes

LIBER PRIMVS

in Hetruria reperiuntur. Eorum descriptio, cum sit admodum proluxa, ex Dioscoride petenda est.

Eupatorium Græcorum, vulgaris agrimonia est. Eupatorium Auicennæ id esse creditur quod vulgo eupatorium appellant, folijs cannabis syluestris, & secundum aquas crescit: vulgo nota est. Eupatorium Mesuæ herba est amara, quibusdam camphorata, alijs herba giulia dicta, quæ Dioscoridis ageratum putatur. Cum itaque omnes hæ plantæ eupatorium appellantur, animaduertendum est ne indifferenter altera pro altera vsurpetur: Sed in Græcis compositionibus, agrimonix vsus est: In Auicennæ, Auicennæ: In Mesuæ, Mesuæ eupatorium vsurpandum est: singuli enim suo eupatorio peculiare ac diuersas facultates tribuunt.

Euphorbium est succus ex arbore ferulæ simili emanans. Duo eius genera Dioscoridi. Vnum sarcocollæ modo emicans, in granula concretum orobi magnitudine. Alterum veluti sæx quædam est, imbecillius. Adulteratur sarcocollæ & gummi Arabici mixture, sed difficile experimentum, quod leui gustu os accensum diu detineat. Eligendum translucens. Recenti, quia viribus est violentis, non vtendum, sed annotino. Annis quatuor integrum seruari potest cum milio, fabis, aut lentibus ne elanguescat: quinto enim vel sexto anno vis eius exoluitur. Caterum cum ple-runque contingat vt ad nos magis aduehatur vetustate corruptum, quam recens, maior cura in eo adhibenda est.

Fel omne sumendum est ab animalibus medix ætatis, quæ neque famem, neque sitim passa, neque exercitio nimium defatigata sint, neque iræ nimium indulserint. Detractum à recore, & præligatis filo vijs quibus & admittitur & egreditur bilis, in feruentem aquam demittitur aliquato tempore, mox exemptum siccatur loco sicco, & reconditur. Siccatur etiam camino

mino suspensum nec aquæ feruenti demissum : Interdum eo vtitur recenti iam primùm ab animali exempto, veluti felle gallorum, perdicum, piscium, & similibus quæ faciliè comparari possunt, nec magno constant.

Flos æris grana quædam minutissima sunt panici effigie, rubentia æris modo, quæ exiliunt ac erupunt, quando æs per cola funditur, & aqua pura & frigidissima affunditur. Faciliè reperiri potest in ærarijs officinis. Optimus est friabilis, in attritu fuluescens, melle effigie, breuis, ponderosus, modicè splens, gustu adstringens, qui delimatam æris scobem nõ recipit, qua sæpe adulteratur : Sed id faciliè deprehenditur dentium allisione, scobs enim non atteritur, sed dilatatur.

GALANGA radix est nodulis scatens, intus & foris rubra, per internodia cõtorta, odorata, & acerrimi saporis, odore & figura quadam cyperi, vnde quibusdam cyperus Babylonicus putatur. Eligenda grauis, rubra, sapore acerrimo linguam vellicans. Adulteratur cyperi vulgaris radicibus repurgatis, & in aceto cum pipere maceratis : sed abrafo cortice fucus deprehenditur, nam pars interior neque galagæ acrimoniam neque saporem habet.

Galbanum ferulæ liquor est, vulgo notû est. Laudatur multis granulis constans, merum, thuris effigiem præbens, pingue, non lignosum, retinens non nihil feminis è sua ferula, graue odore, neque humidum neque aridum. Adulteratur resina, fabæ farina, & ammoniaco: quod ex notis iam dictis deprehenditur.

Gummi elemi quibusdam cedri lachryma est, aut oleæ Aethiopicæ, aut arboris ignotæ. Laudatur quæ resinosa est, stillis exilibus constans, leuis, valido odore & sapore.

HARMEI Græcis harmala dicta, rutæ genus est Dioscoridi descriptum in ruta Galatica. Quibusdam

LIBER PRIMVS

dam dictamnium album vulgare creditur: non conuenit tamen illi semen subrufum & triangulare. Hanc ob causam eius succedaneo utimur, donec praestantius aliud reperiatur.

Hermodactylus radix est officinis nota. Variæ sunt opiniones cuiusnam plantæ radix sit à veteribus descriptæ. Verisimilior tamen eorum est sententia, qui colchici radicem esse existimant, tametsi Diosc. venenosam esse affirmet: nam medicamentorum purgantium magna pars ferè est eiusmodi. Hermodactylum vnum idemq; esse & Græcis & Arabibus credimus: itaque huius nostræ radicis facultatibus freti, ea utemur hermodactyli veteri loco. Probatur candidus, corpulentus, plenus, grauis, non cariosus.

Hypocistis plantula est cisti radicibus adnascens, sine folijs, floris punici similitudine antequam explicetur, multis capitulis aut tuberculis constans rotundis, femini plantæ ab Italis Grano d'India vocatæ similibus, candidis, herbaceis, aut rufis. Praefertur subrufa. Ex hypocistide liquor exprimitur præparaturq; ut postea dicemus. Animaduertendum est ne hypocistidis loco, colligatur planta aliquantulum ei similibus, quæ vulgo cauda leonis vocatur, est enim orobanche Dioscoridis.

Hyssopum Græcorum herba est folijs & floribus origano similibus, hodie incognitum. Hyssopum mensuræ domesticum, est Hyssopum vulgare quod in hortis colitur. Sylvestre nascitur in montibus, thymumq; vulgare est. Vtrumq; thymbræ species est, & hyssopo substitui potest, præsertim sylvestre, thymum dictum.

I E C V R Lupi, cæterorumque animalium, sumi debet ex ipsis animalibus nondum adultis, vinoque odorato lauari: deinde vasi impositum, furnoq; probe siccatum, sed non exustum, vasis vitratis reponitur absinthio sicco inuolutum, ne putrescat.

L A C C A Arabum, Græcis cancamum dictum hodie

hodie nō reperitur: ideoq; eius succedaneo vtendū.

Ladanum liquor est, ex alterius cisthi ledon appellati folijs exsudans. Hodie & liquor & planta nota sunt. Optimum, minimeq; adulteratum, odoratum esse debet, subuiride, facile mollescens, pingue, resinofum, arenularum aliarumq; fordium expers, quale in Cypro gignitur.

Lapis armenius, Italis verdazuro, quasi viride cæruleum dicas, tamen ex Armenia nō aduehatur: multi tamen existimant, eo qui ex Germania adfertur, uti nos posse, eo delecto qui est læuis colore, cæruleo, perquam æquabilis, & friabilis. Sed cum nec eius magna sit copia, eius loco lapidē lazuli vsurpabim⁹.

Lapis lazuli, quem Græci cyaneum, Itali azuro oltramariño, hoc est, cæruleum transmarinum appellant, lapis est cærulei coloris, qui in ærarijs, argentarijs & aurarijs venis reperitur. Optimus est qui in aurarijs oritur, saturi coloris, maculas quasdam aureas stellarum modo radiantes habens, qualis is esse solet è quo fit color ille cæruleus. Huius vsus esse debet, magna cura adhibita, ne factitij pro eo sumantur; hos enim Pictoribus relinquere debemus, natiuoq; uti, postquam bene lotus erit vt dicemus.

Leuistico, quod Dioscorides ligusticum, Galenus libisticum nominat, quamuis pleræque plantæ multis partibus sint similes: nulla tamē adhuc reperta est, quæ eius omnibus notis respondeat. Itaque eius succedaneum cum reliquis vide.

Lignum aloës, Dioscoridi agallochum nominatum, lignum est quod ex India atque Arabia deportatur, varium, maculatum, odoratum, gustu adstringens cum quodam amarore; cortex eius corio similis, colore aliquantulum versicolore. Arabibus præfertur id quod ex India adfertur, crassum, nigrum, varium, solidū, graue, sine candore, & quod ignibus impositum diu perdurat.

Lignum guaiacum, quod nonnullis lignum fatum dicitur, ebeni genus esse creditur. Optimū est graue, densum, interiore parte nigra, exteriorē & illam ambiente subflaua: cortice læui, firmiter hærente, ligni scobe, si manibus comprimatur, simul cohærente, (quod pinguedinis eius indicium est) quod denique in sua decoctione multum odorem, saporem atque colorem relinquit: magnitudo autem aut paruitas fragmentorum non sunt tam magni momenti, quam notæ suprâ dictæ: sed in hac parte mediocritas laudari potest. Aduertendum est cortice nos uti seorsim, quem plerunque fraxini cortice adulterari contingit, aut similibus, qui tamen dignoscuntur sapore & odore quodam peculiari.

Lithargyros lapis est è plumbo factus; plumbum enim dum secunda fornace excoquitur aut solum, aut metallo aliquo permistū, partim in lithargyron, partim in plumbaginem vertitur. Duo sunt eius genera: vnum colore aureo: alterum argenteo: quod fit ut illud lithargyros auri, hoc lithargyros argenti nominetur. Inde verò hæc differentia nata est, quod alterum altero maiorem vim ignis passum sit. Lithargyrium auri præfertur: hodie notissimum.

MACIS nucis moschatae exterior cortex est, in quo nux latet, quemadmodum auellana in suo putamine. Præfertur crassum, plenum, odoratum, sapore subacri; hodie notum.

Manna ros est, qui ex aëre in arbores, herbas, lapides, terramque decidens, densatur & cogitur in grana minuta. Præfertur calabra, præsertim quæ ex folijs arborum collecta est, quæ ex hoc dignoscitur, quod grano constet exiguo, translucente, graui, similis mastiches granulis, candidis, & gustu dulcibus & suauibus. Secundum locum obtinet quæ è ramis colligitur; Tertium quæ in lapidibus. Hæ crassiores sunt, & minus synceræ, colore turbido. Syriaca si sit perfectè gra-

granulata maffichæque affimilis, valde etiam probatur, dulcis, & recens. Cùm iam exoleuit; floccorum bombacis refert imaginem, leuis concavaque est. Adulteratur amyli farina, rebusque fimilibus: fed mafficium facile depræhenditur. Insuper & ea quæ fimul concreuit, faccharo & fena adulterata effe folet, ac croco, carthamiue flore tinéta: verùm gultu depræhenditur.

Manna thuris, funt minutiffimæ thuris micæ. Laudatur alba, pura, micarumque frequentia prædita. Sunt qui cribrata pini refina, ac polline, aut cortice thuris contufi adulterant: fed hæc igne depræhenduntur, nam adulterata non æqualiter flagrat incenfa, nec ærium vaporem, fed fuliginofum & impurum expuit, variumque odorem habet. Hodie minutiffimæ thuris micæ funt in vfu.

Marum, maiorana nobilior effe creditur, videturque ea mari loco fubftitui debere.

Maffiche lentifcina refina eff. Præfertur refplendens nitedulæ modo, & candore Hetruricæ ceræ fimilis, craffa, retorrída, odorata, friabilis; viridis inferior eff. Adulteratur thuris refinæque pineæ nucis miftura.

Medulla ex florenti animali fumenda eff, vt in adipe demonftrauimus. Colligitur æftatis exitu, hyemis initio. Duo eius genera; Medulla ex ofibus: altera è fпина, quæ multum inter fe differunt, ideoque fingulæ feorfim reponendæ. Præparatur reponiturque eodem quo in adipe diximus modo.

Mel optimum flauum, odore & fapore iucundo, acre, purum, fyncerum, totum pellucens, tam fibi cohærens vt continuitatē fuam quafi linea longiffima non interciffum feruet, fi digito attollitur.

Melilotis flore eff luteo, colore vicino croco, odorato. Laudatiffima folijs cõftat minutiffimis pinguiſſimisque: femen in filiquis teretibus profert rarum,

LIBER PRIMVS

rotundum, sinapi minus, colore luteo. Ex his manifestum est, eam quæ hodie in usu est, non esse veram melilotum, non enim est odorata: nisi ex eius genere sit, quæ in Capania nascitur, odore infirmo, ut ait Diosc. Diligentia itaque adhibenda est ut vera habeatur. Hanc nonnulli trifolium illud esse arbitrantur, quod locis motosis, sterili solo, ad meridiem spectante nascitur: folijs ciceri similibus, minoribus, maculis quibusdam stellarum modo distinctis: flore luteo fulvescente: semen exili filiqua, in cuspidem desinente, flatum continetur. Tota planta grauissimo est odore, theriacæ proximo, quam Hetruriæ incolæ herba bachaia appellant, quod ea infantium vermes enecant.

Meum anetho caule & folijs simile, sed eo crassius, binum plerunque cubitorum altitudine attollitur; sparsis in obliquum profundumque radicibus, longis, odoratis, tenuibus, linguam excalfacientibus. In altissimis Hetruriæ montibus hodie planta quædam reperitur planè cum hac descriptione conueniens. Quam ob causam diligentes Pharmacopola hanc nosse diligant, vulgarique meo uti desinant. Quid verò, si reperiri non possit, substitui debeat, in succedaneis dicemus.

Mézereon, aut Dioscoridis thymelæa, quo nomine aliqui etiam chamæleam complectuntur: utraq; nota est. Prior folijs & frutice lini aut linariæ similitudinem refert: Chamælea folia oleæ habet, verum minoræ.

Moschus excrementum est cuiusdam animalis, certo anni tempore circa eius umbilicum veluti in tumorem quendam concreta. Melior est Orientalis, subflauus. Adulteratur quemadmodum & cætera quæ rara sunt: sed ex colore, odore & sapore dignoscitur, præterea etiam & pondere; nam multa admiscuntur in eo adulterando. Verum cui syncerum & verum experientia cognitum est, ex his notis facillè fucum deprehendet.

Mumia Arabum, compositio quædam est ex aloë, myrrha, croco, & balsamo, qua cadauera condiebant, deinde aliquantulo post tempore ex sepulchris eximebant, cum sanie quæ ex cadauere exudauerat, seruabantque in usum medicum. Sed quia pice & bitumine corpora condiri etiam solebant: easdem illi facultates tribuunt quas Diosc. pissasphaltu, idemque; efficere dicunt quod permixtum pici bitumen. Quod si verum est, cum neque veram mumiam, neque Diosc. pissasphaltum habeamus, arte conflare potest ex pice bitumini permixta, vt in bitumine dictum est.

Musculus arborum, quem vulgo vsneam appellant, lanugo sicca est, in quercu, abiete, larice, multisque alijs arboribus nascens. Optimus est candidus & odoratus. Laudatur cedrinus, proximè populneus: Reliquis verò præfertur odoratus, albus, vt iam diximus.

Myrobalani Arabum differunt à myrobalano, hoc est nuce vnguentaria Dioscoridis, quam vulgus Ben appellat. Quinque generibus distinguuntur, videlicet in Citrinas seu flauas, Chebulas, Indas, Emblicas & bellericas.

Citrinæ laudantur multum flauæ, in viride inclinantes, densæ, graues, gummosæ, cortice crasso os paruum complectente.

Cepulæ siue chebulæ quo maiores eo meliores, nigrae, in rubrum inclinantes, graues, quæ aquæ impostæ statim merguntur, cortice crasso.

Indæ optimæ sunt nigrae, substantia solida si frangantur, densæ, magnæ, graues sine ossibus.

Emblicæ sint magnæ, graues, densæ, carne multa, ossibus exiguis.

Bellericæ verò densæ, magnæ, graues, & cortice crasso. Quæ his notis carent, aut vetustate exoticæ sunt, aut aliud incommodum passæ sunt.

Myrrha Arabicae arboris lachryma est. Huic tamen non quadrent omnes notæ à Dioscoride descriptæ,

LIBER PRIMVS

scriptæ, cùm tamen multis sit prædita bonis qualitatibus, existimant nonnulli pro vera posse vsurpari. Eligenda est pinguis, resinosa, rubescens, densa, & splendens. Sunt qui affirmant storacem liquidã, qua officinæ vtuntur, stillatitium myrrhæ liquorem esse, qui stacte veteribus dicebatur. Quod nullo modo conuenit: nam storax liquida factitium potius quiddam videtur, cuius nullus vsus pro myrrhæ stacte esse debet. Quod verò de opocalpaso scribit Galenus, quòd myrrhæ similitudinem gerat, sed venenosum & exitiale sit, multosq; sua ætate mortuos esse, quòd in medicamētis opocalpasum pro myrrha assumpsissent, nemini nostra ætate cõtigisse audiuimus. Quod magnum argumentum est, nos vera myrrha carere.

NIGELLA, quam Dioscorides gith aut melanthium nominat, herbula est exilibus furculis fruticans, binos dodrantes aut amplius altis; folijs minutis, aliquantulum ad senecionis similitudinem accedentibus, sed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui, paruo, ceu papaueris, oblongo, intercurfantibus intus membranis, quibus semen includitur nigrum, acre, odoratum. Qua hodie vtuntur nigella, non est verum melanthium, sed cumini forte syluestris apud Dioscoridem genus. Verùm hodie reperitur, sed non passim, itaque adhibenda est diligentia. Melanthij genus est, quod vulgo cardamomum minus creditur, nigellaque citrina vocatur, quæ, præter colorem, omnino cù melanthio suprã descritto conuenit: eius itaque vsus esse poterit veri melanthij loco, potius quàm vulgari nigella, quæ non est odorata, vt vera esse debet.

Nitri apud veteres multæ erant differentie, natrium, factitium, & aphronitru, quod veluti nitri flos erat. Hodie vnicum habemus nitri genus, nempè boracem non excoctam, quæ quibusdam nitrum falsile est, eoq; nitri loco vti possumus.

Salnitri

Salnitri, tametsi proximè ad nitri naturam accedat, nullus tamen eius in medicina vsus esse potest, præfertim in his quæ intrò assumuntur. Nitri in succedaneis etiam fiet mentio.

Nux moschata, arboris Indicæ fructus est, perficæ arbori (vt scribunt) similis. In hac enim nux moschata nascitur maci suo inuoluta, veluti auellana membrana illa sua exteriori. Macis inuolucro tegitur, quemadmodum & in alijs nucibus, putamè durum, quod in se nucem moschatam continet qua vtimur. Eligenda est recens, non exesa, grauis, succi plena, oleosa, odorata.

OE S Y P V S est succidarum lanarum pinguitudo, quam vulgo hyssopum humidâ appellant: Cuius parandi ratio hæc est.

Succidæ lanæ molles è collo feminibusque aqua feruente macerantur, in eaque lauantur donec sordibus bene expressis, purgatæ extrahuntur, deinde aqua magno impetu lignea rude agitur, aut vasculo excepta in aliam ex alto infunditur, quò largiùs sordida spuma supernatet, qua dissoluta, pingue supernatans aque, excipitur: rursus aqua agitur, pingueque excipitur: & hoc deinceps tantisper fieri debet, dum consumpta pinguitudine, nihil prorsus spumæ extet. Collecta pinguitudo agitur & aqua pura respergitur, perpetuoque ad Solem manibus miscetur, donec candida spectetur, & aquam non amplius inficiat, tum in fictili vase denso & bene cocto reconditur, & in cella locoque frigido reponitur.

Opopanax succus est effluens ex incisa radice aut caule panacis quod Dioscoridi heracleum dicitur. Hodie cognita est planta & ipse succus, qui maximè probatur, quàm amarissimus; internè albus, aut subfuluus, foris colore croci, læuis, pinguis, friabilis, tener, statim in aqua eliquescent, graui odore: Niger improbatur ac mollis. Adulteratur ammoniaco, aut

LIBER PRIMVS

cera: sed synceri experimenum est, si digitis in aqua friatus resoluatur & lactescat.

Opiū succus est è capitibus papaueris nigri. Duūm est generum, vnum ex capitibus & folijs expressum, Græcis meconium vocatur; illud ignauius. Alterum ex capitibus paululum incisis exstillans, verum est opium. Optimum est densum, graue, amarum, odoratu soporiferum, quod faciliè aqua dissoluitur, læue, candidum, neque asperum, neque grumosum, quod colatum non statim vt cera coëat, quod in Sole diffundatur, & admotum lucernis, clara luceat flamma, & extinctum odoris vim cōseruet. Adulteratur glaucio, hoc est nemitha, aut gummi, aut syluestris lactucæ succo. Verūm glaucio fucatum in dilutione croci colorem reddit; lactucaceo succo deprauatum, inodorum est, & asperius: gummi vitiatum, infirmū est, & splendescit. Nec desunt qui adipem admisceant.

Origanum Dioscoridi trium est generum, heracleoticum, onitis, & syluestre: Quorum postremum copiosè in nostris maritimis nascitur: Reliqua duo cognita quidem sunt, sed rara. Tragoriganum est incognitum. Quod hodie in vsu est, ad nullum origani genus referri potest: primū quod in maritimis nascatur, vbi duntaxat cætera crescunt origana; deinde quod gustatum, linguam non vellicat vt reliqua origana. Adulterinum igitur erit origanū, quia reliquis notis ita cum origano conuenit, vt gustu solo ferè distingui possit. Dāda est opera vt legitimū habeatur, atque hoc reiiciendum. Verūm hodie ex Creta copiosè Venetias adfertur.

Orobus, siue eruum, illud est quod in Hetruria moco vocatur, vulgoque, cum sit notissimum, fertur. Hoc itaque vtendum, non alio. Aliud supradictō simile Creta adfertur orobus illic nominatum, hoc nonnulli verū esse existimant: folijs est phasioli vulgaris, sed angustioribus, & minoribus: semine subflauo:

flauo : quod cū difficilè reperiatur supradictò vten-
dum est.

PAPAUERIS apud Dioscoridem sex sunt
genera. Primum syluestre rheas dictum omnibus no-
tum. Alterum, candidum, capitibus oblongis, candi-
dis, semine albo: hoc etiam notum. Tertium & Quar-
tum, nigrum, è quibus colligitur opium : semine ni-
gro ; vtrumque Dioscoride papauer syluestre etiam
dicitur : & illud notum est. Quintum papauer cor-
niculatum, sic dictum, quod caput non proferat, sed
filiquam oblongam & rotundam in corniculi mo-
dum, florem luteum, vulgo notum. Sextum papauer
spumeum vocatur, hoc incognitum est. Quoties pa-
paueris simpliciter & sine adiectione mentio fit, sem-
per domesticum, hoc est album intelligendum est.

Piper arbuscule in India nascētis fructus est: quæ
inter initia vt ait Diosc. prælongum fructum veluti
filiquam, quod piper longum vocamus, profert ; ha-
bet intus aliquid tenui milio simile, quod dehiscen-
tibus filiquis racemorum in modum prodit. Eorum
grana acerba candidum piper vocantur: matura ve-
rò, piper nigrum. Qui verò in Indiam nauigarunt.
piperisq̃ue plantam viderunt, piper in planta bryo-
niæ simili asserunt, diuersisq̃ue ex plantis lon-
gum & rotundum colligi. Nihil tamen interest. Ni-
grum eligi debet recens, grauisimum, plenum. Can-
didum præfertur, non rugosum, candidum, & graue.
Longum optimum, quod, dum frangitur, solidum
intus conspicitur & compactum, gustu acerrimo lin-
guamq̃ mordens. Adulteratur longum herba simili:
sed fucus deprehēditur, si in aquam immittatur; nam
adulterinū liquefcit, legitimum verò solidū manet.

Pix è lignis pinguibus & resinosis fluit, præsertim
è pino. Quibusdam tamen in locis, propter pini pe-
nuriam, ex picea, cedro, terebintho, cæterisque simi-
libus cōgregatur eo quem infra dicemus modo. Pix

LIBER PRIMVS

naualis vulgo vocatur, estque duorum generum. Liquida & sicca. Liquida duorum item est generum. Vnaque primùm effluit, aque perquam similis, qua in Syria vtuntur in condiendis corporibus, & cedriam appellant, quòd ex cedro fiat: nam pinos non habent. Altera, secùdus est qui effluit liquor, qui vasculis collectus densatur aceto, sicque coactus, pix brutia appellatur, in hoc solùm à priori differens, quòd concreta sit, colore fusco, & pinguior: hac picabantur vtres vinarij. Pix arida, sit è liquida iterum cocta, huius sunt itidem duo genera: vnum quod visci modo lentescit; alterum siccum & friabile. Præter hæc, aliud quoddam genus reperitur, quod pisselæon appellat: exprimitur ex lana qua excepti sunt vapores elati sum quamdiu pix coquitur. Præfertur quod ex picæ brutia sit. Aliud picis genus zopissam vocabant ex derasa nauibus resina & cera conflatam. Omnes hæc picis differentiæ reperiuntur. Liquida præfertur splendens, læuis, syncera. Sicca probatur pura, pinguis, odorata, subrufa, & resinosa. Improbatur adusta, fumum redolens, & acida. Probatur verò ea, cuius fragmenta splendent, quæ dentibus pressa lentescit, & gustu est suauis.

Pix græca pini alteriusue arboris resina est, aqua cocta, donec perduto natiuo odore, friabilis & arida reddatur: hæc colophonia vocatur, quòd è Colophonæ adueheretur. Per colophoniam igitur semper pix græca intelligenda est, non quòd resina incocta non etiam colophonia vocetur, sed quòd in Medico vsu huiusmodi resinis non vtimur nisi coctis, aut raro admodum, præsertim cum liquidæ sunt.

Propolis in alueariorum foribus & rimis, cerosæ naturæ reperitur, eligi debet flaua, odorata, styracem referens, mollis, & mastiches more ductilis.

Pulmones animalium recentes & sicci vsurpantur. Sumantur ex animalibus pinguibus & robustis. Siccantur

cantur exempta aspera arteria in vase figulino imposta clibano, & refrigerati, folijsque abinthij ficci inuoluti reponuntur, vt de iecore dictum est.

R E S I N A liquor est ex pinu, picea, abiete, alijsq; similibus sponte profluens. Eius duplex est differentia. Vna liquida, veluti terebinthina ex terebintho, larigna è larice, quæ vulgaris Italiæ est terebinthina: nam eius quæ è terebintho profluit copiam non habemus. Altera arida, vt quæ ex pinu exit & è fructu arborum resiniferarum, thuri similis. Ex liquidis terebinthina resinas omnes antecedit, candida, perlucida, vitreo colore & in cæruleum vergente, odorata, terebinthum olens. In huius locum successit, vt dictum est, larigna, quæ mellis colore & odore esse debet. Ex aridarum genere eligi debet odoratissima, translucens, non retorrída, neque nimium humida, friabilis, & quendam ceræ colorem præbens. Improbatur rubra, & dealbata. Ex his resinæ è picea & abiete ceteras antecedunt, & thus odore imitantur. Omnes hæ resinæ vno nomine pix græca vocantur, de qua superius.

Rha barbarum radix est inæqualiter crassa, nõ admodum longa, rheo pontico perquam similis colore & substantia. Eius tres sunt differentiæ. Vnum Indicum, omnium præstantissimum: Alterum Barbarum, secundum locum obtinens: Tertium Turcicum omnium ignauissimum. Laudatur subnigrum in rubrum inclinans, recens, graue pro raritate sua, contractum, ex rufo & glauco alternans, & croci modo tingens. Adulteratur, si aliquot diebus in aqua maceratur, vt facultas eximatur: fucus verò deprehenditur si in cõfractõ ea varietas, quæ supra dicta est, non conspicitur, nec croci modo tingit, sed leuius est, & magis adstringit.

Rha ponticum, quod vulgo rheuponticum dicitur, radix est nigra, centauro magno similis, sed minor

LIBER PRIMVS

nor & rufior, sine odore, fungofa, leuis; quæ trita, manducataque colorem reddit pallidum, ad crocum inclinantem, à rhabbaro duntaxat (vt nonnulli putant) solo loco in quo nascitur differens: nam rheum barbarum ex regione Meridionali aduehitur, rheum verò ponticum ex Septentrionali. Adhæc rheum ponticum radice constat longa & tenui: rhabbarum autem crassa & breui. Aliquorū præterea opinio est, eam plantam quæ hodie in hortis feritur rumici similis, quæque rhabbarum existimata est, verum esse rhaponticum; seseque expertos asserunt easdem quas rhabbarum habere facultates, si detur dupla quantitate. Adfertur ad nos verum rhaponticum, non est autem ea quam supra centaurium maius esse diximus. Optimum habetur quod teredines non sensit, quod gustatu cum remissa adstrictione lentescat. Adulteratur decoctione: dignoscitur verò quod partes externæ non sint densæ & compactæ, verum rara substantia, & gustu nihil, aut minimum adstringens.

Ribes rubescentibus fruticat ramis, ad viride inclinantibus, teneris, sapore cum aliquantula aciditate dulci: folijs rotundis, latis & magnis: acinis gustu acidis. Ribes quo hodie vtuntur, tametsi omnes iam dictæ notæ illi quadrare non videantur; id tamen verò substitui posse existimamus.

Rubrica, sinopis Dioscoridi dicta, quod in Sinope vrbe venderetur, terra rubra est. Hodie ad nos ex plerisque alijs locis aduehitur sub boli armeni nomine, cuius supra in bolo meminimus. Maximè probatur ex Dioscoridis sententia, grauis, densa, ad iecinoris imaginem vergens, calculorum experts, cõcolor, cum dissoluitur admodum fusilis. Bolum autem intelligimus nostratem.

Rubrica, qua hodie fabri vtuntur, aliud rubricæ genus est, fitque ex ochra cocta.

SAL, natius est & factitius. Natius vel in terra,

ra, vel ad mare ex aqua marina, vel in lacubus, vel in fluminibus, aut in fontibus. Natiui (quãuis variæ sint differentiæ, diuersisq̃ue locis reperiantur) in vsum tamen medicum tres recepti sunt, videlicet sal ammoniacus, vulgo armeniacus dictus, sal gemmæ, & sal Indus. Ex his verò salem gemmæ duntaxat habemus, candidum, translucentem crysalli modo, estq̃ue sal fossilis. Sal armeniacus hodie dictus, nõ est natiuus, sed factitiuus.

Ex eorũ genere qui sponte in aquis generantur multæ sunt differentiæ. Qui in mari nascitur, & in scopulis reperitur ex spuma maris conflat, spuma salis appellatur. Qui in Iudææ lacu gignitur, in quo & asphaltus nascitur, sodomeus vocatur, ab Arabibus sal naphthicus, amarus est. Hoc caremus, quemadmodum & reliquis natiuis in lacubus aut fluminibus repertis.

Factitiuorum varia sunt genera, secundum materiam ex qua fiunt differentiæ. Nam alij ex aquis falsis generantur, veluti marinus, & qui ex fontibus fiunt, vt sal cõmunis: Alij ex cineribus, aliaũe materia, quemadmodum sal alcali, qui fit ex herba cali, ex qua etiã soda appellata conficitur; & vulgaris armeniacus qui in Alexandria fit in balneis.

Cæterũ hodie pro efficacissimo in medicina sale gemmæ vtimur, qui fossilis est vt diximus, & in Germania alijsq̃ue locis eruitur. Præfertur deinde marinus. omnium infirmissimus est vulgaris.

Saccharum candi tametsi Auicenna interdum salem Indum appellet, inter sales tamen referendus non videtur.

Is præterea quẽ Dioscorides salis florem, aut rectius maris florem nominat, sali multum dissimilis est, nihil enim aliud est quàm pinguedo quædam crocei coloris mari, Nylo & alijs lacubus innatã: eo tamen hodie etiam caremus.

Qui

LIBER PRIMVS

Qui propriè flos salis dicitur, in salis fodinis reperitur, & in ipsis etiam salignis velut pollen quidã crassorem salẽ ambiens: tenuiorum multo est partium quàm sal, colore candidissimo, interdum cinereo, qui inferior est.

Sandaracha lapis est in metallicis venis, plerunq; cum auripigmento nascens, rufa est, cinnabaris colore, nonnihil ad luteum vergens, quæ cum vritur, fumum exhalat pallidum, sulphurisque virus redolet, tametsi non consumatur. Facile hodie legitima haberi potest: factitia tamen etiam fieri potest, si auripigmentum coquatur, donec cinnabaris colorẽ contrahat, potestque veræ sandarachæ loco substitui. Sed animaduertendum est sandarachæ vocabulo apud Arabes vernicem intelligi, quæ nihil aliud est quàm gummi iuniperi, non autem prædictum lapidem. Itaque curam adhibeant Medici ne altera alterius loco indifferentè vtantur.

Sanguis, cuius in medicina vsus, ex multis animalibus colligitur dum adhuc ætate florèti sunt. Sanguis Hircinus in hunc modum paratur. Maturescente via Hircus quadrimus, bene habitus, iugulatur, mediusque effluens sanguis fictili bene cocto excipitur: (nam primus tenuior, postremus crassior putatur) deinde coctus in aqua donec concreseat, arundine fissâ secatur obliquè & transuersim, vt quod in eo aqueum est effluat, deinde linteo raro tectus Soli exponitur atque ita ficcatur; curandũ interea ne pluuijs aspergatur: deinde tritus vase vitreo, aut fictili vitrato bene obturato reponitur. Alij Hircũ, diebus canicularibus, herbis calculum frangentibus nutriunt & vino albo odorato, donec vrina nigrescat, deinde iugulant, & in eum quem supra diximus modum præparant. Hoc præparationis genus etsi inutile non videatur, necessarium tamen non est, cum apud Græcos sanguinis Hirci non eo modo nutriti, etiam vsus fuerit: sed medicamenta

dicamenta calculum frangentia admiscebantur.

Sanguis Draconis, qui magno in usu est, cinnabaris Dioscoridis esse creditur; an verò metallicum quiddam sit, an aliud simile, nihil certi ex veteribus elicere possumus. Plerique recentiorum gummi esse arbitrantur, ex arbore sui generis stillans, ut terebinthina nostra vulgaris ex larice: colore est intentè rubro ut sanguis videatur, transparentis, friabilis; vulgo sanguinis draconis lachryma vocatur, ad eius differentiam qui pro sanguine draconis venditur, adulterinusque est, eamque ob causam rejiciendus. Sunt qui sanguinem draconis, achilleæ syderitidis succum defecatum siccatumque esse putent, cuius rei nullam habemus certitudinem: posset tamen sanguini draconis substitui, cum sit proximarum ei facultatum.

Sarcocolla lachryma est arboris in Perside nascentis, pollini thuris similis, colore cædido aut rufo, gustu amaro: Præfertur rufa, gustu amarissima. Adulteratur gummi, sed gustu deprehenditur, adulterina enim amara non est.

Satyrii nomen apud Arabes omnibus orchios generibus commune est, eaque distinguunt in testiculos canis & testiculos vulpis: per vulpinos intelligentes, que propriè à Græcis satyria vocantur, radice bulbosa, mali magnitudine, foris fulva, intus candida. Hodie testiculi canini pro vulpinis, Dioscoridisque satyrio sunt in usu: nam vero satyrio carere videmur: aut si habeamus, nondum tamen dignosci possunt inter tam multas testiculorum differentias, cum omnes, si cum descriptione conferantur, testiculi canis videantur: eis pro vero satyrio uti nos posse arbitramur. Hodie noti sunt, Radix superior, quæ maior & plenior est, Venerem stimulare: inferior verò, quæ mollior ac rugosior est, inhibere creditur.

Scammonium stillatitius liquor est plantæ Græcis scammonia dictæ. Laudatur nitidum, raram, leue, colore

LIBER PRIMVS

colore quàm simillimum taurino glutini, fungosum, tenuibus fistulis. Addunt nonnulli, vt linguæ tactu albescat: sed vt ait Dioscorides huic notæ fidendum non est, hoc enim euenit adulterato, quod admisto fit tithymali lacte: hæc autem nota longè certior est, nempe, si gustatu linguam non vrit, quemadmodum tithymalus. Adulteratur tithymali lacte & farina orobi, sed ex notis prædictis dignoscitur.

Scordium planta chamædri similis, hodie cognita. Huius in medicina vsus esse debet, non alij syluestris.

Scoria, Latinis recrementum appellata, differt à squamma. Scoria autem illud est quod à vena metallica dum coquitur excidit, quodque vbi metallum in catinum defluxit, ab eo detrahitur. Scoria itaque veluti metalli spuma est, tametsi etiam ab eo detrahatur in secunda coctura, cum videlicet argentum ab ære alijsue metallis separatur. Prima scoria grauissima est, quia aliquid adhuc metalli admisti habet, ideo secundo & tertio recoquitur, donec totum metallum exemptum fit, & scoria quæ subsidit leuissima est, & veluti spongia. Eximitur scoria ex venis auri, argenti, æris, plumbique candidi & nigri: Ex argenti verò vni, plumbique tertij generis, quod cinereo colore est, vena non detrahatur scoria: nam ex his prius effluit metallum, quæ vena adeo cocta fit vt scoria fieri possit. Omnis scoria nitida esse debet nigroque colore, ea excepta, quæ fit vbi argentum ab ære separatur (hæc enim vario colore esse solet) & scoria plumbi nigri quæ ad luteum colorem accedit, & tenuis est, plerumque vitri luteo colore tincti splendorem imitatur: tametsi etiam reperiatur plumbo nigro supernatans, quæ colore argenteo spectatur.

Scoria plumbea ea optima est teste Dioscoride, quæ ad luteum colorem accedit, & vitri splendorem imitatur, densa, fractu contumax, nihil plumbosum habens

bens, cerussam repræsentans. Diligens pharmacopœus scorias requirere debet ex officinis metallicis ubi metallica excoquantur.

Serapinum, quod Græcis sagapenum nuncupatur, ferulaceæ herbæ succus est. Optimum est translucēs, fuluo forinsecus colore, & intus albo, nescio quid inter laser & galbanum redolens, gustu acri. His addit Mesue ut sit spissum, & leue, odore porri, facile in aqua resolubile, quia quod has notas nō habet, adulteratum alijs gummis censetur. Præstantius est quod ex Oriente aduehitur, quàm quod aliunde.

Spica Celtica exigua planta est folia habens oblonga in extremo lata, florē luteum: ad radices multa exigua habet adnata spicis minutis similia: hæc cū radiculis, abiectis folijs, in vsu sunt & valde odorata. Adulterantur imposita herba simili: sed facilis cognitio; nam folia adnataque breuiora habet, candidior est, neque amara, neque odorata uti vera celtica spica est. Laudatur maximè recens, iucundi odoris, radice numerosa coherens, non fragilis, & plena.

Spica nardi teste Galeno radix est, non spica. Nota est. Eligitur syriaca dicta, cuius hæ sunt notæ, ut sit breui spica, largam gerens comam, colore flaua, odorata, aliquātulum redolens cyperum, amaro sapore, linguam siccante, quæ diu in sua odoris gratia permaneat. Adulteratur sibi cum aqua aut palmeo vino ponderis causa inspirato. Sed ex præcedentibus notis dignoscitur. Madefacta etiam vendi solet: quod vitium ex eo depræhenditur, quod candida sit spica, squalida, nulloque puluere obsita.

Spodium in aris fornacibus inuenitur, ubi & pompholyx, quæ Arabum thutia est. Fiunt ex fauillis è metallo, dum coquitur, emicantibus, & specie differunt: Nam spodium fit è partibus crassioribus, & in ærariarum officinarum pauimentis reperitur, ideo multum terræ colligit, & spurcitia refertur.

LIBER PRIMVS

pholyx fit è tenuissima fauilla quæ in altum euolat, & recto fornicique adhærens, aquarum bullis simile prodit, quæ per pluias inter veris initia erumpunt, colore albo, quæ in tenuissimum pollinique similem puluerem dissoluuntur. Similes habent facultates, sed pompholyx tenuiorum est partium. Hodie vtrumque cognitum & facile ex Italia & Germania, vbi sunt ararie officinae, haberi posset: sed his substitui possunt Dioscoridis antisporia, aut officinarum thutia vt in succedaneis dicemus.

Spodium Auicennæ fit ex arundinis radicibus, eiusque usus est in ab Auicenna præscriptis medicamentis, nam antisporij genus est. Illud verò quod ex bouum similibusque animalium cruribus confectum officinæ vsurpant, præstat reijcere, eiusque loco, aut Auicennæ aut Dioscoridis aliquo antisporij genere vt in his præsertim quæ intrò sumenda sunt medicamentis: in his verò quæ foris adhibentur, aut verò spodio, aut pompholyge, aut thutia officinarum præparata.

Squamma est quæ malleorum ictibus de metallis, dum adhuc candent, excutitur: verum enimvero ex ære duntaxat & ferro decutitur squamma. Aeris squamma eligenda est rufa æris modo, crassa, aceti respersu æruginè contrahens, veluti ea est quæ ex ære rufo decutitur, & olim ex ære Cyprio. Improbatur tenuis, inualida, candida aut nigra.

Stomoma ferri squama est ex ferro decideris dum aqua extinguitur ad eius indurationem aliamue ob causam. Vtraque in fabrorum officinis reperitur.

Squinanthum, seu schoenu anthos, id est iunci odorati flos, omnibus notum est. Eligendum rufum, intento colore, recens, tenue, rubentibus fragmentis, quod manibus confricatum rosæ odorem emittit, igneæ mordacitatis ad linguam. Olim planta ipsa cum floribus aduehebatur, vnde schoenu anthos nomen

nomen sumpsit; ideoque eligebatur floribus refer-
tum. Hodie tamen ad nos culmi duntaxat & radix
adferuntur. Itaque cura adhibenda est, ne alij culmi
his admisceantur, quod ex iam dictis notis depræ-
hendi potest.

Storax hodie duorum est generum. Vnum storax
calamita appellatur, Græcis simpliciter styrax. Alte-
rum storax liquidus qui myrrhæ stacte, quæ pinguis-
sima myrrhæ pars est, plerisque esse creditur; hoc ta-
men falsum esse deprehenditur in eo qui in officinis
est. Styrax calamita gumi est arboris malo cotoneæ
similis. Prefertur flavus, crassius, resinofus, albicanti-
bus grumis, quâ plurimum in sua odoris gratia per-
manens, qui, dum mollitur, melleum liquorem red-
dit. Deterior niger, friabilis, & surfurosus. Adultera-
tur ligni ipsius scobe, melle, cera, adipe odoribus im-
buto, & quibusdam alijs. Dignoscitur quod adulte-
ratus inualido sit odore; syncerus verò admodum
acer sit. Qui hodie officinis in usu est, aliqua ex par-
te Dioscoridis descriptioni convenit, eoq; utendum
arbitramur, donec melior proponatur.

TAMARINDI fructus sunt arboris, ut vo-
lunt nonnulli, ex palmarum genere. Eius folia ad hy-
perici folia multum accedere cõspecta sunt, etiam si
a quibusdam salicis folia illi tribuãtur. Fructus, cuius
hodie usus, notus est. Probantur colore è nigro in ru-
fum languescente, teneri, multis villis intertexti, re-
centes, pingues, non retorridi, ex dulcibus acidi, &
vinofo sapore. Adulterantur prunorum carne, sed in
his nigredo est obscura, humentiores sunt, & pru-
norum odor & sapor illis inest. Servantur in fictile
vitratum coacti, loco frigido & sicco.

Terra sigillata officinarum terra Lénia Diosc. & Ga-
lei esse debet: Hoc tempore duo terrarum genera
Constantinopoli adferuntur; vna rubescens in placen-
tulas quasdam exiguas formata caracteribus Turci-

LIBER PRIMVS

cis signata: altera ex cineritio colore candicans, maioribus formata placentulis, characteribus itē signata Turcicis. Magno in pretio sunt apud Turcos, maximeque commendatur aduersus venena, neque facile earum copia haberi potest. Quæ Constantinopolim adferuntur, non è Lemno, sed alijs ex locis multoque longiùs disitis aduehuntur, itaque arbitrandum non est vllam ex iam dictis, terrā Lemniam esse. Rufa, quibusdam è Lemno aduehi, veraque terra Lemnia esse creditur. Plerique bolum armeniam Orientalem veram esse terram Lemniam crediderunt. Sed nihil certi statuere possumus: magis tamen illi quadrare videntur terræ Lemniæ notæ, quã duabus prædictis. Reperta est etiã in Melita, terræ quoddam genus candidum, leue, quod à circumforaneis impostoribus veditur aduersus venena efficax. Itaque terræ Lemniæ loco commodè, aut bolus armenia ex Oriente petita, aut prædictarum aliqua sumi potest, tametsi Turcicæ aduersus viperæ morsus non admodum efficaces sint, multoque minus quæ ex Melita adfertur. Verùm si bolus armenia aduersus viperæ morsus eam haberet vim quã terræ Lemniæ tribuunt, terra Lemnia legitima sine controuersia esset, aut saltem illi securè substitui posset; & facile esset experimentum quemadmodum de Turcicis terris in canibus à viperæ demorsis periculum fecimus, nam quibus allium cum vino datum est, hi liberati sunt; quibus verò terræ supra recitatæ, hi mortui sunt, aut magna cum difficultate liberati.

Terræ sigillatæ officinarum, cum ne vna quidem nota Lemniæ quadret, nullus vsus esse potest, nisi in ijs duntaxat medicamentis quæ foris adhibentur: hæc enim nihil præter manifestarum qualitatum operationem desiderant.

Thlaspî, herbula est Dioscoridi angustis folijs, digitali longitudine, in terram versis, subpinguibus, in
cacu-

cacumine diuisis: duum dodrantum cauliculo, tenui, non sine adnascantibus ramis circa quos, folliculos quosdam in latius se pandentes, & compressos instar lentis, supremaq; parte fissos profert in quibus continetur semen nasturtio simile: flos albacat. Hodie cognitum est, & quamuis in Hetruria rarum sit, facile tamen aliunde aduehi potest. Dioscorides aliud thlaspi genus ex Crateua describit, latioribus folijs, radicibus maioribus. Hoc frequentius est, possitque prioris loco usurpari.

Thuris cortex, qui ex arbore thurifera detrahitur, præfertur pinguis, odoratus, recens, leuis, crassius, sine membranis. Adulteratur admisto pini aut nucis eius cortice: sed horum index ignis est: siquidem thuris cortex legitimus paulatim ardet, & cum odoris fragrantia vaporè ei aculatur: adulteratus verò nequaquam inceditur, sed totus in fumum sine odore consumitur.

Thymum apud nos non crescit. Planta quædam peregrina adfertur folijs exiguis, odoratis, flore purpureo, quæ proximè ad thymum accedit: Eius verò cum in Hetruria copia non sit, utemur succedaneo.

Trifolium, quod Græci oxytriphylon, aut asphaltion appellant quod bitumè redoleat, multas habet virgas tenues, cubitum aut amplius longas: folia magna, acuminata, terna singulis germinationibus exeuntia, quibus recenter enatis rutæ odor inest, ubi autem adoleuerunt, bitumen olent: florem edit purpureum, semè latum, hirsutum, ex altera extremitate exercitum corniculi modo: radix longa, tenuis, dura. Copiosè nascitur circa Elbam & Petram sanctam Hetruriæ: Huius usus esse debet non trifolij pratensis, quod à vero trifolio maximè differt à Græcis descripto.

Turbith plantæ cuiusdam lacte manantis radix est. Hæc candida est, & alypi radix Dioscoridis esse creditur, aut nigra, luteaue, quam pityusam plerique esse arbitrantur. Verum, utcumque sit, præfertur hodie

LIBER PRIMVS

candida, quæ ex Syria adfertur, verumque turbith album esse creditur, aut ei substitui posse. Præfertur vatum cum vt arundo, gummosum, cortice cinericio, plano, fractu facili. Adulteratur, inducto foris gummi dissoluto: sed fractum fraudem detegit, nam nullum gummi in fragmentis apparet.

Thutia officinarum, veterum cadmia est. Gignitur in fornacibus ærarijs fuligine flatu egesta, veluti spodium, & pōpholix, quæ vera est Arabum thutia. Cadmia ex crassiore fit materia; quæ aut in sublimē fertur, altioribusque fornacum locis insidet, vuarū modo concreta, botryitesque appellatur; aut ferreis virgis adhæret in hunc finem fornacibus applicatis: aut parietibus fornacum insidet, hæc placites nuncupatur. Hodie maiorem eius copiam habemus, quæ ferreis virgis adhæret, quàm aliarum duarum, tametsi plurima adulterata reperiatur ex lapide quodam trito, & cū aqua aliove liquore, & sulphure in luti modum coacto virgisque inducto deinde cocto. Dignoscitur colore qui non est ita fuliginosus neque ad exruleum vergens vt in vera: tum ipsis granulis aut corpusculis, quæ veluti in vera simul cohære non conspiciuntur: denique ipso pondere, nam vera & legitima multò grauior est adulterata.

Reperitur etiam aliud cadmiæ genus lapidis similitudine in ærarijs fodinis teste Galeno, tametsi Dioscorides neget; imò hodie adhuc reperitur, hisque vsui est, qui auricalchum conficiunt. Melior est botryitis, quam rarò nostro hoc seculo videre contingit; aut quæ Alexandrina nuncupatur, hæc ea est quæ circum virgas aut rudes ferreas insidet, & modo iam dicto ab adulterata dignoscitur.

VALERIANA, quæ secundum quosdam Dioscoridum appellatur, hodie nota est. Eius duo genera reperiuntur. vna domestica & maior in hortis feritur: altera syluestris & minor in agris sponte nascitur.

Maio-

Maioris radix fatis ad phu accedere creditur, eiusq; loco substitui posse. In succedaneis alia simplicia enumerabimus, quæ ex Galeni sententia phu substitui possunt.

Vitriolum, quod Græcis calcanthum, Latinis atramentum furorium appellatur, duplex est: Factitium & Natium. Natium in terræ venis, aut saxorû commissuris concretum reperitur; aut dum ex ijs guttatim distillat, partim ex ijs stiriarum instar dependet, partim in canalium fundum decedit.

Hodie aliud item genus in terræ superficie concretum reperitur, quod vulgo copparosa vocatur.

Factitium etiam duplex est. Vnum quod in Cypri peculiariter fiebat ex aqua quadam manante ex foros, chalcitidis, & misyos fodinis, atque in piscinas quadratas effusa, ibi sponte concresebat. Alterum sit decocta aqua in qua maduerit terra quædam atramentosa, vt hodie moris est in multis locis.

Natium factitio præstantius est: ideo in eorum numerum copparosa Cypria referri potest, cû sit aliorum penuria.

E factitij generibus, Cyprium excellebat: cû verò desit, vitriolum Romanum aut Siculum usurpari potest, veluti præstantissimum inter factitiorû genera.

DE MEDICAMENTORVM

SIMPLICIVM PRAEPARA-
RATIONE.

Sectio secunda.

De Purgatione.

MEDICAMENTA simplicia purgare, nihil aliud est, quàm quicquid medicamētis inutile inest abiicere, seu pars medicamentorum sint, seu illis permistę sordes, veluti repurgantur aut eluuntur radices fructus, semina, & cætera similia, quando terra aut alia re comaculata sunt, vt in omnibus rebus fit vulgo: aut veluti gummi & resinę, quibus plerunque aut terra admista est, aut lignum, alięque res inutiles: hæc enim liquantur & colantur, deinde purior pars in vsum venit medicum. Medicamenta etiam ab inutilioribus partibus repurgantur, veluti radices tum recentes, tum siccæ, membrana illa exterior, quę terram contingit, cultello abrasa: repurgantur etiam exempta medulla interiore, quę in multis inutilis est, veluti in cucumere agresti, dauco, pastinaca, apio, multisque alijs huiusmodi, per medium sectis, corticeque à matrice separato. Siccæ macerantur, deinde medię secantur, eximiturque pars interior vt in recentibus.

Floribus eximuntur pediculi, culices, foliaque sola reseruantur, quemadmodum violę purpureę, leuceij lutei: in quibusdam etiam foliorum pars aliqua demitur: veluti in rosis ea pars qua calyci inhæret, vnguis appellata: vt si quando in compositionibus reperire est, vngue detracto, intelligendum est eã particulam ablatam esse debere.

Fructus

Fructus à cortice repurgatur exteriore, & à semine suo, & ab interiore parte illa lignosa si sint recentes, densi, multæ carnis, & cortice tenero, veluti cydonia, mala, persica, hæc enim cultello depellata fecantur, interioreque parte lignosa, qua semina continentur, repurgatur. Si verò fructus sint exigui, veluti cerasa, pruna, familiaque, cribro transmittuntur, & sola pulpa, quæ utilis est, seruat. Illi ipsi fructus, si sicci sint, macerantur & coquuntur, deinde cribro cernuntur, veluti vuæ passæ, pruna, tamar Indi, dactyli, & similes.

Fructus duro cortice præditi, vt amygdalæ, strobili, nuces, pistacia primùm con fracto putamine eximuntur: postea aqua frigida aliquandiu macerantur, tum effluent, aut sartagine igni siccatur, donec corticem interiorem remittant, & manibus confricantur, aut sacculo aspero immisi agitantur, donec depellentur.

Semina cortice denso vestita, sicuti fabæ, pisa, cicer, purgantur leuiter tundendo donec confringantur, deinde vanno in aërem coniecta cortices euolant.

Alia sunt semina, quorum admodum operosa est decorticatio, propter corticem illis nimirum inhærentem, veluti cnici, & hordei quæ modo supra dicto siccantur, fricanturque: sed ea excorticandi ratio semina corrumpit. Præstat igitur ea semina macerare, hordeum præsertim, deinde in mortario magno & amplo concutere pistillo ligneo, & leuiter agitare vt quod in fundo est supernatet, separatur enim paulatim cortex: verum si non amplius supernatet, sed cogitur in vnum, tum vase aut vanno exceptum sursum conijcitur vt vento paleæ separentur: deinde iterum atque sæpius idem faciendum est, donec mundum sit: postremò aut sole, aut igni in sartagine persiccatur seruatur in ptisanæ Græcorum vsu. Eadem est cnici decorticandi ratio, sed operosior: itaque placuit quibusdam

LIBER PRIMVS

busdam vt semen cū cortice tritū in aquam aliumie humorē immittatur, & per linteū rarū coletur, nam cortice relicto sola pulpa cum humore transit.

Peponum & cucumerum semina eodem modo purgantur, præsertim si non sit otium singula sigillatim decorticandi: nam operosum id est, & ea quæ ante alia repurgata sunt facilè inueterascunt & inutilia redduntur.

Adipes liquati colando à membranis repurgantur aut cultello. Eiusmodi sunt purgationum differentia quas pharmacopœum scire necesse est. Sunt præterea & alia, sed illa ad eos qui metallica & chimificam tractant magis spectare videntur.

De Siccatione.

S V P R A dictum est qua ratione siccentur medicamenta simplicia recens collecta, veluti herbae, flores, fructus, radices vt melius conseruari possint. Nunc superest vt de ea parte agamus, quæ de medicamentorum præparatione reliqua est. Plerumq; ergo necesse est vt magis siccentur medicamēta, quam si simpliciter seruanda essent, veluti si terenda sunt. Siccantur autem aut Sole, aut igni, aut fumo, aut vento Septentrionali pro Medicorum arbitrio.

Siccantur amygdalæ, strobili, pistacia, alijque fructus, vt facilius illis inhæreat saccharū quo inducuntur, ne, dum adhuc humida sunt, saccharum suā candoris gratiam deperdat: tum etiā vt facilius à secundo illo cortice seu pellicula liberentur.

De Salitura.

Salitura ad medicamentorū præparationem conuertitur, & condituræ genus est. Quemadmodum carnes viperinæ tanto sale insperguntur quantum ciborum conditura postulat. Conuertitur item vt medicamētis qualitate aliqua imbuas: veluti fit hystricib⁹, echinis terrestrib⁹, multisq; alijs animalib⁹, quæ in vsum medicum vruntur: sed his multo sale opus est, ita vt sale
ope-

operiantur & repleantur. Vtilis præterea est ad medicamentorum conseruationem; veluti sunt animalium partes, & pleraque animalia, quæ multo sale indigent. Cæterum sale condiuntur, vt in siccitate conseruentur, & postquam conuenienti temporis spatio sale operata fuerint, eximantur, ventoque aut fumo exponantur, donec siccata sint. Aut sale condiuntur, vt humida permaneant, & ea primùm in muriam immittuntur; aut in illa ipsa muria relinquuntur quæ ex sale animaliumque humiditate generatur.

De Humectatione.

VTILIS est hæc humectatio, ad condiendos fructus, radices, peregrinosque cortices odoratos, quos cum recentes habere non possimus, maceramus donec humiditatem contraxerint.

Hordeum præterea & cnicus, vt supra dictum est, aqua insperguntur vt à cortice repurgentur.

Humectantur autem odorata nonnulla veluti ambra, moschus, si terenda sint, ne tenuiores & odorata partes exhalent.

Quædam verò herbæ veluti cotyledon, portulaca, semperuiuum, & similes, quæ paucum succum eumque glutinosum sortitæ sunt, humore aliquo simili humectantur, terendo, & superinspergendo dictum humorem, qui cum dictarum herbarum succo (aliàs enim nullum remitterent) exprimendo redditur: in hanc autem rem variorum humorum est vsus, secundum Medicorum præscriptionem.

De Nutritione

NUTRITIO humectationi similis est, sed in hoc differt, quòd cum pauciore humore & subito fiat, quoniam id quod irrigatum est confestim Sole siccatur, aut igni, deinde idem quinto aut sexto repetitur; quemadmodum sarcocolla lacte Asinæ aut muliebri nutritur, & semen cari, mirobalaniq; emblici, tanto

LIBER PRIMVS

tâto lacte inspersi quantû imbibere possunt, siccâtur.
Cuminum insperso aceto nutritur, & eadem ratione resiccatur.

De Infusione.

IN infusionibus, quæ ad medicamentorum præparationem conferunt, humor in quo fit infusio, considerandus est; & eius temperamentum, calidusne sit an frigidus; & quantitas; & tempus quo in infusione permanebit.

Infunduntur fructus, & radices, quæ humectandæ sunt ad condituram, & conseruas, in aquam calidam copiosam, donec humorem ad sufficientiam inbiberint, deinde coquuntur.

Sic quæ nutrienda sunt pauco humore calido frigiditæ maceranda sunt, idque non diu.

Quæ coquenda sunt, præsertim ea quæ sicca sunt, veluti flores, herbæ, radices, semina & fructus (nam facilius ita coquuntur) in iusta humoris calidi frigiditæ quantitate macerantur, pro præscriptionis scopo, & aliquantulo spatio ibi relinquuntur, donec humecta sint: Hinc fit vt facilis eorum postea fit coctio. Sic & semina quæ ad infundendas mucilagines infunduntur.

Rosæ & violæ sub vesperam aqua bullita macerantur in proximum diem, deinde exprimuntur, & in eandem aquam aliæ recentes infunduntur, idemque sæpius in eadem aqua fit, ad mel rosatum colatû, aut syrupum rosatum solutiuum, syrupum rosatum recentem, syrupum violatum simplicem, & syrupum violatum solutiuum conficiendum.

Ammoniacum, galbanum, opopanax & sagapenum aceto infunduntur, vt dissolutione purgari, & commodius misceri possint, vt dicemus.

Infunduntur medicamenta purgatiua in varios humores, & cum varijs alijs medicamentis, quæ malam eorum qualitatem corrigant, pro varijs Medicorum scopis:

scopis: exempli gratia, rhabarbarum plus vel minus tritum pauco vino albo inspergitur, donec colorem emittat, deinde in liquorem à Medico præscriptum infunditur ea quãtitate vt rhabarbarum tegatur, addita spica nardi, aut alia aliqua re præscripta.

Agaricum, cæteraquæ medicamenta purgantia, sola infunduntur, aut alijs quibusdam adiuncta eodem modo.

De Dissolutione.

DISSOLVTIO multorũ medicamentorum præparationi utilis est, sicuti & infusionem, vt à sordibus expurgentur ac commodè aptari possint.

Quod ad præparationem attinet: Medicamenta varijs humoribus, varijsquæ modis dissoluntur pro medicamẽti præscripti scopo, & peculiariter lachrymæ vt galbanum, ammoniacum, opopanax, & similes: nam vino aut aceto dissoluuntur, deinde ad focum agitantur vt colatione purgari possint, meliusquæ in medicamentorum compositione permisceri.

Vitriolum, misy, chalcitis, melantheria, & alumen, primùm trita, aqua, vino, & aceto dissoluntur, pro rei exigentia.

Metallica quædam æstate dissoluntur aceto, & ad Solem multos dies agitantur, quemadmodum arugo, squamma, flos æris.

Lithargyros soluitur aqua, vino, oleo, & aceto, facilius tamen aceto, vt in oxelæo Galeni dicitur.

Conchæ, & vngues dissoluntur succo limonum. Opium Thebaicum soluitur aqua, aut liquore, aut oleo, aut adipe: nam illorũ substantiæ nõ permiscetur.

Solutio infusioni proxima est, & ab ea solùm differt, quod in dissolutione minus humoris requiritur quàm in infusione: præterea quod in dissolutione mouendum est id quod soluitur, in infusione nequam. Denique multa medicamenta vt dissoluantur igne egent.

LIBER PRIMVS

De Liquatione.

LIQVATIO à solutione differt. Nam liquatio perpetuo fit aut ignis calore, aut Solis, rerumue putrefactione calescentium: Pleraque verò sine calore dissoluuntur. Præterea, quæ soluantur humore aliquo semper opus habent: quæ verò liquantur nullo egēt humore, veluti adipēs, medullæ, olea concreta frigore, hæc siquidem exiguo igne liquantur, aut Sole, aut duplici vase.

Ambra carabe appellata, bitumen Iudaicum, pix, pix græca, cera, gummi, maiore calore opus habent, non tamen tanto vt frigrantur.

Plumbum, argentum, aurum, æs, multo maiore calore opus habent: ferrum verò ægerrimè liquatur, tametsi rarè aut nunquam cōtingat pharmacopœos huiusmodi liquare, sed hos duntaxat qui metallica tractant.

De Mollitione.

MOLLITIO liquationi proxima est: nam quæ liquantur medicamenta, eadem mollescunt leuiter calefacta aut igne, aut sole, & pistillo calido subacta, aut manibus calidis tractata, vt fit cum emplastra in corio aut aluta extenduntur.

Pleraque alia, nec pinguis, nec resinosa, sed suapte natura dura & sicca mollescunt affuso humore aliquo, vt in catapotijs vsu venit & alijs medicamentis.

De Duratione.

DVRATIO fit, frigore coalescentibus ijs quæ liquantur, & molliuntur calore: quædam verò admittis, pro rei necessitate siccioribus durantur.

De Calfactione.

MEDICAMENTA igne, sole, & rerum putridarum calore calescunt. Quæ humida sunt & igne calescunt: commodiùs duplici vase calescunt, quorum alterum maius scilicet plenum sit aqua tepida aut feruida, alterum verò plenum sit medicamento quod

quod calfaciendum est, ea ratione ut minus vas in aqua maioris constituat: idque à recentioribus balneum marie, à veteribus duplex vas, aut diploma appellatur, eadem enim omnium est significatio.

De Insolatione, & ea que sub fimo, vinaceis, & sausa seu fratribus oliuarum fit, putrefactione.

INTERDUM hæ conferunt ad calfacienda medicamenta: plerumque ad ea componenda, & ad perfectionem reducenda: & instar coctionis est. veluti olea simplicia quibus flores infunduntur, rosæ, violæ, chamæmelum & similia aliquot diebus insolantur: sic etiam ad saccharum candi perfecte coquendum, iuleb ampullis quibusdam insolatur.

Scillæ succus, ut dicemus, extrahitur insolatione: quod si Sol non splendeat, igne: aut, quod commodius est, duplici vase, diu, & ex interuallis, & interdum bulliendo.

Idem etiam fiet, si fimo, aut vinaceis, aut sausa oliuarum calfactarum obruatur: quemadmodum chalcitis, & cadmia, ut fiat psoricum: & iuleb ad saccharum candum conficiendum: & pleraque alia medicamentorum genera.

De Coctione:

MEDICAMENTA simplicia aliquo humore coquuntur aut vapore, hoc genus coctionis elixatio vocatur: aut cum siccitate; & hoc affatio appellatur; Coctio autem fit ad præparationem, & ad compositionem. De præparatione nunc dicemus.

Quæ in humidis coquuntur, ea gratia id fit, ut ipsa medicamenta sic cocta vsui esse possint, aut ut humoris duntaxat in quo cocta sunt vsus sit.

Rursus quæ, ut coctis utamur, coquuntur, plus cocturæ requirunt, quam ea, quorum decoctio in vsu est. Sunt tamen certæ quædam notæ, quæ denotant, an huius aut illius rei gratia bene coctæ sint: ut herbæ, radices, flores & fructus cocta sunt, quando ita tene-
rescunt,

LIBER PRIMVS

rescunt, vt tundi, & per cribrum transmitti possint.

Semina quædam, veluti lini, fœnigræci, hordei, cocta censentur vbi crepuerint: alia quædã veluti anisi, coriandri, & cumini, quando tenerescunt.

Fructus peregrini & sicci, vt sunt myrobalani, cortices, ligna, & radices siccæ, multam desiderant cocturam.

Herbæ & flores facillè coquuntur & citò tenerescunt, tametsi inter sese differat; prout magis tenuium sunt partium, & illorum facultas in superficie sita est, vt chamemelum, adianthum, serpillū & similia, quæ quando vnà cum alijs coquuntur, primùm immitti debent cum illa propemodum cocta fuerint.

Eadem est ratio radicum tenuium partium aut odoratarum, vt est asarum, valeriana, spica nardi, & alia aromata, quæ sub finem decoctionis iniiciuntur, sed post reliqua medicamenta flores.

Elixationis autem multæ sunt differentia. Primus modus est, vt vasi certam quandam ac præscriptam humoris quantitatem cõtinenti infundantur quæ coquenda sunt, magis aut minus, pro medicamentorum siccitate aut recentia: deinde vase imposito igni, primùm satis fortem patientur bullitionem, deinde lentam, vt cômодиùs ad eam quam optamus cocturam reducantur, neque medicamenti vires exoluantur. Secundus modus est, vt eadem planè ratione in diplomate coquantur. Tertio elixationis modo vicitur Gal. in fructibus. Hos suspendit in vase aqua feruida semipleno, eosque voluit tantisper donec æqualiter tenerescant: sic enim fit vt fructus facultas non exaltet, quemadmodum si calore sicco coqueretur: neque in humorem transit, quemadmodum si in aqua coqueretur.

Cæterùm vasa in quibus coquenda sunt medicamenta, sigulina esse possunt vitrata & macerata, vitrea, ærea, stannata, cuprea; præstantissima sunt vitrea,

crea, in duplici vase, aut apud ignem, aut in arena, aut cineribus, aut in fornace cui subfit ignis.

Ignis struendus è carbonibus, aut prunis, & lignis ficcis acapnis.

De Assatione, & Frixione, & Vstulatione.

A S S A R E, est medicaméta humore aliquo prædita, veluti carnes, fructus & radices, sine humore alio externo coquere.

Frigere, est illa ipsa medicamenta, aut alia sicca, additis oleis, aut adipibus, aut alio aliquo humore pauca quantitate coquere.

Vstulare, est medicamenta quædam, tantum humoris non habentia vt coqui possint, frustulatim secando calefacere, illis tegulæ impositis aut laminæ ferreæ calidæ, donec partes externæ siccentur & veluti torreatur, quemadmodum fit in rhabarbaro, myrobalanis, semine melanthij, & alijs.

Quæ assanda sunt, veru transfixa ad ignem perpetuò versantur, vt vndique ignem sentiant: aut in clibano coquuntur; aut in vase fictili iuxta ignem posito, & testa contacto, supra positis prunis ardentibus; aut per sese: aut massa panis inuoluta, vt scilla: aut malo cydonio imposita, vt scammonium quod corrigendum est: hoc namque malo cydonio concauo exemptis seminibus impositum coquitur aut in clibano, aut in olla fictili ad perfectionem, aut sub cineribus linteo aut folijs inuolutum, aut nudum: tamen huiusmodi coctionis genere naturales medicamentorum facultates dissipentur: præstat igitur alijs modis vti, vt maximè opportunum videbitur: non enim peculiariter id præscriptum est.

Frixio fit aut in sartagine, aut in testa. Torrefactio vt ante dictum est.

In his autem omnibus modus seruandus est: nam neque cruda eximenda sunt, quæ aut assatione, aut frixione cocta esse debent: neque etiã adeo coquen-

LIBER PRIMVS

da vt torreatur aut vrantur, & inutilia eum in quem præscripta sunt scopum reddantur.

De Vstione.

VRUNTUR medicamenta aut per se accensa, vt sarmenta, rami ficus, cerri, herba cali, & pleræque aliæ: aut prunis ardentibus imposita, aut ollæ imposita cum sulphure, aut sola.

In olla vruntur abrotonum, anetum, cucurbita, imposita carbonibus ardentibus, quæ tantisper igniti finitur, donec herbæ in cinerem reducantur.

Sericum sic vruntur. folliculi recentes detracto glomere serici quo vestiuntur vruntur in olla carbonibus imposita: idque non vt in cinerem redigantur: sed eximuntur cum ea accessit vstio, vt commodè teri possint.

Vruntur pleraque animalia, veluti Echini terrestres, hystrices & hirundines; sale insperso, ollæ imponuntur supra carbones aut in fornace calida: operculo autem foraminulento tegenda est olla, vt ex sublatiis halitibus cognosci possit, cum satis vsta fuerint. Cæterum cauendum est sibi ab halitibus qui è viperis & scorpionibus attolluntur, noxij enim sunt.

Sal & nitrum eodem modo vrenda, vsta autem ea esse indicium est, cum non amplius exiliunt, & strepuit.

Alumen, vitriolum, corallium vruntur in fictili aperto, vt videri possit cum cocta erunt, cuius indicium est si amplius non ebulliant, si perfectè inaruerint, si bullas excitare desierint: vitreolum seu calcanthum, si colorem mutauerit.

Ossa, vngues, cornu ceruinum eodem planè modo vrenda supra carbones, donec nullum fumum amplius exhalent, coloremque mutant.

Cancris diebus canicularibus capti, Lunæ decimo octauo die, vruntur in sartagine area.

Lapides sub carbonibus vruntur à follibus vel flabellis excitatis donec planè igniti sint, deinde hu-
more

more aliquo extinguitur, ac rursus sub carbonibus ponuntur, aut commodius in vrceolo Aurifabrorum, toties repetendo donec in puluerem redigantur.

Aeris & plumbi lamina tenuissima, cum sulphure & sale alternis ollæ crudæ imponuntur: hæc carbonibus cingitur, aut in fornace reconditur donec percōcta sit: vel vrceolo reponitur supra carbones donec planè ignitus fuerit. Dum verò plumbum ardet, assidue versandum est, donec totū in puluerem redigatur. Potest etiā plumbum sine sulphure & sale vri in fornace quæ duo habeat ora, mediâque sit diuisa muro lateritio dimidiū pedem alto: & in vna parte ignis succendatur, in altera plumbum repositum assidue versetur donec totum in puluerem redigatur: Hæc verò vrendi ratio utilis est, cum plumbi copia est vrenda, sic enim & sumptibus & tempori parcitur.

Stibium pinsita farina circumlitum & carbonibus obrutum torretur, donec ipsa crusta adusta sit: Si enim paulò magis cremetur, fit plumbum.

Resinæ, olea, pix, thus, styrax, & similia vruntur ad fuliginem eorum excipiendam: nam aut his in vas coniectis ignis immittitur: aut in liquatis elichnium accëssum imponitur, & patina fictili aut ærea in vertice foraminosa quo fumus exhalare possit, fuligine adhærens excipitur.

De Exinctione.

GEMMÆ & quædam metallica sæpius, antequam vrantur, ignita, extinguntur aqua, vino, oleo, melle, butyro, aut alio aliquo humore, donec refrixerint.

Quædam semel duntaxat, aut sæpius extinguntur, ex Medicorum præscripto.

De Tritura.

MEDICAMENTA teruntur, vt, quia commisceri propter crassitiam & duritiem non possunt, reducta

LIBER PRIMVS

reducta in puluerem exactius misceri cum alijs possunt: crassius autem aut tenuissimè teruntur pro Medici vario scopo. Terendi autem modus varius est, pro simplicium natura.

Metallica valenter, & diu terenda sunt.

Medicamenta odorata veluti cassia seu canella, caryophylli, macis, & similia moderatè sunt tundenda, ne pars tenuior exhalet, & interdum illis aut amygdalæ adduntur, aut aqua rosacea insperguntur.

Radices odoratæ, vt angelica, valeriana, garyophyllata, asarum, eodem modo, eademque diligentia terendæ sunt.

Quæ verò non sunt odoratæ, sed crassæ & solidæ, vt gentiana, peucedanum, bryonia, violento ictu & diuturno verberandæ sunt.

Herbæ odoratæ, sicut calamintha montana, amaracus, serpillum, præterea flores, eodè modo teruntur, quo radices odoratæ.

Thus, maffiche, sarcocolla, & succi qui humorem & lentorè retinent tundendo non teruntur, sed clementer ducto pistillo per fundum ac latera mortarij.

Gummi & lachrymæ, quale est gummi arabicum, tragacantha, eodem modo terentur.

Rhabarbarum, & quædam aliæ radices aliquo humore præditæ eodem modo terendæ.

Galbanum, ammoniacum, opopanax, bdellium, myrrha, succus glycyrrhizæ, hypocistidis, cucumeris syluestris, & opium thebaicum teruntur affusa aqua, vino, aceto, aut alio humore.

Moschus & ambra cum aqua rosacea, ne partes odoriferæ euanescant.

Similiter & semina quædam, quæ glutinosum quiddam & pingue habent, vt thlaspi semen.

Semen napi & sinapi sola non teruntur, sed alijs medicamentis siccis permixta teruntur, aut cum humore aliquo, pro rei necessitate.

Fructus

Fructus recentes, & radices recentes, quarum usus est in compositis medicamentis, ante & post coctionem tunduntur, vel frustulatim secantur, aut medio-criter tantum contractæ infunduntur vt dictum est.

De Tritura crassiore.

TRITURA crassior fit dum medicamenta crassius duntaxat franguntur, nec in puluerem reducuntur vt in tritura absolutè sumpta. Hæc plerisque medicamentis quorū talis usus requiritur, utilis est: Alijs præterea multis medicamentis quæ alia præparatione indigēt, veluti sunt herbæ & radices quæ coquendæ sunt, & ea quæ in tenuissimum sunt reducenda puluerem.

De Tritura subtiliori, seu Attritione.

MOLVNTVR seu teruntur semina quædam, veluti triticū, lolium, lupini, semen lini, & foenigræci, quòd commodè tundi non possint; tum etiam quòd cortex vnà cum farina misceretur.

Teruntur præterea quædam metallica, quæ contusa in puluerem tenuissimum reduci non possunt, veluti thuria.

Sic & lapides pretiosi, lapis lazuli, armenius, teruntur in mortario marmoreo lato fundo, cum molula marmorea, inspersa interdum aqua rosacea, aut alio humore, ne puluis euolet.

Commodius item teruntur in porphyrio marmore plano, diu ducta per ipsum marmor molula, donec prioribus digitis confricando medicamēta, nulla amplius inæqualitas sentiat.

De Confricatione.

LAPIS Iudaicus, & hæmatites, multiq̄ue trochisci & collyria ad oculorū morbos parata, liquantur confricatione ex aliquo humore ad eorū medietatem, qualis etiam nū hodie ex Naxo insula adfertur.

Plumbum verò liquatur in hunc modum. Infusus in plumbeum mortarium humor, pistillo plumbeo

LIBER PRIMVS

verberatur atque agitur donec crassescat, deinde lauatur, ac plumbum subsidere finitur, tum aqua effusa plumbum reponitur.

Eodem modo liquatur æs ad chryfocollam consiciendam.

De Cribratione.

C R I B R A N T V R farine, vt à furfuribus, & à corticibus se cernatur flos purior ac tenuior. Cribrantur etiam medicamenta quæ teruntur, vt puluis æqualis sit, partesque crassiores in cribro retineantur.

Tela autem ex qua cribra fiunt, densior aut rarior esse debet pro vario medicamentorum scopo.

Lithargyros per telam secernitur, ne suo pondere cribrum stamineum confringat, crassiorque secernatur quàm opus sit.

Cribrantur etiam radices coctæ & fructus, vt à corticibus & seminibus repurgentur.

Pulpa itidem cassiæ solutiæ cribro transmittitur, vt solus flos seu pulpa, à corticis fragmentis & seminibus repurgetur: sic etiam tamarindi, & dactyli humectati, aut infusi, aut cocti pro rei necessitate.

De Lauatione.

L A V A N T V R medicamenta, si foris re aliqua sunt contaminata. Sed hoc lotionis genus præparationi medicamentorum peculiare non est, sed cæteris rebus commune, quæ luto, vel re alia contaminatæ, lauacione opus habent.

Lotionis autem, de qua hîc agendum, duplex est finis: vt videlicet à medicamentis qualitas aliqua tollatur: aut vt aliam aliquam facultatem acquirant.

Cæterùm ex his quæ ad sordium separationem abluuntur: Calx & aloë tenuissimè terendæ sunt: deinde affusa aquæ copia satis magna simul miscentur & quiescere ac ad fundum vasis subsidere sinuntur
cum

num effunditur aqua : atque id sæpiùs repetitur , donec aqua pura remaneat : denique medicamentũ siccat ac reponitur.

Metallica tenuissimè læuigata , ac in aquã puram , aut marinam , aut acetum , aut alium humorem immissa , in Sole feruidissimo totum diem rudicula agitantur , & per noctem resident , mane aqua effunditur , atque alia iniecta rursus eodem modo agitantur , quoad aqua quæ effunditur sit limpida.

Lapilli minutissimè contracti , in aquam aliumue humorem iniiciuntur & manibus confricantur ac agitantur , deinde vbi subsederint , aqua effunditur , idque toties repetitur , donec aqua pura emanet.

Sic lauantur acacia , & alij succi qui commodè in puluerem redigi non possunt , gummi Arabicum , & lacea.

Resinæ , adipēs , medullæ , & olea liquantur , agitantur , aqua affunditur toties ac effunditur donec pura appareat . Oleum verò lauando minus est verberandum , ne aquæ adeò misceatur , vt post ægrè possit separari.

Quæ in decoctionibus aut succis lauantur medicamenta , vt de illorum facultate nonnihil acquirant , cum tanta humoris copia lauari non debent vt prædicta , neque toties , neque ea adhibenda est diligentia in illis ab humore segregandis : quemadmodum si aloë succo rosarum , aut intybi , aut cum specierum decoctione lauetur ad pilulas alexiphanginas : & turbith cum agarici & tithimalorum decocto , vt valentiùs purgent.

De Succorum extractione.

SUCCVS ex folijs & germinibus per se tritis exprimitur , & depuratus siccat ac Sole aut igni , donec eam consistentiam nanciscatur vt in pastillos formari possit , ac ita seruari . aut liquidus seruatur

LIBER PRIMVS

in vase angusti oris, superfuso oleo digiti crassitudine.

Sic exprimuntur succi ex fructibus, veluti ex vna immatura, malis punicis, sorbis, mespilis, cydonijs, limonibus, & similibus, & interdum scarificatione: sed liquidi seruantur plerunque eo quo iam dictum est modo, aut sale insperfo, vt omphacium.

Quædam herbæ quæ paucò humore eoque lento sunt præditæ, vt hedera, portulaca, cotyledon, semperuiuum, opus habent admista aqua, aut alio liquore illarum facultatibus simili, inter terendum, vt expressione, vnà cum ipso humore extrahatur: aut si tufæ calathò imponantur loco frigido, vt paulatim succus in subiectum catinum defluat.

Ex radicibus autem & herbis quibusdam ficcis, aut paucò humore præditis, vt est lentiscus, absinthium, glycyrrhiza, centauium maius, gentiana, & similes, succus hac ratione extrahitur. Quinque diebus in aqua macerantur, deinde in eadem aqua coquantur donec crassescat: colata postea aqua denuo coquitur quoad mellis crassitiem habeat: tum in sole ficcatur, ac in pastillos conformata reponitur.

Ex ebulo, iride, cucumere asinino scarificatis aut tritis, succus expressione extrahitur, vt supra dictum est.

Et thapsia autem & peucedano, scrobe circumradices facta cortex inciditur, liquorque emanans subiectis folijs aut vase aliquo purus excipitur. Thapsia succus sole, peucedani verò umbra ficcatur. Ex his etiam tritis, aut scarificatis, expressione succus extrahitur: sed chirotheæ manibus inducendæ, & facies velanda est, ne vapores è thapsia exhalantes faciem inflent & exulcerent.

Et tithymalis succus vindemijs exprimitur incisissummitatibus, & succus effluens vase exceptus sole ficcatur, aut farinæ orobi permiscetur, aut fico sicca quinque aut sex guttulæ excipiuntur, ficusque reponitur, vt ait Dioscorides.

Hypocistis quæ sub veris finem radicibus cisti adnascitur, teritur, & succus expressus Sole siccatur.

Ex cucumere agresti elaterium sic colligitur. Decerpi cucumeres maturi, qui tacti protinus exiliunt, imposito supra vas aliquod rariore cribro, sigillatim supino cultro fursum versus aciem habente finduntur, atque per cribrum humor in subiectum vas exprimitur, simulque carnosum quod hæsit cribro, quod facilius excidat, eliditur: Coaceruata autem in cribro segmina dulci aqua perfunduntur & denuò pressa abiiciuntur: humor in pelui agitatur, & linteo operatus duplicato, Soli exponitur: dumque steterit, tota supernatans aqua cum spuma identidem effunditur, deinde conterendo cogitur in pastillos, & seruatur.

Scillæ succum sic extrahit Galenus. Scilla viginti diebus ante caniculæ exortum euulsa, atque à corticibus externis purgata, manibus in exiguas discerpitur particulas, & in vas conijcitur à quo recenter exemptum fuerit mel: postea bene adaptato operculo illud obturans, extrinsecusque pelle circundans & diligenter colligans, in loco meridiem spectante, qui à borealibus non perflatur ventis, Soli exponitur quadraginta diebus, interdum vas vertendo, vt ex omnibus similiter partibus Solem sentiat: deinde vas aperitur, & is humor qui supernatat, colatur, melle conditum coquitur ac seruatur. Ex scillæ carnibus fermento quodam inuolutis ac quasi coctis, deinde tufis & cum melle mistis fit elegma scilliticum, succo iam dicto persimile.

Cucurbita, farina pista inuoluta, & in clibano cocta ad crusti frumentacei coctionem; aut scarificata deinde expressa, succum emittit cuius vsus est.

De Muccaginum extractione.

M V C C A G I N E S ex semine psyllij, lini, foenicæ, cydoniorum, & è radicibus quarundam plantarum, vt est althæa, malua, acanthus, infusus in aqua

LIBER PRIMVS

noctem vnam, extrahuntur: miscetur deinde dicta aqua, & calefit donec bulliat, & semina crepent, & mucago crassior supernatet: tum enim mantili ex tela noua forti imponitur ac colando exprimitur, aut virgis duabus intorquetur sacculus à summo ad imum, ac alio bacillo percutitur succusq; deraditur.

Psyllium item (vt eclegma de psyllio suauius fiat) maceratur aqua recenti per 24. horas, deinde rudicula sæpius agitur, donec mucago supernatet, ex-cepta inde mucago colatur ac in vsum seruatur.

Simile est mel anacardinū appellatū, quod fit ex recētibus anacardijs exiguis diuti⁹ coctis, ex his enim enatat liquor quidam aut mucago prædictę similis.

De Destillatione.

HERBÆ, flores, fructus, liquores, & animalia, potius vasis vitreis aut figulinis destillanda erant, quàm plumbeis vt vulgò fit: tamen si experientia comprobatum sit, medicamenta plumbeis vasis destillata non tantam noxam adferre quam pleriq; metuunt: animaduertendum tamen est, omnino plumbeis vasis non esse destillandum acetum, omphacium, limones, aliasque res acres quæ intra corpus assumenda sunt, nam facilè incommodum adferrent. Optimus quidem esset is calor, quo in destillatione sursum vapores attolluntur, qui ex aqua feruente fit; minus enim medicamentorum facultatem corrumpere: difficilis tamen ea est destillandi ratio, magnarumq; impensarum, & aquæ sic destillatæ non diu perdurant, quin facilè putrescant. Itaque necessarius est ignis è carbonibus accensis, aut lignis siccis nec fumum, nec tetrum odorem expirantibus, moderatus, non magnus, æqualis. Commodissima ea est ratio quæ fit vase, quod materiam continet destillandam, sub cineribus aut arena in fornace sepulto, & igne cineribus aut arene subdito: sic enim temperator est calor, commodiusq; humor extillat, & melior est, priorque

posse-

posteriori similior est, etiam si ex omnibus quæ destillantur liquor qui primò, qui secundò, qui quæ postremò elicitur aliquantulum inter sese differant.

Fit etiam destillatio vase floribus aut ligno completo, quod foraminosum sit, aut telam, craticulam uel habeat qua destillanda sustineantur, tegula aut operculo supra vasis orificium imposito, in quibus carbonæ accensi, calore suo destillare faciant in fundum subiecti vasis, aut aquam, aut oleum non minus odoratum, quàm quod vulgari modo elicitur.

Porro aquæ destillatæ per aliquot dies Soli exponi debent in vasis linteo aut membrana perforata obturatis, vt quicquid excrementosum est resoluetur, simulque exhalet empireuma quod in aquis destillatis remanserat.

Alio præterea quàm ignis calore fit destillatio, nam & per fimi calorem, vinaceorum, & sausa fiunt destillationes, verùm hæ in medicamentis præparandis non sunt admodum aptæ, sed potius ad chymistas referri debent.

De Oleorum extractione.

O L E A è fructibus, seminibus, liquoribus, lachrymis, rebusque omnibus pinguibus, & etiã è metallicis exprimi possunt.

E fructibus, veluti ex amygdalis dulcibus & amaris, ex strobilis, pistacijs, balano myrepfica, nucibus, & nuce moschata.

E certis seminibus, veluti è semine lini, sesami, ricini, & aliorum. Exprimuntur autè in hunc modum.

Fructus & semina cortice duro prædita purgatur, teruntur, & loco calido, quo ad Solem, aut in duplici vase reponuntur: deinde rursus trita, torculari exprimuntur; aut, cum trita sunt, inspersa calida aqua, tantisper agitantur, donec oleum supernatet, tum manibus, aut torculari exprimuntur.

E fructu oleæ, lauri, iuniperi, & lentisci maturo in aqua

LIBER PRIMVS

aqua cocto, oleum supernatans aquæ colligitur : aut ex eis tuis inspersaque aqua calida oleum vt supra exprimitur.

E lignis, iuniperi, aloës, guaiaci, piceæ, oleum extrahitur . capitello figulino cocto, aut æreo sumpto, cum eiusdem materiæ receptorio cuius fundo craticula ferrea infideat ; receptorium illud ligni fragmentis impletum in pyramidis formam , vt applicatû capitellum super receptorio, quodammodo etiam impleatur . deinde supra aliud vas pedem altum imponuntur, quod tantum in terra reconditur, vt matella plena cum capitello suo huic imposita ; matella quidem sub terram recondatur , capitellum verò solum exter , circa quod ignis extruendus est , cuius calore oleum ex lignis elicitur, ac in subiectum vas decedit.

E lachrymis, resinis, & liquoribus, oleum alembico in matellis vitreis elicitur, quemadmodum in destillatione dictum est.

Sulphur in exiguo vase vritur superimposito capitello lato quod vapores in altum elatos in humorem conuertat: sed is humor aqua potius, quàm oleû est.

Oleum verò etiam per alembicum elicitur ex sulphure, quemadmodum ex resinis, lignis, gummis, ceterisque rebus, è quibus oleum, rationibus supra dictis, extrahi potest . Sed etiam in hunc modum aliquando extrahitur . Sulphur liquatum laterculique tenuissimè triti quibus partibus per alembicum destillantur, deinde fèces cû humore extracto rursus permixta denuo destillantur.

Sic etiam è cera extrahitur, nisi quod humori primum extracto adduntur vncie tres lumbricorum vino albo ablutorum, & drachmæ duæ croci tenuissimè læuigati, deinde iterum permixta cû fēcibus prioris destillationis, destillantur.

E calcantho sic fit . Calcanthum quàm optimum, quod ea facultate præditum sit, vt ferrum politû contactu

actu suo æris colore tingat, tenuissimè tritum in matellam infunditur, & applicato capitello destillatus humor reponitur, ipsumque calcanthum eò vsque supra ignem relinquitur, donec vstum sit & rubrum: deinde exemptū teritur, & humori suo permistum, denuo in vas conijcitur & per diploma destillatur donec oleum emanet.

Ex stibio sic. Stibium electissimum tenuissimè tritum in matellam conijcitur affuso tanto aceto stillatio, vt stibium tegat quatuor digitis: deinde obturato ore vasis sub fumum calidum per octiduum reconditur: postea destillatur lento igni in fornace cineribus aut arena plena: & si nullus humor amplius stillat, eximitur vas & affuso aceto stillatio, vt primum, sub fimo calente quatrimum sepelitur, deinde in duplici vase per vnam aut duas horas coquitur: & vase exempto, si quid humidi remansit filtro colatur, & receti addito aceto stillatio, vt initio factum est, permiscetur & toties per filtrum colatur, donec clarum emanet: tandem omne acetū percolatum lento igni destillatur, & cum nihil aceti amplius emanat, quod reliquū est, oleū stibij seu antimonij appellant.

Oleum tartari fit ex tartaro vsto in vase fictili lutato, in fornace, in qua vitra aut laterculi coquantur, donec candidum fiat: deinde in sacculo impositum in cella reponitur, ex quo liquor emanat aquæ quàm oleo similior.

Oleum ouorum sic fit. Vitelli ouorum elixando duratorum manibus friati in sartagine terrea plumbeata frignantur, igni mediocri, assiduè mouendo donec oleum ab his resoluatur, & sic calidi panno lineo inuoluantur, & torculari exprimatur oleum, quod refrigerari sinitur, donec limpidum fiat.

Ex frumento & sinapi torrefactis in patina terrea, oleum torculari exprimitur: aut trita, in patina lento igni friguntur, & inspersa aqua mouentur, deinde torcu-

LIBER PRIMVS

torculari exprimuntur.

De Expressione.

EXPRESSIONE, medicamentorum humida & tenuis substantia extrahitur, & à crassa ac sicca separatur, veluti fructuum ex quibus oleū aut succi exprimuntur, herbarū, radicum: tum etiā decoctionum & infusionum quarū pars humidior in vsu est.

Expressionis instrumenta sunt manus, prælum, sacculus qui duobus baculis comprimitur & cæditur, tela aut stamen vulgare manibus contortum vt vulgo fit.

Debent autem medicamenta plus vel minus prout vsus necessitate exprimi.

Succi & olea forti expressione extrahuntur. De decoctionibus verò & infusionib⁹ ex præscripto medicorum agendum.

De Colatione.

COLATIO fit vt pars crassior separetur, vt in succis, oleis, decoctionibus, infusionibus, iulepis, syrupis, gummis, lachrymis & resinis liquatis.

Varia autem sunt colationis instrumenta, vt fistule seu tubi, stamen, pannus, sacculus, vasa figulina cruda, vasa hederacea, quæ tenuem humorem transmittunt, crassiorem substantiam retinent, officinis ignota.

Humida, quales sunt succi, syrapi, infusiones, & decoctiones, per stamen vulgare colantur, aut laneis pannis extensis, aut per colatorium, quo solo, aut duplici, aut triplici vtimur, primo minore & rariore, secundo maiore vt summum ambire possit relicto tamen vndique trium digitorum interuallo, tertio eoq̄ infimo, maiore secundo ad eandem proportionem, atque densiore: quibus humor eadem opera perfectissimè colari potest.

Iulepi, syrapi cum saccharo aut melle confecti, colantur

lantur linteo raro, aut stamine vulgari in ligno extēso, aut sacco stamineo, ijque calidi, nam frigidi transire non possent.

Colantur etiam nonnulla per filtrum, vt calcantum aqua dissolutum, & alia similia venenosa facultate prædita, in hunc modum. Filtrum sumito quatuor digitos latum, longumque vt vasis fundū in quo medicamentum colandum continetur contingat, altera extremitate acuminata extra vas propendeat: illud enim assiduè humorem imbibit, illumq; in aliud vas contiguum effundit.

De Clarificatione.

LIQUIDA medicamenta quibus multa materia admista est clarificatur: dum quiescere permittuntur, donec quod sæculentum est subsideat, sumēdo quod clarificatum est: aut dum colantur vt antè dictum est: aut dum quæ ægrè clarescunt, soli exponuntur; aut igni coquuntur, ac despumantur, dein colantur; aut iniecto omphacio, vel succo limonum, vel aceto; vel ouorum albumine verberato (vt vulgo fit) dum bulliunt, dein despumantur ac colantur.

De Despumatione.

DESPUMATIO fit, de rasa, dum medicamēta coquuntur, spuma quæ supernatat, cochleari ferreo pertuso, ne cum spuma etiam humor, in quo fit coctio, abijciatur: hæc omnibus quæ coquuntur communis est.

Despumantur etiam succi, mel, saccharum, reiectis partibus crassioribus & excrementicijs, dū coquuntur, aut per se, aut albuminibus ouorū bacillo quasi, vt in clarificatione dictum est: deinde spuma ablata cochleari perforato, aut colatione per stamen facta, aut per pannum laneum clavis affixum, aut per colatorium.

LIBER PRIMVS

De Coloratione.

MEDICAMENTIS color acquiritur, admistis quibusdam coloratis, vt est ærugo rasilis, cinnabaris, minium vulgare, cerussa, & similia: aut diutina coctione quemadmodum ea quæ æruginē recipiunt.

Quædam viridia sunt, quædam rubra, quædam nigra: quædam lotionē candida fiunt, vt oleum & terebinthina; quædam insolatione, vt cera, & sapo in taleolas aut laminas sectus: quædam coctione ad Solem, vt multa emplastra: quædam rudicula aut manibus diutius tractata albiora euadunt, vt penidia, eclegmata, manus Christi.

DE

41

DE MEDICAMENTORVM
COMPOSITORVM GENERI-
BVS, EORVMQVE MIS-
CENDI MODO.

Sectio tertia.

De Conditis, aut Conferuis.

CONDITA aut conferuæ fiunt è flo-
ribus, fructibus, radicibus & corti-
cibus.

Conferuæ florum, veluti rosarū,
violarum, buglossæ, fiunt è floribus
trititis aut minutim concisis, addendo
tripulum aut quadruplum sacchari puluerati, affusa
aliquantula aqua stillatitia vt commodius permisceri
possint: deinde Soli exponuntur bene obturato va-
se, & interdum agitantur.

Fiunt etiam nonnunquam perfectè cocto iulepo,
atque in eum iniecta tertia aut quarta parte florum
trititorū aut minutim concisorum, deinde insolantur:

Fructus condiuntur aut conficiuntur coctione;
cocti enim, cribro cernuntur, & ad singulas iulepi li-
bras, pulpæ quatuor vnciæ adijciuntur, deinde lento
igne coquantur donec ad eam consistentiam per-
ducti sint, vt nec nimium liquidi, nec nimia coctione
aridi & exsuccī sint redditi: quod experientia facilè
deprehendi potest: nam si guttula in marmor aut
ferrum demissa, manus, ybi refrixerit, non inquinat,
iustam esse coctionem, censebitur.

Condiuntur præterea fructus si primùm repurga-
ti à cortice & ossibus, æquis partibus cum saccharo
& aqua lento igni coquantur, donec saccharum to-

LIBER PRIMVS

tã fructuũ substantiã penetrarit, & ad iustã coctionẽ perducti sint: quod ex eo deprehẽdetur, si iulepus cõsistentiã habeat lentã, ita vt digitis ductus fila tenuia mittat, sed id experientia ipsa certius commonstrat.

Fiunt etiam conferuæ fructuum, ex eorum succi vncijs sex in singulas sacchari clarificati libras, coctis lento igni quoad gelatinæ crassitiem ademptæ sint, ac tum in pyxides conijciantur.

Formantur præterea in pastillos eadem florum & fructuum conferuæ diutius coctæ.

Fructus peregrini primũ macerantur, deinde cocti cũ iulepo dilutiore, quem longũ vocãt, condiuntur.

Radices vt condiatur, primũ terra & cortice exteriori purgata, & matrice, deinde in partes sectæ, coquantur in iulepo dilutiore donec radicũ substantiã penetrarit, & probè coctæ sint vt in fructib⁹ dictũ est.

Cortices quorundam fructuum, veluti citriorum, malorum medicorum & limonum, quòd substantia sint aliquantulum amara, primũ aliquot dies in aqua macerantur, sæpius aqua mutata, deinde aquæ incoquantur donec tenerescant; tandem in aquam recentem semel atque iterum immittuntur; postremò in iulepum aut mel, cui multa sit aqua admista, iniecti coquantur ad iustam crassitiem.

Radices & cortices peregrini humectantur, deinde in iulepũ impositi coquũtur, vt de fructibus dictũ est.

Conferuæ florum & fructuum annum durant & interdum biennium, cortices diutius: & in pyxidibus aut vasis bene obturatis reponuntur.

Interdũ à Medicis adduntur iam dictarum conferuarum iulepis aromata, & medicamenta purgantia, vt infra dicetur.

De Infusionibus.

S V P R A dictum est qua ratione fieri debeãt infusiones ad medicamentorum præparationem, nunc verò de earum compositione agemus.

Duo sunt earum genera; nam alia per se corpus purgant: alia adduntur alijs medicamentis quorum nonnullas medicis recentioribus maxime usurpatis describemus. Vtrumque infusionum genus sepius a medico prescribitur, in quo humore, qua quantitate, qualitate, caliditate an frigida, quantoque tempore fieri debeant: ite quales debeant fieri expressiones, fortes an imbecillae. Haec autem omnia diligenter perfici debent: & si quando contingat ut in medicamento non sit expressa quantitas, qualitas & tempus: aut (si scribatur, infunde secundum artem) tanta quantitas aquae sumenda est, ut medicamenta, quae maceranda sunt operiat.

Radices, fructus, ligna, aut cortices sicci, & saeviente hyeme, macerari debent, primum confusa & contracta, aqua tepida aut calida per viginti quatuor horarum spatium, aut supra cineres, aut in vase calido, aut ad Solem, aut loco calido, aut pellibus operata aut panis, ut diutius humoris calor conservetur.

Flores, herbae, aut fructus recentes, & aestivo tempore, macerantur in humore frigido duodecim horarum spatio. In vtrisque expressio fortis facienda est.

Medicamenta purgantia, veluti agaricum, myrobalani & similia crassius aut minutius confringuntur ex medici prescripto, deinde macerantur, hyeme horis duodecim, aestate sex: expressio autem magis aut minus fortis esto pro medici prescripto.

Rhabarbarum & agaricum iam contracta aut trita insperguntur aliquanto vino albo, deinde admiscuntur alijs rebus sequentibus: Rhabarbarum cum aqua cichorii, spica nardi, schenantho, aut canella: Agaricum cum tanto oxymelite ut incorporari possit, & aromatizatur gingiberis momento & canella: dimidius autem serupulus gummi triti ad singulas agarici drachmas additur: denique in tanta aqua stillatitia aut decoctione maceratur ut totum operiatur: insuper saepius agitandum est, ut commodius omnia misceantur.

LIBER PRIMVS

Omnes autem hæ infusiones recètes fieri debent, non autem eæ fumendæ quæ tempus legitimum aut præscriptū diu prætergressæ sint, nam faciliè corrumpuntur: quòd si conseruandæ sint, vas arena obruendum est, nam sic melius perdurant.

De Decoctis.

DECOCTIS per se vtimur: aut medicamentis quibusdam admiscemus ad eorum compositionem, aut dissolutionem, vt facilius assumi possint.

Præscribitur item humor, quantitas, qualitas decoctorum, & an primùm medicamenta macerari debeant, qualis item debeat esse decoctio, fortis, an mitis, & si, inter colandum, crassiorum, quæ remanent, partium debeat fieri expressio, & an valens, an clemens esse debeat.

Horum omnium summa ratio habenda est; & si quando nõ præscribantur à Medico, in hunc modum intelligendum est, scilicet: Flores, herbas recentes, & siccas odoratas, radices graciles & odoratas, fructus, cortices peregrinos & odoratos, vt sunt nux moschata, garyophylli, cinnamomum seu canella, & macis, non multam expetere coctionem. Radices crassiores, cortices & fructus non odoratos, multam coctionem desiderare, vt copiosè supra dictum est.

Horum autem vsus esse debet statim à coctione, aut paulò post, & conseruari debent in vasis vitreis diligenter obturatis loco frigidus, aut arena sepeliri, si diutius sint asseruanda.

De Sapis, Iulepis, & Syrupis.

ROB, aut sapa succus est fructuū Solis aut ignis calore inspissatus, vt asseruari possit, & eo vti liceat in oris præfertim morbis aut per se, aut cum melle, aut saccharo, aut sapa.

Perfectæ coctionis indicium est, si tantum inspissata sit vt frigefacta vnitatem quandā & mellis crassitiem adipiscatur.

Reponitur vasis vitreis, aut figulinis vitratis ad annum vnum.

IULEPVS Arabum, potionis genus est delicatæ apud Græcos, quæ parabatur ex aqua, vino, & succis cum melle.

Arabes id genus solum descripserunt quod ex aqua & succis componebatur, illudque iulep vocarunt: Græci recentiores ζουλάπιον & ιολάβον.

Fiunt autem cum aquis stillatitijs, & horum frequentior est vsus hodie: aut cum decoctionibus, & succis ori gratis, sed horum vsus nullus est, nam eorum loco syrupo simplici vtimur.

Rosaceus & violaceus parantur ex vncijs octodecim aquæ rosacæ aut violarum ad singulas sacchari libras: & quia his statim vtimur tanta coctione non egent atque syrupo.

SYRVPVS aut serapiū, simplex est, vel ex multis componitur. Simplex iulepo perquam similis est, hoc solum differens, quod succus & decoctio è quibus syrupus fit, ingratiior sit, quàm è quibus iulepus.

Compositus fit ex infusionibus, & variarum rerum decoctionibus: interdum post coctionem aromata accipit aut medicamenta purgantia trita ac in nodulum ligata, atque in ipso syrupo diu suspensa.

Simplices syrupi fiunt è succis herbarum cichorii, endiuæ, fumariæ, betonicæ, & similibus: aut è succo fructuum, vix immaturæ, succo limonū, pomorum, citriorum; Coquantur autem succi ad quartæ partis consumptionem, & depurari sinuntur: deinde huius succi sic depurati libra cum sacchari clarificati tantundem coquitur ad iustam crassitiem, cuius indicium erit si guttula in marmor effusa hæreat, aut digitis accepta, horum adductione & diductione fila ducat.

Alij saccharum coquant ad penidiorum vsq; crassitiem, deinde succum admiscant, & simul feruere semel sinunt, postea igni exemptum insolant.

LIBER PRIMVS

Simplices in sua bonitate annum seruantur. Compositi biennium. Reponuntur vt dictum est.

De Eclegmatis.

MEDICAMENTA ea quæ Arabibus loch dicuntur, Græci *ἐκλίγματα* & *ἐκλίκτη* vocant, Latini linctus, quòd linguntur & lambuntur, ac retenta in ore paulatim liquefcunt & in trachæam arteriam delabuntur, simplicia sunt & composita.

Simplicia ex foliis medicamenti simplicis decocto aut succo, & saccharo, melle, alioũc liquore parantur.

Composita, gummi, fructus, & aromata recipiunt.

Eorum consistencia media est inter syrupos & electaria: nam syrups crassiora sunt, & electarijs dilutiora, ne tam facilè elabantur atque syrups, nec tam difficilè in arteriam delabantur vt electaria.

Post coctionem diu in cacabo agitantur, vt candida fiant, sintq; oculis gratiora: nam aliàs, cum eorum vsus sit frequens, facilè fastidium generarent.

Simplicia in sua perfectione annũ seruantur: Composita bienniũ, his exceptis quæ amygdalas, strobilos, pistacia, & alia huiusmodi q̄ facilè senescũt, receperũt.

Reponuntur autem vasis figulinis vitratis.

De Electarijs.

ELECTARIORVM, quæ Græcis antidota appellantur, multæ fuerunt differentiæ. Nos verò in electaria gustatu grata & iucunda diuidemus, in electaria amara & ingrata, in electaria purgãtia & laxãtia, in theriacas, & electaria opium accipientia, quæ omnia secundũ hunc ordinẽ suo loco describemus.

Conficiuntur ex varijs, & multis peculiaribus medicamentis, quorum delectus & præparatio maxima cum diligentia ex regulis suprã traditis fieri debet.

Saccharum aut mel eousq; coquuntur, donec aromaticis inspersis, iustam habeant consistenciam, & possint deglutiri, aut dissolui, prout vsus postulabit: animaduertendum tamẽ est, vt saccharũ aut mel tantum coquatur, vt repositum, sitũ non contrahat, quod

fiet, quando ad fyrupi decoctionē proximè accessit.

Aromatū quātitas inspergēda, plerūq; in ipsa cōpo-
sitione expressa est: quod si expressa nō sit, & simplici-
ter sit additū, mellis aut sacchari quantū satis est; vnciæ
tres aromatū in singulas sacchari aut mellis libras su-
mendæ erūt, & in electarijs gustu iucūdis vnciæ duæ.

Saccharo aut melle cocto & despumato, & igni
exempto, aromata paulatim insperguntur, & assiduè
versantur donec perfectè mista sint.

Reponuntur vasis figulinis vitratis, aut plumbeis
bene obturatis.

Electaria palato grata durant annum, amara & in-
grata biennium, purgantia annum.

Theriaca ad vigesimum annū durat, reliquæ opiatæ
in decennium: neque exhiberi debent ante semestre,
nisi medicus aliud præferibat.

Ex electarijs dulcibus fiunt interdum morselli aut
tabellæ: tum in singulas sacchari cocti libras dimidia
vncia specierum inspergitur instar manus Christi.

De Pulueribus.

PULVERES qui nobis describētur, partim in-
tra corpus assumuntur, partim foris applicantur.

Qui per os assumūtur ex medicamētis cōponun-
tur aromaticis, aptis ad intemperiem corrigendam
earum corporis partium quæ nutritioni deseruiunt;
ea autem sunt interdum electaria, vt diacalamintha,
diatrion pipereon Galeni & similia: & interdum ad-
mista habent quædam purgantia.

Qui foris applicātur, ex varijs medicamētis cōmi-
scentur simplicibus, ijq; diuersis corporis administrā-
tur partibus, veluti qui à vulgo Medicorū & Pharma-
copoerū epithemata cordialia & hepatica vocātur.

Alij sunt vtiles ad vulnera & vlcera, idq; in varijs cor-
poris partib⁹, & varias ob causas, vt pulueres capita-
les, adstringētes, sarcotici erodētes. Hi autē ex selectis
simis fiēt medicamētis pl⁹ minúsue tritis pro medica-

LIBER PRIMVS

menti præscripti scopo, eoque ordine & diligentia, quo in tritura dictum est.

In vniuersum autem, qui intrò assumendi sunt pulueres, & qui in epithemata ingrediuntur, tenuissimè teri debent, quòd ex aromatibus & odoratis còstent, nisi quod interdum eos crassius terere oportet, vt diatrion pipereon, & similes, vt in eum, in quem præscribuntur, scopum vsui esse possint.

Reponi verò debent sacculis coriacijs bene confutis, aut vasis vitreis diligenter clusis.

Singulis annis vt plurimùm renouari debent.

Qui foris applicandi sunt, non necesse est tam tenuiter terantur, & quòd frequenti in vsu nò sint, neque magna eodem tempore copia opus sit, primùm componi solent cùm ijs vtendum est, & secundum medici scopum. nihilominus tamen quosdam vulgatiore, & magis probatos in Antidotarii libro secundo describemus.

De Pilulis seu Catapotijs.

CATAPOTIA medicamenta sunt quæ intra corpus assumuntur, in hoc magna ex parte confecta, vt corpus purgent & euacuent: apud Arabes verò, vt etiam sensus stupefaciant, & catarrhos tollant, veluti catapotia de cinoglossa & similia, tum etiam vt tussim leniant.

Fiunt ex ficcis medicamentis tenuissimè tritis, deinde cum succis, aquis stillatitijs, aut aqua communi in massam redactis quæ papyro inuoluatur, deinde, vbi horum vsus erit, rursus tritis, & cum succo aliquo in catapotia conformatis.

Seruari possunt, purgantia annum vnum; quæ verò opium acceperunt, duos, tres, & plures annos.

De Trochiscis & Sieff.

VARIA sunt trochiscorum genera, quorum alij per se in corpus assumuntur; alij in compositiones aliorum medicamentorum recipiuntur, veluti pastilli de

de vipera, & è scilla in theriacam: alij extra corpus applicantur, constantq; ex metallicis, & hi vtilis sunt vlceribus malignis, & oculorum morbis.

Ex eorum numero qui intra corpus assumuntur; alij ex aromatibus fructibus, herbis, & medicamentis quibusdam purgantibus constât, vt trochisci de agarico, & de rhabarbaro: alij ad eorum compositionem opium requirunt. Fiunt ex medicamentis ficcis tritis, vt dictum est, & cum aqua, aut decoctione, aut succo mistis, donec ad eam crassitiem reducantur, qualis est massa pilularum. Formantur autem in rotulas, vnde Græcis τροχίσκοι, Latinis pastilli appellâtur ab eorum forsitan figura. Siccantur in umbra, & reponuntur vt in catapotijs dictum est. Durant annum vnum: & qui opium recipiunt, vt pilulæ opium recipientes,

Qui foris applicandi sunt, cum ex medicamentis constant quæ non facilè resoluuntur, seruari possunt in annum vnum aut duos.

SIEFF Arabum nihil aliud quàm Græcorû trochisci & collyria sunt, quorum diximus vsus esse in oculorum morbis; & sola forma differunt.

In vtroque autem genere illud requiritur, vt medicamenta ex quibus constant sint tenuissimè trita, supra omnia alia medicamenta.

De Oleis.

OLEA quorum in officinis vsus est, nunc è fructibus & seminibus exprimuntur: nunc fiunt ex oleo oliuarum in quod infusæ herbæ aut flores sint, & soli exponuntur, aut in duplici vase coquuntur.

Ex his simplicia vocantur, quæ ex fructibus expressa sunt sine vlla alia admistione, aut quæ ex oleo conflata sunt in quo macerati flores vnus generis insolantur aut coquuntur.

Composita ea sunt quæ multa medicamenta simplicia & odorata recipiunt, quæque plerunque igni parantur: hæc apud veteres vnguenta nuncupabantur,

LIBER PRIMVS.

tur, quòd reciperent aromata, & lachrymas, eaq; de causa crassiora reddebantur.

Rationem extrahendorum oleorū supra diximus.

Cæterum quæ ex fructibus & seminibus temporatæ qualitatis fiunt, quale est oleum amygdalarum, sesaminum, elici debent cum horum vsus necessarius est: nã si antè extrahantur, nouas acquirūt qualitates.

Quæ ex fructibus frigidi & adstringentis temperamenti parantur, vt ex lentisco, myrto, ea durant annum vnum; pòst contrarias facultates adipiscuntur.

Quæ ex fructibus odoratis, vt sunt nux moschata & caryophylli, eliciuntur, semestri seruari possunt in sua virtute.

Quæ ex liquoribus, seminibus, & lignis calidis per alembicum extracta sunt: tametsi recens extracta, sint præstantissima, illorum tamen efficacia diu durat.

Olea simplicia fiunt maceratis in oleo oliuarum eiusdem anni, floribus aut herbis, ita vt oleo integantur, frigidis quidè in oleo lauato, calidis verò in oleo puro: Deinde insolantur per aliquot dies, vt præscriptum est, & facta expressione valida flores abijciuntur, & recentes immittuntur, idq; sæpius: aut coquantur in duplici vase, donec flores immissi tenerescant, deinde exprimuntur, recentesque iniiciuntur, & coquantur sæpius: id autem fit ob temporis angustiam, aut quia subito eorum vsus requiritur, aut quia flores qui medicamentum ingrediuntur, non sunt tam diuturni, vt macerari & insolari possint quantum necesse est. Hæc autem annum durant.

Composita magna ex parte coquantur, admista oleo, aqua, aut vino, aut infuso, aut decoctione aliqua pro medicamenti præscripti ratione: Coquantur autem lento igne ex carbonibus conflato, donec omnis ferè humor qui admistus est consumatur: aut coquantur in vase duplici, quod præstat. Seruantur in annū. omnia olea reponi debent vasis vitreis ore angusto bene

bene obturato, aut figulinis vitratis.

De Unguentis, Emplastris & Ceratis.

HÆC medicamentorum genera sub alia appellatione Græcis descripta sunt: nam unguenta illis solum vocabantur olea composita ex aromatibus, calore ignis aut Solis in eam consistentiam redacta, vt his facillè vti possent in unguendis corporibus.

Arabes sub unguenti vocabulo cerata Græcorum, malagnata, & ex emplastris etiã nonnulla cõplectuntur, non tamen coquebant ea consistentia qua Græci.

EMPLASTRA Græcis sunt medicameta, varia simpliciu genera, & metallica præsertim recipiẽtia. Ea verò coquebantur donec manus amplius nõ inficerent, & Arabibus recetioribusq; cerota nuncupantur.

Arabum verò emplastra ea sunt quæ Græcis malagnata, cataplasmata, & epithemata, ex herbis, floribus, farinis, oleis, & adipibus cõposita, quæ tam diurnam coctionem non patiuntur atque emplastra; nam neque simplicia, ex quibus conflantur, neq; vltus, in quem parantur, id admittit.

CERATA veteru, vt iam dictum est, sunt Græcorum emplastra.

Græcorum cerata ex oleo & cera fiunt, admittis interdum quibusdam odoratis. Quæ omnia medicamentorum genera, varia sunt admodum, & in his regulam aliquam generalem præscribere difficillimum. De eorum autẽ cõpositione in singulis medicametis, quæ libro secundo describentur, dicere præstabit.

DELECTV itaque medicamentoru factõ, compositisque & repositis ijs medicamentorum generibus quæ frequentiori sunt in vltu, & in quorum præparatione diutius est inhærendum, quàm vt subito confici possint, (de quibus abundè in vniuersum supra dictum est) Pharmacopœo in medicamentis suis exhibendis & propinandis diligenter hæc sunt obseruanda.

Primum

LIBER PRIMVS

Primùm, ne suo ex ingenio, aut incòsulto medico cuiquã propinet medicamentũ aliquod purgãs, aut quod ex opio constat, aut cuius vsus noxam adferre possit.

Deinde, vt, dum Medicus medicamentum aliquod præscribet, attentè illũ præscribentem audiat, medicamenq; in codice in hunc vsum officinẽ parato præscribat, diligẽter adnotans & pondus & quantitã, & exhibitionis modum atq; tempus: tum descriptũ medico perlegat, ne qua in re error aliquis committatur, qui hominis vitæ magnam possit adferre calamitatem, & perniciem.

Præterea, vt medicamenta præparata habeat: & si fortè contingat aliquod illi medicamentum deesse, quod nec ex sua, nec ex alterius officina nãcisci possit: ne illud negligat, aut aliud in eius locũ substituat inconsulto qui illud præscripsit medico.

Denique, vt exquisito pondere, & diligenti mensura facta medicamẽta dissoluat, conformet, molliat, extendat, & reliqua insuper in medicamentorũ vsum necessaria peragat: deinde ea ad ægrũ mittat, inscriptis vniciq; medicamento, tẽpore, & vtendi modo, ijsq; quæ, ex medici præscripto, ægro post medicamentum sumptũ agenda sũnt: aut ipse ægrũ adeat & illi porrigat, si portiones sint molestæ, aut alioqui medicamentũ quod præparatũ diu seruari nõ possit, vt cassia solutina, manna, quæ primũ dissoluendæ sunt cum sũmi debent, aut alioqui medicamẽta quæ magna cum difficultate applicantur, vt in plerisque vsu venit.

ANTIDOTARIUM,
SIVE
DE COMPONENTORVM, MISCEN-
DORVM'QUE MEDICAMENTO-
RVM EXACTA RATIONE

Liber Secundus.

DE CONDITIS SIVE CONSERVIS,

Sectio prima.

¶ *Diacydonium Galeni.*

Recip. succi malorum cydoniorum struthio-
rum, sunt autem ea tenera, odorata, & medię
magnitudinis,

Mellis ana lib. iij.

Aceti candidi lib. ij.

Coctis supra prunas modicę, & spuma detracta, adde

Zingiberis ℥. iij.

Piperis albi ℥. ij.

Dein rursus lento igne recoquantur, donec mellis
crassitudinem consequantur.

Fit etiam e succo malorum cydoniorum, cum sci-
licet maior adstrictio requiritur; & etiam sine pipere,
aut zingibere, vel saltem minori quantitate: præterea
& alia aromata immitti possunt, pro rei exigentia.

* Vtile est tum ad excitendam appetentiam ijs qui-
bus decocta est, tum ad ciborum concoctionem, &
ventriculum roborat.

¶ *Miua cydoniorum simplex, Mesuæ.*

Recip.

LIBER SECVNDVS

Recip. succi cydoniorum lib. xx.

Vini candidi austeri lib. x.

Coquuntur lento igni, semper despumando, ad tertiae partis consumptionem. Postquam refederit, cola, & adde Sacchari lib. vi.

Iterum coquuntur ad iustam consistentiam.

* Aduersus alui profuua biliosa valet, ventriculū & cætera viscera firmat, & vomitum reprimat.

¶ Miua aromatica, Mesua.

Recip. succi malorum cydoniorum lib. xx.

Vini albi potentis lib. x.

Decoque igni lento ad tertias, semper despumando, residueat, cola, & adde

Mellis despumati lib. vi.

Iterum coque despumando, & impone hæc aromata,

Cinnamomi Mastiches,

Cardamomi ana ꝑ. iij. Ligni aloës,

Caryophyllorum ꝑ. ij. Macis, ana ꝑ. i. s.

Zingiberis, Croci ꝑ. ij.

Omnia præter crocum parum terantur, & nodulo ligata suspendantur, identidem eum fricando in ipso medicamento donec crassescat. Tolle ab igne & aromatiza

Moschi ꝑ. i.

Trochiscorum è Gallia mosch. ꝑ. ij.

* Ventriculū, hepar, & cætera viscera roborat, appetentiam excitat, concoctionem iuuat, vomitum & lienteriam cohibet.

¶ Diacydonium purgans, Mesua.

Recip. succi cydoniorum lib. iij.

Mellis albi lib. ij.

Coque continenter despumando, donec manus non inficiat, quæ forma est miuæ simplicis vsitata: deinde iniice sequentia,

Scammonij in malo cydonio correcti ꝑ. i. s.

Galliæ bonæ,

Caryo-

Caryophyllorum,

Zingiberis,

Mastiches,

Piperis longi,

Cinnamomi,

Nucis moschatæ ana ℥.iij.

Misce simul omnia.

* Colico dolori, & alijs partium nutritoriarum morbis salubre est. Aut

Recip. Scammonij ℥.v.

Turbith ℥.xij.

* Cholagogum erit simul & phlegmagogum.

Aut

Abiecto scammonio misce turbith ℥.xxv.

Cartami ℥.v.

* Phlegmagogum solum erit.

* Sunt & nonnulli qui cum alijs medicamentis purgantibus cõponant, pro Medici scopo, & necessitate.

DE INFVSIS, ET DE COCTIS,

Sectio secunda.

¶ Infusum feri lactis, seu aquæ casei, Mesuæ.

Recip. foliorum rosarum recentium, cõpletarum, mundatarum ℥.ij.

Rhabarbari electi ℥.ij. gr. xij.

Nardi indicæ ℥.i.s.

Rhabarbarum, & rosæ minutim incidantur, aut terantur, spica inciditur: macerentur per noctem in feri lactis, præsertim caprini lib.ij. Cola, leuiter exprime, & propina.

* Bilem flauâ clemēter educendo, sanguinē purgat.

¶ Infusum succi herbarum, Mesuæ.

Recip. succorum, inrybi,

Lupuli,

Lupuli,

Buglosi, siue boraginis, purgatorum ana $\mathfrak{z}$ .viii.

Myrobalani flauæ $\mathfrak{z}$ .i. Tamar Indorum $\mathfrak{z}$ .i.s.

Rhabarbari boni $\mathfrak{z}$ .iiij. Pulpæ cassiæ solutiue $\mathfrak{z}$ .iiij.

Myrobalanus, & rhabarbarū teruntur, & per noctem in succis macerantur, deinde manu compressum colatur, & propinatur.

* Idem quod præcedens præstat.

¶ Infusum Hieræ, Mesuræ.

Recip. Hieræ s.

Aloës ana $\mathfrak{z}$ .v.

Macera decocto eupatorij infra descripto ad lib.i.

In vase vitreo, insola dies decem.

* Ventriculum & caput purgat, proinde amborum doloribus assiduis & hemicraniæ confert, ac febribus antiquis.

Macerantur etiam decocto epithymi; & thymi.

* Sic purgat humorem crassum & melancholicum; & phlegmagogum est.

¶ Infusum rosarum, & violarum, Mesuræ; Iulepis rosato & violato, syrupis item rosato & violato solutiuis conficiendus aptum.

Recip. rosarum completarum, repurgatarū lib.vi.

Aquæ puræ lib.xv.

Ponantur rosæ in vrceo angusti oris, dein infunde aquam calidam, macerentur per horas octo, obstructo fictilis orificio, exprime leuiter, & cola infusionem abiectis rosis: iterum inde recentes rosas, & infusum excolatum calefac & infunde rosis, macerentur &c. vt supra: idem fac tertio. Erit vsui in iulep rosato conficiendo.

Syrupo verò rosato solutiuo componendo, eodem modo, septimo, & nono iterabitur infusum: & vrceo angusti oris impositum, insolabitur dies quadraginta aliquantulo oleo superinfuso.

Similiter fit infusum violarum, ad iulep violatum, & syrupum

syropum violatum laxatiuum.

¶ Decoctum adianti, seu capillorum Veneris, Mesue.

Recip. adianti veri recentis ℥.i.s.

summitatum fumariæ,

summitatum lupuli,

Violarum siccarum ana. ℥.i.

Pruna hispanica aut damascena xl.

Zizypha, x. iuiubas. xx.

coque libris tribus aquæ lento igni, ad duarum librarum consumptionem.

Infunde tandem pulpæ casii solutiue ℥.iij.

Tamar Indorum ℥.ij.

Mannæ ℥.i.

Rhabbari boni ℥.iij.

Frigidum manibus frica, cola, & propina.

* Sanguinem purgat, clarumq; reddit, ardoremque ipsius ac flauæ bilis compescit.

¶ Aqua fructuum, Mesue.

Recip. pruna xl.

Tamar Indorum ℥.ij.

Sebesten, siue myxa,

Cassie recēs extractę ℥.iij.

Iuiubas ana. xxx.

Mannæ ℥.i.

Macerentur fructus in aquæ lib. iij. deinde adde cassiam, tamar Indos, & mannam, fiat vt supra.

* Sanguinis & bilis flauæ feruorem reprimat, sanguinem clarum reddit, & bilem clementer educit.

¶ Decoctum fumariæ, Mesue.

Recip. succorum cichorii,

Intybi, siue endiuæ,

Lupuli,

Boraginis, ana ℥.iiij.

Succi fumariæ ℥.viiij.

Quibus coctis, & purgatis adde

Myrobalanorum flauarum indarum, ana ℥.ij.

Passarum purgatarum ℥.i.

Tamar indorum ℥.iij.

Frica, cola, & serua.

LIBER SECVNDVS

* Sanguinem bile flaua & adustis humoribus purgat, hepatis obstructiones aperit, ac inde natū icterum sanat.

¶ Decoctum Thymi, Mesuæ.

Recip. thymi. Hyssopi ana ℥.i.
 Cassuthæ, Passarum purgatarum ℥.iiij.
 Myrobalani emblicarum cepularum, ana ℥.i.
 Turbith ℥.iiij. Absinthij,
 Stœchados. Anisi,
 Polypodij ana ℥.v. Dauci ana ℥.iiij.
 Eupatorij Mesuæ

Radicum { apij,
 fœniculi ana ℥.vij.

Coque omnia in libris tribus aquæ, ad librarū duarum consumptionem, cola: colato adde

Turbith,

Agarici, ana ℥.i.

Zingiberis ℥.s.

Macerari noctem sine, postridie cola, & vttere.

* Phlegmagogum est, ob id senibus, & aliter pituitosis salubre, ventriculum firmat, coctionem iuuat, flatu a visceribus, & hypochondrijs dissoluit.

¶ Decoctum Epithymi, Mesuæ.

Recip. myrobalanorum indarum,

Stœchadis,

Epithymi,

Passarum purgatarum ana ℥.i.

Myrobalanorum cepularum,

Summitatum fumarie an ℥.iiij.

Folliculorum senæ ℥.vij.

Polypodij ℥.vi.

Turbith ℥.iiij.

Eupatorij ℥.v.

Omnia præter epithimum coquantur in feri caprini libris tribus, ad duarum librarum consumptionem: tunc adde epithimum, & semel feruefac, tolle ab igne

igne & adde

Hellebori nigri ℥.i.

Salis indi ℥.i.s.

Frica, cola, vtere.

Agarici ℥.s.

* Bilem atram vacuat, ob id affectibus melancholicis, vt cancro, elephantiafi, & cæteris confert.

¶ Decoctum Myrobalanorum, Mesuæ.

Recip. Myrobal. flauarû, Comarû fumaricæ ℥.viij.

Cepularum, Absinthij ℥.ij.

Indarum ana ℥.i. Pruna xxx.

Tamarindorum ℥.i.s. Passarum purgatarû ℥.i.

Coque in libris tribus aquæ, ad duarum librarû consumptionem: cum imbecillû voles medicamentum,

reliquæ libræ dimidio adde pulpæ casiciæ ℥.ij.

cum autem valentius,

Pulpæ casiciæ ℥.i.

Agarici ana ℥.s.

Turbith, Frica, cola.

Præstantius fiet si in sero lactis caprini coquantur.

* Bilem vtramque, & pituitam purgat.

¶ Decoctum stœchados, Mesuæ.

Recip. stœchadis, Schœnanthi,

Origani cretici ana ℥.iiij. Hyssopi ana ℥.ij.

Seminum, apij, Passarû purgatarû ℥.viij.

Fœniculi, Turbith ℥.iiij.

Eupatorij Mesuæ ana ℥.iiij. Coque vt suprâ, & vtere.

* Confert pituitosis affectibus, vt febribus quotidianis, iuncturarum & neruorum dolori, & frigidæ intemperiei.

¶ Decoctum Eupatorij, Mesuæ.

Recip. Eupatorij, Comarû fumaricæ añ. ℥.iiij.

Absinthij, Bedeguar,

Asari, Secacul ana ℥.iiij.

Nardi indicæ, Myrobalanorû cepularum

Adiati, hoc est capil. ven. Indarum ana ℥.viij.

Ciperi, Passarû purgatarum ℥.i.

Rhabbari, Coque & vtere.

* Hepatis & lienis obstructionem, & inde nascen-

LIBER SECVNDVS

tes dolores & febres compositas iuuat.

¶ Decoctum Magistrale commune, ad Medicamenta maceranda.

Recip. pruna xij.

Sebesten x.	Polypodij,
Passarum ℥.i.	Epithymi,
Hordei decorticati ℥.s.	Cartami,
Glycyrrhizæ repurgatæ	Anisi,
Violarum,	Dauci,
Folliculorum senæ,	Cinnamomi ana ℥.ij.

Coque in aquæ communis lib.ij. donec dimidium
absumatur, cola, & vtere.

¶ Decoctum Magistrale refrigerans.

Rec. pruna xij. Hordei mundati ℥.i.

Tamarindorum, Violarum,
Passarum añ. ℥.s. Seminũ cõmuniũ maiorũ añ. ℥.ij.
Coque in libris duabus aquæ, vt supra.

¶ Decoctum Cordiale.

Recip. pruna xij.

Passarum ℥.i.	Violarum,
Sebesten xvi.	Melissophyli,
Iuiubas x.	Capillorũ veneris añ. M.s.
Florum	Seminis basilici,
	Glycyrrhizæ,
boraginis,	Dauci ana ℥.ij.
buglosi,	

Coque vt supra.

Decoctum verò cordiale refrigerans fit additis feminibus communibus, ijsque feminibus quæ decoctum refrigerans supra descriptum ingrediuntur.

¶ Decoctum Cephalicum calfaciens.

Recip. Itæchadis,

Betonicæ,	Glycyrrhizæ,
Saluiæ ana. M.s.	Anisi,
Radicum pœoniæ ℥.ij.	Dauci ana ℥.ij.
Passarum ℥.i.	Nucis moschatæ ℥.s.

Coque vt supra.

Cùm mitigare voles, addes

Hordei purgati ℥.i.

Tamar

Tamar indorum ꝯ.s.

Seminum communium maiorum ana ꝯ.ij.

¶ Decoctum Pectorale.

Recip. passarum ꝯ.i. Hordei purgati ꝯ.i.

Sebesten, Glycyrrhizæ ꝯ.s.

Iuiubas ana xv. Adianti M.s.

Dactylos vi. Hyssopi ꝯ.ij.

Coque vt suprâ.

¶ Decoctum flatus pelleus, seu Carminatiuum
vt vocant.

Recip. anisi. Glycyrrhizæ ꝯ.s.

Dauci, Florum chamæmeli M.s.

Cymini, Passarum ꝯ.i.s.

Foeniculi ana ꝯ.ij. Coque vt dictum est.

DE SAPIS SEV ROB, IVLEPIS,
ET SYRVPIS,

Sectio tertia.

¶ Diamoron, Galeni.

Recip. succi mororum domesticorum lib.v.

Mellis lib.i.

Clarificatur primùm succus, dein vnâ cum melle co-
quitur ad iustam consistentiam, & seruatur in vsum.

Fit etiam è succo mororum batinorum.

Diamoron compositum, Galeni præter suprâ di-
cta, recipit

Myrrhæ

Crocî ana ꝯ.i.s.

Omphacij, agrestam vocant, ꝯ.i.

Coquitur omphacium cum succo & melle : myrrha
verò & crocum sub finem immittuntur, cum scilicet
ab igne medicamentum tollitur.* Contra depascentia oris vlcera, ad dentium affe-
ctus,

LIBER SECVNDVS

Etus, & gingiuarum noxas vtilia sunt, atque ad omnia oris vitia.

¶ Diamoron vſitatum Nicolai.

Recip. ſucci mororum batinorum lib. i.
Succi mororum domesticorum lib. s.
Mellis lib. s.
Sapæ ꝑ. iij.

Coquantur lento igne, ad mellis ſpiffitudinē, ſerua.
* Idem quod ſuperiora præſtat.

¶ Diarhæon, Galeni.

Recip. ſucci malorum granatorum, acidorum,
dulcium, &
acidodulcium ana lib. s.
Mellis lib. i.

Coquitur ſuccus ad mellis conſiſtentiam, deinde addito melle iterum coquitur & ſeruatur.

* Intemperiem calidam tollit, vomitum compellit & alui fluorem, & ventriculum roborat.

¶ Diacaryon Galeni, tale eſt & Meſux.

Recip. ſucci corticum viridium iuglandium, diebus canicularibus extracti lib. iij.
Mellis lib. ij.

Coque vt ſuprà.

Aliqui ſumunt mellis partē vnā, ſyrupi roſati partem vnā, & balauſtia addunt, aliaque ſimplicia pro rei neceſſitate.

* Deſtillationi tenuium & acrium humorum à capite, & phlegmonem excitantium, confert.

¶ Iulepum roſatum Meſux, quod & ſyrupus roſarum recēns.

Recip. aquæ, in qua roſæ tertio ſunt maceratæ, ꝑ. v.
Sacchari lib. iij.

Coquantur lento igne vt ſuprà.

* Febricitantiū acutè ſitim inexpletam ſedat, ventriculi, cordis, & iecoris æſtum mitigat.

Eodem modo fit iulepū ex infuſionibus violarum;
Com-

Componitur etiam vtrunque ex aqua stillatitia, & succo rosarum & violarum: exempli gratia.

Sumuntur rosarum aut violarum aquæ stillatitiæ, aut succi lib. iij. Sacchari lib. ij.

Coquuntur vt supra.

Eadem ratione compositum est Rhodostacton Pauli è melle & succo rosarum.

¶ Hydromelum Pauli.

Recip. succi malorum cydoniorum lib. iij.

Mellis lib. vi.

Aquæ lib. viij.

Coque in modum iulepi.

* Aduersus alui profluuiâ biliosa valet, vetriculum firmat, & vetriculum cohibet.

¶ Hydromelon aliud Pauli.

Recip. malorum cydoniorum purgatorum concissorum lib. v. aquæ fontanæ lib. xij.

Coquito donec flaccida fiant, cola, & ad ipsam aquam mellis despumati tantundem admisceto, rursusq; coquito donec octaua pars fuerit consumpta.

* Idem potest quod præcedens.

¶ Hydrorofatum Pauli.

Recip. rosarum ablati vnguibus, siue purgatarum ℥. iij.

Aquæ lib. viij.

Mellis lib. vi.

Coque despumans in iulepi modum, cola, & serua.

* Siticulosi in febre ardente, & exolutis ac stomacho male habentibus conuenit.

¶ Apomeli ex Philagrîo, D. Pauli

Recip. fauorum melle plenorum alborum lib. i.

Aquæ fontanæ lib. iij. s.

Mel expressum in fictili coquito, donec spuma & quod velut cerosum supernatat ablatum fuerit, tunc diligenter vasis bene obturatis reponito.

* Sputum educit, mouet vrinâs, aluum emollit, & humores attenuat.

LIBER SECVNDVS

¶ Aqua mulsa.

Recip. mellis lib. i.

Aquæ pluuiæ lib. viij.

Coque lento igne, donec amplius nõ spumet, vtere. Augetur quandoque mellis quantitas, & decoquitur ad iulepi consistentiã, nempe quando à Medico præscribitur, aut quòd ita illi visum est, aut quòd diutius seruanda sit: & aromatizatur cinnamomo, folijs saluiæ, & similibus, prout vsus postulat.

* Affectus frigidus cerebri, neruorum, & iuncturæ rum iuuat, sitim sedat, puris & pituitæ crassæ expectorationem promouet, colicis prodest, & calculum in meatibus vrinæ gigni prohibet.

Aqua pectoralis fit his additis quæ decoctum pectorale supra descriptum ingrediuntur.

¶ Oxymeli simplex Galeni.

Recip. mellis despumati lib. ij.

Aceti albi lib. i.

Coquantur donec qualitates aceti & mellis probè permixtæ sint, hoc est ad quartam partem.

Mesues addit

Aquæ fontanæ lib. i.

Coquitque ad dimidias.

Fit etiam acetosius, aut minus acetosum, pro eius palato cui præscriptum est.

Fit etiam oxymeli imbecillius addita aqua, ab Arabibus secheniabin nuncupatum, hoc modo.

Mellis lib. ij.

Aquæ fontanæ lib. iiij.

Coquantur simul, donec probè despumata sint; deinde addita

Aceti lib. i.

Iterum coquantur, donec eorum qualitates plane vnitæ fuerint.

Interdum mel, aqua, & acetum eodem momento permiscentur, decoquanturque ad quartam, aut tertiam partem.

* Humo-

* Humores crassos, lentos, ac pituitosos incidit, extenuat, & abstergit, obstructions aufert, sputum educit, & sitim sedat.

¶ Oxymeli compositum.

Recip. corticum radicum eleosclini, (apium vulgare intelligit)

Foeniculi,

Seminis apij vulgaris

Petroselini,

Foeniculi ana ℥.i.

Asparagi,

Aquæ lib. xij.

Rufci ana ℥.ij.

Coque donec dimidium absumatur, Colaturæ adde Mellis despumati lib. iij.

Aceti lib. i.

Rursus coquito ad tertias.

* Humores crassos & pituitosos incidit, & extergit: ob id iecoris, lienis, & renum obstructions tollit: urinam mouet, sudoremque euocat.

¶ Oxymeli scilliticum Mesuæ.

Recip. mellis despumati lib. iij.

Aceti scillitici lib. ij.

Coquantur vt prædicta.

* Humores crassos, lentos, frigidos eradicatu difficiles extenuat, incidit & abstergit, ideoque ad cendum vomitum efficax, ructum acidum sanat, & urinam incontinentiam.

Oxymeli scilliticum compositum, fit vt oxymeli compositum.

¶ Acetum scylliticum Mesuæ, quale est & Galeni.

Recip. scillæ candidæ, mediæ magnitudinis, laminas inter corticem & cor medias, acu lignea filo trajectas tanto interuallo ne se contingant, siccabis in umbra dies 40. postea concisam cultello ligneo, lib. vnam insolabis in aceti boni lib. viij. in vase vitrato angusti oris, bene obstructo, dies alios 40. canicularum, postea frica, & cola.

Nicolaus scillæ sumit pane inuolutæ, & in cliba-

LIBER SECVNDVS

no coctæ lib.i.s.

Aceti acerrimi lib.vij.

& in vase vitrato per dies 40. insolat.

* Efficacissimum est ad cerebri affectus frigidos, & curatu contumaces, epilepsiam & vertiginem: gingivas laxas, & putrescentes sanat, dentes confirmat, oris odorem comendat foetore illius dissipato: partes respiratorias iuuat & expurgat, & guttur roborat, ob id vocem clariorem efficit. Datur stomachicis, agrè cibum concoquentibus, concoctione enim iuuat, hepar & lienem expurgat eorumque dolorem leuat. Intestinorum & vesicæ retentricem vim firmat, vuluarum strangulationibus & iuncturarum affectibus prodest. Admodum imbecillos recreat, corpus sanum reddit, bonumque colorem conciliat.

¶ Syrupus acetatus simplex Mesuæ.

Recip. aceti potentis lib.ij

Sacchari aqua secundum artem clarificati lib.v.

Coquito in vase lapideo aut figulino bene cocto vitrato & fit Syrupus.

* Affectibus biliosis, febribus maximè auxiliatur, quia bilem tenuitate & caliditate furiosam frangit & extinguit: humores autem crassos tenuat, incidit, obstructions aperit, vrinas mouet ac sudores.

¶ Syrupus acetatus cum radicibus Mesuæ.

Recip. aquæ fontanæ lib.x. Seminum apij.

Radicum apij,

Fœniculi,

Fœniculi,

Anisi ana,

Intybi seu endiuia ana ℥.ij. Endiuia ana ℥.i.

Coquantur lento igne ad dimidias, Calaturæ adde

Sacchari repurgati lib.ij.

Aceti albi lib.ij.

Coquito in syrapi consistentiam,

Fit etiam sine aceto.

* Bilè crassam & auulsu difficilè ac pituitâ incidit, terget, obstructions hepatis, lienis, & renû aperit.

¶ Syru-

¶ Syrupus de quinque radicibus.

Recip. radicem apij, Rusci,
 Fœniculi, Asparagi ana ℥.ij.
 Petroselinii, Aquæ fontanæ lib.vi.
 Coque ad tertiæ partis consumptionem : expressum
 coquitur cum sacchari lib.ij. addendo ad finem aceti
 albi ℥.viij.

* Prædicto efficacior, ad syrapi Bizantini vires pro-
 ximè accedens.

¶ Syrupus acetatus diarhodon Mesuæ.

Recip. succorum intybi, Rosarum ficcarum ℥.i.
 Apij, Glycyrrhizæ ℥.s.
 Lupuli ana lib.ij.s. Nardi indicæ ℥.ij.s.
 Radicum intybi, Seminum anisi,
 Apij, Fœniculi,
 Fœniculi ana ℥.ij. Apij ana ℥.vij.
 Macerata in aquæ lib. vi. coque ad duarum partium
 consumptionem, deinde cum
 Sacchari lib. iij.
 Aceti lib. ij.
 fiat syrupus.

* Ad febres complexas, & eas quæ formam corpo-
 ris corrumpunt utilis est, obstructiones hepatis &
 lienis aperit.

¶ Oxyfacchara simplex Nicolai.

Recip. sacchari albi lib.i.
 Succu malorum granatorum acidorum ℥.viij.
 Aceti ℥.iiij.
 Coquantur ad iustam consistentiam.
 Nonnulli, aceti loco, vinum malorum granatorum
 sumunt.

* Confert ad febres tertianas, tertianas duplices,
 ardentes & hæcticas.

¶ Oxyfacchara composita Nicolai.

Recip. adianti siue capillorum veneris
 Phyllitidis, siue linguæ ceruinæ,

LIBER SECVNDVS

Ceterach, id est aspleni,	Radicum foeniculi,
Polytrichi,	Rufci,
Hepaticę,	Asparagi,
Violarum,	Graminis ana lib.i.

In vino siue succo malorum granatorum omnia tri-
dium macerato, deinde percoquito, forti expressio-
ni addito sacchari quod satis est. Coquito secundum
artem.

* Concalesceta corpora potum iuuat, longis febr-
bus quas sanguis aut bilis creauit, & calori iecoris
auxilio est, & lienis obstructions tollit.

¶ Syrupus acetositis citri Mesuæ.

Recip. succi citriorum acidi lib.vi.
Sacchari lib.iiij.

Coquantur secundum artem.

* Aestum ac feruorem bilis flauæ, febriumque ar-
dentium, & pestilentialem mitigat, sitim quoq; ve-
hementem restinguit, ebrietati resistit, vertiginemq;
iuuat.

¶ Syrupus acetositis limonum.

Recip. succi acidi limonum maturorum transco-
lati lib.vi.

Sacchari albi lib.iiij.

Coque vt artis est.

* Præcedente magis refrigerat & penetrat, Cor &
stomachum roborat, putrefactioni resistit, & spiritus
resolui prohibet.

¶ Syrupus Bisantinus simplex Mesuæ.

Recip. succorum endiuia,

Apij, ana lib.ij.

Boraginis,

Succorum lupuli,

Buglosi ana lib.i.

Feruefiant semel, purgentur

eius succi clarificati lib.iiij.

Sacchari albi lib.ij.s.

Coquito lento igne, & fiat syrupus.

Interdum ad singulas succi clarificati libras, ace-
ti

ti ℥.vi.adduntur.

* Compositus fit hunc in modum.

Adduntur prædictis

Rosarum aridarum ℥.ij.   Seminum anisi,

Glycyrrhizæ ℥.s.   Apij,

Nardi indicæ ℥.ij.   Fœniculi ana ℥.ijj.

Bulliant cum prædictis succis, Colaturæ adde faccharum.

* Humores crassos & lentos incidit atq; extenuat, obstructions aufert, morboque regio succurrit. Compositus ad hæc omnia efficacior est.

¶ Syrupus rosatus solutiuus.

Recip. infusionis rosarum secundum artē nonūm iteratæ lib.x.

Sacchari tantundem.

Coquantur in syrapi consistentiam.

Nonnulli cum melle conficiunt.

* Bilem purgat.

¶ Syrupus rosatus è rosis siccis.

Recip. infusionis rosarum aridarum,

Sacchari albi ana lib.ij.

Percoquantur secundū artem ad syrapi consistentiā.

* In febribus calorem extinguit: ob id sitim quoq; sedat, & ventriculum roborat.

¶ Syrupus violatus solutiuus.

Recip. infusionis violarum nonūm iteratæ,

Sacchari clarificati ana lib.v.

Coquantur lento igne ad syrapi consistentiam.

* Ad eadem efficax ad quæ rosatus solutiuus.

¶ Syrupus è succo violarum.

Recip. succi violarum in mortario marmoreo contusarum depurati lib.iiij.

Sacchari clarificati tantundem.

Coquantur lento igne ad iustam crassitudinem.

* Bilis acrimoniam frangit, ac thoracis vitiis calidis confert.

¶ Syru-

I B E R S E C V N D V S

¶ Syrupus violatus Mefuæ:

Recip. violarum ℥.ij.

Seminum cydoniorum, &

Maluæ ana ℥.i. Iniubas,

Sebesten ana xx. cum aquæ cucurbitæ lib.vi.

Coque ad tertiam partem, & addita

Sacchari lib.i.s. Fiat syrupus secundum artem:

* Pleuritidi & tussi à causa calida prodest.

¶ Syrupus Endiuviæ simplex.

Recip. succi endiuviæ clarificati & depurati lib.vij.

Sacchari optimi libras totidem.

Coque lento igne in formam syrupi.

* Valet ad immodicum calorem hepatis, aliorumq; membrorum nutritiuorum: in morbo laterali maxime conuenit.

Syrupus è cichorio eodem modo fit quo endiuviæ, similiter & syrupus è fumaria, reliqui que syrupi simplices ex succis herbarum compositi, vt superiori libro dictum est cap. de Syrupis.

¶ Syrupus Endiuviæ compositus.

Recip. endiuviæ recentis,

Boraginis, Melissæ,

Scariolæ, Eupatorij ana.M.i.

Hepaticæ, Seminum frigid. maiorum ana ℥.i.

Buglossæ, Sandalorum albi, rubri ana ℥.i.

Florum cordialium ana ℥.iiij.

Coquatur secundum artem in aqua, cola, & colaturæ adde

Succi endiuviæ depurati lib.v.

Vini granatorum ℥.iiij.

Sacchari albi lib.iiij.

Fiat Syrupus secundum artem.

* Alia exëplaria habent succi endiuviæ depurati ℥.i.

¶ Alius syrupus Endiuviæ compositus, Gentilis;
qui in vsu est.

Recip. succi endiuviæ,

Succi

Succi hepaticæ ana lib. iij.

Clarificatis ad ignem, adduntur

Violarum, Florum nymphææ,

Rosarum rubrarum, Lenticulæ aquaticæ,

Trichomanis, vulgò polytrichi ana $\frac{3}{4}$ .s.

Capill. Veneris, hoc est adianti,

Hordei mundati,

Seminum frigidorum maiorum ana $\frac{3}{4}$ .i.

Contusa & horas xij. in dictis succis macerata co-

quuntur, & colaturæ adduntur

Sacchari albi lib. iij.

Fiat syrupus: & aromatizetur cum

Santalorum $\left\{ \begin{array}{l} \text{rubrorum,} \\ \text{alborum,} \end{array} \right.$

Berberis, Ligni aloës,

Seminum cydoniorum, Cinnamomi,

Corticum citri ana $\frac{3}{4}$ .i.

Tunde & aromatiza secundum artem.

* Valet vterq; syrupus compositus endiuivæ ad im-

modicum iecoris, cordis & aliorum nutritioni ser-

uientium instrumentorum calorem, in summa ad

omnem calidam intemperiem. Soluit obstructions

& partes à calore debilitatas roborat.

¶ Syrupus de Cichorio compositus Ni-

colai Florétini.

Recip. intybi seu endiuivæ domesticæ & sylvestris.

Cichorij, Glycyrrhizæ,

Taraxacon ana M. ij. Capillorum Veneris,

Cicerbitæ, Ceterach. i. aspleni,

Hepaticæ, Adianthi,

Lactucæ, Polytrichi,

Scariolæ, Cuscutæ ana $\frac{3}{4}$ .vi.

Fumariæ, Radicum foeniculi,

Lupili ana M. i. Apij,

Hordei $\frac{3}{4}$ .ij. Asparagi ana $\frac{3}{4}$ .ij.

Vesicariæ. i. alkekangi,

LIBER SECVNDVS

Coquantur in sufficiēti aqua & percolentur, & cum
saccharo albo fiat syrupus : pro singulis libris inter
coquendum adde

Rhabarbari electi ℥.iiij.

Spicæ nardi ℥.iiij.

Tunduntur & in nodulo ligata suspenduntur in vase
in quo syrupus iam coctus reseruatur, ac ibi relin-
quuntur.

* Confert aduersus omnem materiam venenatam,
& in febre pestilentiali. Corroborat cor, & instru-
menta nutritioni famulantia, expurgat per vrinas &
aluum, excitat appetentiam, & somnum inducit.

¶ Syrupus ē fumaria compositus Mesuæ.

Recip. myrobalanorum flauarum,

Cepularum ana ℥.ij.s. Epithymi,

Florum boraginis, Polypodij ana ℥.vij.

Buglossæ, Pruna C.

Violarum, Vuarū passarū purgatarū ℥.s.

Absinthij, Tamarindorum,

Cassuthæ ana ℥.i. Pulpæ cassiæ ana ℥.ij.

Glycyrrhizæ, Aquæ communis lib.x.

Rosarū rubrarū ana ℥.s.

Omnia præter cassiā & tamarindos lento igne per-
coquantur secundum artem, & colātur : in colatura
dissoluuntur ipsa cassia & tamarindi; deinde additis

Succi fumariæ depurati,

Sacchari albi ana lib.iiij.

Rursus coquantur in formam syrupi.

* Ventriculū & hepar roborat, obstructions aperit,
cutis morbos, præcipuè ab humore salso vel visco-
natos, vt psoram, lepram impetiginè, serpigine curat.

¶ Syrupes de Lupulo.

Recip. succi lupuli depurati lib.iiij.

Succi fumariæ depurati lib.ij.

Sacchari lib.vi.

Fit syrupus secundum artem.

* Re-

* Refrigerat, & collectionum impetus lenit, bilem ictero laborantibus detrahit, pituitam in hydropē per aluum exigit.

¶ Syrupus myrtinus simplex Mesuræ.

Recip. succi baccarum myrti depurati lib. viij.

Sacchari clarificati lib. iij.

Fiat Syrupus secundum artem.

* Ventriculū & viscera alia roborat, ob id fluorem alui antiquatum sistit & sitim mitigat.

¶ Syrupus myrtinus compositus.

Recip. baccarum myrti ℥. xx.

Santali albi, Berberis ana ℥. xv.

Sumach. i. Rhois, Mespilorum ℥. l.

Balaustiorum, Aquæ fontis lib. viij.

Omnia coque ad medietatem, cola, colato adde

Succi granatorum, ana lib. s.

Succi cydoniorum ana lib. s. & confice syrupum.

Sacchari lib. iij.

* Profluuium ventris etiam diuturnum sistit, & sanguinis excreationem cohibet.

¶ Syrupus è Iuiubis Mesuræ.

Recip. iuiubas nu. lx. Seminum cydoniorum,

Violarum, Papaueris albi,

Seminis maluæ ana ℥. v. Melonis,

Capillorum Veneris, Lactuæ,

Hordei mundati, Tragacanthi ana ℥. iij.

Glycyrrhizæ ana ℥. i.

Coquantur in aquæ fontanæ sufficienti quantitate,

& cum sacchari lib. duabus fiat syrupus.

* Confert raucitati, tussi & pleuritidi.

¶ Syrupus è Glycyrrhiza Mesuræ.

Recip. glycyrrhizæ ℥. ij. Hyssopi ℥. s.

Capillorum Veneris ℥. i. Aquæ pluuiæ lib. iij.

Macerentur horis xxiiij. coque ad dimidias, colatura adde

Mellis despumati,

LIBER SECVNDVS

Sacchari clarificati,

Penidiorum alborum ana ℥.viij.

Aquæ rosarum ℥.vi. Fiat syrupus secundum artem.
* Thoracem & pulmonem expurgat, ideoque diu-
turnæ tussi, & pleuritidi auxiliatur.

¶ Syrupus Capillorum Veneris simplex.

Recip. infusionis capillorum Veneris recentiu ter-
factæ secundum artem lib.ij.

Sacchari albi lib.ij. Coque, fiat syrupus.

¶ Syrupus Capill. Ven. compositus Magistralis.

Recip. capill. Veneris ℥.v.

Glycyrrhizæ rasæ ℥.ij.

Macerentur in aqua horas xxiiij. deinde coque ad di-
midij consumptionem: colaturæ adde

Sacchari clarificati, Penidiorum,

Aquæ capillorum Ven. ana ℥.viij.

Coque, fiat syrupus.

* Valent ad thoracis affectus calidos, & viscerum
obstructiones.

¶ Syrupus è corticibus Citri.

Recip. corticum citri recentium lib.i.

Chermes ℥.ij.

Aquæ fontanæ lib.x.

Coquantur ad duarum tertiarum consumptionem,
& percolantur: colaturæ adduntur

Sacchari clarificati lib.ij.s.

Fiat syrupus secundum artem, & aromatizetur cum
moschi Orientalis G.iiij.

* Cerebrum, cor, stomachum roborat, & oris gra-
tiam commendat.

¶ Syrupus de Mentha maior Mesuæ.

Recip. succi pitorum cydoniorum,

Sruthiorum,

Granatorum dulcium,

Granatorum acidorum,

Granatorum mezorum ana lib.i.s.

In quibus, horas 24. macera

Menthæ siccæ lib. i. s.

Rosarum rubrarum ℥. ij.

Coque igni lento ad dimidias, & cola, colaturæ adde

Mellis, siue Sacchari lib. ij.

Fiat syrupus vt artis est, & cum seponitur, aromatiza

Galliæ moschatae ℥. iij. nodulo ligatis & ex orifi-

cio vasis suspensis.

* Ventriculum frigidum roborat, ob id nauſeam, vomitum, singultum, fluorem alui sedat.

¶ Syrupus de Mentha minor Mesuæ.

Recip. succi menthæ depurati,

Granatorum dulcium,

Granatorum acidorum ana lib. i.

Sacchari, aut Mellis lib. i.

Fiat syrupus secundum artem.

* Eandem ferè cum superiore facultatem habet.

¶ Syrupus de Absinthio M.

Recip. absinthij Romani lib. s.

Rosarum rubrarum ℥. ij.

Spicæ nardi ℥. iij.

Vini albi, veteris, boni, odori,

Succi cydoniorum ana lib. ij. s.

Maceratur in vase vitrato per noctem vnam, deinde decoquantur vt artis est, colaturæ adde

Mellis lib. ij. Fiat syrupus.

* Ventriculum & hepar roborat, ob id appetentiam excitat, retentricem vim firmat: contra regium morbum prodest, flatus discutit, humoresque per vi-

nam pellit.

¶ Syrupus de Calaminthâ eiusdem.

Recip. calaminthæ montanæ,

Calaminthæ domesticæ ana ℥. ij.

Seminum leuistici,

Dauci,

Schoënanthi ana ℥. v.

LIBER SECVNDVS

Passarū purgatarum lib.s. Aquæ quantum satis est,
Mellis lib.ij. Fiat syrupus.

* Asthma, tussim antiquam, intemperiem viscerum
frigida, & splenicos iuuat.

¶ Alius eiusdem.

Recip. succi calaminthæ,
Granatorum acidorum

Vini albi odori ana lib.iiij.

Coque ad dimidias, & clarificato adde

Sacchari albi lib.iiij.

Fiat syrupus vt artis est, & aromatiza

Gallæ moschatae ℥.ij.

* Singultum, & vomitum à pituita vel bile flava
crassa sedat.

¶ Syrupus de Epithymo Mesuæ.

Recip. epithymi ℥.xx.

Myrobalan. flauarum,

indarum ana ℥.xv.

Cassuthæ,

Agarici.

Fumariæ ana ℥.x.

Stœchadis, ana ℥.vi.

Thymi,

Rosarum rubrarum,

Buglossæ,

Fœniculi,

Calaminthæ,

Anisi ana ℥.ij.s.

Myrobal. emblicarum,

Pruna nu.xx.

bellericarum,

Passarū purgatarum ℥.iiij.

Glycyrrhizæ,

Tamar indorum ℥.ij.s.

Polypodij,

Aquæ quod satis est,

Bulliant secundum artem: colaturæ adde

Sacchari lib.iiij.

Sapæ lib.ij.

Fiat syrupus.

* Atram bilem, & alios humores vstos vacuat, ob
id morbos ex his nascentes, elephantiam, cancrum,
vlcera maligna, fistulosa, lepram psoriam, præcauet,
curatque.

¶ Syrupus de Prasio Mesuæ.

Recip. marrubij, hoc est, prasiij ℥.ij.

Capit-

Capillorum Veneris, Lini,
 Hyssopi, Iridis ana ℥.iij.
 Calaminthæ, Seminum cydoniorum ℥.ij.
 Anisi ana ℥.vi. Vuarû passarû purgatarû ℥.ij.
 Radicum apij, Ficus passas pingues nu.xvi.
 Foeniculi ana ℥.v. Penidiorum,
 Seminum malux, Mellis ana lib.ij.
 Foenigræci, Aquæ quod sufficit,
 Fiat syrupus.

* Thoracem & pulmones expurgat pituita crassa,
 lenta, putri; hinc asthmatis, & antiquæ tussi prodest,
 quales affectus senibus & natura frigidis sunt fre-
 quentes.

¶ Syrupus de Hyssopo Mesuæ.

Recip. hyssopi ficci, Capillorum Ven. ℥.vi.
 Radicum apij, Iuiubas,
 Foeniculi, Sebesten ana nu.xxx.
 Petroselinii, Passarû purgatarû ℥.i.s.
 Glycyrrhizæ ana ℥.x. Ficus passas pingues,
 Hordei mundati ℥.iiij. Dactylos pingues añ.nu.x.
 Seminum malux Penidiorum alborû lib.ij.
 Cydoniorum ana ℥.iiij. fiat syrupus.

* Ad vitia thoracis & pulmonis efficax est, humo-
 resque excreatu contumaces extenuat & educit.

Syrupus de Stœchade simplex.

Recipit florum stœchadis ℥.xxx.
 Thymi, Anisi ℥.vij.
 Calaminthæ, Passarum purgatarum ℥.iiij.
 Origani añ. ℥.x. Aquæ quod satis est.

Coquantur secundum artem, & colaturæ adde
 Mellis lib.iiij.s.

Condiatur cum

Cinnamomi,

Calami aromatici,

Zingiberis ana ℥.i.s.

Ligenrur in sindone, & in syrupo suspendantur.

LIBER SECVNDVS

* Tuuat omnes affectus frigidos cerebri & neruorum, vt paralyfin, epilepsiam, conuulsioné, spasmus cynicum, tremorem.

¶ Syrupus de Stœchade compositus Mesuz.

Recip. florum stœchadis ℥. xxx.

Thymi,	Piperis longi ℥. iij.
Calaminthæ,	Zingiberis ℥. ij.
Origani ana ℥. x.	Passarum ℥. iij.
Anisi,	Aquæ quod satis est,
Pyrethri ana ℥. viij.	Mellis lib. v.

Fiat syrupus lento igni, deinde aromata subsequenti leuiter contusa, panno raro ligata in eo suspendes;

Cinnamomi,	Croci,
Calami aromatici,	Zingiberis,
Spicæ nardi,	Piperis longi, & nigri, añ. ℥. i. s.

* Idem quod præcedens efficit.

¶ Syrupus de Nymphaea simplex Nicolai.

Flores nymphææ, quot voles macerato, ac ter flores mutato, horum infusionis accipies lib. iij. Sacchari quod sufficit, Fiat syrupus.

* Bilis flauæ feruorem extinguit, ideoque mirificè ardentibus alijsque febribus acutis auxiliatur. Somnum quoque conciliat.

¶ Syrupus de Nymphaea compositus Francisci Pedemontani.

Recip. florum nymphææ albæ ℥. ij.

Florum nymphææ luteæ,
 Semin. psyllij integri,
 Sem. acetosæ ana ℥. i.
 Seminum cucurbitæ,
 Citrulli,
 Cucumeris,
 Melonum,
 Lactucæ ana ℥. s.
 Seminum endiuæ domesticæ,
 Endiuæ syluestris,

Portulacæ ana ʒ.ij.

Radicum foeniculi ʒ.i.

Coquantur in aqua hordei sufficienti, & colaturæ adduntur

Sacchari lib.i.

Vini granatorum acidorum,

Aceti albi ana ʒ.ij.

Fit syrupus, & aromatizatur cum

Santali citrini,

Spicæ nardi indicæ ana ʒ.i.s.

*Idem quod præcedens potest, estq; eo validius,

¶ Syrupus è papauere simplex Mesuæ.

Recip. capitum papaueris albi,

& nigri recentium ana ʒ.lx.

Aquæ pluuiæ lib.iiij.

Coquantur ad consumptionem librarum duarum & dimidiæ aquæ, & additis

Sacchari,

Penidiorum ana ʒ.vi.

Fiat syrupus.

* Aduersus catarrhum, & sitim prodest, somnumq; conciliat.

¶ Syrupus è papauere compositus Mesuæ.

Recip. papaueris albi, &

Iuinbas numero. xxx.

nigri ana ʒ.l.

Seminum, lactucæ,

Capillorum Veneris ʒ.xv.

Mahæ,

Glycyrrhizæ ʒ.v.

Cydoniorū añ. ʒ. xi.

Coque in libris quatuor aquæ ad dimidij consumptionem, & cum

Sacchari,

Penidiorum ana ʒ.viiij.

Fiat syrupus.

* Valet ad tussim siccam, phthisim, catarrhum calidum & acrem, somnumq; conciliat.

¶ Syrupus de Eupatorio Mesuæ.

Recip. radicum foeniculi,

Schœnanthi,

Apij,

Cuscutzæ,

Endiuix ana ʒ.ij.

Absinthij,

Glycyrrhizæ,

Rosarum ana ʒ.vi.

LIBER SECVNDVS

Capillorum Veneris,	Mastichis ana ʒ.ij.
Cardui benedicti,	Spicæ nardi,
Radicū cardui benedicti,	Asari,
Florum buglossæ,	Folij ana ʒ.ij.
Anisi,	Aquæ lib.vij.
Feniculi,	Succorum apij,
Eupatorij ana ʒ.v.	Endiuæ ana lib.ij.
Rhabarbari electi,	Sacchari lib.iiij.

Coquantur & fiat syrupus.

* Ventriculum & iecur roborat, ac frigidis iecoris vitijs, & eiusdem obstructionibus, aquæ inter cutem incipienti, maloque corporis habitui succurrit. Humores crassos incidit & extenuat, vrinas, flatu distopat, & hypochondriorum tensionem demolitur.

¶ Syrupus è Polypodio compositus.

Rec. Polypodij quercini ʒ.x.	Asari ana ʒ.s.
Melissæ,	Senæ,
Buglossæ ana M.s.	Epithymi ana ʒ.i.
Cyperij,	Seminum lactuæ,
Corticum radice capparis,	Endiuæ,
Acori,	Scariole añ. ʒ.i.s.

Coquantur in aqua secundū artē, & colaturæ adde Rosati colati lib.i. Fiat syrupus.

* Humores crassos ac lentos digerit ac vacuat, bilem atram, & pituitam crassam & lentam purgat etiam à iuncturis: Affectibus ob id melancholicis prodest, vt quartanis, & splenis duritie.

¶ Syrupus de Pomis simplex Mesuæ.

Recip. succi pomorum dulcium,
& acetosorum ana lib.v.

Coque ad dimidij consumptionem, & colaturæ adiunge

Sacchari clarificati lib.iiij. Fiat syrupus.

* Cor imbecillum roborat, ob id cordis syncopen & tremorem sanat.

¶ Syrupus de Pomis Saporis.

Recip.

Recip. succorum boraginis,

Buglossæ ana lib. iij.

Succi pomorum dulcium lib. iij.

Foliorum senæ ℥. iij.

Croci ℥. ij.

Maceretur sena in dictis succis horas xxiiij. Coque
& cola, colaturæ adde Sacchari lib. iij.

Fiat syrupus, Crocum autem coqui debet, ligatum
in panno lineo raro.

* Efficacior est præcedenti.

¶ Syrupus de Hermodactylis Nicolai.

Recip. quinque radicum ana ℥. i.

Seminum quatuor frigidorum maiorum ana ℥. i. s.

Hyssopi,

Capillorum Veneris,

Ceterach id est, aspleni ana M. s.

Violarum,

Florum rorismarini

boraginis añ. M. i. s.

Cypero ℥. iij.

Camomillæ ℥. ij.

Passarū corinthiacarū ℥. i.

Senæ ℥. ij.

Coquantur in aquæ lib. iij. & colaturæ adde

Sacchari lib. i. s.

Rosarum. ℥. i.

Rhabarbari ℥. iij. s.

Turbith ℥. iij.

Hæc tenuissimè trita, inq; panno ligata suspendes in
syrupo cocto secundum artem.

ECLEGMATA, SEV LOCH.

Sectio quarta.

¶ Diacodion, Galeni: hoc est Diacodion simplex.

Recip. capita papaveris albi, mediocri magnitu-
dine, nec nimium viridibus, nec nimium matur-

LIBER SECVNDVS

ris, num. xx.

Aquæ pluuiæ, aut fontanæ lib. iij.

Macera viginti quatuor horas, post coque, donec capita contabuerint, cola & additis

Mellis lib. ij. Coque in iustam consistentiam.

Fit etiam hodie cum saccharo.

* Conferat eis quibus ex capite ad pectus & ad pulmonē subtiles catarrhi defluunt, & sunt causa tussis.

¶ Diacodion cum sapa.

Recip. decoctionis prædictæ lib. ij.

Sapæ vini dulcis lib. ij.

Glycyrrhizæ ꝑ. ij.

Coquitur in iustam consistentiam.

¶ Diacodion compositum.

Recip. capita papaueris flaccida num. x.

Aquæ pluuiæ lib. i. s.

Coquantur ad tertias: Colaturæ expressæ adde

Sapæ optimæ ꝑ. iij.

Mellis ꝑ. i.

Coquantur ad perfectionem, deinde addantur

Acaciæ, Balaustiorum ana ꝑ. i.

Hypocistidis, Confectionis ramich ꝑ. iij.

Croci, Misce, serua.

* Præter simplicis facultates, sanguinis reiectionem à visceribus thoracis sistit.

¶ Loch de Papauere Mesuæ.

Recip. papaueris albi ꝑ. xxv.

Amigdalarum dulcium depellatarum,

Nucleorum pinearum nucum,

Gummi Arabici,

Tragacanthi,

Succi glycyrrhizæ ana ꝑ. x.

Amyli,

Seminum portulacæ,

Lactuæ,

Cydoniorum ana ꝑ. iij.

Croci

Croci ℥.i.
 Penidiorum alborum ℥.iiij.
 Omnia contundantur, & fiat loch secundum artem
 cum syrapi papaueris lib.iiij.

Syrupus autē papauerinus fit in hunc modum.

Recip. capitum papaueris albi,
 & nigri recentium,

Seminum lactuæ,
 portulacæ,

Florum violarum ana ℥.i.

Bulliant in aqua cucurbitæ

Fiat syrupus cum Sacchari quod satis est.

* Inuat tussim, & gutturis asperitatem à catarrho
 calido, tenui (quem sputum liquidum indicat) eum
 enim coquit & crassat. Confert etiam febribus ar-
 dentibus, dolenti thoraci, pleuritidi.

¶ Loch de Pssyllo.

Recip. mucaginis pssyllij secundū artē extractę ℥.ij.

Sacchari clarificati lib. i.

Coquantur saccharum sufficienter donec candidum

fiat, deinde admiscetur mucilago, & tamdiu agitatur

donec probè vnita sint & albescant.

Fit in hunc modum loch de semine lini, & alia hu-

iusmodi eclegmata quæ mucilagines recipiunt.

¶ Loch de Tussilagine simplex.

Recip. radicū tussilaginis lib. i.

Coquantur in aqua donec dissolutæ sint,

Contunduntur & colantur, deinde additis

Mellis lib. ij.

Coquitur in iustam consistentiam: &

Eodem modo fit loch de althæa, baucia & similia.

¶ Loch de Tussilagine compositum Magistrale.

Recip. radicū tussilaginis ℥.vi.

Coquantur in aqua, deinde contusis & dissolutis in

ipsa decoctione, adduntur

Sacchari lib. i. s.

Igni

LIBER SECVNDVS

Igni adponuntur, & agitantur donec in commodam formam redigantur, adde

Nucleorum pinearum denudatorum ℥.i.s.

Passarum purgatarum ℥.ij.

Contusis in mortario lapideo, & permistis adde

Croci,

Caryophyllorum ana ℥.s.

Succi glycyrrhizæ ℥.ij.s.

Cinnamomi,

Macis ana ℥.i.

Redigantur in puluerem tenuem, misce; fiat loch.

¶ Diatragacanthum frigidum Nicolai.

Recip. tragacanthæ albæ ℥.ij.

Gummi arabici ℥.x.

Glycyrrhizæ,

Seminum cucurbitæ,

Citrulli,

Cucumeris,

Melonum mundatorum, ana ℥.s.

Camphoræ ℥.s.

Penidiorum ℥.ij.

Amyli candidi ℥.s.

Omnibus probe tufis & in puluerem redactis, cum

Sacchari clarificati quod sufficit

Fiat loch.

* Medetur omnibus pulmonū & thoracis vitijs aridis, maxime tabidis, macie confectis: inflammatione lateris laborantibus, tussi calidæ & siccæ, exasperationi linguæ & faucium.

¶ Diatragacanthum calidum Nicolai.

Recip. tragacanthi,

Hyssopi ana ℥.iiij.

Nucleorum pinearum mundatorum,

Amygdalarum depellatarum, ana ℥.vi.

Seminis lini,

Fœnigræci,

Cinnamomi ana $\mathfrak{z}$ .s. Zingiberis ana $\mathfrak{z}$ .ij.
 Glycyrrhizæ rasæ, Sacchari albi quod satis est
 Succ glycyrrhizæ, Fiat loch.

* Valet tussientibus ex frigido phlegmate, & non
 valentibus expuere, asthmaticis, empycis, anhelosis,
 suspiriosis, peripneumonicis, phthisicis, ad omnem
 pectoris coarctationem.

¶ Loch sanum & expertum, Mesuæ.

Recip. cinnamomi, Fœnigræci $\mathfrak{z}$ .v.
 Hyssopi, Capill. ven. M.i.
 Glycyrrhizæ ana $\mathfrak{z}$ .s. Anisi,
 Iuiibas, Fœniculi,
 Sebesten ana num. xxx. Iridis,
 Vuarum passarum, Calaminthæ,
 Ficum pinguium, Seminis lini ana $\mathfrak{z}$ .s.
 Dactylorū pinguium ana $\mathfrak{z}$ .ij.

Coquantur in libris quatuor aquæ ad dimidij con-
 sumptionem, Colaturæ bene expressæ adde

Penidiarum albarum lib. ij.

Coquantur ad perfectionem, postea insperge subse-
 quentia minutissimè trita.

Nucleorum pinearum mundatorum,
 Amygdalarum mundatarum ana $\mathfrak{z}$ .v.
 Succ glycyrrhizæ, Amyli candidi ana $\mathfrak{z}$ .s.
 Tragacanthi, Iridis $\mathfrak{z}$ .ij.
 Gummi Arabici,

Agitentur omnia simul in lebetè donec albescant.

* Tussi vocisque asperitati à frigiditate natæ auxi-
 lio est. Crassos in thorace & pulmone humores ex-
 tenuat.

¶ Loch de Pino Mesuæ.

Recip. nucleorum pinearū mundatorum $\mathfrak{z}$ .xxx.
 Amygdalarum, Succ glycyrrhizæ,
 Auellanarū assatarum, Amyli,
 Tragacanthi, Capillorum ven.
 Gummi Arabici, Iridis ana $\mathfrak{z}$ .s.

Carnis

LIBER SECVNDVS

Carnis dactylorum ꝑ. xxxv.
 Amygdalarum amararum ꝑ. iiij.
 Mellis passularum, id est, Sapæ,
 Butyri recentis,
 Sacchari optimi ana ꝑ. iiij.
 Mellis optimi lib. iiij. ꝑ. ij. Fiat loch.
 * Tussi diuturnæ, difficultati spiritus, & asthma
 succurrit, humores in thorace crassos incidit, & ex-
 tenuat.

¶ Loch Antipatri.

Recip. nucleorum pinearum mundatorum ꝑ. xij.
 Seminis lini alsi ꝑ. ix.
 Tragacanthi,
 Iridis ana ꝑ. xij.
 Carnis dactylorum ꝑ. xvij.
 Amygdalarum dulcium ꝑ. xvi.
 Dissoluatur tragacantha in aqua violarum, & reli-
 quis contusis, cum melle quantum sufficit fiat loch
 secundum artem.

* Earundem ferè virium cum superiori.

¶ Loch de Præfio Pauli.

Recip. comarum marrubij.
 Iridis, Glycyrrhizæ,
 Hyssopi, Seminis apij ana ꝑ. iiij.
 Pulegij, Ficum passarum pinguium,
 Nucleorum pinearum mundatorum ana ꝑ. vi.
 Macerata in aqua sufficiente per noctem, decoquan-
 tur, & percolatis addatur mellis pars media. Coqua-
 tur ad perfectionem.

* Tabescentibus maximè conuenit.

¶ Loch ex Eruo Pauli.

Recip. amygdalarum amararum ꝑ. s.
 Farinæ orobi,
 Hyssopi ana ꝑ. i. Iridis ꝑ. ij.
 Nucleorum pinearum mundatorum ꝑ. i.
 Mellis quod satis est Fiat loch.

Recip. iridis ζ .s. ¶ Diarisis simplex.
 Sacchari candi, Specierum diatragacathi an. ζ .ij.
 Coque, fiat loch. Sacchari quod satis est.

* Præstat ferè idem quod sequens.

Recip. iridis ζ .i. ¶ Diarisis compositi Nicolai.
 Pulegij, Zingiberis,
 Hyssopi, Piperis nigri ana ζ .ij.
 Glycyrrhizæ ana ζ .vi. Caricarum,
 Tragacanthi, Carnis dactylorum,
 Amygdalarum, Passarum ana ζ .ij.s.
 Cinnamomi, Styracis calamitæ ϑ .vij.
 Nucleorum pinearum, Mellis albi ζ .xxvij.
 * Tussiculosis, difficulter spirantibus auxiliatur, ab-
 scissæ vocis iacturam refarcit, quæ refrigeratione con-
 tracta sit. Coque, fiat loch.

Recip. penidiarum ζ .xvi.s. ¶ Diapenidion Nicolai.
 Nucleorum pinearum mundatorum,
 Amygdalarum mundatarum,
 Seminis papaueris albi ana ϑ .x.
 Cinnamomi, Seminum citrulli,
 Caryophyllorum, Melonis,
 Zingiberis, Cucumeris,
 Succu glycyrrhizæ, Cucurbite an. ζ .i.s.
 Tragacanthæ, Camphoræ, Gr. viij.
 Gummi arabici, Syrupi violacei lib. i.s.
 Amyli, Coque, fiat loch.

* Valet aduersus omnem thoracis noxam, tussim à
 frigore contractam, vocis iacturam: tabidis denique,
 & purulenta exscreantibus succurrit.

Recip. hyssopi, ¶ Diahyssopu Nicolai.
 Iridis, Piperis nigri,
 Thymi ana ζ .xxx. Pulegij,
 Satureiæ,

Rutæ,

LIBER SECVNDVS

Rutæ,	Foeniculi ana ʒ.x.
Cymini ana ʒ.xx.	Zingiberis,
Carnis dactylorum,	Anisi,
Tragacanthæ,	Carui,
Glycyrrhizæ,	Seminis ligustici ana ʒ.v.
Caricarum pinguium,	Sacchari, aut
Passarū enucleatarum,	Mellis quod satis est,
Fiat loch.	

* Confert ad vitia capitis frigida, columellam exsiccat, arteriam asperam purgat, tussim compescit, omnia frigida thoracis & stomachi vitia emendat, concoctionem iuuat.

¶ Loch de succo Scillæ Galeni.

Recip. succi Scillæ diebus canicularibus excepti vtdictum est lib.i.

Mellis lib.i.s. Coque, fiat loch.

* Crassos & lentos humores, quiq; in thorace difficulter concoquuntur, incidit & extenuat: ideoque asthmaticis, & difficile spirantibus auxiliatur, thoracisq; dolorem leuat.

¶ Aliud eiusdem.

Ipsam scyllæ corpus è qua succus extractus, libram vnã terito cum mellis lib.i.s.

Coque, fiat loch.

* Hoc facultate posterius est præcedenti.

¶ Loch de Scilla compositum Mesuæ, Loch ad Asthma nuncupatum.

Recip. scillæ in pane assatæ ʒ.iiij.

Marrubij, Myrrhæ,

Hyssopi, ana ʒ.i. Croci ana ʒ.s.

Iridis ʒ.ij. Mellis quod sufficit fiat loch.

* Ad asthma & diuturnam tussim valet, humorem enim crassum extenuat.

¶ Loch de pulmone vulpis.

Recip. pulmonis vulpini præparati,

Succi glycyrrhizæ,

Seminis

Seminis fœniculi, Mellis ℥.xvi.
 Capill. veneris ana ℥.i. fiat loch.
 * Abstergit & consolidat vlcera pectoris & pulmo-
 nis, & præferendum est alijs remedijs in pthifi.

¶ Loch de Carthamo Mesur.
 Recip. medullæ feminis carthami ℥.vi.
 Amygdalarum mundatarum ℥.ij.
 Nucleorum pinearum mundatorum ℥.i.
 Mellis cocti,
 Succi scillæ ana quod sufficit
 fiat loch ad perfectionem.

ELECTARIA

Sectio quinta.

¶ Aromaticum Rosarum Gabrielis, ex Mesue.

Recip. foliorum rosarum rubrarum ℥.xv.
 Glycyrrhizę rasę ℥.vij. Tragacathę añ. ℥.ij. ℥.ij.
 Ligni aloës, Nucis moschatae,
 Sandali citrini ana ℥.ij. Cardamomi,
 Cinnamomi ℥.v. Galangæ ana ℥.i.
 Macis, Spicæ nardi ℥.ij.
 Caryophyllorū ana ℥.ij. s. Moschi ℥.i.
 Gummi Arabici, Ambra grisea ℥.ij.
 Trita & in puluerem redacta permiscetur cum
 Syrupi rosati,
 Syrupi è corticibus citri,
 Sacchari albi ana ℥.ix.
 Coque; fiat electuarium iustæ consistentiæ.
 Fiunt etiam morselli in hunc modum.
 Recip. sacchari clarificati lib. i.
 Specierum prædictarum ℥.s.
 Fiant morselli secundum artem.
 * Cerebrum, cor, ventriculum, & omnia nutritioni

LIBER SECVNDVS

famulantia membra roborat, appetentiam excitat, concoctionem iuuat, viscerum excrementosam humiditatem absorbit, ac ex morbo conualescentibus auxiliatur.

¶ Aromaticum Caryophyllatum Mesuæ.

Recip. caryophyllorum ʒ. vii.

Macis,	Cardamomi maioris ana ʒ. i.
Zedoariæ,	Rosarum rubrarum ʒ. s.
Galangæ,	Glycyrrhizæ rasæ,
Santali citrini,	Galliæ moschatae ana ʒ. ij.
Trochiscorū diarhodon Folij,	
Cinnamomi,	Cubebæ ana ʒ. ij. gr. vi.
Ligni aloës,	Ambrae ʒ. i.
Spicæ nardi,	Moschi ʒ. s.
Piperis longi,	

His tenuissimè tritis & cum

Syrupi è citro,
Sacchari albi ana q. s. permistis
fiat electarium.

* Cor, ventriculum, & reliqua nutritionis membra roborat, nauseam, & vomitum reprimat, flatus dissipat, putredinem humorum in ventriculo arcet.

¶ Diamoschu dulce, Mesuæ.

Recip. croci,	Been albi, & rubri,
Doronici,	Folij,
Zedoariæ,	Spicæ nardi,
Ligni aloës,	Caryophyllorū ana ʒ. i.
Macis ana ʒ. ij.	Zingiberis,
Margaritarum albarum,	Cubebæ,
Serici crudi vsti,	Piperis longi ana ʒ. i. s.
Charabe,	Moschi ʒ. ij.
Coralli rubri ana ʒ. ij. s.	Excipe cum
Basilici citrati,	Mellis crudi lib. i. ʒ. vi.
Galliæ moschate añ. ʒ. ij. s.	Coque, fiat electarium.

* Ad frigidos cerebri affectus sine febre, melancholiam, & illi comatam tristitiam sine causa manifesta, ver-

vertiginē, epilepsiā, resolutionem, oris torturā, cordis palpitationem, pulmonis affectus, & spirandi difficultatem conducit.

Diamoschu amarum fiet ad superiora additis

Abfinthij,

Ligustici ana ℥.i.

Rosarū rubrarū ana ℥.iij.

Cinnamomi ℥.iij.s.

Aloës lotæ ℥.iij.

Excipiuntur

Castorij,

Mellis quātitati sufficiēti.

* Hęc confectio præcedenti efficacior est, & præterea ventriculi humores etiam putres potentiùs absorbit.

¶ Diarhodon Abbatis.

Recip. santali albi,

Ligni aloës,

Santali rubri añ. ℥.iij.s.

Caryophyllorum,

Tragacanthæ,

Gallię moschatae,

Gummi arabici,

Anisi,

Spodij ana ʒ.ij.

Fœniculi,

Afari,

Cinnamomi,

Mastiches,

Rhabarbari,

Spicæ nardi,

Seminis basilici,

Cardamomi,

Berberis,

Succi Glycyrrhizæ,

Seminis portulacæ,

Croci,

Seminis scariolæ,

Seminum cucurbitæ,

Citrulli,

Cucumeris,

Melonis,

Papaueris albi ana ʒ.ij.

Margaritarum,

Osis de corde cerui ana ʒ.s.

Sacchari candi,

Rosarum rubrarum ana ℥.i.ʒ.iiij.

Camphoræ gr.xv. Alij gra.vij.

Moschi gr.iiij.s.

Conterantur, & fiat electarium cum

Syrupi rosati,

LIBER SECVNDVS

Sacchari albi ana q. sufficit.

* Valet aduersus ventriculi calorem, iecoris, lienis, pulmonumque, contra viscerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiscentem.

¶ Diatrion Santalœn.

Recip. santali albi,	Gummi Arabici,
rubri,	Tragacanthæ,
citrini,	Seminum melonis,
Rosarum,	cucumeris,
Sacchari candi ana ʒ.iiij.	citrulli,
Rhabarbari,	cucurbitæ,
Spodij,	scariolę ana ʒ.i.s.
Succi glycyrrhizę,	Camphoræ ʒ.i.
Seminis portulacę añ. ʒ.vi.s.	Sacchari quod satis est
fiat electarium.	

* Aduersus hepatis & ventriculi calorem utilis est; præterea mirum in modum tabidis & regio morbo correptis prodest.

¶ Diamargariton frigidum, Nicolai.

Recip. seminũ citrulli,	Rosarum rubrarum,
Cucurbitæ,	Florum nymphæ,
Melonum,	Boraginis,
Cucumeris,	Baccarũ myrti añ. ʒ.i.
Portulacæ,	Coralli albi,
Papaueris albi,	rubri añ. ʒ.s.
Sandali moschatellini, citrini,	Margaritarum ʒ.iiij.
Ligni aloës,	Sacchari quod satis est
Zingiberis,	fiat electarium.

* Omnem virium imbecillitatem firmat, syncopen iuuat, asthmaticos, tabidos, tussientes, longo morbo extenuatos, & imbecillitate languentes recreat, & ad pristinum recuperandum robur conducit.

¶ Diamargariton calidum, Auicennæ.

Recip. margaritarum,	Mastichis ana ʒ.iiij.
Pyrethri ana ʒ.i	Zedoariæ,
Zingiberis,	Doronici,

Semi-

Seminis apij,	Been rubri,
Radicum thapsiæ,	Piperis,
Cardamomi,	Piperis longi ana ʒ.iiij.
Nucis moschatae,	Cinnamomi ʒ.v.
Macis ana ʒ.ij.	Sacchari quod satis est
fiat electarium.	

* Ad vniuersi corporis refrigerationem confert, mulieres vterum gerentes, præfocaciones vteri, cordisq; syncopé iuuat: priuatim verò imbecillitati stomachi & cruditati eiusdem, corporis ac cordis exolutioni succurrit.

¶ Diambra Mesuræ.

Recip. cinnamomi,	Zingiberis ʒ.i.s.
Doronici,	Ligni aloës,
Caryophyllorum,	Santali citrini,
Macis,	Piperis longi ana ʒ.ij.
Nucis moschatae,	Ambrae ʒ.i.
Folij,	Moschi ʒ.s.
Galangæ ana ʒ.iiij.	Excipiantur
Spicæ nardi,	Syrupi rosati,
Cardamomi maioris,	Aquæ rosaceæ,
Cardamomi minoris, añ. ʒ.i.	Sacchari albi ana suffi-
cienti quantitate.	

* Cerebrum, cor, ventriculum, ac ventrè reliquum inferiorè calefacit, & roborat, exhilarat, coctionem iuuat, affectibus vterinis, & omnibus alijs frigidis prodest, senibus ob id ac mulieribus salubre.

¶ Pleres Archonticon Nicolai.

Recip. cinnamomi,	Schoenanthi,
Caryophyllorum,	Cyperis,
Ligni aloës,	Bosarum,
Galangæ,	Violarum añ. ʒ.i. Gr. xv.
Spicæ nardi,	Folij,
Nucis moschatae,	Glycyrrhiæ,
Zingiberis,	Mastiches,
Spodij,	Styracis,

LIBER SECVNDVS

Maioranæ,	Margaritarum,
Mentæ aquaticæ, id est, sy-	Been albi, & rubri
limbrij balsamines,	Coralli rubri,
Cardamomi,	Serici vsti añ. ℥.i. Gr. ij. s.
Piperis longi,	Moschi Gr. vij. s.
Piperis albi,	Caphuræ Gr. v.
Seminis basilici,	Syrupi rosati,
Baccarum myrti,	Sacchari albi ana ℥. viij.
Corticū citri añ. ℥. ij. Gr. v.	fiat electarium.

* Tristibus, melancholicis, imbecillo ventriculo, deliquio animi à corde nato succurrit; eos qui ex diutino morbo extenuati & imbecilles sunt corroborat: Memoriam amissam recuperat, sensus acuit, comitialibus, & asthmaticis prodest, omnemque cerebri debilitatem aufert.

¶ Lætificans Galeni, secundum Nicolaum.

Recip. florum ocymi,	Rasuræ eboris,
Croci,	Thymi,
Zedoariæ,	Epithymi ana ℥. i.
Ligni aloës,	Caphuræ,
Caryophyllorum,	Moschi,
Corticum citri,	Ambra,
Galangæ,	Margaritarum,
Macis,	Osis è corde cerui añ. ℥. s.
Nucis moschatæ,	Foliorū auri,
Styracis ana ℥. ij. s.	argenti ana ℥. i.
Anisi,	Sacchari quod sufficit
fiat electarium.	

* Lætitiâ colorisq; bonitatem efficit, concoctionem iuuat, & caniciem arceat.

¶ Lætificans Rasis ad Almanforem.

Recip. metissæ,	Croci,
Corticum citri,	Cinnamomi.
Caryophyllorum,	Nucis moschatæ,
Galliæ moschatæ,	Cardamomi maioris,
Mastiches,	Seminis pœoniæ,

Been

Been albi, & rubri,

Zedoaria,

Doronici,

Seminis ocymi caryophyllati ana ℥.s.

Mofchi ℥.i. gr.v.

Tritis omnibus & in puluerem redactis adde

Sacchari quod satis est

fiat confectio in tabulis.

Si verò volueris forma electarij, ea fyrupo sequenti excipies, qui

Recip. myrobal. } cepularum, num. xx.
                  } emblicarum, num. xxx.

Trita, & in libris tribus aquæ communis, ad duarum tertiarum consumptionem, cocta percolabis: Colaturæ addes

Mellis despumati lib. ij.

Coque, fiat syrpus quo prædicta excipies, & fiet electarium.

* Ad affectus cordis, ventriculi, iecoris, quas partes etiam roborat, admodum confert: palpitatione cordis emendat, valenter exhilarat, & coctionem iuuat, coloremque viuidum efficit.

¶ Diatrion pipereon Galeni.

Recip. piperis nigri,

Anisi,

albi,

Thymi ana ℥.i.

longi ana ℥.i. Mellis quod satis est, fiat electarium.

Zingiberis,

Recipit etiam vniuscuiusq; generis piperum ℥. iij.

* Ventriculi refrigerationibus, acido ructui, quartanis, resolutis, iecinorosis, & inflationibus auxiliatur.

¶ Diatrion pipereon Mesuæ.

Recip. triū piperū ana ℥.v. Ammi,

Zingiberis,

Amomi,

Thymi,

Cinnamomi ana ℥.i.

Anisi ana ℥. ij.

Cassæ,

Spicæ nardi,

Seminis apij,

LIBER SECVNDVS

Seseleos, Radicum enulæ ana ℥.s.
 Afari, Mellis quod sufficit.
 fiat electarium.

* Hoc magis fluxionibus quæ à capite ad thoracem descendunt, conuenit.

¶ Diospoliticon Galeni.

Recip. cumini in aceto macerati & vsti,
 Piperis longi,
 Comarum rutæ flaccidarum ana ℥.i.
 Nitri ℥.s.

Terantur crassius, & cum
 Mellis despumati quod satis est
 fiat electarium in bona forma.

* Aluum deicit cibos qui in ventre corrupti sunt educendo; ijsque conuenit quibus venter frigidus est, aut ad frigus propensior, siquidem pituitam extenuat & spiritum flatulentum expellit.

¶ Diacyminum Mesuæ.

Recip. cymini pridie in aceto macerati, deinde
 siccati ℥.x.

Zingiberis, Galangæ,
 Cynamomi ana ℥.s. Piperis longi,
 Caryophyllorum, Cardamomi ana ℥.ij.
 Ligni aloës, Moschi ℥.s.
 Macis ana ℥.ij.s. Mellis despumati q. l.
 fiat electarium forma conuenienti.

* Ventriculum & viscera reliqua calefacit, coctionem iuuat: flatus in dictis visceribus natos dissipat.

¶ Diacyminum Nicolai.

Recip. cymini in aceto præparati ℥.viij. ℥.i.
 Cynamomi,
 Caryophyllorum ana ℥.ij.s.
 Zingiberis,
 Piperis nigri ana ℥.ij. Gr. v.
 Galangæ,
 Thymbrae,

Calaminthes ana ℥.i. ℥.ij.

Ammi,

Ligustici ana ℥.i. Gr.xviij.

Piperis longi ℥.i.

Spica nardi,

Cardamomi,

Nucis moschatae ana ℥.ij.s.

Omnibus tritis & in puluerem redactis, Mellisque despumati. q.s. exceptis fit electarium.

Fit etiam forma solida cum saccharo, hoc est, ad singulas specierum dimidias vncias, libram sacchari commiscendo.

* Conferat frigiditati thoracis, stomachi, inflatis, colicis, febre quartana laborantibus, & ventriculi coctionem iuuat.

¶ Diacalaminthes Galeni.

Recip. calaminthes montanae,

Seminis petroselinii,

Pulegij,

Seseleos ana ℥.s.

Seminis apij,

Cacuminum thymi ana ℥.i.

Ligustici ℥.iiij.

Piperis lib. i.

Terantur subtilissimè, &

Melle despumato quantum satis est excipiantur.

* Crassa & lenta attenuat, & discutit, vrinas mouet, ac muliebres menses.

¶ Diacalaminthe Mesuae.

Recip. calaminthae montanae,

Calaminthae campestris,

Seseleos,

Petroselinii ana ℥.vi.

Zingiberis,

Seminis apij,

Comarum thymi ana ℥.iiij.

LIBER SECVNDVS

Ligustici ꝯ.vi.

Piperis ꝯ.xij.

Excipe melle despumato quod satis est.

* Auxiliatur ijs quos cibi fastidium vrget, appetentiam reuocans, ægrè quoque spirantibus, ventriculo refrigerationē sentienti, & flatibus distento confert.

¶ Dia cinnamomum Mesuæ.

Rec.cinnamomi ꝯ.xv. Zingiberis,

Cassæ, Macis,

Cymini, Nucis moschatæ,

Radicum enulę ana ꝯ.s. Ligni aloës ana ꝯ.ij.

Galangæ ꝯ.vij. Croci ꝯ.i.

Caryophyllorum, Sacchari ꝯ.v.

Piperis longi, Moschi ꝯ.ij.

Cardamomi maioris, Excepta

Cardamomi minoris, Mellis despumati l.ij.ꝯ.vij

Coque, fiat electarium.

* Coctionem iuuat, etiam pituitæ putredinē prohibet, distributionem alimenti in corpus promouet.

¶ Diagalanga Mesuæ,

Recip. Galangæ, Calaminthæ siccæ,

Ligni aloës ana ꝯ.vi. Menthæ siccæ,

Caryophyllorum, Cardamomi,

Macis, Spicæ nardi,

Ligustici ana ꝯ.ij. Seminum apij,

Zingiberis, Fœniculi,

Piperis longi, Anisi,

Piperis albi, Carui ana ꝯ.i.

Cinnamomi, Sacchari albi ꝯ.x.

Calami odorati ana ꝯ.i.s. Mellis despumati q.i.

fiat electarium vt decet.

* Ventriculi & hepatis intemperiem frigidam sanat: ob id coctionem iuuat, ructus acidos cõpescit, & flatus crassos potenter dissipat, atque ab eis natas inflationes: oris habitum commendat.

¶ Diacurcuma, id est, dia ꝯpõxov, Mesuæ.

Recip.

Rec. Tragacathę, ꝑ. i. Carpobalsami,
 Rubiæ tinctorum,
 Croci, Succu absinthij,
 Afari, Succu eupatorij,
 Seminũ petroselini, Olei balsami ana ꝑ. ij.
 Apij, Calami aromatici,
 Dauci, Cinnamomi ana ꝑ. i. s.
 Anisi añ. ꝑ. iij. Scordii,
 Rhabbarbari optimi, Ceterach. i. aspleni,
 Mei, Succu glycyrrhizę añ. ꝑ. ij. s.
 Spicę nardi ana ꝑ. vi. Trita, &
 Costi, Mellis despumati q. f. ex-
 Myrrhę, cepta.
 Castę, fiat electarium.
 Schoenanthi,

* Ventriculi, iecoris, lienis morbos frigidos, ob idq;
 diurnos sanat, & hinc orta symptomata, vt hydro-
 pem, cachexiam, colorem corporis foedum, humo-
 rum in ventriculo corruptelam, renum & vesicę vi-
 tia frigida, vrinamq; euocat.

¶ Diacurcuma minor Mesuę.

Recip. spicę nardi, Schoenanthi,
 Myrrhę, Costi,
 Castę, Cinnamomi ana ꝑ. i.
 Croci, Mellis despumati q. f.
 fiat electarium.

* Idem pollet quod superior, sed imbecillius.

¶ Dialacca.

Recip. laccę lotę, Amygdalarum amararum,
 Rhabbarbari ana ꝑ. iij. Costi,
 Spicę nardi, Myrrhę,
 Mastiches, Rubiæ,
 Seminis apij, Foeniculi,
 Succu absinthij, Anisi,
 Succu eupatorij, Afari,
 Ammi, Aristolochiæ rotundę,
 Sabina, Gentianę,

Croci,

LIBER SECVNDVS

Croci, Schoenanthi,
 Cinnamomi, Bdellij ana ꝑ.i.s.
 Hyssopi, Piperis,
 Casia, Zingiberis ana ꝑ.i.
 Myrrham & bdelliū in vino infunde, cætera tenuis-
 simè tere, & melle despumato quantum satis est, ex-
 cipe, fiat electarium.

* Ventriculum & hepar roborat, hepatis obstru-
 ctiones aperit, eius scirrhu dissoluit, & ex his nascentem
 cacheriam & hydropen sanat, yrinas mouet, la-
 pidemque renum & vesicæ frangit.

¶ Dianison Mesuæ.

Recip. seminum anisi ꝑ.ij.s.

Glycyrrhizæ rasæ,	Casia,
Mastiches ana ꝑ.i.	Pyrethri,
Seminum carui,	Calaminthæ ana ꝑ.ij.
foeniculi,	Cardamomi maioris,
Macis,	Caryophyllorum,
Galangæ,	Cubearum,
Zingiberis,	Croci,
Cinnamomi ana ꝑ.v.	Spicæ nardi ana ꝑ.i.s.
Piperis nigri,	Sacchari albi ꝑ.v.
albi,	Mellis despumati q.s.
longi,	fiat electarium.

* Intemperiem frigidam ventriculi à pituita cruda,
 vel etiam flatibus sanat, & tussim diuturnam à frigi-
 da causa genitam.

¶ Dianthon Nicolai.

Recip. florum rorismarini ꝑ.i.

Rosarum rubrarum,	Cinnamomi,
Violarum,	Zingiberis,
Glycyrrhizæ ana ꝑ.vi.	Zedoariæ,
Caryophyllorum,	Macis,
Nucis moschata,	Ligni aloës,
Galangæ,	Cardamomi,
Spicæ nardi,	Seminis anethi,

Seminis

Seminis anisi ana ℥.iiij. Mellis q.℥.
fiat electarium.

* Succurrit præter rationem tristibus, animi lætiam auget; Item cardiacis, elephantia correptis, animi defectionibus, & cordis syncopi, & in vniuersum omni corporis imbecillitati prodest.

¶ Cyphoides andromachi.

Recip. pulpæ passarum pinguium ℥.iiij.
Crocī, Schoenanthi ℥.ij.s.
Calami aromatici, Myrrhæ ℥.iiij.
Bdellij ana ℥.ij.s. Radicum aspalathi ℥.ij.
Casia, Terebinthinæ ℥.iiij.
Cinnamomi ana ℥.i.s. Mellis, &
Spicæ nardi ℥.iiij. Vini odorati ana q.℥.
Coque, fiat electarium vt artis est.

* Ad hepaticos, & thoracis affectiones utilis est.

¶ Electarium de baccis Lauri Rafis.

Recip. foliorum rutæ ℥.x.
Seminum Ammi, Piperis nigri, &
Cymini, longi,
Nigellæ, Menthastrī,
Ligustici, Baccarum lauri,
Carui, Castorij ana ℥.ij.
Dauci, Sagapeni ℥.s.
Origanī, Opopanacis ℥.iiij.
Amygdalarū amararum, Mellis lib. i. ℥.iiij.

Tritis diligenter quæ triturlanda sunt, fiat electuariū;
deinde addantur lachrymæ in vino dissolutæ.

* Valet ad colicam & iliacam passionem, & doloribus intestinorum ex causâ frigida, vel flatuosa.

¶ Electuarium de cineribus Auicennæ.

Recip. cinerum vitri,
Scorpionum,
Radicum brassicæ,
Leporis,
putaminū ouorū è quib⁹ pullus exēptus sit,
Lapidis

LIBER SECVNDVS

Lapidis spongiæ,	Dauci,
Sanguinis hirci præparati,	Pulegij,
Lapidis Iudaici,	Gummi arabici,
Gummi iuglandis,	Seminis althææ,
Acori ana ℥.i.	Piperis nigri ana ℥.i. s.
Petroselini,	Mellis q. s.

fiat electarium.

¶ Confectio Anacardina Mesuæ:

Recip. piperis nigri,	Costi,
longi,	Anacardij,
Myrobalan. cepularum,	Croci,
Emblicarum,	Melanthij,
Bellericarum,	Baccarū lauri añ. ℥.vi.
Indarum,	Cyperij ℥.iiij.

Castorij, ana ℥.ij.

Tere anacardia per se, & alijs tritis misce, & factum
Electarium cum

Butyri recentis non saliti,

Mellis despumati ana q. s.   Coquatur vt artis est.

* Ad totius inferioris ventris, & cerebri affectus
frigidos conducit, sanguinem puriorem reddit, &
inde spiritu animali facto purgatiore, & tenuiore;
sensus omnes, apprehensionem, intellectum & me-
moriã iuuat, coloremq; viuudum corpori tribuit.

¶ Alia Confectio Anacardina.

Recip. aloës ℥.i. s.	Myrobal.	Bellericarum,
Iridis,		Emblicarum,
Cassia ana ℥.vij.	Mei,	
Zingiberis,	Epithimi ana ℥.iiij.	℥.i.
Anacardij,	Caryophyllorum,	
Carpobassami ana ℥.iiij. s.	Schoenanthi,	
Folij,	Rhei pontici,	
Spicæ nardi,	Mastiches ana ℥.ij.	
Myrobal. fuluarum,	Corticum radicum fœ-	
Cepularum,	niculi lotorum lib. i.	
Indarum,	Aceti optimi lib. ij.	

Con-

Contusa & macerata in prædicto aceto dies septem,
coquantur, & colentur; Colaturæ bene expressæ
adde

Mellis despumati lib.ij.
fiat electarium vt artis est.

¶ Electarium ex Asa foetida seu Lasere, Mesue.

Recip. laferis, Foliorum rutæ ana ℥.s.
Piperis, Terantur, & excepta cum
Myrrha, Mellis despumati ℥.viij.
Coquantur vt decet.

* Ad febres antiquas, & circuitum repetentes, vt
quartanas quotidianas, somnum grauem, tremorem,
venenosos morsus vtile est.

¶ Hiëra simplex Galeni.

Recip. cinnamomi, Mastiches chiæ, ana ℥.vi.
Xylobalsami, Croci ℥.v.
Asari radicem, Aloës electæ ℥.xc.
Nardi spicæ,

Omnibus tritis & in puluerem redactis, deinde
Mellis quantitate sufficiente exceptis fit electarium.

Addita autem agarici præparati parte dimidia fiet
hiëra cum agarico, alijs quarta sufficere videtur.

* Præstantissimum medicamentum est ad vitiosos
succos, qui in vëtriculi tunicis hærent. Vtiliter quoq;
exhibetur ijs qui suffusorum imagines, & alia sym-
ptomata ex stomachi vitio patiuntur: & præterea ijs
qui aluo sunt adstricta, & mulieribus quæ non probe
purgantur.

¶ Hiëra composita Galeni.

Recip. colocinthidis ℥.viij. Sthœchadis,
Scillæ assatæ, Hyperici,
Agarici, Pulegij.
Ammoniæ, Gentianæ,
Scammonij, Spicæ nardi,
Corticum radicū hellebori ni-
gri, Schoenathian. ℥.xvi.
Polij montani,

Epi-

LIBER SECVNDVS

Epithymi,	Sagapeni,
Polypodij,	Croci,
Bdellij,	Aristolochiæ rot.
Aloës,	Trium piperum,
Chamœdrios,	Cinnamomi,
Euphorbij,	Opopanacis,
Marrubij,	Castorij,
Casiæ ana ꝓ.viij.	Petroselini ana ꝓ.iiij.
Myrrhæ,	

Omnia tenuissimè contrita excipe melle ad specierum pondus.

* Medicamentum est efficacissimū ad omnes morbos contumacēs, & tutissimum.

¶ Hiëra Archigenis ex Aëtio.

Recip.colocynthidos ꝓ.i.	Piperis albi ana ꝓ.v.
Chamædryos,	Cinnamomi,
Agarici,	Spicæ nardi,
Marrubij,	Myrrhæ,
Stœchadis ana ꝓ.x.	Polij montani,
Opopanacis,	Croci ana ꝓ.iiij.
Sagapeni ana ꝓ.i.	Mellis despumati ad
Petroselini,	pondus specierum
Aristolochiæ rot.	fiat electarium.

* Confert affectibus melancholicis, & ex pituita crassa natis, vt vertigini, epilepsiæ, spasmo, difficultati spirandi, psoræ, lepræ, & cæteris tuberculis à crassa materia nascentibus aut seroso excremento, item intestinis, ventriculo, vtero à flatu dolentibus, aut prædictis humoribus.

¶ Hiëra Logadij ex Aëtio.

Recip.colocynthidis ꝓ.xx.	Hyperici ana ꝓ.i.
Scillæ assatæ,	Epithymi,
Agarici,	Polypodij,
Ammoniæ,	Bdellij,
Scammonij,	Aloës,
Corticis radicū ellebori nigri,	Chamædryos,

Mar-

Marrubij,
 Casiæ ana ℥.i.
 Myrrhæ,
 Piperis albi,
           nigri,
 Cinnamomi,
 Croci,
 Opopanacis,
 Sagapeni,
 Castorij,
 Petroselini,
 Aristolochiæ ana ℥.s.
 Mellis despumati ad pondus omniũ specierum.

* Ad lateris dolorem, epilepsiam, maniam, melancholiam morbum, scotoma, cephalæam, suspiria, subitam præfocationem, incubum, tetanum, spasmodicum, contusum corpus ex ictu, lapsu, tremorem, paralysem, arthritidas, dolores spinæ, mammarũ duritias, canerosque earum, stomachi imbecillitatem, ructum acidum, inflationem, tormina, nauseam, colicum dolorem, menses suppressos.

¶ Hiæra Logadij, ex Nicolao.

Rec. pulpe colocynthidis, Casiæ,
 Polipodij ana ℥.ij. Chamædryos.
 Euphorbij, Bdellij,
 Polij montani, Marrubij ana ℥.i Gr.
 Seminis thymelææ ana ℥.i.s. xiiij.
           Gr.vi. Cinnamomi,
 Absinthij, Opopanacis,
 Myrrhæ ana ℥.i. Gr. xij. Castorij,
 Centaurij, Aristolochiæ,
 Agarici, Trium piperum,
 Ammoniaci, Croci,
 Folij, Sagapeni,
 Nardi indicæ, Petroselini ana ℥.s.
 Scillæ, Hellebori nigri,
 Scâmonij præparati añ. ℥.i. albi añ. G.vi.
 Aloës, Mellis despumati lib. i.
 Comarum thymi, ℥.i.s.
 Confice vt decet.

* Exterminat mala diuturna ex melancholia facta, epilepsiam, vertiginem, convulsiones, hemicraniam,

LIBER SECVNDVS

elephantiam, impetigines, lethargum, prodest, spu-
mantibus & linguam mordentibus, his qui lethalia
venena sumpserunt, iecinorosis, pleuriticis, ischiadi-
cis, & lumborum dolore infestatis vitiosos humores
educit & mulierum menstrua.

¶ Benedicta simplex Nicolai.

Recip. turbith electi, Amomi,
Sacchari ana ℥.x. Cardamomi,
Efulæ, Seminis petroselini,
Diagridij, Lithospermi,
Hermodactylorum, Carui,
Rosarú rubrarú añ. ℥.v. Fœniculi,
Caryophyllorum, Asparagi,
Spicæ indicæ, Rusci,
Zingiberis, Salis gemmæ,
Crocij, Galangæ,
Saxifragiæ, Macis ana ℥.i.
Piperis longi,
Tritis tritrandis, fiat electarium cum
Mellis despumati lib. iij.

* Humores pituitosos, ad articulos potissimum de-
cumbentes, elicit. A renibus quoq; & vesica purgat.

¶ Diasene Gentilis de Fulgino.

Recip. foliorú senæ ℥. iij. Lapidis armeni ℥. i.
Auellanarum num. l. Sacchari ℥. v.
Serici vsti ℥. ij. Mellis despumati ℥. vi.
fiat electarium secundum artem.

¶ Diasena Nicolai.

Recip. senæ ℥. iij. Galangæ,
Auellanas tostas num. l. Piperis nigri,
Serici vsti ℥. ij. Spicæ nardi indicæ,
Lapidis armeni lauati, ℥. i. Folij,
Lapidis lazuli loti ℥. iij. Seminis ocimi,
Sacchari ℥. vi. Cardamomi,
Cinnamomi, Croci,
Caryophyllorum, Zingiberis,

Zedoariæ,
 Florum rorismarini,
 Piperis longi ana ꝑ.ij.
 Mellis despumati lib.ij.
 fiat electarium.

* Succurrit melancholicis, mania vexatis, quartana laborantibus, tristitia affectis, lienosis, elephantosis, & omnibus vitijs ex atra bile procreatis.

¶ Diasena recens Rasus, quæ sub nomine Electuarij Lenitiui in vsu est.

Recip. passularum enucleatarum ꝑ.ij.

Capillorum veneris,

Violarum,

Hordei mundati ana M.s.

Sebesten,

Iuiuas ana num.xx.

Glycyrrhizæ ꝑ.s.

Prunorum exemptis nucleis,

Tamar indorum ana ꝑ.vi.

Senæ mundatæ,

Polipodij ana ꝑ.ij.

Coctis ad tertiæ partis consumptionem, addè

Mercurialis recentis M.i.s.

Bulliant leuiter, cola. In colatura dissolue

Pulpæ cassiæ,

Tamar indorum,

Prunorum,

Per cribrum transcolentur, & adde

Sacchari albi lib.ij.s.

Sacchari violati ꝑ.vi.

Coquantur omnia, & fiat electarium in bona forma, vocaturque diasena senæ experts. Qui verò voluerit cum sena habere, ad singulas electarij vncias addat Pulueris senæ ꝑ.i.

* Valet in febribus ex humorum putredine natis, & pleuritide, Emollit enim aluum; & vtramque bi-

LIBER SECVNDVS

lem sine molestia & innoxie educit.

¶ Electarium de Sebeste, Montagnanæ.

Recip. sebesten,

Prunorum siccorum,

Pulpæ tamarindorum ana ℥.v.

Aquæ violarum lib.i.

Aquæ iridis,

Anguriæ ana ℥.vi.

Succi mercurialis depurati ℥.iiij.

Penidiorum ℥.viij.

Seminum cucurbitæ enucleatorum,

Cucumeris,

Melonis,

Citrulli ana ℥.ij.

Diagridij ℥.iiij.

Coquuntur tamarindi, sebesten & pruna, & in aquis stillatitijs dissoluta commiscentur cum

Diapruni simplicis lib.i.s.

Postea adduntur penidia, & his dissolutis reliqua commiscentur, & fit electuarium.

* Confert febribus biliosis interpolatis, ac continuis exquisitis, febriumque vehementiam sedat, sitim extinguit, vigilias arcet, & acres humores per urinam educit.

¶ Diacassia Nicolai, sub nomine Cassiæ condita.

Recip. pulpæ cassiæ lib.i.

Pulpæ tamarindorum.

Sacchari violati,

Mannæ electæ,

Sacchari candi añ. ℥.i.s.

Penidiorum,

Syrupi violati ℥.iiij.

Hæc omnia dissolue in decocto sequenti.

Prunorum,

Polypodij ana ℥.i.

Violarum,

Foliorum senæ ℥.s.

Glycyrrhiæ,

Anisi,

Seminum communiū enucleatorū, Foeniculi ana ℥.i.

Coquantur in aqua ad tertiam partis consumptionem, & colaturæ bene expressæ addantur supradicta, ac in ele-

electarij formam reducantur.

* Confert ijs qui dura sunt aluo, hæc enim leniter & citra molestiam subducit, ac flauam educit bilem, ac febres inde natas mitigat. Thoracis pulmonis, & asperæ arteriæ phlegmonas resoluit, &c.

¶ Diacassia magistralis.

Recip. iuiubarum, Tamarindorum,
Prunorum, Sebesten,
Capilli veneris, Violarum ana M.i.
Coquantur in aqua secundum artem, & in colatura dissolue

Pulpæ cassiæ lib. x.

Sacchari albi lib. v.

Coquantur ad perfectam consistentiam.

¶ Cassia communis.

Recip. violariæ,

Maluæ,

Mercurialis,

Fiat horum viridium decoctio in

Aquæ communis lib. x.

Bulliant ad dimidij consumptionem: hac colatura bene expressa extrahitur cassia, & ad singulas libras pulpæ adduntur

Mellis despumati ℥. vi.

Coquitur in formam electuarij.

* Alum leniter & citra molestiam omnem subducit, estque pro delicatis ac mollioribus.

¶ Diaprunum non laxatiuum Nicolai.

Recip. pruna electa num. c.

Coquantur perfectè in aqua sufficiente, deinde cribro raro transmittantur, & reseruata pulpa decoctioni affunde

Violarum ℥. s.

Bulliant sufficienter, & colentur: colaturæ addantur

Sacchari lib. ij.

Pulpæ supradictæ lib. i.

LIBER SECUNDVS

Pulpæ cassiæ

Tamarindorum ana ℥.i.

Coquantur lento igni, & addantur subsequētes species tenuissimè tritæ, semper commouendo,

Santalorum albi, Seminum scariolæ,
rubri, Berberis,

Spodij, Succi glycyrrhizæ,
Rhabarbari electi, Tragacanthæ ana ℥.ij.

Cinnamomi ana ℥.ij. Seminum cucurbitæ,

Rosarum rubrarum, Cucumeris,

Violarum, Melonū añ. ℥.i.

Seminum portulacæ, Contundantur vt supra.

* Facit ad acutas, ardentis, omnesque alias febres, nempe tertianas continuas, heclicas, marasmodies, lypurias, & in summa ad omnem febrilem affectum.

¶ Diaprunum solutiuum.

Recip. diaprunis non laxatiui lib. i.

Diagridij ℥.i. fiat electarium.

¶ Diacatholicon Nicolai.

Recip. pulpæ cassiæ, Anisi ana ℥.i.

Tamarindorum, Glycyrrhizæ rasæ,

Senæ mundatę ana ℥.ij. Penidiorum,

Rhabarbari, Sacchari candi,

Polypodij, Quatuor sem. frig. ma-

Violarum, ior. ana ℥.ij.

Conterenda conterantur: Et sume

Polypodij recentis ℥.ij.

Seminis foeniculi ℥.ij.

Aquæ communis lib. ix.

Coque ad dimidij consumptionem, & cola: colaturæ adde

Sacchari albi lib. ij.

Coquantur ad syrapi consistentiam, & supra scriptis additis, fiat electarium.

* Omnes corporis humores purgat. Confert acutis & peracutis morbis. Emollit enim, alterat, roburque

burque addit. Iocinerosis, lienosis, podagricis, arthriticis, tertianis, quartanis, & quotidianis, doloribus capitis succurrit.

¶ Diapolypodion Magistrale.

Recip. polypodij mundati lib. ij.

Mellis despumati lib. vi.

Aceti scillitici lib. i. ℥. ij.

Zingiberis ℥. vi.

fiat electarium.

¶ Diacarthamu Arnoldi de villa noua.

Recip. specierum diatragacanthi frigidi ℥. s.

Pulpæ cydoniorum ℥. i. Mannæ ℥. ij.

Pulpæ carthami ℥. s. Mellis rosati colati,

Zingiberis ℥. ij. Sacchari candi ana ℥. i.

Scammonij præparati ℥. iij. Hermodactylorum ℥. s.

Turbith ℥. vi. Sacchari albi ℥. x. s.

fiat electarium liquidum.

* Flauæ bili & pituitæ educendę mirificè conducit.

¶ Electarium Episcopi siue Elefscoph Mesuæ.

Recip. scammonij præparati,

Turbith ana ℥. vi.

Caryophyllorum,

Cinnamomi,

Zingiberis,

Myrobalanorum emblicarum,

Nucis moschatæ,

Polypodi ana ℥. ij. s.

Sacchari optimi ℥. vi.

Mellis despumati lib. i. ℥. iij.

Coquantur fiat electarium.

* Bilem flauam & pituitam elicit, flatus quoque toto corpore expellit, doloribus articulorum, laterisq; prodest, item colicis cruciatibus: humores ad renes & vesicam decumbentes expurgat.

¶ Diaphoenicon Mesuæ.

Recip. dactylorum mundatorum ℥. c.

Penidiorum ℥. i.

LIBER SECVNDVS

Amygdalarum purgatarum ℥.xxx.
 Turbith electi ℥.xxxv. Ligni aloës,
 Scammonij ℥.xij. Macis,
 Zingiberis, Anisi,
 Piperis longi, Fœniculi,
 Florum rutæ, Dauci,
 Cinnamomi, Galangæ ana ℥.ij.s.
 Dactyli per triduum in aceto & totidem noctes ma-
 cerantur, deinde in mortario contunduntur cum a-
 mygdalis & penidijs. Reliqua tenuissimè teruntur,
 & in electarium reducuntur cum
 Mellis despumati lib.vi.

* Febribus cōpositis & diuturnis auxiliatur, bilem
 enim flauam & pituitam ducit. Colicis cruciatibus
 mirificè confert, item doloribus ventriculi, & id ge-
 nus alijs vitijs ex crudis humoribus ortis.

¶ Electarium Hamech, Mesuæ.

Recip. myrobalanorum fuluarum ℥.iiij.
 Cepularum, Violarum ℥.i.s.
 Indarum, Epithymi ℥.ij.
 Rhabarbari electi añ.℥.ij. Seminis anisi,
 Agarici, Fœniculi,
 Colocynthidis, Rosarū rubrarū añ.℥.vi.
 Polypodij ana ℥.xviij. Succifumarix lib.i.
 Absinthij, Pruna num.lx.
 Thymi, Passularum enucleata-
 Senæ ana ℥.vi. rum ℥.vi.
 Macerentur omnia in sero lactis caprini sufficiente,
 in vase vitrato angustis oris, per dies quinque. Postea
 ferueant vna aut altera ebullitione, Colentur, cola-
 turæ bene expressæ adde
 Pulpæ cassiæ ℥.iiij.
 Pulpæ tamarindorum ℥.v.
 Mannæ ℥.ij.
 Frica manu, cola, & adde
 Sacchari albi lib.i.s.

Scammonij præparati ℥.i.s.

Coque ad mellis consistentiam, & adde

Myrobalanorū fuluarum, Rhabbarbari,
Cepularū, Seminis fumarie añ. ℥.s.
Indarum, Spicæ nardi indicæ,
Bellericarū, Anisi ana ℥.ij.
Emblicarū, Confice electuarium,

* Morbis omnibus ex flaua bile & pituita salsa natis, nempè impetigini, scabiei, elephantie, & cancro succurrit. In summa omni fœditati cutis à biliosis & adultis humoribus procreata conuenit.

¶ Electarium è succo Rosarum, Nicolai.

Recip. succi rosarum rubrarum,

Sacchari albi ana lib. i. ℥.iiij.

Scammonij præparati ℥.i.s.

Santali rubri,

albi,

lutei ana ℥.vi.

Spodij ℥.iiij.

Camphoræ ℥.i.

Coquatur saccharū cum succo rosarum, deinde reliqua trita adijciantur, & fiat electarium.

* Expellit flauam bilem citra molestiam, ad morbos articulorum ex biliosis & calidis humoribus natos, ad febresque tertianas confert.

¶ Electarium rosatum, Mesuæ.

Recip. succi rosarum rub. lib.iiij.

Sacchari optimi lib. i. s.

Mannæ electæ & recentis ℥.vi.

Scammonij præparati ℥.i.s.

Coque igni lento ad mellis crassitudinem, tunc adde subsequenter bene trita, & per cribrū transmissa,

Trochisc. de spodio ℥.i. Croci ana ℥.ij.

Gallie moschatae, Trochisc. de berberis ℥.s.

Confice secundum artem.

Hoc electario utimur in conficiendis catapotijs ag-

LIBER SECVNDVS

gregatiuis, & de hermodactylis.

* Cholagogum est clemens, ob id salubre biliosis affectibus, arthritidi calidæ, cephalalgia calidæ, vertigini, oculorum dolori, ictero.

¶ Electarium Indum maius Mesuæ.

Recip. cinnamomi,	Turbith electi ℥.i.
Caryophyllorum,	Sacchari optimi,
Spicæ nardi,	Penidiorum ana ℥.xx.
Rosarum rubrarum,	Galangæ,
Cassia,	Cardamomi maioris,
Macis,	Cardamomi minoris,
Cyperi ana ℥.s.	Asari,
Santali citrini ℥.ij.s.	Mastichis ana ℥.i.s.
Ligni aloës,	Scâmonij præparati ℥.i.s.
Nucis moschatæ ana ℥.ij.	

Omnia tenuissimè conterantur, & manibus oleo amygdalarum dulcium recens extracto, bene inunctis, fricentur, & fiat electarium cum syrupo subsequenti, qui

Recip. succi apij,
 Fœniculi,
 Cydoniorum,
 Granatorum ana ℥.vi.

Mellis despumati lib.ij.s.

Coquantur in formam syrapi.

* Purgat ventrem totum inferiorem, atq; aded iuncturas pituita etiam patri, flatusque dissipat: & affectibus inde natis, dolori colico & nephritico, & ventriculi, & aliorum viscerum, vtile est.

¶ Electarium Indum minus Mesuæ.

Recip. turbith electi,	Cinnamomi,
Sacchari ana ℥.vi.	Nucis moschatæ,
Macis,	Cardamomi ana ℥.vij.
Caryophyllorum,	Scâmonij præparati ℥.i.s.
Piperis,	Mellis despumati lib.ij.
Zingiberis,	

* Ad

* Ad eadem efficax est.

¶ Electarium de Pſyllis Meſuæ.

Recip. ſucci bugloſi ſiue boraginis domeſtica &
Endiuia, (ſylueſtris,

Apij, ana lib.ij.

Succi fumarie ꝛ.iiij.

Clarificentur, & in his infunde

Cuſcuta,

Capillorum ven.M.i.

Aniſi,

Aſari ꝛ.s.

Senæ ana ꝛ.s.

Nardi indica ꝛ.ij.

Macerentur vigintiquatuor horas, deinde ſemel ferueſiant, & adde

Violarum recentium ꝛ.iiij.

Epithymi ꝛ.ij.

Rurſus ferueſiant, colentur, colaturæ addantur

Pſyllij ꝛ.iiij.

Macerentur vigintiquatuor horas identidem agitando, poſt exprime totâ muccaginem, in cuius lib.iiij.

coque igni lento

Sacchari optimi lib.ij.s.

Scammonij præparati ꝛ.iiij.s.

Coctis omnibus adde, ſubſequētia ſubtiliſſimè trita

Trochiſcorum diarhodon,

de ſpodio,

Rhabarbari ana ꝛ.i.

Trochiſcorum de berberis ꝛ.s.

fiat electarium.

* Flauam bilem euocat, ob id febribus ardentibus, acutis, curatu difficilibus auxiliatur, dolori capitis, & vertigini à bilis vapore naſcenti, ictero & intemperiei calidæ hepatis.

¶ Triphera Perſica Meſuæ.

Recip. ſucci ſolani,

Endiuia,

Apij,

Lupuli ana lib.i.

Viola-

LIBER SECVNDVS

Violarum ℥.ij.
 Cuscutæ ℥.s.
 Myrobalan. citrearum,
 Cepularum,
 Indarū ana ℥.ij.

Foliorum senæ ℥.ij.
 Spicę nardi indicę ℥.ij.
 Agarici electi ℥.i.
 Pruna damascena nu.l.

Macerentur in prædictis succis, fricatis prius myrobalanis oleo amygdalarū dulcium: Coque igni lento ad tertias, dein adijce

Epithymi ℥.xl.

Semel feruefiant, colentur, In dimidia parte colaturæ dissolue

Tamar indorū recentiu ℥.ij. Pulpæ cassiæ ℥.iiij.
 Mannæ ℥.i.s. Sacchari violati lib.i.

Alteri parti adde

Sacchari optimi lib.iiij.

Aceti boni lib.i.

Coquantur lento igni & reliquis admisceantur, deinde adde

Rhabarbari ℥.ij.

Myrobalan. citrinarum,

Cepularum,

Indarū añ. ℥.i.

Bellericarum,

Emblicarū añ.

℥.s.

Mastichis,

Cubegarum,

Spodij,

Santali citrini,

Seminū cucurbitæ,

Citrulli,

Melonum,

Cucumeris añ. ℥.ij.s.

Seminis fumarix,

Trochiscorū diarhodon,

Macis,

Tenuissimè trita inuoluantur oleo violato, & fiat electarium secundum artem.

* Aduersus acutas febres, calidam ventriculi & ictericis intemperiem efficax. Morbis omnibus ex humorum vitione natis confert, sitim restinguit, icterum calidum ex obstructione sanat, suffusionem à vaporibus biliosis visui incommodantem discutit.

¶ Diaturbith Mesuæ.

Recip.

Recip. turbith albi & gummosi ℥.x.

Zingiberis ℥.v.

Mastiches ℥.iij.

Sacchari albi ℥.ij.s.

fiat electarium cum

Mellis sufficienti quantitate.

* Pituitā, præsertim eā quæ est in ventriculo, elicit.

¶ Diaturbith cum Rhabarbaro, Montagnanæ.

Recip. turbith, Zingiberis ana ℥.i.s.

Hermodyctylorū ana ℥.i. Mastichis,

Rhabarbari ℥.x. Anisi,

Scammonij præparati ℥.s. Cinnamomi,

Santali albi, Croci ana ℥.s.

rubri, Sacchari albi lib. i. ℥.iij.

Violarum,

fiat electarium in forma competenti.

* Flauam bilem & pituitam educit, atque aqua intercutem laborantibus mirificè confert.

¶ Catharticum Imperiale, Nicolai.

Recip. scammonij præparati,

Sacchari ana ℥.i. Spicæ nardi celticæ,

Cinnamomi, Piperis longi,

Spicæ nardi, Piperis albi,

Radicum saxifragiæ, Cardamomi,

Polypodij, Amomi,

Zingiberis ana ℥.s. Caryophyllorum ana ℥.iij.

Terantur omnia tenuissimè & fiat electarium cum

Mellis despumati q. s.

* Bilem vtramq; & pituitam sine molestia educit, caput optimè purgat, & oris spiritum commendat.

¶ Diamanna Galeni ex Mesue.

Recip. manni electæ lib. i.

Scammonij præparati ℥. i.

Succi rosarum rubrarum lib. i.

Dissoluatur in succo manni, & coquatur sufficienter

lento igne, deinde adde

Masti-

LIBER SECVNDVS

Mastiches puluerifatae ℥.iiij.

fiat electarium.

* Bilem flauam educit sine molestia, ob id omnibus morbis biliosis salubre.

¶ Electarium lenitiuum magistrale.

Recip. myrobalanorum flauarum,

Cepularum,

Indarum ana ℥.ij,

Bellericarum,

Emblicarum ana ℥.i.s.

Sacchari optimi ℥.s.

Terantur triduum in vase lapideo, singulis diebus bis vel ter aquam fontanam inspergendo, deinde sicca-
ta terantur in puluerem tenuem, cuius fumes ℥.i.

Turbith boni ℥.iiij.

Sandali rubri ana ℥.i.

Zingiberis ℥.i.s.

Scamoniij preparati ℥.i.s.

Cinnamomi,

Sacchari q. s.

Anisi,

fiat electarium.

¶ Theriaca Andromachi senioris ex Galeno.

Recip. trochiscorum scilliticorum ℥.xlviij.

Trochisc. theriacorum,

Nardi indicæ,

Hedicroi,

Schoenanthi,

Piperis longi,

Thuris electi,

Opij ana ℥.xxiiij.

Piperis nigri,

Rosarū rubrarū purgatarū, Dictamni cretici,

Iridis,

Comarū marrubij,

Succi glycyrrhizæ,

Rhapontici,

Seminis napi syluestris,

Stœchadis,

Scordij,

Petroselini,

Opobalsami,

Calaminthæ montanæ,

Cinnamomi,

Terebinthinæ,

Agarici ana ℥.xij.

Zingiberis,

Myrrhæ,

Radicū quinquifolij ana

Costi,

℥.vi.

Croci,

Polij montani,

Casæ,

Chamæpytyos,

Syracis,	Sefeli,
Meu,	Acaciæ,
Amomi,	Thlaspi,
Nardi celticæ,	Hyperici,
Terræ lemnix,	Ammi,
Phu,	Sagapeni ana ℥.iiij.
Chamædryos,	Castorij,
Folij,	Aristolochiæ tenuis,
Chalcitidis tostæ,	Dauci,
Gentianæ,	Bituminis iudaici,
Anisi,	Opopanacis,
Succi hypocistidis,	Centaurij minoris,
Carpobalsami,	Galbani ana ℥.ij.
Gummi,	Mellis despumati lib.x.
Seminis fœniculi,	Vini optimi odorati q. sa-
Cardamomi,	tis est.

Galenus ætate plus aromatū admiscebant ad singulas libras mellis, & medicamentū solidius erat, quam nunc fit. Iam enim sumunt mellis lib. xx.

Conficitur autem hoc modo secundum Galenum.

Herbæ, flores, fructus, semina, radices, cortices, trochisci, terra lemnia, chalcitis, & bitumen, diligentissime conteruntur pistillo ferreo in mortario æneo, & crebro subtilissimo cribrantur, semine thlaspi, napi sylvestris, & croco exceptis, quæ per se teruntur, vinoque rigantur, ne mortario interiori inhæreant, & vt commodius conterantur.

Gummi, succi, & castorium per se teruntur, ad fuso vino, vt etiam commodius teri possint.

In ipso compositionis tēpore, omniumque rerum mixtura, Primum liquefit terebinthina in duplici vase cum mellis pauxillo, deinde etiam opopanax, galbanum, sagapenum, bene antea per se trita ad fuso pauculo melle, vt facilius digitis explanentur, commisceanturque atque vniantur: Postea coquantur in ipso duplici vase cum terebinthina, donec ad iustam

LIBER SECVNDVS

stam consistentiam redacta sint, his admiscetur pars aliqua cōtritorum, tum etiam in vino dissolutorum, donec mellis consistentiam consequantur, deinde in mortarium vastæ magnitudinis effunduntur in hunc modum. Primum, pars aliqua eorum quæ vino dissoluta sunt, & ad eam formam redacta: deinde mellis nonnihil cocti per se & despumati: postremo, pars aliqua eorum quæ in pulverem redacta fuerant: ad hæc nonnihil eorum quæ liquefacta in duplici vase, eaque tepida: Hæc omnia probè agitentur rudicula, & sic consequenter de residuo faciendum, donec omnia probè vnita sint, & hæc quidem ad Solem, vt facilius fiat, continuo agitando, & tundendo pila ferrea inuncta opobalsamo, vt facilius agitari possint, & commisceatur etiam opobalsamum reliquis: aliqui facillè adhæreret pistillo medicamentum, & difficilior fieret agitatio: Hæc cōtinuè per quatuor aut quinque dies agitanda sunt, & rursus elapsis sex aut septem diebus iteranda agitatio per duos menses: deinde reponitur medicamētum vasculis plumbeis, aut terreis bene coctis & vitratis.

Chalcitis quæ in hoc medicamen venit, sic præparanda est: Illius bona quantitas in olla cruda, succensis carbonibus coquitur, eaque liquefacta vbi bullas emisserit, partem supernam in marmor effundes, atque illic fines in umbra donec frigeat. Hinc postea solummodo capies quod supernè spumeum fuerit, quodque cinerei est coloris, aut præsij, non quod flavum est, theriacam enim colore flavo, non nigro inficeret.

Hic autem animaduertendum est, omnes theriacæ compositiones quæ apud Galenum varijs locis reperiuntur, & diuersorū Authorum, recipere insuper Acori ʒ. iij.

Piperis albi ʒ. vi.

* Exitialibus venenis, & ferarū virus eiaculantium ictibus

ictibus aduersatur. Inueteratis capitis doloribus, vertigini, aurium grauitati, comitialibus, attonitis, applecticis uel, resolutis, oculorum hebetudinis, voci amissa, asthmaticis, recenti & vetustę tussi, sanguinem reicientibus, ægrę excreantibus, & nõ nisi recta ceruice spirantibus, ventriculi imbecillitatibus ac inflationibus, colicis cruciatibus, ileosis, cholericis, cœliacis, regio morbo correptis opitulatur. Induratum lienem liquefacit, calculos in renibus cõminuit, urinę difficultati, & vesicę exulcerationibus medetur. Febriũ horroribus & rigoribus, hydropicis, elephantia laborantibus sæpe præsentis est auxilio. Menstrua cit, foetum mortuum excutit, articulorum doloribus adiumento est. Non autem corpus modò, sed & animi morbos persanat. Melancholicis itaque, lymphaticis, aquę pauoribus, & id genus alijs malis iugiter data succurrit. Cæterũ in pestifera luẽ vix aliud præsentius magisque idoneum præsidium hac ipsa inueniri potest.

¶ Theriaca dia tessaron Mesurę.

Recip. gentianę,	Aristolochię rot. ana ʒ.ij.
Baccarum lauri,	Mellis despumati q.s.
Myrrhę,	Coquantur vt artis est.

* Ad affectus frigidos, tum cerebri, vt epilepsiam, paralyfin, spasmum cynicum, id est, oris torturã: tum ventriculi, vt inflationem, & ab eo dolorem, tardam coctionem: tum denique hepatis, vt hydropem cachexiam, obstructionẽ: præterea morsui scorpionis, & potioni veneni confert.

¶ Mithridatium Andromachi secundum Galenum.

Recip. glycyrrhizę ʒ.vij. ʒ.s.	Meu,
Opij ʒ.iiij. ʒ.i.	Rosarum siccarum,
Folij,	Cardamomi ana ʒ.iiij.
Nardi celticę,	Castorij,
Seminis foeniculi,	Thuris,
Gentianę,	

LIBER SECVNDVS

Myrrhæ,	Carpobalsami,
Succi hypocistidis añ. ʒ. vi.	Sagapeni ana ʒ. ij.
Polij,	Croci,
Costi,	Cinnamomi,
Sefeli,	Zingiberis ana ʒ. vij. ʒ. i.
Casæ ana ʒ. v. ʒ. i.	Styracis ʒ. v. ʒ. ij.
Nardi indicæ,	Dauci ʒ. vi. ʒ. s.
Scordij,	Petroselini ʒ. iij. s.
Cyphi,	Piperis longi ʒ. ij. s.
Schœnanthi,	Anisi ʒ. iij.
Opopanacis,	Thlaspi,
Terebinthinę añ. ʒ. vi. ʒ. i.	Oprobalsami añ. ʒ. vi. ʒ. ij.
Acori,	Galbani ʒ. vij.
Phu,	Scinci ʒ. ij. ʒ. i.
Hyperici,	Vini optimi quod satis est,
Acaciæ,	Mellis despumati q. s.
Gummi,	

Compone in modum theriacæ.

* Ad eadem quæ theriace valet, & ad pleraq; perniciosa medicamenta & venena est efficacior: in vipera autè morsus curatione, theriaca inferior. Priuatim verò facit ad diuturnas ventriculi & thoracis fluxiones, & ad omnes inueteratas in profundo corporis exulcerationes & abscessus. Tabidis ventrisq; inflationibus medetur, appetentiam emendat & restituit, ac bonum corpori colorem conciliat. Calculos conterit, ac vrinæ difficultatem sanat, Acuit visum eorum qui illo crebrius vtuntur. Mortuum foetum eiicit, & ad muliebria omnis generis mala frigida, atque iis quæ non concipiunt conducit. Item melancholiam non finit consistere. Omne denique capitis malum, ex frigiditate ortum, dolores aurium, lachrymantes oculos, dentium cruciatus, oris, palati, auriumque omnia vitia, emplastri forma imposita, sanat.

¶ Mithridatium Damocratis.

Recip.

Recip. myrrhæ.

Croci,	Seminis dauci,
Agaraci,	Carpobalsami,
Zingiberis,	Cyphi,
Cinnamomi,	Bdellij ana ʒ.vij.
Nardi indicæ,	Nardi celticæ,
Thuris electi,	Gummi,
Thlaspi ana ʒ.x.	Petroselini,
Seseli.	Opij,
Opobalsami,	Cardamomi,
Schoenanthi,	Seminis foeniculi,
Stœchadis,	Gentianæ,
Terebinthinæ,	Rosarum,
Chalbani,	Dictamni cretici ana ʒ.v.
Costi,	Anisi,
Piperis longi,	Ari,
Castorij,	Acori,
Hypocistidis,	Phu,
Styracis,	Sagapeni ana ʒ.iiij.
Opopanacis,	Meu,
Folij ana ʒ.viiij.	Acaciæ,
Casie,	Scinchi,
Polij montani,	Seminis hyperici añ.ʒ.ij.s.
Piperis albi,	Vini q. f.
Scordij,	Mellis despumati q. f.
	Confice secundum artem:

¶ Diarceuthidon Damocratis ex Galeno.

Recip. baccarum iuniperi ʒ.iiij.

Terræ lemnix ʒ.ij.

Trita excipiantur

Olei dulcis quantitate sufficienti.

Alij butyrum recens loco olei sumunt.

* Accipientem tutum à venenis reddit: nam si venenum nõ subsit quæta manet: sin adsit, nauseã con-
citatur, & euomere cogit, ita vt venenum quoque cum
antidoto reijciatur.

¶ Ambrosia Archibij, ex Galeno desumpta.

L z Recip:

LIBER SECVNDVS

Recip. anisi,	Cassia,
Seminis apij ana ℥.iiij.	Spicæ indicæ ana ℥.ij.
Myrrhæ,	Croci ℥.ij. s.
Opopanacis ana ℥.i.	Piperis ℥.s.
Cinnamomi,	Opij ℥.iiij.
Seminis loti amari,	Mellis despumati q. s.

Confice secundum artem.

* Ad omnes internas affectiones utilis est pota : ad intestinorū tormina quidem ex vini myrtini, & aquæ quarta hemina parte: ad hepar autem ex aquæ mulsæ hemina dimidia. Item ad vigilias, ophthalmiam, & lateris morbum ex aqua mulsa : ad stomachi demum vitia, ex vini granatorum cyathis duobus, & aquæ totidem.

¶ Athanasia Mithridatis ex Galeno.

Rec. piperis albi gr. xl.	Petroselini ana ℥.iiij.
Costi,	Croci,
Mei,	Myrrhæ ana ℥.viij.
Acori,	Cinnamomi,
Agaraci,	Cassia,
Scordij,	Schoenanthi ana ℥.xij.
Dauci,	Mellis q. s.

Compone vt artis est.

* Facit ad venena, & omnium venenatorum morsus, quibusque cibus in ventriculo acefcit, sanguinemque reijciunt: antiquas insuper tusses, hepatis, lienis, vesicæ & vteri morbos sanat.

¶ Athanasia Nicolai.

Recip. cinnamomi,	Betonicæ,
Cassia ana ℥.iiij. Gr. v.	Apij,
Croci,	Dauci,
Schoenanthi,	Anisi,
Styracis calamitæ,	Opij ana ℥.i. s. G. iiij.
Phu,	Nardi indicæ,
Sefeli,	Folij,
Hyoscyami,	Castorij,

Myrrhæ,

Myrrha,	Asari,
Lapidis hæmatitis,	Corticum mandragoræ,
Carabe,	Polij montani,
Sanguinis draconis,	Pulegij,
Coralli rubri,	Baccarum lauri,
Costi,	Mei,
Boli armeni,	Piperis albi,
Mummia,	Piperis longi,
Consolidæ maioris,	Petroselini ana ʒ.s.
Terræ sigillatæ,	Mellis q.f.
Acori,	Confice vt artis est.

* Dysemeria laborantibus & coeliacis confert, atq; ad fluxum muliebrem utilis est. Facit ad profluuium sanguinis narium, & eos qui cibum non retinent in ventriculo. Sanguinis præterea à quacunq; causa natis reiectionibus auxiliatur.

¶ Paulina ex Galeno.

Recip. cinnamomi,	Piperis nigri,
Costi,	Piperis longi,
Galbani,	Styracis ana ʒ.i.
Castorij,	Mellis q.f.
Opij,	

Tunduntur quæ tundenda sunt, & cribrantur per angustissimum cribrum, galbanum in melle dissoluitur, & factum electarium in consistenti forma reponitur in pyxidem vitream aut argenteam.

* Facit hæmoptoicis, tussientibus, pthificis, peripneumonicis, ad conuulsa, rupta, stomachi subuersionem, bilem vomentes, ac secernentes, coeliacos, dysentericos, ad affectiones circa vesicam, suffocationes vteri, febres per circuitum repetentes, hora vna ante exacerbationem exhibita, facit in malum habitû delapsis, cibû non sentientibus, ac pharmaca lethalia & plagas venenû iaculantium bestiarum.

¶ Philonis Tharsensis Antidotus ex Galeno, similis ei quam Mesues describit.

LIBER SECVNDVS

Recip. croci ʒ.v.	Piperis albi,	añ. ʒ.
Pyrethri,	Seminis hyoscyami	(xx.)
Euphorbij,	Opij ʒ.x.	
Nardi indicæ ana ʒ.i.	Mellis q. ʒ.	

Confice secundum artem.

* Expertissima ad sedandos vehementes & lethales partium dolores, ventriculi, cœli, hypochondriorum, hepatis, lienis, renum, vteri, excitatos à crudis humoribus aut flatu crasso, aut ambrorum causa in temperie frigida: valet etiam ad suffocationis periculum, singultu vehementē, & vrinæ difficultatem.

¶ Philonium Romanum Nicolai.

Recip. piperis albi,	Croci ʒ.s.
Seminis hyoscyami ana	Nardi indicæ,
Opij ʒ.ij.s.	(ʒ.v. Pyrethri,
Cassæ ʒ.i.s.	Zedoariæ, ana G. xv.
Seminis apij ʒ.i.	Cinnamomi ʒ.i.s.
Petroselini,	Euphorbij,
Seminis foeniculi,	Costi ana ʒ.i.
Dauci ana ʒ.ij. G.v.	Mellis despumati q. ʒ.

Confice &c.

* Idem quod præcedens potest.

¶ Philonium Persicum Mesuæ.

Recip. piperis albi,	Pyrethri,
Hyoscyami ana ʒ.xx.	Margaritarum,
Opij,	Carabe,
Terræ lemnix ana ʒ.x.	Doronici,
Lapidis hæmatitis,	Zedoariæ,
Croci ana ʒ.v.	Trochiscorum ramich
Castorij,	ana ʒ.i.
Nardi indicæ,	Camphoræ ʒ.i.
Euphorbij,	Mellis q. ʒ.

* Ad sanguinem vndecunque manantem confert: quapropter menses immodicè erumpentes, hæmorrhoidas, & cruentas excretiones per inferna: itemq; sanguinis sputu cõpescit, ac foetum in vtero retinet.

¶ Try-

¶ Tryphera magna Nicolai.

Recip. opij ʒ.ij.	Corticum mandragoræ,
Cinnamomi,	Nardi celticæ,
Caryophyllorum,	Rosarum rubrarum,
Galangæ,	Piperis,
Nardi indicæ,	Anisi,
Zedoariæ,	Apij,
Zingiberis,	Petroselini,
Costi,	Fœniculi,
Styracis ealamitæ,	Dauci,
Calami aromatici,	Hyosciami,
Calaminthæ,	Cymini,
Iridis,	Seminis ocymi ana ʒ.i.
Peucedani,	Mellis despumati q.ʒ.
Acori,	

* Auxiliatur dolori stomachi ex frigiditate, sumpta namque statim sudorem prouocat, phreneticis, mulieribus ex vteri dolore insomnibus, rheumaticis, peripneumonicis, & qui excrementa cum sanguine excernunt vtilissima est.

¶ Requies Nicolai.

Recip. rosarū rubrarū,	Nucis moschatae,
Violarum ana ʒ.ij.	Cinnamomi,
Opij,	Sacchari ana ʒ.i.s.
Hyoscyomi,	Santali albi,
Papaueris albi,	rubri,
Papaueris nigri,	citri,
Corticis mandragoræ,	Spodij,
Seminum scariolæ,	Tragacanthæ ana ʒ.ij.
Lactucæ,	Gr.v.
Portulacæ,	Mellis despumati q.ʒ.
Psyllij,	

Confice secundum artem electarium.

* Ad febres continuas & ardentes, omnemque febrilem affectum, ad febres denique acutas confert.

Est autem vtilis temporibus & pulsibus manū in-

LIBER SECVNDVS

uncta, ac cordis dolorē mitigat, somnumq; conciliat.

¶ Sotera Pauli.

Recip. nardi indicæ,	Piperis longi,
Castorij ana ʒ. xxxix.	Amomi,
Myrrhæ ʒ. xxvij.	Sefeli ana ʒ. xij.
Croci ʒ. xxxvij.	Sifonis ʒ. vi.
Opij,	Styracis,
Schoenanthi ana ʒ. xxxvi.	Hedycroi,
Petroselini ʒ. xl.	Costi,
Anisi ʒ. ix.	Asari ana ʒ. xvij.
Apij ʒ. vij.	Mellis q. s.
Cassia ʒ. xij.	

PVLVERES.

Sectio sexta.

¶ Puluis aduersus flatus magistralis.

Recip. coriandri præ-Cinnamomi ʒ. ij.
parati, Caryophyllorum ʒ. i.
Anisi purgati ana ʒ. ij. Macis ʒ. s.
Sacchari optimi ʒ. iij. fiat puluis tenuissimus.

¶ Alius ad idem magistralis.

Recip. cinnamomi ele-Piperis,
cti ʒ. i. Galangæ,
Zingiberis ʒ. s. Caryophyllorū ana ʒ. ii.
Cymini, Sacchari optimi lib. i.
fiat puluis tenuissimus.

¶ Alius similis magistralis.

Rec. cinnamomi ʒ. i. s. Nucis moschatae G. viij.
Zingiberis ʒ. i. Sacchari albi ʒ. ij.
Macis ʒ. s. fiat puluis tenuissimus.

¶ Puluis Senæ præparatae, Montagnanæ.

Recip. foliorum senæ ʒ. i. s.
Zingiberis,

Macis

Macis ana ℥.iij. Tartari ana ℥.i.s.
Cinnamomi, terantur tenuissimè.

* Purgat caput mirabiliter.

¶ Pulvis è turbith magistralis.

Recip. turbith boni ℥.i. Hermodactylorum ℥.s.
Zingiberis albi ℥.ij. Sacchari albi ℥.s.
fiat pulvis.

¶ Alius Auicennæ.

Recip. zingiberis albi, Turbith electi ana ℥.x.
Mastiches electæ, Sacchari albi ℥.xxx.
Trita misceantur.

* Purgant humores phlegmaticos, datur pueris,
mulieribus, senibus, & humidis, delicatis, & ociosis.

¶ Pulvis laxatius magistralis.

Recip. turbith ℥.i. Anisi,
Zingiberis, Hermodactylorum,
Cinnamomi, Scammonij præparati
Mastiches, ana ℥.s.
Galangæ, Foliorum senæ ℥.ij.
Cardamomi, Sacchari albi ℥.iiij.
Caryophyllorum,

Terantur omnia & commisceantur.

* Purgat choleram, pituitam & melancholiam.

¶ Pulvis ad suppositoria communia magistralis.

Recip. aloës, Salis gemmæ,
Cymini, Rutæ ana ℥.i.
Terantur & fiat glans cum Mellis q.s.

¶ Alius acutior.

Recip. aloës, Cymini,
Hellebori nigri, Rutæ ana ℥.ij.
Centaureij, fiat pulvis vt supra.

¶ Alius, & sedans dolorem.

Recip. cymini, Castorij,
Rutæ, Opij ana ℥.i.
fiat pulvis qui melle excipiatur.

¶ Pulvis capitalis calidus Magistralis.

LIBER SECVNDVS

Recip. stœchadis,	Maioranæ,
Nucis moschatae,	Ligni aloës,
Betonicæ,	Caryophyllorum ana ʒ. i.
Radicum betonicæ,	Moschi,
Seseleos,	Ambrae ana G. ij.
fiat puluis.	

¶ Puluis capitalis temperatus.

Recip. rosarum,	Radicum pœoniæ,
Santali albi,	Saluiæ,
Labruscæ,	Maioranæ,
Betonicæ,	Caryophyllorum,
Stœchadis,	Sandaracæ ana ʒ. i.
Terantur tenuissimè.	

¶ Puluis ad dentifricia.

Recip. cornu ceruini	Cinnamomi,
vsti,	Sideritidis tostæ ana ʒ. i.
Punicis,	Moschi, Gr. vi.
Tutiæ præparatæ,	miscæ fiat puluis.

¶ Puluis pro epithemate cordis refrigerans.

Recip. santali albi,	
rubri,	
citrini ana ʒ. s.	

Been albi,
rubri,
Serici grano tinctorio infecti,
Osis e corde cerui ana ʒ. i.
Sericum minutim incidatur, reliqua per se terantur,
miscæ, conferua in pixide vitrea.

¶ Alius excalfaciens.

Recip. santali albi,	
rubri,	
citrini ana ʒ. ij.	

Been albi,
rubri,
Serici grano tinctorio infecti,
Osis de corde cerui ana ʒ. i.

Croci, Ligni aloës ana ℥.s.
 Cinnamomi, Ambræ,
 Caryophyllorum, Moschi ana ℥.i.
 Confice vt supra.

¶ Alius temperatus.

Recip. rosarum rubrarum,
 Coralli rubri, Croci,
 Corticum citri, Caryophyllorum,
 Osis de corde cerui, Cinnamomi,
 Seri grano tinctorum in- Ligni aloës ana ℥.i.
 fecti ana ℥.i. Ambræ ℥.s.
 Santali albi, Camphoræ ℥.ij.
 rubri, Terantur vt supra.
 citrini ana ℥.s.

¶ Species pro Epithemate hepatis refrigerantes.

Rec. santali albi, Coralli,
 rubri, Spodij ana ℥.i.
 citrini añ. ℥.s. Camphoræ ℥.i.
 Rosarum, Terantur vt supra.

¶ Aliæ excalfacientes.

Recip. rosarum, Spodij,
 Santali albi, Nardi indicæ,
 rubri, Cinnamomi ana ℥.s.
 Absinthij, Moschi ℥.i.
 Schoenanthi, fiat puluis tenuis.

¶ Puluis aduersus Pestem Magistralis.

Recip. dictâni Cretensis, Boli,
 Coralli albi, Gentianæ ana ℥.i.
 Tormentillæ, Terræ lemnix ℥.s.
 fiat puluis tenuis.

¶ Alius.

Rec. radicû tormétillę, Dictamni cretensis,
 Santali citrini, Cornu ceruini vsti,
 Terræ lemnix, Margaritarum,
 Sacchari albi ana ℥.ij. Rosarum rubrarum,
 Santali rubri, Boli,

LIBER SECVNDVS

Aristolochiæ rotundæ, Camphoræ,
 Pimpinellæ, Seminum citri,
 Myrrhæ, Croci,
 Zodoariæ ana ℥.i. Hyacinthi ana ℥.5.
 fiat puluis tenuis.

¶ Puluis contra scabiem communis.

Recip. sulphuris flauis, Baccarum lauri,
 Cimini, Staphidis agriæ ana ℥.i.
 fiat puluis qui oleo rosato excipiat.

¶ Alius Nicolai, efficacior.

Recip. lythargyri, Nitri,
 Hellebori nigri ana ℥.i. Maioranæ ana ℥.ij.
 Sulphuris,
 Trita in puluerem excipiantur, &c.

¶ Puluis cephalicus Lucij ex Galeno.

Recip. iridis ℥.iiij. Corticis radicum panacis ℥.iiij.
 Aristolochiæ rotundæ, cis ℥.iiij.
 Pollinis thuris ana ℥.ij. fiat puluis.

* Vtilis est etiam ad nomas.

¶ Alius ex Galeno.

Recip. iridis, Erui,
 Aristolochiæ rot. Pollinis thuris ana ℥.i.
 Reducantur in puluerem tenuem. Nonnulli addunt
 radices panacis & cadmiam lotam,

¶ Alius Xenocratis ex Galeno.

Recip. farinae erui, xorobi ℥.viiij.
 Iridis ℥.x. Aristolochiæ rot.
 Thuris clari, Squamæ æris ana ℥.v.
 Terantur vt supra.

¶ Alius Tryphonis.

Recip. corticis piceæ, Aristolochiæ rot.
 Squamæ æris, Resinæ pini frictæ ana
 Punicis cõbusti ana ℥.vi. ℥.iiij.
 Thuris, Aloës,
 Iridis, Myrrhæ ana ℥.ij.
 Conterantur in puluerem vt supra.

* Aufert

* Aufert squamas ofsium.

¶ Pulvis constringens Galeni.

Recip. aloës,	Lapidis hæmatidis,
Mannæ thuris,	Hypocistidis,
Corticis pini,	Croci,
Terræ lemnæ,	Gallæ omphacitidis añ. ʒ. i.
Boli armeni,	fiat pulvis.

¶ Pulvis emplasticus eiusdem, & sanguiné sistens.

Recip. resinæ frictæ,	Crypsi ana ʒ. iij.
Pollis farinæ triticeæ,	fiat pulvis.

¶ Alius eiusdem ad omnē hæmorrhagiam.

Recip. thuris ʒ. i.

Aloës ʒ. s.

fiat pulvis, qui cum oui albumine subactis ad mellis crassitiem pilis mollissimis leporis excipietur.

¶ Pulvis incarnans, & sanguinem restringens,
Ioannis de Vigo.

Recip. aloës,	Sanguinis draconis,
Myrrhæ ana ʒ. i.	Terræ lemnæ ana ʒ. iij. s.
Sarcollæ ʒ. i. s.	Tutiæ,
Thuris,	Lytargiri,
Pollinis farinæ ana ʒ. ij.	Tragacanthæ añ. ʒ. i.
fiat pulvis tenuis.	

¶ Pulvis causticus sanguinem com-
primens Galeni.

Recip. chalcitidis ʒ. c.	Misyos torrefacti ʒ. xxv.
Chalcanthi ʒ. l.	Aeris vsti ʒ. xij. s.
fiat pulvis.	

¶ Alius eiusdem.

Recip. chartæ cõbustæ,	Arsenici,
Plumbi vsti,	Squamæ ferri ana ʒ. i.
Aeris vsti,	Sulphuris viui ʒ. s.
fiat pulvis.	

¶ Præcipitatum Ioannis de vico.

Recip. salis nitri lib. i. s.

Vitrioli Romani,

LIBER SECVNDVS

Aluminis ana lib.i.

Ex his per alembicū destillatis (quo fortius autem, eò melius) fumes lib.i.

Argenti viui lib.i.

In vas vitreum pone cum capello bene lutato, sic etiam recipiens lutabis, ne euaporet, & destillabis eousque, donec vas rubescat: aquam sepones, & fracto vase argentum quod superest vstium erit, quod chymistæ præcipitatum vocant, hoc tenuissimè terito in marmore, & cum aqua destillata quam seposueras rursus vasi vitreo imposito, atque destilla donec aqua destillata sit: tum confracto vase, argentum quod superest, denuo teres in tabula marmorea, & ipsum in æneo vase repones, suppositoque igne valido, cum æneo baculo misce ac agita, per horæ ac dimidiæ spatiū: hoc enim pacto puluis melior efficitur, & ritè factus ipsum miniū coloris elegantia superat.

CATAPOTIA, siue PILVLÆ.

Sectio septima.

¶ Pilulæ bechicæ Mesuæ.

Recip. succi glycyrrhizæ,
Sacchari albi ana ʒ.x:

Amyli,

Tragacanthæ,

Amygdalarum dulcium ana ʒ.i.s.

Muccaginis feminis cydoniorum q.s.

Tere fiant pilulæ.

* Ad tussim veterem & siccam, gutturiisque & faucium asperitatem pollent.

¶ Pilulæ bechicæ Rasis.

Recip. amyli,

Tra-

Tragacanthæ,
 Amygdalarū purgatarū,
 Fabarū decorticatarum,
 Seminis papaueris,
 Recip. sacchari candi,
 Amyli ana ꝑ. vi.
 Tragacantha dissoluatur in aqua rosacea per diem, & fiant pilulæ.

Capitum papaueris,
 Gummi arabici,
 Boli armeni ana ꝑ. ij.
 Muccaginis psyllij q. s.
 Penidiorum ꝑ. iij.
 Tragacanthæ ꝑ. ij.

¶ Pilulæ bechicæ emplasticæ Galeni.
 Recip. gummi,
 Tragacanthæ ana ꝑ. s.
 fiant pilulæ.

Succi glycyrrhizæ ꝑ. i.
 Sapæ q. s.

¶ Pilulæ bechicæ cum terebinthina Galeni.
 Recip. piperis,
 Casiæ,
 Cinnamomi ana ꝑ. ij.
 fiant pilulæ.

Galbani,
 Terebinthinæ ana ꝑ. i.
 Mellis despumati q. s.

¶ Pilulæ communes.
 Recip. aloës ꝑ. i.
 Myrrhæ,
 fiant pilulæ. alijs croci ꝑ. ij. satis esse videntur.
 * Mirificè aduersus pestiferæ luis contagia populatim grassantia pollent. Humores etiam ventriculo immerfos educunt.

Croci ana ꝑ. s.
 Vini albi q. s.

¶ Pilulæ contra pestem Magistrales.
 Recip. myrrhæ,
 Croci,
 Boli armeni,
 Coralli rubri,
 Charabe ana ꝑ. i.

Myrobalanorum cepularum ꝑ. ij.
 Aloës ꝑ. vij.
 Vini albi q. s.
 fiat massa.

¶ Pilulæ de Hiëra simplici Galeni.
 Recip. specierum de hiera simpl. Gal. ꝑ. ij.
 Mellis rosati colati q. s.
 fiat massa.

* Aduersus vitia vetriculi ex humoribus biliosis & pitui-

LIBER SECVNDVS

pituitosis nata profunt.

¶ Pilulæ de Hiera cum Agarico.

Recip. specierum de hiera simpl. Gal.

Agarici trochiscati ana ꝓ.iiij.

Aloës ꝓ.i.

Mellis rosati colati q.f.

fiant pilulæ.

* Auxiliantur stomachicis, asthmaticis, & alijs stomachi & thoracis vitijs à crassis & pituitosis humoribus natis.

¶ Pilulæ de Hiera cum Agarico Magistri
Antonij de Scarperia.

Recip. cinnamomi, Violarum,

Nardi indicæ, Epithymi,

Croci, Colocynthidis ana ꝓ.i.

Schoenanthi, Agarici,

Afari, Turbith ana ꝓ.ij.

Mastichis, Rhabbarbari,

Cassæ, Scammonij præparati,

Xylobalsami, ana ꝓ.iiij.

Carpobalsami,

Confice cum vino albo & theriaca.

* Opem ferunt vitijs capitis neruorumque, & stomachi cruditatibus.

¶ Pilulæ ad matricem Auicennæ.

Recip. daronici, Seminis apij,

Zedoariæ, Anethi,

Nucis moschatæ, Margaritarum ana ꝓ.iiij.

Castorij ana ꝓ.i. Hyoscyami ꝓ.ij.

fiant pilulæ cum aquæ arthemisiæ q.f.

¶ Pilulæ Galeni, similes Alephanginis.

Recip. cinnamomi, Xylobalsami,

Calami aromatici, Schoenanthi,

Cassæ, Dactylorum ana ꝓ.i.

Trita omnia, macerentur in aquæ pluuiæ sufficienti
quantitate in olla noua, deinde excoquantur ad me-
dias,

dias, Cola & colaturæ impone aloës sæpius lotæ in
aqua pluuiæ, & puluerifata lib. i.
Permisceantur, & insolentur per dies caniculæ, do-
nec exsiccata sint, deinde addita

Crocī,

Mastichis ana ℥. i.

Myrrhæ,

Misce, fiant pilulæ.

* Idem præstant quod subsequentes.

¶ Pilulæ Alephanginæ Mesuræ.

Recip. cinnamomi,

Asari,

Cubebærum,

Mastichis,

Ligni aloës,

Schœnanthi,

Calami aromatici,

Nardi indicæ,

Macis,

Carpobalsami ana ℥. i.

Nucis moschatae,

Absinthij,

Cardamomi,

Rosarû rubrarum añ. ℥. v.

Caryophyllorum,

Terantur crassius, & in libris duodecim aquæ com-
munis per diem macerata, coquatur ad dimidij con-
sumptionem, deinde fricentur & colentur, & in co-
laturæ lib. ij. iniice

Aloës sæpius lotæ secundum artem, & in puluerem
redactæ lib. i.

Insolabis donec siccantur sæpius agitando, & addes

Myrrhæ,

Mastiches ana ℥. v.

Crocī ℥. iij.

Tere curiosè, prædicti decocti reliquum ipsis affun-
de, agita in Sole, donec siccantur, & in iustam cras-
sitiem reducantur, vt fieri possint pilulæ secundum
artem.

Confici debent hæ pilulæ mense Iunio aut Iulio.

* Ventriculorum, cerebrum, & sensoria humoribus
crassis, putribus, pituitosis purgant, & inde natum
dolorem dissipant, ventriculorum roborant, & conco-
ctionem eius iuuant.

¶ Pilulæ de tribus.

M Recip:

LIBER SECVNDVS

Recip. rhabarbari,
 Agarici,
 Aloës lotæ ana ℥.ij.s
 fiant pilulæ cum fyrupo rosato.

¶ Pilulæ ex Rhabarbaro Mefux.

Recip. rhabarbari electi ℥.ijj.
 Succij glycyrrhizæ,
 Absinthij,
 Mastiches ana ℥.i.
 Myrobalanorum flauarum ℥.ij.s.
 Seminis apij,

Fœniculi ana ℥.s.

Trochiscorum diarhodon ℥.ijj.s.
 Specierum hieræ simplicis ℥.x.
 Aquæ fœniculi q.l.
 fiant pilulæ.

* In febribus diuturnis, iecinoris obstructionibus;
 & aquæ inter cutem initijs conferunt.

¶ Pilulæ Mastichinæ Conciliatoris.

Recip. mastiches ℥.iiij.
 Agarici ℥.ijj.
 Aloës ℥.x.
 Agaricum climatatum aut erasum maceratur in oxy-
 melite, fiuntque pilulæ.

* Ventriculum, cerebrum, viscera reliqua, oculos;
 vterum putribus humoribus purgant & roborant.

¶ Pilulæ Assaiëret Auicennæ ex Gentile.

Recip. pulueris hieræ picræ Gal. ℥.ij.
 Mastiches, Aloës ℥.iiij.
 Myrobalanorū. añ. ℥.i. Succij aut aque maioranç q.l.
 fiant pilulæ.

* Bilem flauam & pituitam vacuant.

¶ Pilulæ ex fumaria Auicennæ.

Recip. Myrobal. flauarum,
 Cepularum,
 Indarum ana ℥.v.

Aloës

Aloës ℥.vij.

Scammonij præparati ℥.v.

Succi fumarix q.f.

Omnia in puluerem redacta comprehendente succo, & sicari finito: rursus trita succo excipiantur, siccetur: & sic tertium. & in pilulas formentur.

* Soluunt humores acres, biliosos, pituitam falsam, & alios adustos, à quibus pruritus & scabies.

¶ Pilulæ ex Agarico Mesuæ.

Recip. agarici ℥.iij.

Specierum hieræ picræ,

Mastiches,

℥.iij.

Iridis,

Myrrhæ ℥.i.

Marrubij ana ℥.i.

Colocynthidis,

Turbith ℥.v.

Sarcocollæ ana ℥.ij.

Agaricum lima in puluerem redigitur: reliqua contunduntur, fiuntque pilulæ cum Sapæ sufficienti quantitate.

Colocynthidis loco, satius erit trochiscos alhandal fumere.

* Auxiliantur asthmaticis, & alijs thoracis vitijs à crassis & pituitosis humoribus natis.

¶ Pilulæ Aggregatiuæ Mesuæ.

Recip. Myrobalanorum flauarum,

Rhabarbari ana ℥.s.

Turbith,

Succi eupatorij,

Aloës ana ℥.vi.

Absinthij ana ℥.iij.

Mastiches,

Scammonij præparati ℥.vi.

Rosarum rubrarum,

Myrobal. cepularum,

Salis gemmæ,

Indarum,

Epithymi,

Agarici,

Anisi,

Colocynthidis,

Zingiberis ana ℥.i.

Polipodij ana ℥.ij.

Craisiusculè omnia conterantur, & fiant pilulæ cum

Electuarij rosati Mesuæ q.f.

* Valent ad diurnas febres, & vitia capitis, ventriculi, & iecinoris. Humores item biliosos, & pituitosos

LIBER SECVNDVS

tosos educunt.

¶ Pilulæ sine quibus Nicolai.

Rec. aloës lotæ ꝓ. xiiij.	Absinthij,
Myrobal. flauarum,	Rosarum,
Cepularum,	Violarum,
Indarum,	Senæ,
Bellericarum,	Agarici,
Emblicarum,	Cuscuthæ ana ꝓ. i.

Rhabbarbari,	Scammonij præparati
Mastiches,	ꝓ. vi. s.

Macerato scammonio in succi fœniculi q. s.

Infusionem, panno lineo colligatam fortiter exprime manibus oleo violato inunctis, & cum expressione fiat massa.

* Mirificè pituitam, bilem & humorem melancholicum purgant, & ad suffusiones, oculorumque claritatem conducunt, visum conseruantes: aurium dolorem sanant, & ileosis conferunt.

¶ Pilulæ Lucis minores Mesuæ.

Recip. xylobalsami,	Indarum,
Carpobalsami ana ꝓ. i.	Bellericarum,
Radicū chelidoniæ ꝓ. v.	Emblicarum,
Rosarum,	Agarici,
Violarum,	Schoenanthi,
Absinthij,	Lycij,
Euphrasiæ ana ꝓ. iij.	Lapidis lazuli ana ꝓ. ij. s.
Senæ,	Aloës lotæ ꝓ. vi.
Epithymi,	Succi fœniculi, aut chelidoniæ q. s.
Myrobal. flauarum,	fiat massa.
Cepularum,	

* Excrementa capitis pituitosa educunt, visumque roborant, Atram tamen bilem magis vacuant.

¶ Pilulæ Auræ Nicolai.

Recip. aloës,
Scammonij præparati ana ꝓ. v.
Rosarum rubrarum,

Seminis

Seminis apij ana $\mathfrak{z}$ .ij.s. Croci,
 Seminis foeniculi, Pulpæ colocynthidis,
 Anisi ana $\mathfrak{z}$ .i.s. ana $\mathfrak{z}$ .i.
 Mastiches,
 Trita crassius excipiantur tragacantha macerata in
 aqua foeniculi.

* Caput expurgant, aciem oculorum exacuunt, flatu
 ventriculi & intestinorū dissoluunt, ac citra mole
 stiam aluum deijciunt.

¶ Pilulæ ex Turbith aureæ Mesuæ.

Recip. aloës $\mathfrak{z}$ .xij.

Mastiches,
 Rosarum rubrarum ana $\mathfrak{z}$ .vij.
 Myrobalanorum flauarum $\mathfrak{z}$ .x.
 Croci $\mathfrak{z}$ .iiij.

Turbith gummosi $\mathfrak{z}$ .xvi.
 Puluerentur & cum
 Succo absinthij q.s. fiat massa.

* Bilem & pituitam sine molestia purgant : hepar
 & ventriculum roborant, coctionem iuuant.

¶ Pilulæ cochix Rhasis.

Recip. specierum de hiera simplici $\mathfrak{z}$ .x.

Pulpæ colocynthidis $\mathfrak{z}$ .iiij. $\mathfrak{z}$ .i.

Scammonij præparati $\mathfrak{z}$ .ij.s.

Turbith,

Stœchadis ana $\mathfrak{z}$ .v.

Vini albi q.s. fiat massa.

* Caput magna efficacia expurgant, ex coque ac
 neruis humores crassos euacuant.

¶ Pilulæ ex Colocynthide Galeni.

Recip. colocynthidis,

Succi absinthij ana $\mathfrak{z}$ .s.

Aloës,

Scammonij præparati ana $\mathfrak{z}$ .i.

Rhabarbari electi $\mathfrak{z}$ .iiij.

Trita omnia succo excipiantur.

LIBER SECVNDVS

Addidimus rhabarbarum.

* Pituitam à cerebro & alijs neruosis vacuant: ob id conferunt dolori capitis frigidus.

¶ Pilulæ Alhandal. Mesuæ.

Recip. trochiscorum alhandal ʒ. xij.

Specierum de hiera simpl. ʒ. vij.

Mastiches ʒ. ij.

Salis gemmæ ʒ. i. s.

Ladani ʒ. i.

Ladanum, & mastiche inuncta oleo nucum tundantur pistillo calido in mortario æneo: deinde reliqua trita addantur, & fiant pilulæ.

* Ad cephalæam, & hemicraniam difficilem, & affectus neruorum, & iuncturarum.

¶ Pilulæ de Hermodactylis Mesuæ.

Rec. hermodactylorū,	Castorij,
Myrobalanorum citrinorum,	Sarcocollæ,
	Euphorbij,
Aloës,	Opopanacis,
Turbith,	Seminis rutæ,
Colocynthidis,	Seminis apij ana ʒ. iij.
Bdellij,	Croci ʒ. i. s.
Sagapeni ana ʒ. vi.	Succi brassicæ q. s.

fiat massa.

* Valent ad podagram, & dolores frigidos aliarum iuncturarum.

¶ Pilulæ ex Turbith Mesuæ, Catapotia stomachica dicta.

Recip. turbith gummofi ʒ. x.

Mastiches ʒ. iij. Aloës ʒ. ij. ʒ. i.

Rosarū rubrarum ʒ. iij. Succi absinthij q. s.

fiat massa.

* Materiam pituitosam, putrem, & aquosam ex ventriculo & cerebro vacuant.

¶ Pilulæ Indæ Mesuæ.

Recip. myrobalanorum indarum,

Hellebori

Hellebori nigri,
 Polypodij ana ꝑ.v.
 Epithymi,
 Stechadis ana ꝑ.vi.
 Agarici,
 Lapidis lazuli lauati,
 Colocynthidis,
 fiat massa.

Salis indi ana ꝑ.iiij.
 Succu eupatorii,
 Nardi indicæ ana ꝑ.ij.
 Zingiberis ꝑ.i.
 Specierū de hiera simpl.
 ꝑ.i.ꝑ.iiij.
 Succu apij q.f.

* Valent ad affectus melancholicos, cancrum non ulceratum, elephantiam, alphas nigros curatu difficiles, melancholiam morbum, & inde ortum timorem & merorem, quartanam, icterum splenicum, & splenis dolorem.

¶ Pilulæ fetidæ maiores Mesuæ.

Recip. sagapeni,
 Ammoniacy,
 Opopanacy,
 Bdellij,
 Colocynthidis,
 Harmel,
 Aloës,
 Epithymi ana ꝑ.v.
 Hermodactylorum,
 Dissoluantur lachrimæ in succo porri, & fiat massa.

Esulæ ana ꝑ.ij.
 Scamoniij præparati ꝑ.iiij.
 Turbith ꝑ.iiij.
 Cinnamomi,
 Nardi indicæ,
 Croci,
 Costi ana ꝑ.i.
 Zingiberis ꝑ.i.s.
 Euphorbij ꝑ.ij.

* Vacuant pituitam crassam, crudam: ob id conferunt affectibus inde natis, arthritidi, podagræ, gonagræ, dolori spinæ & aliarum iuncturarum, ventriculi, colico, alphis, elephantia, alijsque cutis vitij.

¶ Pilulæ fetidæ minores Mesuæ.

Recip. sagapeni,
 Ammoniacy,
 Opopanacy,
 Bdellij,
 * Idem pollent.

Myrrhæ ana ꝑ.v.
 Turbith ꝑ.x.
 Colocynthidis ꝑ.vi.
 fiant vt priores.

¶ Pilulæ Arabicæ Nicolai.

Recip. aloës ꝑ.iiij.

LIBER SECVNDVS

Radicum bryoniæ,	Rosarum,
Scammonij præparati,	Mastiches,
Myrobal.citrinarum,	Afari ana ℥.i.
Cepularum,	Castorij ℥.iij.
Indarum,	Croci ℥.i.
Bellericarum,	Succi feniculi q.f.
Emblicarum,	fiat massa.

* Valent ad capitis dolorem, vertiginem, hemicramiamque, lætitiã generant, mentisque vigorem conferuant, visum acuunt, auditumque amissum reparant, ac stomachum à vitiosis humoribus purgāt.

¶ Pilulæ ex Sagapeno Mesuræ.

Recip.sagapeni,	Castorij,
Ammoniã,	Rutæ agrestis ana ℥.ij.
Bdellij,	Colocynthidis ℥.iij.
Opopanacis,	Salis gemmæ ℥.i.
Aloës,	Cum succi porri q.f.
fiat massa.	

* Pituitam lentam purgant: ob id iuuant paralyfim, spasmus, dolorem iuncturarum, dorsi, podagramque frigidam.

¶ Pilulæ ex Bdellio Mesuræ.

Recip.bdellij ℥.i.s.	Concharũ venerearum
Myrobal.cepularum,	vistarum,
Indarum,	Charabe ana ℥.ij.s.
Bellericarum,	Ammi ℥.iij.
Emblicarum,	Succi porri q.f.excipiatur.

* Ad fluxum hemorrhoidum & vlcerum in eis, & ad menses immodicos.

¶ Pilulæ de Sarcocolla Mesuræ.

Recip.sarcocollę ℥.iij.	Zingiberis ana ℥.i.s.
Turbith ℥.iiij.	Salis gemmi ℥.i.
Colocynthidis,	Aquæ rosarum q.f.
fiat massa.	

* Pituitam vacuant, ob id pituitosis affectibus com-
modant.

¶ Pilulæ

¶ Pilulæ de Euphorbio Mesuæ.

Recip. euphorbij,	Sagapeni ana ʒ.ij
Agarici,	Aloës ʒ.v.
Colocynthidis,	Succi porri q.s.
Bdellij,	

* Pituitam frigidam & crudam ad nervos fluëtem vacuant: ob id conferunt paralyfi.

¶ Pilulæ ex Opopanace Mesuæ.

Recip. opopanacis,	Piperis longi,
Hermodyctorum,	Cassia,
Sagapeni,	Myrobal. citrinarum,
Bdellij,	Indarum,
Ammoniæ,	Bellericarum,
Colocynthidis ana ʒ.v.	Emblicarū añ. ʒ. i
Croci,	Scāmonij præparati ʒ.ij.
Castorij,	Turbith ʒ.s.
Myrrhæ,	Aloës ʒ.i.s.
Zingiberis,	Succi brassicæ q.s.
Piperis nigri,	fiat massa.

* Ad paralyfim, spasmus cynicum, gonagram, podagram, & aliorum articulorum dolores, morbosq; partium nervosarum frigidos, vtilis sunt.

¶ Pilulæ de lapide Lazuli Mesuæ.

Recip. lapidis lazuli loti ʒ.v.	Scammonij præparati,
Epithymi,	Hellebori nigri,
Polypodij ana ʒ.i.	Salis indi ana ʒ.ij.s.
Caryophyllorum,	Agarici electi ʒ.i
Anisi ana ʒ.s.	Succi endiuix q.s.
Specierū hierę simpl. ʒ. xv.	fiat massa.

* Valent ad affectus melancholicos, & bile vstos natos.

¶ Pilulæ ex lapide Armeno Mesuæ.

Recip. lapidis armeni loti,
Specierum hieræ ana ʒ.v.
Polypodij,

LIBER SECVNDVS

Epithymi ana ꝑ.i. Salis indi ꝑ.i.s.
 Scammonij præparati ꝑ.iiij. Succi solani q.f.
 Caryophyllorum ꝑ.ij. fiat massa.
 * Melancholiã, & bilem vřtam muleplicẽ vřramq̃
 clementer vacuant : ob id morbis inde nãtis confe-
 runt.

¶ Pilulã è sex rebus Galeni.

Recip. aloës, Bdellij,
 Scammonij, Gummi arabici,
 Colocynthidis, Rhabbarbari ana ꝑ.s.
 Agarici, Tere, fiat massa.
 Rhabbarbarum à nobis additum est.

* Pituitam à cerebro & alijs neruosis euacuant.

¶ Pilulã de octo rebus Nicolai.

Recip. aloës, Agarici,
 Scammonij præparati, Mastiches,
 ana ꝑ.ij. Dauci,
 Pulpã colocynthidis, Myrobalanorũ cepularũ,
 Epithymi, Absinthij ana ꝑ.i.
 Tere, fiat massa cum
 Succis solani q.f.

* Purgant humores crassos à capite, visum acuunt,
 & suffusionem arcent.

¶ Pilulã ex Opio magistrales.

Recip. opij, Casiã ana ꝑ.s.
 Croci, Vini albi q.f.

* Faciunt ad tussim, & tenues fluxiones inspissant.

¶ Pylulã de cynoglossã Nicolai.

Recip. cynoglossã, Thuris ꝑ.v.
 Opij, Caryophyllorum,
 Seminis hyoscyami ana Cinnamomi,
 ꝑ.s. Styracis calamitã, añ. ꝑ.ij.
 Myrrhã ꝑ.vi. Aquã rosacẽ q.f.
 fingatur massa.

* Magnam vim obtinent in tenuibus sistendis di-
 stillationibus, ac doloribus mitigandis.

¶ Pilulã

¶ Pilulæ de Arnoglossa magistrales.

Recip. Myrrhæ, Succu glycyrrhizę ana ʒ. i.
Thuris, Succu plantaginis q. s.
fiat massa.

* Siftunt tenues destillationes, ac eandem ferè cum superioribus facultatem obtinent.

¶ Pilulæ de Styrace Mesuæ.

Recip. styracis liquidę, Succu glycyrrhizę,
Thuris, Opij ana ʒ. i.
Myrrhæ, fiat massa.

* Ad eadem efficaces ad quæ sequentes.

¶ Pylulæ Styracis Galeni.

Recip. styracis ʒ. ix. Myrrhæ ana ʒ. iiij.
Opij, Sapæ q. s.
finge catapotia.

* Faciunt ad tussim recentem, & hæmopticos, dolorem leuant, ac somnum inducit.

¶ Aliæ similes Galeni.

Recip. myrrhæ, Castorij,
Piperis, Galbani ana ʒ. ij.
Opij, Sapæ q. s.
Styracis, fac pilulas.

* Faciunt ad destillationem, dolorem capitis, ægrè spirantes, peripneumonicos, ad vesicæ & vteri affectiones.

¶ Pilulæ Harmoniæ Galeni.

Recip. styracis, Myrrhæ,
Castorij, Seminis hyoscyami ana
Piperis, ʒ. iiij.
Cardamomi, ana ʒ. iiij. Sapæ q. s.
Opij, reduc in catapotia.

* Ad destillationes & inexuperabilem defluxū vtilis sunt.

¶ Pilulæ Scribonij, ex Galeno.

Recip. sagapeni,
Myrrhæ ana ʒ. ij.

Opij,

LIBER SECVNDVS

Opij,	Piperis albi ℞.i.s.
Cardamomi,	Sapæ q.s.
Castorij ana ℥.iiij.	fiant pilulæ.

* Phthificis, sanguinem reiectantibus, suppuratis, educunt pelliculas & repurgant sufficienter: verùm immorari pharmaco oportet.

PASTILLI, SEV TROCHISCI, ET
COLLYRIA SIVE SIEF.

Sectio Octaua.

¶ Trochisci de Vipera Galeni.

Recip. vipersas num. xx.
Sumendæ sunt autem, non quæ quouis tempore capte sunt, sed à medio potissimum. Aprile in finem vsque Maij, aut paulò tardius, locisque procul à mare disitis. Eligendæ sunt fœminæ, quæque colore subflauo sint, non prægnantes, quæ caput latius habeant & depressum, collum longius, graciliusque quàm mares, ventre vastiores, cauda minore, quæ non inuoluta est, sed potius contorta & distensa, incesu quieti proximo, quæ tamen postremas partes in incesu magis moueant, aspectu ferino & inuerecundo, oculis subrubentibus, & recens captæ. Capita primùm & caudas amputabis quatuor digitorum longitudine vtrinque: his amputatis considerandum est si motum quendam in ipsis residuum conspicies, sanguinemque multum fundent, nam hæc ceu præstantissimæ, sumendæ sunt: Deinde pelle detracta, interanea cum adipe abijcienda erunt, reliquum corpus in ollam nouam bene coctam immittendum, & coquendum in aqua fontana, additis anethi comis, & sub finem pauxillo salis, (ignis autem esto è carbonibus accensis, aut sarmentis vitium) donec carnes

nes à spinis separentur. Cùm coctæ fuerint, ollam ab igne depones, & carnes diligenter à spinis exemptas, per se contundes nulla iusculi addita parte, & addito puluere panis biscocti maximè puri, quâ tum pastillis formandis sufficiat, quæ erit secundum Galenum tertia aut quarta pars, admisceto. Formabis in pastillos ponderis duarum drachmarum, & sicabis in superiori ædium parte, in cella ad meridiem conuersa, à puluere diligenter mundata, sæpè autem cõuertendi sunt, per quindecim dies aut eo amplius, donec probè exsiccati fuerint, deinde in pyxidem vitream aut figulinam vitratam bene obturatam reponendi. Annum vnum integri perseuerant, quam longè melius sit, haud multo postquam ipsos confeceris, theriacam conficere. Qui autem diutius conseruare volet, subinde abstergendi sunt à puluisculo quodam qui illis obnasci consuevit, qui si diutius inhæreat, pastillos perforabit. Hoc itaq; modo, conseruari possunt integri ad tertium annum.

¶ Trochisci de Scylla Galeni.

Scillam initio Iulij collectam, mediæ magnitudinis, plenam, candidam, cortice primo detracto, & parte duriore cui radiculae adhærent, abiecta, farina subacta inuolues, & eousque in clibano coques, donec farina probè siccata sit, & ea perforata, stilo ligneo tentabis num scilla vndiq; tenera sit: Ea exempta partem interiorem diligenter teres, cui admiscabis farinæ erui tenuissimè cribratæ vncias octo ad singulas libras, & sicabis in superiore parte duarum drachmarum, & sicabis in superiori parte ædium in cella probè mundata. Meridiem spectante, sæpius obuertendo, donec probè siccati sint, deinde repones vt supra dictum est de pastillis viperinis.

¶ Hedycroum Andromachi ex Galeno.

Recip. mari,

Maioranæ,

Asari,

Aspalathi ana ʒ. ij.

Schoe-

LIBER SECVNDVS

Schoenanthi,	Folij,
Calami odorati,	Nardi indicæ,
Phu,	Croci,
Xylobalsami,	Cassæ, ana ꝑ. vi.
Opobalsami,	Amomi ꝑ. xij.
Cinnamomi,	Mastiches ꝑ. i.
Costi, ana ꝑ. iij,	Vini q. f.

Myrrhæ,
fiant trochisci, inunctis prius manibus opobalsamo,
deinde siccantur vt superiores.

¶ Crocomagma Damocratis ex Galeno.

Recip. croci ꝑ. c.	Amyli,
Myrrhæ,	Gummi arabici añ. ꝑ. xxx.
Rosarū rubrarū ana ꝑ. i.	Vini q. f.

fiant trochisci.

¶ Cyphi Damocratis.

Recip. pulpæ passularum,	
Terebinthinæ coctæ ana ꝑ. iij.	
Myrrhæ,	Cyperī,
Schoenanthi ana ꝑ. i. s.	Baccarū iuniperi añ. ꝑ. iij.
Calami aromatici ꝑ. ix.	Aspalathi ꝑ. ij. s.
Cinnamomi ꝑ. iij.	Croci ꝑ. i.
Vnguis odorati,	Mellis q. f.
Nardi indicæ,	Vini modicum,
Cassæ,	forma trochiscos.

* Valent ad pulmonum, iecoris, aliarumque inter-
narumque partium exulcerationes.

¶ Trochisci Alhandal. Mesuæ.

Recip. pulpæ colocynthidis ꝑ. x.
minutim incisa fricetur cum

Olei rosati ꝑ. i.	Gummi arabici,
Tragacanthi,	Bdellij ana ꝑ. vi.

Macerentur quatrduum in aqua rosacea, his colatis
& expressis partem vnam cum colocynthide per-
misceris, & fiet massa, quæ siccata in Sole, rursus te-
retur, atque addetur altera pars colaturæ, & forma-
buntur

buntur trochisci, qui iniici possunt in omnes compositiones quæ colocynthidem recipiunt, & ipsa colocynthide salubriores sunt.

¶ Trochisci de Agarico Mesuæ.

Recip. agarici ℥.ij.

Salis gemmæ ℥.s.

Zingiberis ℥.ij.

Oxymelitis q.s.

Agaricū lima cōfringendum, & formandi trochisci.

* Purgāt ex cerebro, & capite phlegma crassum cū cholera mixtum. Et præcipuè educunt ex pectore crassos humores, putridos & viscosos.

¶ Agaricum Trochiscatum Mesuæ.

Recip. agarici electi ℥.iiij.

Vini in quo maceratum sit Zingiber q.s.

Agaricum limandum est, & formandi trochisci.

Additur insuper gummi, aut tragacantha vt in vniuersalibus dictum est, & potest iniici in omnes compositiones in quas agaricū ingreditur, vires enim habet agarici, & tutius agit minoresq; vetriculi noxa.

¶ Trochisci Diarhodon Nicolai.

Recip. rosarum recentium ℥.iiij.

Spodij ℥.ij.

Santali rubri ℥.i.s. G.vij.

Santali albi ℥.i. G.xij.

Croci ℥.ij. G.vij.

Camphoræ G.xij.

sunt in hunc modū. Rosas recentes in mortario con-
tundes lapideo, sine intermissione, & reliqua in pul-
uere redacta addes, ac cū aqua rosacea q.s. formabis,
sub finē camphorā addito, sicca in vmbra, ac serua.

* Hæc compositio administratur in magnis com-
positionibus Nicolai.

¶ Trochisci Diarhodon Mesuæ.

Recip. rosarum rubrarum ℥.ix.

Ligni aloës.

LIBER SECVNDVS

Nardi indicæ ana ℥.iij. Mastiches ℥.ij.
 Glycyrrhizæ ℥. iij. s. Croci ℥.ij. s.
 Spodij ℥. i. s. Vini albi q. s.
 fiant trochisci.

* Efficacissimi ad febres pituitosas, antiquatas, aliis implexas, ventriculi dolorem leniendum, & humores ipsi adhærentes detergendos.

¶ Trochisci de Rosis Rafis ex Mesue.

Recip. rosarum rubrarum ℥. s.
 Ligni aloës ℥. ij. Nardi indicæ,
 Mastiches ℥. i. s. Casiæ,
 Absinthij, Schoenanthi ana ℥. i.
 Cinnamomi,
 fac trochiscos cū vino antiquo, & decoctione quinque radicum.

* Sunt efficaces ad multos affectus, præsertim ad ventriculi dolorem, malam coctionem, febres antiquas, hydropem incipientem, & illos maxime, quibus forma corrumpitur.

¶ Trochisci de Camphora Mesue.

Recip. foliorum rosarum rubrarum ℥. iij.
 Spodij ℥. ij. Gummi arabici,
 Santali citrini ℥. ij. s. Nardi indicæ ana ℥. i.
 Croci ℥. i. Ligni aloës,
 Glycyrrhizæ ℥. ij. Cardamomi maioris,
 Seminum citruli, Amyli,
 Melonis, Camphoræ ana ℥. ij.
 Cucumeris, Sacchari albi,
 Cucurbitæ, Mannæ ana ℥. iij.

Traga canthæ,
 forma trochiscos cum mucagine seminis psyllij extracta cum aqua rosacea.

* Ad febres ardentes, bilis & sanguinis feruorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his sitim inexpletam, icterum quoque, ac phthisim & hecticam conferunt.

¶ Tro-

¶ Trochisci de Gallia Moschata Mesuæ.

Recip. ligni aloës ℥.v.

Ambræ ℥.iiij.

Moschi ℥.i.

Muccaginis tragacanthæ, extractæ cū aqua rosarū q.℥.
fiant trochisci parui.

* Cerebrum, corque roborat, oris atque adeo corporis totius odorem commendat, compositionibus alijs miscetur.

¶ Alipta Moschata Nicolai.

Recip. Iadani ℥.iiij.

Ambræ ℥.i.

Styracis ℥.i.s.

Camphoræ ℥.i.s.

Styracis rubræ ℥.i.

Moschi ℥.s.

Ligni aloës ℥.ij.

Aquæ rosacæ q.℥.

formentur trochisci secundum artem.

* Valet pueris laborantibus asthma, & ijs qui angusto sunt thorace, nec lac haustum retinent, præstatque vsum optimi & odoriferi suffitus.

¶ Trochisci Ramich Mesuæ.

Recip. succi acetosæ ℥.xvi.

Rosarum ℥.i.

Baccarum myrti ℥.ij.

Boli pauxillum, colentur, & colaturæ adiunge

Gallarum tritarum ℥.iiij.

Coque aliquantulum, cola, & adde insuper subsequētia bene tritūrata

Rosarum ℥.i.

Santali citrini ℥.x.

Gummi arabici ℥.i.s.

Sumach,

Spodij, ana ℥.i.

Omphacij seu agrestæ ℥.vij.

Baccarum myrti bene tritarum ℥.iiij.

Ligni aloës,

Caryophyllorum,

Macis,

LIBER SECVNDVS

Nucis moschatae ana ꝓ.iiij.

Misce omnia, & siccentur in scutella figulina, & tere minutim, & fiant trochisci cum ꝓ.i.s. de camphora & aqua rosacea q.f.

Succi acetosae loco, sumi potest vinum e codonijs acerbis: sunt qui aromatizent Gra.xviij. moschi.

* Ventriculum, cor, hepar, imbecilla firmant, & lubrica viscera ac intestina, cholera morbum sistunt, acrimoniam obtundunt, animum reddunt tranquilum, omnem hemorrhagiam cohibet: os quam naribus sanguine cohibet, os qua naribus sanguine fluentibus flando impellitur, alijs medicamentis miscetur.

¶ Trochisci de Rhabarbaro Mesur.

Recip. rhabarbari boni ꝓ.x.

Succi eupatorij,

Amygdalarum amararum ana ꝓ.iiij.

Rosarum,

Seminis apij,

Nardi indicæ,

Absinthij,

Anisi,

Asari ana ꝓ.i.

Rubiæ,

Aquæ cuscuthæ q.f.

fiant trochisci ponderis drachmæ vnus cū dimidia.

* Valent ad hepatis obstructionem, dolorem, tumores præter naturā, affectus inueteratos eiusdem, & hydropem, & icterum, & formæ corruptionem.

¶ Trochisci de Violis magistrales.

Recip. violarum nigrarum ꝓ.vi.

Turbith ꝓ.ij.

Succi glycyrrhizæ,

Mannæ,

Scammonij præparati ana ꝓ.ij.

formentur trochisci. fiunt etiam sine scammonio.

* Aquas, pituitam crassam & bilem purgant, flatusque dissipant.

¶ Trochisci ligni aloës Mesur.

Recip. ligni aloës,

Rosarum rubrarum ana ꝓ.ij,

Masti-

Mastiches,
 Cinnamomi,
 Caryophyllorum,
 Nardi indicæ,
 Macis,
 Nucis moschatae,
 Cubebæ,
 Cardamomi minoris,
 * Ventriculum, cor, hepar imbecilla roborant: ob
 id valent ad oris fræctorem, pulsum cordis, & synco-
 pen & hydropem.

Cardamomi maioris,
 Pastinacæ,
 Galliæ,
 Corticis citri ana ʒ.i.s.
 Moschi,
 Ambrae ana ʒ.s.
 Mellis passulati q.ʒ.
 formentur trochisci.

¶ Trochisci de Croco Nicolai.

Recip. croci ʒ.iiij.
 Rosarum rubrarum,
 Ammi,
 fiant trochisci.

Myrrhæ ana ʒ.i.s.
 Ligni aloës ʒ.ij.
 Aquæ rosacæ q.ʒ.

¶ Trochisci de Eupatorio Mesuæ.

Recip. mannae electæ, Spodij ʒ.iiij.s.
 Succu eupatorij ana ʒ.i. Rhabarbari electi,
 Rosarum rubrarum ʒ.s. Afari,
 Nardi indicæ ʒ.iiij. Anisi ana ʒ.ij.
 Fiant trochisci cum succo eupatorij.

* Obstructionem & tumorem præter naturam he-
 patis & lienis sanant, ac inde natas febres antiquas,
 & haru rigorem, icterum, ac incipienté hydropem.

¶ Trochisci de Absinthio Mesuæ.

Recip. rosarum,
 Absinthij,
 Anisi ana ʒ.ij.
 Rhabarbari,
 Succu eupatorij,
 Afari,
 Formentur trochisci.

Seminis apij,
 Amygdalaru amararum,
 Nardi indicæ,
 Mastichis,
 Folij ana ʒ.i.
 Succu endiuia q.ʒ.

* Obstructiones ventriculi & hepatis, & ab his do-
 lorem, & febres antiquas tollunt, dictas partes, reli-
 quasq; nutritorias roborant, ac appetentiã excitant.

LIBER SECVNDVS

¶ Trochisci de Aniso Mesuæ.

Recip. anisi,	Afari,
Succi eupatorij ana ʒ.ij.	Apij,
Seminis anethi,	Amygdalarum amara-
Nardi indicæ,	rum ana ʒ.s.
Mastiches,	Aloës ʒ.ij.
Folij.	Syrupi absinthij q.f.
Foliorum absinthij,	formentur trochisci.

* Obstructiones hepatis, & alios eius morbos & inde natas febres antiquas sanant.

¶ Troch. seu Pastilli Hepatici Asclepiadis ex Galeno.

Recip. anisi	Amygdalarum,
Seminis apij,	Absinthij ana ʒ.iiij.
Afari,	Aqua pluuiæ q.f.
fiant trochisci.	

* Hepaticos iuuant, habent enim hepar expurgandi per urinas, dantur cū vino, febrientibus cū aqua.

¶ Troch. seu Pastilli ex Amygdalis amaribus Pauli.

Recip. anisi,	Amygdalarum amara-
Apij,	rum ana ʒ.ij.
Afari,	Aquæ q.f.
Comarum absinthij,	fiant pastilli.

* Idem præstant. Dantur febri carentibus ex mulso, febricitantibus cum hydromelite.

¶ Trochisci de Capparibus Mesuæ.

Recip. corticum radicem capparum,	
Seminis agni ana ʒ.vi.	Foliorum rutæ,
Seminis nigellæ,	Aristolochiæ rotundæ,
Calaminti,	Seminis nasturtij,
Succi eupatorij,	Ammoniaci ana ʒ.ij.
Acori,	Cyperij,
Amygdalarum amararum,	Ceterach ana ʒ.i.
Ammoniacum dissoluito, & reliqua triturato: dein-	
de fiant trochisci.	

* Ad splenis duritiæ & flatus eius dissipandos valent.

¶ Tro-

¶ Trochisci de Myrrha Rhafis.

Recip. myrrhæ ʒ.iiij. Cumini,
 Lupinorum ʒ.v. Rubiæ,
 Foliorum rutæ, Alæ foetidæ,
 Mentastri, Sagapeni,
 Pulegij, Opopanacis ana ʒ.ij.

Dissoluuntur gummi in aceto, formanturque trochisci cum absinthij succo.

* Prouocant menstrua, & sedant dolores qui ex re-tentis menstruis proueniunt.

¶ Trochisci de Lacca Mesuæ.

Recip. laccæ, Afari,
 Succij glycyrrhizæ, Amygdalarū amararum,
 { eupatorij, Rubiæ,
 Absinthij, Seminis apij,
 Berberis, Seminis anisi,
 Rhabarbari, Schoenanthi ana ʒ.i.
 Aristolochiæ longæ, Vini q.s.
 Costi, formentur trochisci.

* Valent ad obstructiones hepatis & lienis, & inde natas febres varias antiquas, & ascitem per vrinas mouent.

¶ Trochisci de Berberis Mesuæ.

Recip. berberis ʒ.ij. Galliæ moschatae,
 Spodij, Nardi indicæ ana ʒ.i.
 Ligni aloës, Gummi arabici ʒ.iiij.
 Seminis acetosæ, Rosarum rubrarum ʒ.v.
 Mastichis, Aquæ rosarum q.s.
 formentur trochisci.

* Valent ad intemperiem calidam, fluorem alui, & hepatis dolorem.

¶ Trochisci de Spodio Mesuæ.

Recip. rosarum rubrarum ʒ.i.s.

Spodij ʒ.x.
 Seminis acetosæ ʒ.vi.
 Seminis portulacæ,

LIBER SECVNDVS

Coriandri præparati, Berberis ana ℥.ij.
 Sumach ana ℥.ij.s, Gūmi arabici affati ℥.i.s.
 Amyli vsti, Agrestæ q.f.
 Balauftiorum, formentur trochisci.

* In febribus biliosis cū alui fluore efficaces sunt:
 Inflammationem ventriculi & hepatis & sitim con-
 tinuam sedant.

¶ Pastilli dia spermatoen Galeni,

Recip. seminis apij, Opij,
 Ammi ana ℥.i, Casiæ ana ℥.ij.
 Anisi, Aquæ pluuiæ q.f.
 Fœniculi ana ℥.s. formentur trochisci.

* Dantur ex passo, aut aqua, sedant dolorē, ad om-
 nes internos affectus, & pleuritidas vtilis sunt, &
 sanguinem reieciantibus.

¶ Trochisci de Corallo Nicolai,

Recip. coralli rubri, Casiæ,
 Cinnamomi, Folij,
 Myrrhæ, Mastiches,
 Amomi, Phu,
 Seminis papaueris añ. ℥.s. Polij montani,
 Schoenanthi, Asari,
 Croci ana ℥.ij, Pedis columbini ana ℥.i.
 Calami aromatici, Vini q.f.
 Xilobalsami, formentur trochisci.

* Sanguinolenta excreantibus, dysentericis, coeli-
 cis, cibum fastidientibus mirè subueniunt.

¶ Dia Corallu Galeni.

Recip. coralli rubri, Seminis hyoscyanij,
 Terræ samix ana ℥.i. Opij,
 Balauftiorum, Hypocistidis ana ℥.ij.
 Amyli, Succij plantaginis,
 Terræ lemnix ana ℥.iiij. formentur trochisci.

* Ad eadem efficac.

¶ Trochisci de Terra sigillata Mesuræ.

Recip. sanguinis draconis,

Gummi

Gummi arabici affati,	Coralli rubri,
Trochiscorum ramich,	Charabæ ana ʒ.ij.
Rosarum rubrarum,	Margaritarum,
Spodij,	Tragacanthæ,
Seminis rosarum,	Seminis papaueris nigri,
Amyli affati,	ana ʒ.i.s.
Acaciæ,	Seminis portulacæ,
Lapidis hæmatitis,	Cornu cerui vsti,
Hypocistidis,	Thuris,
Balauftiorum,	Gallarum,
Boli armenici,	Croci ana ʒ.ij.
Terræ sigillatæ,	Aquæ plantaginis q.f.
Formentur trochisci.	Qui volet cum opio addat
Opij ʒ.ij.	

* Sunt admodum efficaces ad sputum sanguinis cum aqua plantaginis poti: ad fluorem verò sanguinis è naribus, fróti illiti: ad menses immodicos, vtero iniecti, vel pubi illiti: ad mictum sanguinis, in vetricam iniecti: & ad alias hæmorrhagias, parti sanguine fluenti impositi.

¶ Trochisci de Carabe Mesuæ.

Recip. charabæ ʒ.ix.	Mastiches,
Cornu cerui vsti,	Laccæ,
Gummi arabici affati,	Papaueris nigri affati,
Coralli rubei vsti,	ana ʒ.iiij.
Tragacanthæ,	Thuris,
Acaciæ,	Croci,
Hypocistidis,	Opij ana ʒ.ij. gr.xv.
Balauftiorum,	Mucilaginis psyllij q.f.
Formentur trochisci.	

* Vtiles sunt ad constringendum sanguinem vnde-
cunque fluentem, menstrua, sputum, fluxum sangui-
neum, & hæmorrhoidalem: & consolidant vlcera
pectoris & pulmonis.

¶ Pastilli Dia electru Galeni.

Recip. psyllij,

LIBER SECVNDVS

Iridis, Succini ana ℥.xxx.
 Mastiches, Opij ℥.xv.
 Psyllium aqua calida macerato, atque iam expressa
 mucilagine Pastillos secundum artem formato.

* Fluxum sanguinis præsertim à thorace, pulmone,
 hepate, renibus, vtero hæmorrhoidibus cum succo
 plâtaginis vel polygoni, aut vino granatorû sumpti.

¶ Trochisci Stellæ Auicennæ.

Rec. lapidis stellaris ℥.v. Corticis mandragoræ,
 Costi, ana ℥.s.
 Opij, papaueris albi,
 Croci ana ℥.v. Dauci,
 Myrrhæ, Seminis } Anisi,
 Castorij, } Hyoscyami,
 Nardi indicæ, Apij,
 Casiæ, Sileris montani,
 Terræ sigillatæ, Styracis liquidæ ana ℥.i.
 Gummi macerantur in vino, reliqua terantur, & for
 mentur trochisci.

* Conueniunt stomachi eructationibus, dolori ca-
 pitis & dentium, catarrhis, sanguinis sputum & pro-
 fluuium sanant, & periodicas febres.

¶ Alter Galeni.

Recip. croci ℥.s. Castorei ℥.ij.
 Seminis } Hyoscyami, Opij ℥.ij.
 { Apij añ. ℥.vi. Myrrhæ ℥.ij.
 Anisi, Succii mandragoræ ℥.s.
 Styracis, Piperis albi ℥.vi.
 Dauci ana ℥.s. Aquæ pluuiæ q.s.
 Fiant trochisci.

* Datur ex aqua, sistit dolorem, hoc vti possumus
 ad omnem fluxum, dolorem, & omnes internos af-
 fectus, & destillationes, ad vesicam, ad suffocatio-
 nes, fluxum muliebrem, stomachi fluxionem, dysen-
 tericos, & sanguinem reijcientes.

¶ Trochisci Alkekengi Mesuæ.

Recip.

Recip. fructus alkekengi ʒ.iiij.

Seminiſ	}	Citrulli,	
		Cucumeris,	
		Cucurbitæ ana ʒ.iiij.s.	
Boli armenici,		Amyli,	
Gummi arabici,		Pinearū mūdaru añ.ʒ.vi.	
Thuris,		Seminiſ apij,	
Sanguiniſ draconis,		Carabæ,	
Seminiſ papaueris albi,		Terræ figillatæ,	
Amygdalarū amararum,		Hyofcyami,	
Succi glycyrrhiſæ,		Opij ana ʒ.ij.	
Tragacanthæ,		Iulepi violati q.f.	
Formentur trochiſci.			

* Valent ad renum & veſicæ vlcera & natam inde dyſuriam.

¶ Paſtillus Androniuſ ex Andromacho.

Recip. florum mali punici ʒ.x.

Gallæ omphacitidiſ ʒ.viiij.	
Myrrhæ,	
Ariſtolochiæ ana ʒ.iiij.	
Calcanthi	} ana ʒ.ij.
Aluminiſ ſciſſiliſ	
Miſy	
Formentur trochiſci cum	
Sapæ q.f.	

* Facit ad recentia vulnera & vetera, curat fiſtulas, aures ſuppurantes, oſſa corrupta, reprimiſ omnem carniſ excreſcentiam: valet ad phagedænaſ & condylomata.

¶ Paſtilli Polyidæ ex Andromacho.

Recip. florum mali punici ʒ. xij.

Aluminiſ ſciſſiliſ ʒ.iiij.	Calcanthi ʒ. ij.
Thuriſ,	Felliſ taurini ʒ.vi.
Myrrhæ ana ʒ.iiij.	Aloë ʒ.viiij.
Formentur paſtilli cum	
Vini aſteri q.f.	

LIBER SECVNDVS

* Ad nomas, & eadem ferè quæ præcedens potest.

¶ Pastilli Musæ.

Recip. aluminis scissilis Croci,
 Aloës, Crocomagmatis añ. ʒ. iij.
 Myrrhæ, Florum malorú granato-
 Calcanthi ana ʒ. vi. rum domesticorú ʒ. iij.
 Formentur pastilli cum
 Vini odorati &
 Mellis ana q. s.

* Pastillus multiplicis vsus, pus educens, & relaxas.

¶ Trochisci de Minio erodentes Ioannis de Vigo.

Recip. Medullæ panis non cocti bene fermenta-
 ti ʒ. iij.

Sublimati electi ʒ. i.

Minij ʒ. s.

Aquæ rosarum q. s.

Formentur trochisci, qui in clibano tepente resiccati
 feruentur.

* Omnes carnis prauas excrescentias liquat, sordi-
 da vlcera expurgat, callosa emollit, ac fistulas mira-
 biliter sanat.

¶ Sief album Mesuæ.

Recip. sarcocolle in lacte asinino macerata ʒ. v.

Amyli ʒ. s.

Thuris ʒ. i. s.

Tragacanthæ ʒ. iij.

Ceruse lotæ ʒ. x.

Opij ʒ. i.

Aquæ pluuiæ q. s.

Fiat sief.

* Confert ophthalmiæ cum est in augmento, &
 dolorem sedat.

¶ Aliud simile eiusdem.

Recip. gummi arabici, Ceruse lotæ ʒ. vi.

Tragacanthæ,

Opij ʒ. i.

Amyli ana ʒ. iij.

fac sief cum

Oui albumine.

Fit etiam sine opio.

* Hic vtimur initio vehemētis doloris à causa calida.

¶ Try-

¶ Trypherum Galeni,

Rec. cadmię lotę ʒ. xvi. Gummi,
Cerufę ʒ. viij. Tragacanthę ana ʒ. iij.
Amyli, Opij ʒ. ij.

Fiat collyrium cum

Aquę pluuię q. s.

* Ad epiphoras, & affectiones oculorum : vide fe-
quens.

¶ Aliud Galeni.

Rec. cadmię lotę ʒ. xvi. Cerufę ʒ. xlvij.
Amyli, Opij ʒ. vi.
Thuris ana ʒ. viij. Gummi ʒ. xvi.

Fiat collyrium cum

Aquę pluuię q. s.

* Ad inustiones oculorum, pustulas, chemoseis,
maximè in his, qui nullam mordacitatem perferre
possunt.

¶ Cygnus Galeni.

Recip. cadmię ʒ. xvi. Acacię,
Cerufę lotę ʒ. viij. Opij ana ʒ. ij.
Amyli, Gummi ʒ. xij.
Tragacanthę, fiat collyrium cum
Aquę pluuię q. s.

* Ad maximos dolores & affectiones oculorum.

¶ Dia rhodon Nilei ex Galeno.

Recip. rosarum. ʒ. iij. Opij,
Crocij ʒ. ij. Nardi indicę ana ʒ. i.
Gummi ʒ. iij. Aquę pluuię q. s.
fiat collyrium.* Ad doloris molestias, fluxum vberem, ac tenuem,
pustulas, prolapsus oculorum.

¶ Aliud Mesuę, Sief de rosis dictum.

Recip. foliorum rosę ʒ. xv.

Crocij,
Gummi arabici ana ʒ. viij.
Opij,

LIBER SECYNDVS

Nardi indicæ ana ʒ.ij.

fiat sief cum

Aquæ pluuiæ q.f.

* Eadem quæ præcedens potest.

¶ Collyrium seu Sief de Thure.

Recip. cadmiæ,

Opij,

Pompholigis,

Gummi ana ʒ. vi.

Thuris ana ʒ. x.

Aquæ pluuiæ q.f.

Cerufæ ʒ. xl.

fiat collyrium.

* Ad fluxiones oculorum & chemoseis.

¶ Aliud Mesuæ.

Recip. thuris ʒ. x.

Sarcocollæ ana ʒ. v.

Ammoniacy,

Croci ʒ. ij.

fiat sief cum

Mucilaginis foenigræci q.f.

* Ulcera oculorum ducit ad maturitatem.

¶ Collyrium Nardinum.

Recip. cadmiæ,

Acaciæ ana ʒ. x.

Croci,

Nardi indicæ ʒ. iij.

Gummi ana ʒ. xij.

Opij,

Aeris vsti ʒ. v.

Myrrhæ ana ʒ. v.

Stibij, id est, antimonij,

Vini q. f.

fiat collyrium.

* Ad doloris vexationes, fluxum tenuem & multum, pustulas & aspretudines oculorum.

¶ Dia œnu.

Recip. cadmiæ,

Aeris vsti ʒ. vij. s.

Lapidis hæmatitæ,

Chalcitidis ʒ. viij.

Aluminis scissilis ana ʒ. x. Seminis papaueris ʒ. v.

Maceretur semen papaueris in aquæ pluuiæ q.f. Exprimatur, & reliquis tritis fiat collyrium cum vini austeri q.f.

* Ad claritatem & cicatrices oculorum.

¶ Diahæmatites.

Recip. æris vsti & loti ʒ. xxij.

Lapidis hæmatitæ ʒ. i.

Croci

Crocī,

Opī ana ℥.iiij.

fiat collyrium.

* Aspretudinibus commodum: facit ad veteres affectiones, ad ficosa, & ad omnem extuberantiam oculorum.

¶ Diamyrrha.

Recip. cadmiæ lotæ ℥.xxviiij.

Lapidis hæmatitæ vsti & loti ℥.xxv.

Spodij ℥.xxiiij.

Myrrhæ ℥.vi.

Crocī ℥.s.

Opī ℥.i.

Gummi ℥.xij.

Aceti q.℥.

Piperis albi, Gr. nu. xxx.

Gummi ℥.vi.

Vini q.℥.

* Accommodatum est ad veteres affectiones oculorum: facit & ad rhœadas & ægylopas.

¶ Viride Antēi.

Recip. cadmiæ ℥.vi. Squammarum æris,

Myrrhæ ℥.iiij.

Crocī ℥.vi.

Opī ℥.iiij.

Plumbi vsti & loti ℥.i.

fiat collyrium cum aquæ pluuiæ q.℥.

* Ad doloris molestias, pustulas, inuersiones, prolapsus, confusiones oculorum.

¶ Aliud viride.

Recip. cadmiæ vstæ, & vino odorato extinctæ ℥.i.

Crocī,

Stibij, id est, antimonij vsti & in lacte extincti añ. ℥.

Amyli ℥.i.

Gummi ℥.iiij.

Succi anagallidis foeminæ q.℥.

* Ad idem valet.

¶ Aliud Mesuræ.

Recip. æruginis æris ℥.iiij.

Calcanthi vsti ℥.vi.

Auripigmenti rubri,

Spumæ

LIBER SECVNDVS

Spumæ nitri,
Spumæ maris ana ꝑ.i.

Ammoniaci ꝑ.i.s.

Salis hammoniacy ꝑ.s.

Ammoniacum macerato in aqua rutæ, & fac collyrium.

* Eiusdem facultatis est ferè cū sief rubro sequenti.

¶ Sief rubrum Mesuæ.

Recip. seminis cannabis ꝑ.iiij.

Aeris vsti, Piperis nigri ꝑ.s.

Myrrhæ ana ꝑ.ij. Aquæ pluuiæ q.f.

Croci ꝑ.i. Si voles acrius, adde

Aeruginis æris,

Salis hammoniacy ana ꝑ.s. fiat sief.

* Vtile est oculorum scabritiei, pruriginique, suffusionibus & vngui.

¶ Aliud Galeni.

Recip. cadmiæ ꝑ.xl. Piperis albi,

Chalcitidis vstæ, Gummi ana ꝑ.xx.

fiant pastilli cum Aquæ q.f.

* Ad lippitudinem, sycosin, & carnis excrescentias.

¶ Sief luteum Mesuæ.

Recip. cadmiæ lotæ, vstæ, & in lacte muliebri maceratæ ꝑ.x.

Cerusæ lotæ ꝑ.viiij. Tragacanthæ,

Squammæ ferri ꝑ.iiij. Gummi arabici ana ꝑ.iiij.

Opij ꝑ.ij. fiat sief cum

Aquæ pluuiæ q.f.

* Confert doloribus oculorum vehementibus à causa calida.

¶ E cornu Ceruino.

Recip. cornu cerui vsti & loti,

Thuris, Opij, ꝑ.i.

Plûbi vsti & loti añ. ꝑ.iiij. Gummi ꝑ.iiij.

Squammæ æris lotæ ꝑ.ij. fiat collyrium cum

Aquæ pluuiæ q.f.

*Facit

* Facit ad vlcera & pustulas oculorum, cicatrices
exterit.

¶ Aliud.

Recip. plumbi vsti & loti,
Cornu ceruini vsti & loti ana ℥.xvi.
Thuris, Croci ℥.viij.
Acacia, Myrrhæ ℥.iiij.
Spodij ana ℥.viij. Tragacanthæ ℥.i.
Amyli ℥.iiij. Gummi,
Opij, Seminis hyoscyami ana
Squammæ æris ana ℥.ij. ℥.viij.
fiat collyrium cū muccagine seminis hyoscyami.
* Ad eadem efficax.

¶ Libianum.

Recip. cadmiæ vstæ & lotæ,
Cerusæ lotæ,
Stibij, id est, antimonij vsti & loti ana ℥.xvi.
Plumbi vsti & loti ℥.viij. Terræ samia,
Amyli ℥.xij. Tragacanthæ ana ℥.viij.
Pompholigis, Opij,
Myrrhæ, fiant pastilli cū albumine oui.
* Ad pustulas, inustiones, rupturas, cōcauitates, ocu-
los purulentos, chemoseis, staphylomata, & ad circū
molestantem dolorem facit, & cicatrices exterit.

¶ Aliud.

Recip. pompholigis ℥.viij.
Cadmia vstæ & lotæ ℥.xvi.
Stibij, id est, antimonij vsti & loti ℥.xij.
Cerusæ lotæ ℥.xvi. Myrrhæ,
Amyli ℥.xij. Opij,
Terræ samia, Tragacanthæ ana ℥.ij.
Plumbi vsti ana ℥.viij. formentur pastilli cum
Aquæ pluuiæ q.s.

* Eiusdem cum priore facultatis.

¶ Sief de Plumbo Mesur.

Recip. plumbi vsti,

LIBER SECVNDVS

Antimonij,
Tutiæ lotæ,
Aeris vsti,
fiat sief cum
Aquæ pluuiæ q.f.

Gummi arabici,
Tragacanthæ ana ℥. viij.
Opij ʒ. s.

* Replet & consolidat vulnera oculorum.

DE OLEIS.

Sectio nona.

¶ Oleum Rosatum vulgare.

Recip. olei communis lib. iij.
Rosarum rubrarum purgatarum ℥. xvi.
Macera, & insola per octo dies: Rosas exemptas bene exprime, atque alias impone vt supra: atque ita tertium fac: Cola & serua.

Nonnulli in tertia infusione rosas relinquunt.

* Refrigerat & adstringit, inflammationibus præsidio est, æstuantem ventriculum restinguit, erosiones intestinorū clysteribus inditum, & dolores dentium, si eo colluantur, sanat.

¶ Oleum rosatum completum Mesuræ.

Recip. olei ex oleis maturis, aqua fontana multoties loti, quantum voles: deinde immitte folia rosarum rubrarum apertarum repurgata quantum satis est in vitreum vas: obturetur vas, ac per dies septem insola: coque tribus horis in vase duplici. Expresis folijs & abiectis, noua immitte: insola iterum, coque in balneo, & exprime vt prius: tertio noua immitte rosarum folia, quibus addes aquæ infusionis rosarū (eo modo confectæ vt in syrupo rosato dictum est) quartam partem: misce, insola dies quadraginta in vase vitreo obturato: post excola, exprime, & addito rosarum succo, iterum diu insola.

Alij

Alij partem infusionis sumunt, & succi rosarum partem alteram, & eo quo supra dictum est modo conficiunt.

* Roborat, resoluit commodè, lenit, & sedat.

¶ Oleum rosatum Pauli.

Recip. rosarum exemptis vnguibus ℥. iij.

Olei omphacini ℥. vi.

Immitte in vas vitreum obturatum ne expiret: dies quadraginta insolato.

Alij non insolant, sed puteo imponunt, suspensum proximè aquam dies quadraginta.

* Inflammationes extinguit, roborat, cogit, densat, fluxiones sistit, & materiarum per corpus fluxum cohibet.

¶ Oleum Rosatum Omphacinum.

Recip. olei oliuarum immaturarum loti lib. i.

Rosarum rubrarum purgatarum ℥. iij.

Tritis rosis, & oleo impositis, fac vt dictum est, ter rosas permutando.

* Eiusdem cum superiori facultatis.

¶ Oleum Chamæmelinum Pauli.

Recip. florū chamæmeli, demptis folijs albis ℥. iij.

Olei oliuarum lib. ij. s.

Siccentur flores in vmbra. 24. horis, deinde immitte cum oleo in vas vitreum angusti oris, bene obturatum, & quadraginta dies insolato.

* Initio colici, arthritici, & aliorum dolorum præstantissimū est, parū enim repellit & modicè digerit.

¶ Oleum Cydoniorum Mesuæ.

Fit ex carnis cydoniorū præmaturorū cū cortice,

Succi cydoniorum ana ℥. vi.

Olei oliuarum immaturarum lib. iij.

Omnia in vas vitreum obturatum immittito, & diebus quindecim insolato: deinde horis quatuor coquito in duplici vase. Cola & exprime: in expressione caro & succus mutetur: rursus insoletur, coquatur,

LIBER SECVNDVS

tur, & exprimatur vt diximus: tertium sic facito: postremò colatum reconde ne perspiret.

* Refrigerat, adstringit: ob id ventrem totum inferiorem, & neruos laxiores cogendo roborat, sudores immodicos sistit.

¶ Oleum Mastichinum Mesuæ.

Recip. olei rosati omphacini lib. i.

Mastiches ℥. iij.

Vini odoriferi ℥. iij.

Omnia in vase vitreo imposita coquantur in duplici vase ad vini consumptionem.

* Cerebrum, neruos, iuncturas, ventriculum, hepar corroborat, tumores duros lenit, dolores sedat.

¶ Oleum Absinthij.

Recip. comarum absinthij ℥. iij.

Olei omphacini lib. i.

Incolato in vase vitreo, absinthiumque permurato ter, veluti de rosis dictum est in oleo rosato.

* Calfacit ac roborat ea quæ sunt refrigerata, potissimum verò ventriculum, excitat appetentiã, obstructions aufert, lumbricosque enecat.

¶ Oleum Menthæ.

Recip. menthæ domesticæ ℥. iij.

Olei omphacini lib. i.

fiat vt supra.

* Ventriculum refrigeratum & imbecillum calfacit: firmat nauseam, vomitumque reprimat, appetentiã excitat, coctionemque iuuat.

¶ Oleum Sambucinum.

Recip. olei veteris lib. i.

Florum sambuci ℥. iij.

fit vt oleum rosatum, ter flores innouando.

* Lenit, abstergit, & mundificat cutim, medetur icteritiæ, & maximè hepatis infirmo, obstructo, & plurimum confert doloribus iuncturarum.

¶ Oleum Populinum Nicolai.

Recip.

Recip. olei lib. vij. ℥. ij.

Vini lib. iij.

Gemmarum populi arboris recentium lib. iij.

Gemmae populi diutissime terantur, & macerentur in vino & oleo diebus septem, post coquantur in duplici vase usque ad consumptionem vini, deinde exprimitur oleum & reponatur.

* Expediit ad capitis dolorem, arthriticis, nephriticis, & podagricis, & ubicunque dolor fit.

¶ Oleum Liliorum simplex.

Recip. florum liliorum alborum, abiecto quod

croceum est ℥. iij.

Olei veteris lib. i.

Fit ut oleum rosatum, ter lilia renouanda sunt.

¶ Oleum Liliorum compositum.

Recip. foliorum liliorum alborum ℥. ix.

Mastiches,

Caryophyllorum,

Calami aromatici,

Cinnamomi ana ℥. s.

Carpobalsami ana ℥. i.

Croci ℥. iij.

Omnia praeter liliorum folia aqua sufficiente viginti quatuor horis macerentur, deinde paululum coquantur, & additis lilijs, oleique veteris lib. ij. aliquantum bulliant: Tunc omnia iniecta in vas vitreum in sola dies quadraginta: post colatum & bene obstructum reponatur.

* Calfaciunt, resoluunt: ob id à frigore dolores thoracis, ventriculi, coli, vteri, renum, vesicae sedat, lenit & coquit.

¶ Oleum Irinum Mesuae.

Recip. radicum ireos lib. i.

Florum eiusdem lib. ij.

Macerentur in decoctione aliarum radicum ireos q. s.

Olei veteris lib. ij.

In vase duplici coque, exprime, radicesque novas & flores immitte, coquantur denuò, & tertiam, colatum seruato & obturato.

LIBER SECVNDVS

* Terget, tenuat, coquit, resoluit potenter: ob id à frigido dolores aurium, hepatis, splenis, vteri, articulorum sedat, phlegmonas coquendo suppurat, materias thoracis, & pulmonis coquit: strumas dissipat, & alios tumores duros, spasmm emendat, & narium foetorem.

¶ Aliud Nicolai.

Recip. olei veteris lib. xiiij.

Aquæ lib. iij. ℥. ij.

Radicum iridis lib. iij. ℥. iij.

Florum liliorum alborum ℥. xv.

Radicum { cyperii recentium ℥. vi.
helenij ℥. iij.
buglossæ ℥. ij.

Cinnamomi,

Nardi indicæ,

Afæ odoratæ ana ℥. i.

Contundantur radices & aliæ species, & macerentur in oleo & aqua diebus quinque ad Solem vel loco calido: postea in duplici vase coquito donec aqua consumpta fuerit. Refrigerare finito, colato, exprimito, & reponito.

* Vsurpatur ad diuturnum catharrum naribus illitum. Ozenas & putredines narium aufert, tinnitum aurium cum aceto & ruta ex amygdalis amaris commixtum & auribus iniectum tollit, asthmaticis gargismo adhibito opitulatur: hæmorrhoidas veteres inunctum sine colo iniectum educit.

¶ Oleum Ligustrinum siue de Alcanna.

Recip. florum ligustri ℥. iij.

Olei veteris ℥. x.

Fit vt rosatum.

* Partes neruosas roborat, capillos à canicie vindicat.

¶ Oleum Nardinum simplex Mesuræ.

Recip. nardi indicæ ℥. iij.

Vini,

Vini,

Aquæ ana ℥.ij.s.

Olei loti lib.i.s.

Minutim incisam macera, & coquantur in duplici vase, donec vinum & aqua per vaporem resoluantur, coletur deinde oleum & reponatur.

¶ Oleum Nardinum compositum Mesuæ.

Recip. nardi indicæ ℥.ij.

Sampfuchi, id est, maioranæ ℥.ij.

Ligni aloës,

Foliorum lauri,

Enulæ,

Cyperi,

Folij indi,

Schœnanthi,

Calami aromatici,

Cardamomi ana ℥.i.s.

Contundantur omnia leuiter, & illis adfunde

Vini,

Aquæ ana q.s.

Olei loti lib.vi.

Macerentur horis duodecim, deinde coquantur in duplici vase secundum artem.

* Calfaciunt, tenuant, digerunt, modicè adstringunt, proinde affectus omnes frigidos & flatulentos cerebri, vetriculi, hepatis, lienis, renum, vesicæ, vteri magnoperè iuuant, naribus iniectum caput purgât, corporis colorem & odorem commendant.

¶ Oleum Sampfuchinum.

Recip. foliorû sampfuchi, id est, maioranæ M.iiij.

Serpilli M.ij.

Foliorum myrti M.i.

Abrotoni,

Sisymbrij seu mentæ aquaticæ ana M.s.

Cassæ ℥.ij.

Olei omphacini quantum sufficit.

Concilito & contundito omnia & impone in vitreum vas, & insola diebus octo: postea exprime, & alias species infunde, coque rursus, & tertium idem facito: deinde colatum repone.

LIBER SECVNDVS

* Lassitudini vtile est, & morbis cerebri & neruorum frigidis prodest, ob id spinæ in balneo inunctum paralyfin iuuat, & spasmm cynicum, vulgo torturam oris, naribus iniectum: vt auribus immisum, à flatu tinnitū dissipat, menses ciet, morsui scorpionis prodest.

¶ Oleum Moschellinum Nicolai Alexandrini.

Recip. olei puri lib. viij. Myrrhæ,
 Aquæ lib. iij. Cinnamomi,
 Folij, Cassiæ ana ℥. i. s.
 Nardi indicæ, Carpobalsami,
 Costi, Caryophyllorum,
 Mastiches ana ℥. iij. Bdellij ana ℥. i.
 Styracis calamitæ, Moschi ℥. vi.
 Croci, Nuces moschatas nu. iij.
 Folium, myrrham, cassiam, carpobalsamum & bdellium tere, & per biduum in aqua & oleo macera, postea coque supra lentum ignem in duplici vase vsque ad consumptionem aquæ: deinde cola, & reliqua in tenuissimū puluerem redacta insperge præter moschum: iterum macera & coque parumper: vltimo moschum addito: probè omnia misceto & repone, & interdum vas agitato.

* Est optimum ad omnem frigiditatem corporis, potissimum ventriculi, & ad dolorem lateris foris inunctum: Stranguria & colico vexatis, & ad omne neruorum vitium illitum optimè facit, miscetur epithematibus & emplastris quæ ad stomachi & renum affectiones asciscuntur.

¶ Oleum Hyperici.

Recip. summitatum hyperici ℥. iij.

Macerentur in vino odorifero diebus tribus & noctibus, bulliant deinde in vase duplici obturato orificio vasis: postea exprime, & recentis hyperici summitatum bene tritarum par pondus inijce, & macera dies tres ac noctes: postea adde

Tere-

Terebinthinæ ℥.iiij.

Olei veteris ℥.vi.

Crocī ℥.i.

Coquantur in duplici vase vsque ad vini consumptionem, cola & reponc.

* Calidum est & siccum, & tenuium partium: vulnera incisorum neruorum consolidat & combustionem ignis: sedat dolores foemoris & vesicæ, & prouocat urinam.

¶ Oleum Hyperici Magistrale.

Recip. olei veteris lib.iiij.

Vini albi potentis lib.i.

Florum hyperici cum semine recentium M.iiij.

Tere & macera in vase vitreo, obturato eius orificio, duos dies: coque in duplici vase, & fortiter exprime: in colaturam iniice alios flores, vt dictum est, & tertio idem facito: deinde colato, & ad singulas colaturæ libras adde

Terebinthinæ ℥.vi.

Olei absinthij ℥.iiij.

Dictamni,

Gentianæ,

Cardui benedicti,

Terantur omnia & insolentur triginta aut quadraginta diebus, & bene obturatum reponas.

* Ad eadem vtile, superiori tamen efficacius est.

¶ Oleum de Capparibus.

Recip. corticis radicum capparum ℥.i.

Corticum tamarisci,

Foliorum tamarisci,

Seminis agni,

Ceterach siue asplenij,

Trita leuiter coquantur in duplici vase vsque ad vini consumptionem & aceti.

* Ad duritiem, obstructionem, & dolorem splenis vtile est, & omnem eius ægritudinem.

LIBER SECVNDVS

¶ Oleum Vulpinum Mesuæ.

Recip. vulpem integram exemptis interaneis,

Aquæ fontanæ,

Aquæ marinæ ana q. s.

Olei veteris clari lib. iiii.

Salis ꝑ. iij.

Coquantur, & inter coquendum adijce

Anethi,

Thymi ana lib. i.

Coquantur autem donec ab ossibus recedat caro,
& aqua consumatur, deinde excoletur oleum & re-
ponatur.

* Ad podagras, reliquasque arthritidis species, ac
dorsi, renunque dolorem est efficacissimum.

¶ Oleum Scorpionum simplex Mesuæ.

Recip. scorpiones num. xxx.

Olei amygdalarum amararum lib. ij.

Macerentur in vase vitreo stricti orificij probè ob-
structo, & insolentur per dies xxx. caniculares, vel
aliàs tota æstate calidissimis diebus, postea colatum
ad vsus repone.

* Lapidem renum & vesicæ frangit & expellit, lum-
bis, pubi perinæo illitum, aut per meatum vrina-
rium iniectum.

¶ Oleum Scorpionum compositum Mesuæ.

Recip. aristolochiæ rotundæ,

Gentianæ,

Cyperi,

Corticum radicum capparum ana ꝑ. i.

Olei amygdalarum amararum lib. i. s.

Macerentur in oleo contusæ radices ad Solem fer-
uidum diebus xx. in vase vitreo probè obturato: de-
inde coquantur aliquantulum in duplici vase, inie-
ctis ad vltimum scorpionibus viuis num. xx.

Iterum ferenis diebus xxx. insolentur: postremo ex-
colatum oleum reponatur.

* Hoc

* Hoc efficacius est priore, præterea mirandarū est virium contra venena omnia & pestilentiam.

¶ Oleum Castorei magistrale.

Recip. castorei,
Styracis calamitæ,
Galbani,
Euphorbij,
Casia,
Crocī,
Opopanacis,
Carpobalsami,
Spicæ nardi indicæ,
Galbanum & opopanacē

Costi ana ℥.ij.
Cyperī,
Schoenanthi,
Piperis longi,
Piperis nigri,
Sabinæ,
Pyrethri ana ℥.ij.s.
Olei lib.iiij.
Vini lib.ij.

in vini parte seorsim dissolues, deinde reliqua omnia contusa cum oleo & reliqua vini parte coques ad vini consumptionem in duplici vase: postea cola, & gummi dissoluta oleo adfundes, & iterum coques in duplici vase ad consumptionem vini, & sæpius miscens repone.

* Optimum est ad frigidos affectus partium omnium præsertim nervosarum, medetur paralyssi, spasmo, tetano, & sedat acerrimos rigores & frigora febrium, si spina dorsi liniatur.

¶ Oleum ex Euphorbio Mesuæ.

Recip. euphorbij ℥.s.
Olei cheyrini ℥.v.
Vini tantundem,

Coque in duplici vase ad vini consumptionem.

* Iuvat maximè frigidos cerebri & nervorum affectus, cephalalgiam, hemicraniam, lethargum naribus immixtum: articulorum quoque & hepatis & splenis dolores illitum iuvat.

¶ Oleum Costinum Mesuæ.

Recip. costi ℥.ij.
Casia ℥.i.
Summitatum sampsuchi ℥.viij.
Vini q.l.

LIBER SECVNDVS

Olei oliuarum lib.ij.

Trita macerentur biduo : deinde coquantur in duplici vase ad consumptionem vini.

* Calfacit, obstructa aperit, neruosum genus roborat, vt neruos musculos, tendones, ligamenta, ventriculum : præter hæc, hepar & capillos : canitiem ob id moratur, & corporis colorem ac odore commendat.

¶ Oleum ex Styrace.

Recip. styracis ℥.ij.

Olei communis lib.i.

Vini q. sufficit.

Coque in duplici vase ad vini consumptionem.

* Calfacit : ob id confert dolentibus à frigore renibus, vesicæ vtero, neruis, musculis, tendonibus, iuncturis.

¶ Oleum Papauerinum.

Recip. capitum papaueris,

Foliorum papaueris,

Florum papaueris ana partes æquales,

Olei q. s.

Insolato in vase vitreo per octiduum : deinde cola, & noua rursus immitte : idem tertio facito : postremo colatum reponere.

* Intemperiem calidam sanat & inde ortum dolorem : somnum quoque conciliat.

¶ Oleum Mandragoræ Nicolai.

Recip. olei communis lib.ij.

Succi (pomorum mandragoræ ℥.iiij.

Hyoscyami albi ℥.ij.

Papaueris nigri ℥.ij.

Violarum,

Cicutæ ana ℥.i.

Opij,

Styracis calamitæ ana ℥.s.

Succi cum oleo decem diebus ad Solem macerentur,

tur, deinde coquantur in duplici vase ad succorum consumptionem: cola, & opium cum styrace dissolutum pauculo oleo probe misceto, & repone.

* Ad nimios capitis dolores valet, & phreneticis male dormientibus, fronti illitum, & naribus iniectum vehementer opitulatur: pulsibus brachiorum & plantis pedum illitum quocunque modo vigilijs fatigatum, celerrimè obdormiscere facit.

¶ Oleum Nymphaeatum.

Recip. florum nymphaeae ℥.iiij.

Olei omphacini lib.i.

Macerentur in Sole diebus decem: deinde exprime & novos flores immitte, tertio idem facito.

* Vires habet violati, refrigerat tamè magis quam violatum, minus quam papaveinum: hypnoticis, & intemperiem partium, vt renum, calidam sanantibus vtiliter miscetur, & Veneris tentiginem prohibet genitali inunctum: somnum etiam conciliat.

¶ Oleum Myrtinum Mesuae.

Recip. succi foliorum myrti lib.i.

Olei communis, id est, oliuarum lib.ij.

Coquantur in duplici vase ad succi consumptionem, & adde

Ladani ℥.i.

Misce & repone.

* Cerebrum, nervos, cor, ventriculum roborat.

¶ Oleum Lumbricorum.

Recip. lumbricorum terrestrium lib.s.

Probe lauentur in vino, deinde immittantur in

Olei rosati omphacini lib.ij.

Vini ℥.ij.

Coquantur in duplici vase ad vini consumptionem, colatum repone.

* Nervos infrigidatos confortat, & vtile est doloribus iuncturarum.

¶ Oleum Balsami Magistrale.

Recip.

LIBER SECVNDVS

Recip. terebinthinæ lib. i.

Olei veteris ℥. vi.

Olei laurini ℥. iiij.

Cinnamomi ana ℥. ij.

Spicæ nardi,

Tegularum recentium bene coctarum ℥. viij.

Tritis tritrandis, per alembicum destilla.

* Vrinam mouet, lapidem frangit, vermes enecat, aurium tinnitui à flatu crasso, paralyfi, spasmo cynico, ischiadi, gonagræ, podagræ, & cæterarum iun-cturarum doloribus prodest, potum aut inunctum: sed parua eius portio, aquæ affectui aptæ mista, bi-batur.

¶ Oleum Balsami Petri de Ebano.

Recip. myrrhæ,

Aloës,

Spicæ nardi,

Sanguinis draconis,

Thuris,

Mumiæ,

Opopanacis,

Carpobalsami,

Bdellij,

Hammoniæ,

Tritis cõterendis, miscentur omnia & alembico de-
stillentur secundum artem.

Sarcocollæ,

Croci,

Mastiches,

Gummi arabici,

Styracis liquidæ ana ℥. ij.

Ladani,

Castorei ana ℥. ij. s.

Moschi ℥. s.

Terebinthinæ ad pondus
omnium.

* Eadem potest quæ præscriptum & efficacius.

¶ Liquor exsiccans ad Vulnera.

Recip. myrrhæ,

Aloës,

Thuris,

Mastiches ana ℥. i.

Terebinthinæ lib. ij.

Contusis contundendis, & omnibus probè mixtis,
immitte in vitreum vas, obstructo orificio, bulliant
omnia in duplici vase vna hora: deinde colatum re-
condatur in phiala vitrea bene obturata.

Resinæ abietinæ,

Radicū cõsolidæ añ. ℥. iiij.

Gummi elemi ℥. ij.

Croci ℥. i.

Aquæ vitæ lib. iiij.

DE VNGVENTIS, EEMPLASTRIS,
ET CERATIS.

III

Sectio decima.

¶ Vnguentum infrigidans Galeni.

Recip. olei rosati omphacini lib. i.
Cerae albæ ℥. iij.

Ceram in oleo liquabis, & sæpius aqua frigida laua-
bis donec albefcat: postremùm aqua rosacea lauato,
& paululum aceti rosati addito.

* Refrigerat febres ardentes, calorem hepatis, &
sedat dolores capitis, circum tempora, super hepar,
& per spinam dorsi linitum.

¶ Vnguentum Pectorale Magistrale.

Recip. olei amygdalarum dulcium ℥. iij.

Olei chamæmeli,

Adipis anatis ana ℥. ij.

Olei violati ana ℥. iij.

Iridis ℥. ij.

Butyri recentis ℥. vi.

Croci ℥. s.

Adipis gallinæ,

Cerae albæ ℥. iij.

Ceram & adipem in oleis liquato, deinde sæpius la-
uato aqua Capillorum veneris, aut aqua hordei,
His probè lotis, adde iridem & crocum in tenuissi-
mum puluerem redacta.

* Mitigat dolores pectoris & tussim, digerit, ma-
turat, faciliat sputum, & resoluit pleuresim.

¶ Vnguentum Stomachicum Magistrale.

Recip. olei absinthij.

Cinnamomi,

Mastichini,

Ligni aloës,

Nardini ana ℥. i.

Mastiches,

Rosarum rubrarum,

Menthæ,

Coralli rubri,

Schoenanthi ana ℥. i.

Caryophyllorum,

Cerae quantum sufficit.

fiat vnguentum secundum artem.

* Ventriculum & hepar roborat, horum dolorem
à fri-

LIBER SECVNDVS

à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionē iuuat.

¶ Vnguentum ad vermes magistrale.

Recip. succi { Absinthij,
Abrotoni,
Centaurij minoris,
Radici aristolochiæ rot.
Perficariæ,
Foliorum perficæ,
Foliorum lupini,

Radicum ebuli,

Balaustij ana ℥.i.

Succi Porri ℥.ij.

Nasturtij aquatici lib. i.

Olei absinthij lib. i. s.

Ceræ q. f.

fiat vnguentum secundum artem.

¶ Vnguentum ad oculos Magistrale.

Recip. carnis pinguis exsiccata,

Maluatici vini ana ℥.iiij.

Tutia præparata ℥.i.

Ceræ albæ q. f.

Caro cum maluatico coquatur vsq; ad vini maluatici consumptionem, deinde cola, & cera liquata, adde postremò tutiam: probè cōmisceto & repone.

¶ Aliud Magistrale.

Recip. butyri recentis ℥.iiij.

Ceræ albæ ℥.i.

Liqua, & laua sæpius aqua rosacea, & prunorum, & adde Tutia præparata ℥.s.

Camphoræ ℥.ij. fiat vnguentum.

¶ Vnguentum ad Ambusta Magistrale.

Recip. olei rosati ℥. viij.

Olei ex ouis ℥.ij.

Nitri albi puluerisati tantundem,

Ceræ albæ ℥.i. s.

Corticis mediani sambuci M. i.

fiat vnguentum lento igne secundum artem.

¶ Aliud ad idem.

Recip. hederæ foliorum,
Baccarum hederæ ana part. æquales.

Contunde & succum exprime:

Ex huius autem succi lib. i.

Olei communis tantundem

Ceræ q. s.

fiat vnguentum.

¶ Vnguentum de Artanica maius Mesuz.

Recip. succi cyclaminis lib. iij.

Cucumeris agrestis lib. i.

Olei irini lib. ij.

Butyri lib. i.

Pulpæ colocynthidis ℥. iij.

Polipodij ℥. vi.

Euphorbij ℥. s.

Contundenda terantur. & macerentur succis & oleis
dies octo in vase vitreo: post semel feruefac in du-
plici vase, cola: Colaturæ adde

Sagapeni ℥. vij. s.

Myrrhæ ℥. ij.

Dissoluantur hæc in aceto, & coquantur in prædicta
colatura ad succorū consumptionem: deinde adde

Ceræ ℥. v.

Fellis vaccini ℥. vij. s.

Feruefac simul donec cera liquefeat: tunc insperge
paulatim puluerem subsequentiū medicamentorū.

Scammonij,

Salis gemmæ ℥. iij. s.

Aloës,

Euphorbij,

Colocynthidis,

Piperis longi,

Mezerei,

Zingiberis,

Turbith ana ℥. vij. s.

Chamæmeli ana ℥. iij.

Misce & fiat vnguentum.

* Illitum stomacho, vomitu purgat: hypogastrio
autem inunctum, aluum deijcit: ob id hydropicos
mirè

LIBER SECVNDVS

mirè iuuat, seorsum excrementum largè vacuando:
vermes quoque necat & educit. Adhibetur non po-
tentibus sumere medicamentum purgans.

¶ Vnguentum Rosatum Mesuæ.

Axungia porcinae lib. i.

Lauatur nouies aqua calente, & toties frigida: de-
inde addito

Rosarum rubrarum recentium lib. i.

Probè terantur, & marcescant cum ea dies septem:
coque igni lento, cola: rursus tantundem rosarum
recentium cum ea tere vt supra: idem fac tertio: quar-
to autem præter rosas affunde

Succi rosarum rubrarum ℥. vi.

Olei amygdalarum dulcium ℥. v.

Coque igni lento ad succi consumptionem, cola &
repone. Alij addunt Opij ℥.

* Phlegmonas, erysipelata, herpetas sedat, cepha-
lalgiam calidam, & ventriculi ac hepatis intempe-
riem calidam mitigat.

¶ Vnguentum Violatum.

Fit vt rosatum, sed ex violis nigris.

* Idem quod rosatum pollet: præterea pleuritidi,
& thoracis inflammationi prodest.

¶ Vnguentum Somniferum.

Recip. olei papauerini,

Nymphaeanae ℥. s.

Opij,

Croci ana ℥. i.

Cassa,

misce cum pauca cera.

¶ Vnguentum album Auicennæ,
Vnguentum de Cerusa dictum.

Recip. lithargyri ℥. i.

Cerusa ℥. v.

Cerae albæ ℥. vij.

Olei rosati ℥. ij.

Albuminis ouorum num. i.

Cera liquata in oleo rosato lento igni, iniice ceru-
sam

sam & lithargyrum probè contrita, misce, & postremò adde albumen oui.

Alij addunt caphuræ momentum & caphuratum vocant.

* Pollet aduersus vlcera, scabiem & adustionem.

¶ Vnguentum de Tutia Magistrale.

Recip. olei rosati,

Olei omphacini ana ℥.vi.

Olei myrtini,

Vnguenti populei ana ℥.ij.

Foliorum plantaginis,

Solani ana M.ij.

Herbas minutim incisas cum oleis miscebis, & diebus octo marcescere fines: deinde coctas aliquantulum colabis, & colaturæ addes

Ceræ albæ ℥.iiij.s.

Coquantur igni lento donec cera liquata sit, semper agitando, aufer ab igne & adde

Lithargyri ℥.vi.

Pompholigis siue tutiæ præparatæ,

Cerusiæ tritiæ ana ℥.ij.

Plumbi vsti ℥.vi.

Caphuræ ℥.i.

Omnia in pilam plumbeâ iniecta horis duabus continuis agitentur, deinde in vase vitrato reponantur.

¶ Aliud simile, Nicolai.

Recip. olei rosati,

Ceræ albæ ana ℥.vi.

Succi solani ℥.i.

Cerusiæ lotæ ℥.ij.

Plumbi vsti & loti,

Tutiæ præparatæ ana ℥.i.

Thuris ℥.s.

Ceram liqua cum oleo lento igni, & in pilam plumbeam iniice, additis quæ terēda sunt in tenuissimum puluerem reductis, moue cōtinuò, & paulatim suc-

LIBER SECVNDVS

cum supradictum instillato, perpetuo mouens sex horis continuis.

* Vtilia sunt ad exsicccanda erysipelata, vulnere for dida purganda, & sonanda tibi arum vlcera, aliorum locorum concaua vel dissipata replent, refrigerant & cicatrizant.

¶ Vnguentum de Lythargyro.

Recip. lithargyri ℥.ij. Aceti ℥.i.
Cerusæ ℥.s. Olei rosati q.s.
Fiat vnguentum lento igni: Potest etiam fieri crudum in mortario plumbeo.

* Vlcera, & excoiationes à calore Solis, strictiore calceo, itinere, equitatione, frictione, & coitu sanat.

¶ Tripharmacum crudum Mesuæ.

Recip. lithargyri,
Aceti fortis ana ℥.ij.
Olei communis ℥.vi.
Lithargyros leuissimè tritus mouetur continuo paulatim affusis oleo vicissim & aceto.

* Prodest scabiei, & cutis vlceribus, vt superius.

¶ Vnguentum ad Scabiem.

Recip. styracis liquidæ, Succii limonum ℥.i.s.
Terebinthinæ lotæ, Hellebori nigri pulueri-
Butyri loti ana ℥.ij. Salis ℥.ij. (lati ℥.i.
Misce, fiat vnguentum in mortario plumbeo.

¶ Vnguentum de Minio.

Recip. minij leuissimè triti ℥.ij.
Olei rosati,
Olei myrtini ana ℥.ij.
Coquantur lento igni cum
Cera albæ ℥.s.

¶ Aliud de Minio Camphoratum.

Recip. minij triti ℥.ij. Camphoræ ana ℥.ij.
Lithargyri ℥.ij. Olei rosati lib. i. s.
Cerusæ ℥.i. s. Cera albæ ℥.ij.
Tutia,

Liqua-

Liquatam ceram cum oleo lento igni, misce in mortario plumbeo cum reliquis rebus tenuissimè tritis.

* Valent ad vlcera mala & antiqua.
¶ Tetrapharmacon Galeni.

Recip. picis nigræ, Ceræ,
Resinæ, Adipis vaccini,
fiat vnguentum.

* Calfacit, humectat, dolorē sedat, & pus mouet.
Macedonicum ex iisdem constat: sed insuper additur thuris vna pars.

¶ Vnguentum Basilicon minus Mesuæ.

Recip. ceræ flauæ, Picis græcæ ana lib. i.
Resinæ pinguis, Olei communis q. s.

Fit vnguentum lento igni.
Alij terebinthinam addunt: Alij verò terebinthinam picis loco ponunt.

* Idem pollet quod basilicon maius, sed imbecillius: recentibus tamen capitis & neruosarū partium vulneribus & vlceribus aptius erit.

¶ Vnguentum Basilicon maius Mesuæ.
Galeni Enneapharmacum est.

Recip. ceræ albæ, Terebinthinæ,
Resinæ pini, Thuris,
Sepsi vaccini, Myrrhæ ana ꝑ. i.
Picis græcæ, Olei communis q. s.
Picis nigræ, fiat vnguentum.

¶ Aliter.
Reliquorum ana ꝑ. i. s.
Olei q. s.

Ceræ ꝑ. vi.
Picis græcæ ꝑ. iiij.
* Vlcerata phlegmone carentia, præsertim partium neruosarum, terget, carne implet.

¶ Vnguentum fuscum Nicolai.

Recip. olei lib. i. s.
Ceræ nouæ ꝑ. iiij.
Picis græcæ } ana ꝑ. ij.
Picis nigræ }

LIBER SECVNDVS

Mastiches }
 Chalbani } ana ℥.i.
 Thuris }
 Sagapeni ℥.ij.
 Therebinthinæ ℥.i.
 Fiat vnguentum.

* Sanandi vim habet & extrahendi.

¶ Aliud.

Recip. olei communis } ana lib.i.
 Sepi hircini }
 Picis nigræ lib.s.
 Picis græcæ ℥.iiij.
 Mastiches, }
 Thuris, } ana ℥.s.
 Galbani, }
 Hammoniacy, }
 Opopanacy, }
 Sagapeni, }
 Ceræ, }

Oleum, sepum, & picem liquabis : deinde gummi
 dissoluta secundum artem adijcies : deinde reliqua
 tenuissimè trita, semper agitando donec percoquã-
 tur. His ab igne sublatis adde

Terebinthinæ ℥.ij.

Probè misceantur & reponantur.

¶ Vnguentum è Caprifolio Magistrale.

Recip. caprifolij M.iiij.

Caprifolium minutim incisum, & in vino optimo
 maceratum die vno, coques ad tertias, cola, & cola-
 turæ adde

Olei rosati lib.vi.

Resinæ pinguis }
 Terebinthinæ } ana lib.i.
 Ceræ fluxæ }

Fiat vnguentum vt artis est.

¶ Vnguentum Capitale Conciliatoris.

Recip.

Recip. gummi elemi ℥.iiij.

Hammoniacci ℥.ij.

Terebinthinæ } ana ℥.iiij.s.

Resinæ pini }

Ceræ q.s.

Fiat unguentum, gummi dissolutis secundum artem:
Percoquitur etiã amplius vt cerati formam sumat.

¶ Unguentum è Caprifolio, Carpi.

Recip. terebinthinæ }

Resinæ pini }

Ceræ nouæ }

Olei rosati ℥.viij.

Mastiches } ana ℥.i.

Thuris }

Gummi elemi ℥.ij.

Caprifolij } ana ℥.iiij.

Betonicæ }

Vini optimi lib. x.

Caprifolium & betonicam tenuissimè terito, & ma-
cera vino horis vigintiquatuor, deinde reliqua ad-
de, præter gummi, thus, & mastichen. Coquantur lu-
culento igni, donec vini pars dimidia consumpta
sit, imò donec virescere incipiat, cola, & concrefcere
finito: deinde, effuso vino, rursus coquatur donec
quicquid remanserit vini absumptum sit: iterum co-
la, & reliqua adde in puluerem tenuem redacta, &
coque lento igni donec coalescant semper agitan-
do: aufer postmodum ab igne, & frigido loco repo-
ne donec refrixerit perpetuò mouens.

* Ad capitis vulnera præstantissimum est.

¶ Unguentum è Calce Magistrale.

Calcem singulis diebus semel lauabis, & in fun-
do sydere permittes, & aquam spongia exprimes
decem diebus continuis: deinde aqua rosacea laua-
bis, & sicari fines.

Recip. huius calcis ita extinctæ ℥.iiij.

LIBER SECVNDVS

Olei rosati lib.i.

Ceræ albæ ℥.iiij.

Cerā in oleo liquato. Huic ab igne exemptæ & iam concrefcere incipienti, Calcem læuiffimè tritam admifceto, & reponito.

* Ad ambufta valet.

¶ Vnguentum Populeon Nicolai.

Recip. oculorum populi arboris recentium menfe Martio collectorum lib.i.s.

Axungia porcina præparata lib.iiij.

Oculi populi contundantur & macerentur cū axungia, donec fequentes herbæ colligi queant: deinde

Foliorum	}	Papaueris agrestis	} ana ℥.iiij.
		Mandragoræ	
		Hyofcyami	
		Solani	
		Vermicularis aut crassulæ	
		Lactucæ	
		Semperuiui	
		Bardanæ	
		Portulacæ	
Violaria			
Umbilici veneris			

Summitatum pruni tenerarum

Herbæ contundantur, & misceantur axungia & oculis populi: adde

Vini optimi q. fatis est.

Coquantur ad vini consumptionem: deinde cola, exprime, & fiat vnguentum.

* Contra nimium calorem valet, & temporibus illitum fomnum conciliat.

¶ Vnguentum Dialthea simplex Nicolai.

Recip. rad. altheæ lib.ij.

Seminis Lini

Foenigræci

Olei lib.iiij.

} ana lib.i.

Ceræ lib.i.

Terebinthinæ ℥.ij.

Resinæ ℥.vi.

Radi-

Radices sectæ, & cum seminibus contusæ macerentur tribus diebus in aqua lib. viij. deinde feruefiant, & mucilaginis inde expressæ lib. ij. sume, & coque cum alijs rebus, donec aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit: & fac vnguentum.

* Emolliendi vim habet, calefacit, & humectat.
 ¶ Vnguentum Dialthæa cum Gummis Nicolai.

Recip. radicū althææ lib. ij.

Seminis lini	} ana lib. i.	Ceræ lib. i.
Fœnigræci		Terebinthinæ ℥. ij.
Pulpæ scyllæ ℥. vi.		Resinæ
Olei lib. iij.		Picis græcæ } añ. ℥. vi.

Fiat vnguentum vt superius: deinde addes gummi subsequentiâ dissoluta in aceto,

Galbani	} ana ℥. ij.
Gummi hederæ	

Misceantur probè & reponantur.

* Valet propriè ad dolorem pectoris ex frigiditate & pleurisi, & super pectus inunctū sanat omnia loca infrigidata: calefacit, mollificat, & humectat.

¶ Vnguentum Comitissæ Gulielmi de Varignana.

Rec. corticis mediani	} Glandium Castanearum Quercus arboris	

Baccarum myrti	} añ. M. i.	
Caudæ equinæ		
Gallarum		
Corticum fabarum		
Acinorum vuarum		
Calycum glandium		
Sorborum immaturorum siccorum		
Mespilorum acerborum siccorum		
Foliorum } Capparis		
		} Prunioli syluestris
Radicum chelidonij,		
Contundantur aliquantulum,		

LIBER SECVNDVS

cocti plantaginis q.s. ad dimidij consumptionem:
cola & in dicta colatura laua subsequencia

Olei { myrtini } ana lib.i.s.
          { mastichini }

Ceræ nouæ ℥. viij. s.

Liqua & laua vt dictum est: postea insperge sequen-
tium rerum tenuissimum puluerem.

Corticis mediani { Castanearum }
                          { Glandium }
                          { Quercus arboris } añ. ℥. i.

Gallarum

Succi hypocistidis

Cineris ossium cruris bubuli ℥. s.

Baccarum myrti } ana ℥. s.

Acini vuarum }

Trochiscorum de charabe ℥. ij.

Misce, fiat vnguentum bonæ consistentiæ.

* Inceptum abortum prohibet, hæmorrhoides si-
stet, ac laxatos renes conciliat.

¶ Vnguentum Santalinum Mesuræ.

Recip. rosarum rub. ℥. i.

Sandali { rubri ℥. i. ℥. ij. } Spodij ℥. s.
          { citrini } Caphuræ ℥. ij.
          { albi } añ. ℥. vi } Ceræ albæ ℥. iij. ℥. vi.

Boli armeni ℥. vij. Olei rosati lib. i.

Ceram liquabis in oleo, & sæpius aqua frigida laua-
bis: deinde reliqua in tenuissimum puluerem trita
addes, & facies vnguentum.

* Phlegmonas & intemperaturas omnes calidas
ventriculi, hepatis, & partium aliarum potentissime
extinguit.

¶ Defensiuum Magistrale.

Recip. boli armeni }

Sanguinis draconis } ana ℥. i.

Terræ sigillatæ

Olei rosati ℥. vi.

Ceræ

Cerae ℥.i.s.

Aceti ℥.iiij.

Coquantur simul oleum, cera, & acetū, donec acetum consumptum fuerit: deinde sublatum ab igne ubi refrigerari cœperit, adde reliqua in tenuissimum puluerem trita.

¶ Mundificatiuum Magistrale.

Recip. mellis rosati colati ℥.i.s.

Terebinthinæ claræ ℥.iiij.

Succi { Apij } ana ℥.s.

{ Prasij }

Succi absinthij ℥.ij.

Simul coquantur, deinde addantur

Farinæ	{	Hordei	} ana ℥.vi.
		Fabarum	
		Lupinorum	
		Orobi	

Sarcocollæ } ana ℥.i.s.

Myrrhæ }

Reduc in puluerem, & fac vnguentum.

¶ Vnguentum viride Andromachi ex Galeno.

Recip. resinæ pini lib.ij.

Cerae lib.i.s.

Olei communis ℥.viiij.

Aeruginis æris ℥.iiij.

Resinam & cerā in oleo liquabis: deinde æruginem æris tenuissimè tritam addito.

* Recentia vulnera, & quæcunq; non magna sunt, sanat.

¶ Vnguentum Apostolorum Auicennæ.

Recip. ceræ albæ

Terebinthinæ } ana ℥.xiiij.

Resinæ }

Hammoniæ

Aristolochiæ longæ } ana ℥.vi.

Thuris }

Bdellij }

LIBER SECVNDVS

Myrrhæ } ana ꝑ. iij.
Galbani }

Lithargyri ꝑ. viij.

Opopanacis } ana ꝑ. ij.
Aeruginis }

Olei communis lib. ij.

Hyeme verò lib. ij.

Gummi in aceto albo soluta coque cum oleo, cera, resina, terebinthina & lithargyro ad aceti consumptionem: deinde reliqua adde tenuissimè trita.

* Efficax est contra vulnera, & vlcera difficilia & fistulas, consumit carnem mortuam, & consumptam restaurat, duram mollit, & plagas sanat.

¶ Vnguentum Aegyptiacum Mesuæ.

Recip. æruginis ꝑ. v.

Mellis ꝑ. xiiij.

Aceti albi ꝑ. viij.

Coque igni, & tantisper moue, donec fiat rubrum.

Alij sumunt eius medicamenti ꝑ. vi.

Calcanthi vsti ꝑ. ij.

Olei rosati ꝑ. iij.

Ceræ q. s.

fiat vnguentum.

* Confert ad vulnera antiqua, fistulasque terget: Carnis excrescētix medetur, vehementerq; exsiccat.

¶ Aliud Ioannis de Vico.

Recip. aquæ plantaginis }
Vini malorum granatorum } ana ꝑ. ij.
Mellis }

Aluminis rupis } ana ꝑ. x.
Aeruginis }

Coque & moue donec fiat rubrum.

¶ Aliud Guidonis.

Recip. mellis lib. i. Aeruginis ꝑ. i.

Aceti optimi ꝑ. vi. Aluminis rupis ꝑ. v.

Coque & moue, donec rubrum fiat.

¶ Em-

¶ Emplastrum de Meliloto Mesur.

- Recip. meliloti ℥.vi.
 Florum chamameli }
 Foenigræci } ana ℥.ij.
 Baccharum lauri }
 Radicum althææ }
 Comarum absinthij }
 Seminis absinthij }
 Cardamomi }
 Iridis }
 Cyperi } ana ℥.i.s.
 Spicæ nardi }
 Casiæ }
 Seminis ammi }
 Foliorum persici ℥.ij.
 Hammoniæ ℥.x.
 Styracis } ana ℥.v.
 Bdellij }
 Terebinthinæ ℥.i.s.
 Ficus pinguis num.xij.
 Sepi hircini } ana ℥.ij.s.
 Resinæ picis }
 Ceræ ℥.vi.
 Olei sampsucini } ana lib.i.
 Olei nardini }
 Confice, sic
 Fit decoctio
 Meliloli } ana q.s.
 Foenigræci }
 Chamameli }
 Coquantur ad medias, deinde in colaturam immif-
 sis triturandis subtilissimè puluerisatis, rursus co-
 quuntur additis oleis, terebinthina, & similibus, gum-
 misque in aceto dissolutis: postremò adduntur ra-
 dices & ficus simul cocti & bene contusi. Misce,
 fiat emplastrum.

* Mollie

LIBER SECVNDVS

* Mollit duritiem omnem ventriculi, hepatis, lienis, viscerum, & reliquorum. Dolorem item vehementer sedat, hypochondriaque tenfa sanat.

¶ Dia Melilotou Andromachi ex Galeno.

Recip. nardi gallicæ

Cyperi	}	ana ℥.viij.
Iridis		
Myrrhæ		
Croci ℥.iiij.		
Meliloti ℥.xxv.		
Hammoniæ	}	ana ℥.i.
Terebinthinæ		
Ceræ ℥.c.		
Olei cyprini ℥.vi.		
Aceti q.f.		
fiat emplastrum.		

* Eadem quæ præcedens pollet.

¶ Polyarchion Galeni.

Recip. ceræ	}	ana lib.i.
Terebinthinæ		
Bdellij		
Hammoniæ		
Cardamomi		
Cyperi	}	ana ℥.xxv.
Amomi		
Spicæ nardi		
Croci		
Myrrhæ		
Thuris		
Cinnamomi		
Olei cyprini ℥.xvi.		
Vini odoriferi q.f.		
fiat emplastrum.		

* Ad lienofos, & hepaticos.

¶ Philaggianum Pauli.

Recip. croci ℥.i.s

Aloës

Hammoniaci

Bdellij

Styracis

Pinguedinis anserinæ ℥.ij.

Oesyphi ℥.iiij.

Dactylorum ℥.ij.

Ceræ lib.i.

Spicæ nardi

Olei melini } ana ℥.vi.

Vini q.℥.

fiat emplastrum.

* Idem præstat cum præcedenti.

¶ Martiatum Pauli.

Recip. mastiches

Ceræ

Styracis

Oesyphi ℥.vi.

Terebinthinæ ℥.i.

fiat emplastrum.

* Ad articulorum morbos, & corporis languores
ac resolutiones.

¶ Martiatum Nicolai.

Recip. foliorum

Lauri lib.iiij.

Rutæ lib.ij.s.

Maioranæ lib.ij.

Rorismarini lib.i.s.

Myrti lib.i.

Balsamitæ } ana ℥.vi.

Semini ocymi

Butyri ℥.v.

Styracis

Medullæ ceruinæ

Adipis vrsini

Adipis gallinacei

Mastiches ℥.iiij.

} ana ℥.iiij.

Thuris

LIBER SECVNDVS

Thuris ℥.ij.s.   Olei communis lib.vi.
 Olei nardini ℥.i.   Ceræ lib.iiij.
 Confice vt artis est.

* Ad podagram frigidam siue calidam, paralyticos, arthriticos, nephriticos, ischidicos, & ad omnia vitia, & dolores neruorum valet.

¶ Emplastrum Diaphænicon calidum Mesuæ.

Recip. ceræ ℥.ij.

Olei rosati }
 Olei nardini } ana ℥.iiij.

Simul liquentur : deinde

Dactyli ficci num. xl.

Panis biscocti ℥.v.

Macerentur in vino odoro biduum: post

Carnis cydoniorum in vino coctorum ℥.i.

permultum teres cum dactylis & pane biscocto: deinde misce cum cerato superiori ex cera oleo rosato & nardino, & adde subsequencia in mortario bene contusa

Mastiches }
 Thuris } ana ℥.ij.s
 Absinthij }

Ligni aloës

Macis

Myrrhæ

Aloës lotæ

Spicæ nardi

Acaciæ

Galliæ moscatæ

Ramich

Calani aromatici

} ana ℥.i.

Ladani ℥.ij.

Misce, fiat emplastrum.

* Ventriculum & hepar firmat: ob id lienteriam, & dysenteriam hepaticam adiuuat.

¶ Emplastrum Diaphœnicum frigidum Mesuæ.

Recip.

Recip. dactylorum maturitati proximorum in vino austero coctorum ℥.v.

Panis biscocti ℥.i.

Carnis cydoniorū in vino austero coctorum ℥.j.s.

Styracis calamitæ

Mastiches

Ladani

Acaciæ

Omphacij

florum labruscæ

Rosarum rubrarum

Sandali citrini

Ramich

Myrrhæ

Ligni aloës

Ceræ ℥.iiij.

Olei rosati ℥.xv.

Vini austeri q.s.
fiat emplastrum.

* Ventre totū inferiore, ne aliarū partiū recremēta suscipiat, roborat, coctionē iuuat: ab hæc vomitum, cholera morbu, lienteria, dysenteria hepaticā iuuat.

¶ Emplastrum de baccis Lauri Mefuræ.

Recip. thuris

Mastiches

Myrrhæ

Baccarum lauri ℥.ij.

Cyperi

Costi } ana ℥.s.

Mellis despumati q.s.

fiat emplastrum.

* Ventriculi, intestinorum, hepatis, renum, vesicæ, vteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut intemperie frigida ortum placat.

¶ Emplastrum Galeni.

Recip. farina

Fabarum

Orobi

} ana ℥.i.

Iridis

LIBER SECVNDVS

Oxymellis ℥. ij.

Picis ℥. iij. fiat emplastrum.

¶ Emplastrum de tribus farinis Auicennæ:

Recip. farinæ } Fabarum }
 } Orobi } ana lib. ij.
 } Hordei }

Lixiuij q. f.

Coque lento igni & adde

Oxymellis simplicis q. f.

¶ Emplastrum de quinque farinis eiusdem.

Recip. farinæ } Fabarum }
 } Orobi } añ. partes equales
 } Ciceris }
 } Lupinorum }
 } Hordei }

Lixiuij, Oxymellis simpl. ana q. f.

¶ Emplastrum ex fermento Democriti ex Mesue.

Recip. mellis } ana lib. i.
 Fermenti }

Visci querni ℥. iij.

Hammoniæ in aqua foenigræci, aut lacte mori arboris ℥. ij.

Fæcis olei veteris q. f.

fiat emplastrum.

* Spinas & furculos extrahit, ac etiã ossa fracti cranij, meningibus infixæ etiam profundius.

¶ Aliud simile.

Recip. fermenti

Mellis

Olei communis

Lactis muliebris

Vitelli ouorum

fiat emplastrum.

* Coquit & maturat phlegmonas, abscessusq; rûpit. Si bdellium & hordei farina miscetur his, spinas extrahit: idq; valentius si his dissoluta aceto galbani pars

pars dimidia iungatur.

¶ Emplastrum de Cruſta panis Montagnanæ.

Recip. maſtiches

Menthæ

Spodij

Coralli rubri

Santali } rubri

          } albi

ana ꝑ. i.

Cruſtæ panis toſtę & maceratę per horã mediã ꝑ. ij.

Olei maſtichini } ana ꝑ. i.

Olei cydoniorum }

Farinæ hordei q. ſ.

fiat emplaſtrum.

* Valet in vomitu puerorum, & his qui cibum retinere non poſſunt.

¶ Emplaſtrum è Calamintha.

Recip. calaminthę montanæ

Farinæ } hordei

          } tritici

ana ꝑ. ij.

Oeſypi

Croci gr. vi.

Aquę } ana q. ſ.

Vini }

fiat emplaſtrum.

¶ Emplaſtrum ex allijs Aëtij.

Recip. ceræ lib. ij.

Picis græcæ

Medullæ ceruinæ } ana ꝑ. vi.

Nitri albi ꝑ. viij

Olei lib. iij.

Allia num. xx.

Allia mundata coque oleo, & his colatis adde cerã, poſtremò nitru bene pulueratum: fiat emplaſtrum.

* Vim attractoriã habet: Facit ad omnẽ durtiam, abſceſſus, furunculos, ſtrumas, inguinum tumores, fiſtulas, impetigines humidas, ac mãmãas induratas.

¶ Hydrelæon Galeni.

Recip. lithargyri argenti lib. i.

Aquæ limpida }
Olei puri } añ. lib. ij.

Lithargyros lauissimè terendus est, & reliqua diligenter mouenda in mortario lapideo, deinde coquenda lento igni, ex lignis acapnis, aut carbonibus bene accensis: Ad Solem conficiendum est medicamentũ die ferena, vt albescat: pereunte igne alij carbones imponendi sunt, sed bene accensi: Coquatur autem semper agitãdo donec cerati crassitiem adipiscatur: Potest autem in vnguenti formam redigi si minus coquatur.

Fit etiam ex libris tribus olei & aquæ: etiam ex lithargyri lib. iij. olei tantundem, & aquæ lib. ij. tunc enim candidius fit citiusque coquitur.

* Refrigeratoriã habet vim mediocrem, cuius auxilio exulceratis partibus ne quid infuat impedit, & quod iam influxit, ad partes circũiacentes retrudit: hinc pruritº desquamata, & parua hulcera perfanat.

¶ Oxelæum Galeni.

Recip. lithargyri argenti lib. i.

Olei veteris }
Aceti optimi } ana lib. ij.

Confice vt supra.

Componitur etiam ex olei & aceti lib. ij. s. Vel ex singulorũ lib. iij. tunc enim nigrius est & valentius.

* Exficcat, fistulas quæ nondũ callum durũ habent, curat: vulnera cruenta glutinat.

¶ Oenelæum Galeni.

Recip. lithargyri argenti lib. i.

Olei clari }
Vini albi optimi } ana lib. ij.

Coque & confice vt superiora.

* Exficcat, proinde in rheumaticis dispositionibus vtile est, & cruenta vulnera fanat.

¶ Dia pipereos Galeni.

Recip. lithargyri argenti	} ana lib. i.
Cerula	
Olei communis lib. ij.	Thuris ℥. i. s.
Cera ℥. vi.	Aluminis ℥. vi.
Terebinthinae ℥. iij.	Piperis ℥. iij.

Fit in hunc modum.

Lithargyros laeuissimè tritus coquendus est ad Solem in oleo, & tatisper mouendus, donec emplastri crassitiam habeat, nec manus inquinet: deinde additur cera & terebinthina: his liquatis iniice puluerem tenuissimum thuris aluminis, & piperis: postremò cerusam tenuissimè pulueratam, semper mouendo. Confice ceratum ad iustam crassitiam.

* Inuat senum vlcera, & eorū qui mollem habent cuticulam: denique omne vlcus curat quod non facile cicatricem admittit, & abrafa.

¶ Dia Chalciteos Galeni, Palmeū vnguentū dictum.

Recip. axungie porci veteris à membranis per li-
quationem & colationem purgatæ lib. ij.

Olei veteris	} ana lib. iij.
Lithargyri triti & creti	

Chalcitidis vsta ℥. iij.

Coque igni, & moue rudicula ex ramo palmæ recentissimo confecta: cum ferè excoctum erit, adde tenerorum palmæ ramorum minutim incisorum & nodulo ligatorum M. iij.

Coque ad cerati crassitiam.
Vfus eius est liquati cum varijs rebus pro Medici instituto.

* Ad vulnera crueta, tumores pestilentes, & exituras, vsta, rupta, contusa & inde nata ecchymomata.

¶ Dia chylon Meiuæ primæ descriptionis.

Recip. muccaginis	} ana ℥. i.
sem. foenigraci	
sem. lini	
radicū altheæ	

LIBER SECVNDVS

Lithargyri ℥.i.s.

Olei antiqui clari ℥.iiij.

Lithargyrum tenuissimè teratur, & cum oleo subigatur & misceatur: post igni léto coque, spatha semper agitando donec probè mista sint. Exime igni, paulatim frigescat: postea muccagines affunde, permisce & recoque igni ad iustam crassitiem.

* Scirrhus hepatis, lienis, ventriculi, & aliarum partium, ipsas chæradas & durities reliquas emollit & iuuat.

Alij addunt pulueris iridis } ana ℥.i.
Muccaginis meliloti

valentius tunc resoluit & maturat, magis item est anodynum.

Alij olei veteris loco, accipiunt

Olei chamæmelini } ℥.i.s.
Olei irini

Præstantius quoque fit Adde etiam si voles

Galbani }
Hammoniacy } ana partes æquas.
Sagapeni }

Diachylon gummatum vulgus appellat.

¶ Emplastrum Dia Chylon magnum Mesuræ.

Recip. lithargyri lib. i.

Olei { Chamæmelini } ana ℥. viij.
Trini }
Anethini }

Muccaginis { seminis lini }
foenigræci }
althææ } ana ℥. xij. s.
ficuum pinguium }
vuarum passarum }

Succi { Iridis }
Scillæ }

Oesyphi
Ichthyocolle

Tere-

Terebinthinæ ℥.iiij.

Resini pini

Ceræ flauæ } ana ℥.ij.

fiat ceratum vt prius.

* Scirrhus emollit & digerit & inflationes.

¶ Emplastrum Diachylon paruum Mesuæ.

Recip. lithargyri ℥.vi.

Olei veteris lib.i.

Muccaginis psyllij ℥.iiij.

Muccaginis seminis hyoscyami ℥.i.s.

Muccaginis } seminis lini
} radicum althææ } ana ℥.ij.

Fiat vt primum.

* Tumores calidos digerit & maturat.

¶ Diafundix Aëtij.

Recip. minij læuissimè triti lib.i.

Olei clari lib.ij.

Coque ad cerati crassitiem.

* Ulcera maligna ac diuturna, & in tibijs oborta, solum per se adhibitum ad cicatricem perducit.

¶ Ceratum è Cerusa.

Recip. cerusæ lib.i.s.

Olei rosati lib.ij.

Ceræ candidæ ℥.iiij.

Cera in oleo liquata, adde cerusam tenuissimè læuigatam, & semper agitando coquantur donec nigrescant.

* Sanat ambusta, crysipelata, scabiem siccam, & ulcera calida.

¶ Ceratum è Betonica, Carpenfis.

Recip. terebinthinæ

Resinæ pini

Ceræ flauæ

Betonicæ pulueratæ ℥.i.

Mastiches

Thuris

} ana ℥.iiij.

} ana ℥.s.

LIBER SECVNDVS

Mumiae ℥.iiij.   Misce, fiat malagma.

* Ad capitis vulnera vtile.

¶ Ceratum Capitale, Carpensis.

Recip. terebinthinae in vino malua-
tico saepius lota,
Resinae pini
Cerae albae

} ana ℥.iiij.

Mumiae ℥.i.s.

Terebinthina, resina, & cera liquatis, adde mumiam lauisimè tritam: coque igni, semper mouendo, deinde inijce in vas argenteum, aliudue tersum, in quo habeas aceti rosati è vino maluatico lib.iiij.

Macerentur horis 24. deinde manu exprime, donec acetum sit excolatum, repone vase vitreo.

¶ Ceratum è styrace Magistrale.

Recip. styracis liquidæ ℥.iiij,

Cerae flauæ ℥.ij.

Thuris }
Myrrhae } ana ℥.i.

fiat ceratum secundum artem.

* Nervorum iuncturarumq; tumores duros lenit.

¶ Ceratum Gratia Dei.

Recip. galbani

Opopanacis

Aeruginis

Thuris

Aristolochiae longae

Mastiches

Myrrhae

Hammoniacci ℥.i. ℥.ij.

Cerae ℥.viii.

Lithargyri

Olei communis } ana ℥.xviii.

Bdellij ℥.ij.

Lapidis calaminaris

Lapidis haematitis } añ. ℥.i.

Olei

Olei absinthij ℥.iiij.
Terebinthina ℥.vi.
fiat ceratum.

* Mollit, terget, glutinat.

¶ Diacadmia Galeni.

Recip. cadmiæ preparata } ana ℥.xvi.

Chalcitidis vstræ

Ceræ ℥.lxxx.

Colophonia ℥.lxiiij.

Olei myrtini lib.i.

Cadmia & chalcitis bene tritæ cum tâto vino subiguntur donec mellis crassitiem adeptæ sint : deinde cera & colophonia in oleo liquatis : Coque aliquantulum, exime igni, & vbi refrixerint adde reliqua.

* Efficax est ad cicatricem ducendam in vlceribus.

¶ Διάϊρίων. De Salice.

Recip. misy

Aluminis rotundi

Chalcitidis

Melantherij

Aeruginis

Aluminis scissilis

Gallarum acerbarum

Ceruse

Ceræ

Resinæ frictæ

Picis brutiæ

Bituminis

Olei omphacini

Foliorum salicis tenerorum

Coquantur folia in aceti fortis q. f. deinde siccata puluerabis tenuissimè : Alia liquabis, & coques ad sufficientiâ, deinde frigere fines, & addes pulueres.

* Facit ad vlcera curatu difficilia, item ad erysipelata, aliosque plurimos affectus sine vsturis, & fistulas, impositum.

LIBER SECVNDVS

¶ Barbarum paruum Galeni.

Recip. picis nigræ

Ceræ
Resinæ pini
Picis græcæ
Bituminis

} ana lib.i.

Lithargyri ℥. x.

Cerulæ
Aeruginis } ana ℥. v.

Opopanacis ℥. iij.

Olei ℥. ix.

Terenda contundantur in mortario cum aceto forti: reliqua liquentur misce, coque quousque manus non amplius manus inquinet.

Si voles sedando dolori aptius reddere, adde

Succi hyoscyami } ana ℥. s.
Opij

* Ad recentia vulnera, sinus, canum hominumque morfus, condylomata, inflammata ad articulorum vitia omnia in principio, & podagram valet.

¶ Barbarum magnum Galeni.

Recip. picis lib. viij.

Ceræ lib. vi. ℥. viij.

Resinæ pini lib. v. ℥. iij.

Bituminis lib. iij.

Olei lib. i. ℥. vi.

Lithargyri
Cerulæ
Aeruginis } ana ℥. iij.

Thuris ℥. vi.

Aluminis liquidi ℥. i. s.

Aluminis scissilis ℥. iij.

Opopanacis
Squammæ æris
Galbani } ana ℥. xij.

Aloës }
 Opij } ana ℥.iiij.
 Myrrhæ }
 Succı mandragoræ ℥.vi.
 Terebinthinæ lib.ij.
 Aceti lib.v. Confice vt in paruo dictum est.
 * Eiusdem cum superiori efficacıæ : Hoc autem ad
 maxima vulnera adhibetur, vt præcedens ad minora.
 ¶ Iſis ex Galeno.

Recip. ceræ ℥.c.
 Terebinthinæ ℥.cc.
 Squammæ aris }
 Aeruginis }
 Aristolochiæ }
 Thuris }
 Salis hammoniaci } ana ℥.viij.
 Hammoniaci }
 Aeris vſti }
 Aluminis vſti ℥.vi.
 Myrrhæ }
 Aloës } ana ℥.xij.
 Galbani }
 Olei veteris ℥.x.

Coque vt supra : deinde ſubige manibus aceto forti
 lotis, ſiant magdaliæ, quas in aceto repones diebus
 decem. Alij addunt radicis dracontij ℥.viij.

* Capiti accommodatum eſt, ad chironia vlcera &
 curatu difficilia: eſt item cruentis idoneum.
 ¶ Ceratum viride Machæronis ex Galeno.

Recip. olei roſati omphacini ℥.vi.

Aristolochiæ }
 Galbani }
 Opopanacis }
 Hammoniaci } ana ℥.i.
 Aeruginis }
 Myrrhæ }
 Iridis }

LIBER SECVNDVS

Terebinthinae ℥.vij.s.

Cerae tantundem, fiat ceratum.

* Ad omnia recentia vulnera, conglutinat, & plegmonem arcet, vbi contusio fuerit: rabiosi canis morsum curat: itē ad aurium, naturaliumque, & narium vlcera facit: in ossibus denudatis carnem producit.

¶ Dia dictamni Galeni.

Recip. olei veteris lib.ij.s.

Lithargyri lib.i.℥.s.

Aeruginis ℥.i.

Squamæ æris ℥.vi.

Colophonix ℥.vi. ℥.ij.

Pollinis thuris ℥.i.s.

Hammoniæ ℥.ij.

Aeris vsti ℥.i.

Diphrygis } ana ℥.vi.

Gentianæ }

Propoleos } ana ℥.i.

Aloës }

Galbani ℥.i.s.

Aristolochiæ rot. } ana ℥.i.℥.ij.

Dictamni cretenf. }

Cerae ℥.xxv. Confice in hunc modum:

Lithargyrum cum oleo mixtū coques tantisper dum probè coierint, cōtinenter agitando, & additis æruginæ & squama æris, ferueat aliquantulū: exime igni, & dum adhuc bullit immitte resinā & hammoniacum in aceto dissoluta, & eousque mouebis donec deferbuerit, tum ceram & æs vitum immitte: Rursus coquatur igni, & cum non inficiet manus exime igni, & adde reliqua tenuissimè trita: probè moueto, & confice magdalias.

* Facit ad recentia vulnera, neruorum præcisiones, vetera vlcera, & cicatricem ægrè ducētia, abscessus, strumas, furūculos, duritias: tela educit, aculeos: ossa ex capite: & ad cuiuslibet virulenti ictus efficax est.

¶ Cera-

¶ Ceratum Oxycroceum Nicolai.

Recip. croci

Picis nigrae

Picis graecae

Cerae

Terebinthinae

Galbani

Hammoniacy

Myrrhae

Thuris

Mastiches

} ana ℥.iiij.

} ana ℥.i.℥.iiij.

Galbanum & hammoniacy in aceti sufficienti quantitate dissoluantur, coque dum dissoluta sint, cola, & rursum coque donec acetum in vaporem euanuerit: tunc adde picem, ceram, terebinthinam liquata, deinde mastiches, thuris, myrrhae puluerem tenuissimum, continenter miscendo donec percocta sint ad cerati crassitiem. Infunde in aqua frigidam, exime, preme, & in tabula marmorea oleo laurino inuncta extende: postremo crocum in tenuissimum puluerem redactum admisce, fiat ceratum.

* Prodest ossibus fractis, ite partibus que dolore aliquo affliguntur, duritie denique omnem emollit & discutit.

¶ Ceratum ex pelle arietina Arnoldi de villa noua.

Recip. lithargyri

Lapidis hamatidis

Sanguinis draconis

Boli armeni

Opij

Mastiches

Hammoniacy

Mumiae

Galbani

Thuris

Costi

Lumbricorum

} ana ℥.s.

LIBER SECVNDVS

Picis nigrae }
 Picis graecae } ana ℥.i.
 Cerae albae }
 Cerae rubrae }

Radicum consolidae } maioris }
 minoris } ana ℥.iij.

Rosarum rubrarum }
 Myrrhae } ana Gr.xviiij.
 Aloës }

Succi hypocistidis }
 Gallarum immaturarum } ana ℥.vi.
 Balaustiorum }
 Aristolochiae rotundae }

Visci quercini } ana ℥.ij.
 Terebinthinae }

Sanguinis hominis rufi ℥.ix.
 fit autem in hunc modum.

Pellem arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua donec ferè omnino dissoluta sit in lentorem quendam quem colabis.

Huius colaturae sume lib.i. immitte in vas nouum in quo viscus liquabis igni lento, rudicula semper agitando, inijce deinde lumbricos, postea ceram, terebinthinam, & mastichen: his liquatis adde gummi aceto dissoluta & coque ad cerati crassitiem: postremo inijce quae terenda sunt probè trita, probè misceto, & confice magdalias.

* Magna est efficaciam in rupturis.

ANTIDOTARII,
SIVE
DE COMPONENTORVM, MISCE-
DORVM QVE MEDICAMENTO-
RVM EXACTA RATIONE

Liber Tertius.

DE PONDERIBVS ET MENSVRIS,

Sectio prima.

¶ Ponderum & Mensurarum explicatio & notæ.

Libra duodecim vncias pendet : & eius hæc est
nota lib.

Vncia drachmas octo pendet, apud Venetos verò 3.
drachmas nouem, sic autem scribitur

Drachma scrupulos tres constituit: huius hæc est no-
ta 3.

Scrupulus habet grana viginti quatuor : vulgò verò 2.
inter Mercatores viginti duntaxat: sic notatur G.

Grani talis est nota

Manipulus dicitur fasciculus herbarum aut similium
qui manu comprehendi potest: sic scribitur M.

¶ De Succedaneis.

Αντιβαρρόμενα siue succedanea, simplicia sunt quæ
aliorum facultate similiū penuria supponi possunt
Medici consilio. Eorum autē quæ subiungemus suc-
cedaneorum vsus esse poterit, donec tempus melio-
rem aliquem ordinem proferat, aut Illustrissimi no-
stri Ducis diligentia factum sit, vt vera ipsa simplicia
aduehantur : quemadmodum pleraque alia nobis
pro-

LIBER TERTIVS

protulit ad bene viuendum plane necessaria. Eorum autē talis erit ordo, vt succedanea, illis (in quorum locum supponuntur) ex aduerso scribantur: quemadmodum pro

Acacia	Succus hypocistidis, aut pulpa rhois supponi potest.
Acoro	Radix asari, aut calamus aromaticus officinarum.
Aqua marina	Aquæ lib. i. in qua salis ℥. iij. bullierint, aut muria piscis.
Ammi	Anisum, Cuminum.
Amomo	Asarum, aut calamus aromaticus officinarum.
Afa	Afa foetida officin. vel sagapenum.
Aspalato	Lignum aloës officinarum.
Balsami liquore	Terebinthina stillatitia, aut oleum caryophyllorum, aut nucis moschatae, aut balsamum quod ex India aduehitur.
Balsami ligno	Macis, aut cyperus.
Balsami semine	Nux moschata, vel caryophylli.
Been albo & Been rubro	Radices pastinacæ syluestris, aut satyrii, aut terebinthi summitates.
Bitumine	Asphalthū officinarū, quod verum bitumen est, vel pi-asphaltum.
Calamo aromatico	Schœnanthos.
Chalcitide	Vulgaris coppa rosa, aut vitreolum vetustate candidū factum.
Cardamomo	Cardamomū maius officin. vel nasturtium.

Charta

Charta vsta	Papyrus vulgaris vsta.
Carui	Anisum, vel daucus.
Carpesio & } Cafia }	Cinnamomum vulgare electum.
Cinnabari Græcorum	Lapis lazuli.
Cinnamomo	Cinnamomi vulgaris, canelam vocant, duplum.
Costo	Radix angelicę, aut gętiane.
Chryfocolla minerali	Lapis armenius, & in medicaminibus chirurgicis adulterata ex Dioscoride.
Cubebe	Cinnamomū vulgare selectū
Dictamno cretensī	Pulegium.
Diphryge	Marchesita vstus, aut æs vstū.
Doronico	Caryophylli.
Epithymo	Epithymbra cretica sub nomine Epithymi.
Folio	Nardus indica.
Glauccio	Cityfus, aut memita vulgaris.
Harmel	Dictamnnum album vulgare, aut semen ruta syluestris.
Hyslopo	Hyslopus vulgaris, aut sacureia.
Lacca	Styrax.
Lapide phrygio	Marchesita.
Lapide armeno	Lapis lazuli.
Lapide smiri	Pumex.
Lapide scissili & } Lapide stellari }	Lapis hæmatites.
Ligustico Diosc.	Leuisticus vulgaris, aut Cuminum.
Lycio	Rhamnus syluestris, aut polygohi succus.
Loto amara	Anagallis.
Macere Diosc.	Cupressus.
Melantheria	Vitreolū, aut coppa rosa di-

(Cta.
Minio

LIBER TERTIVS

Minio veterum	Cinabriū vulgare factitium.
Molybdena	Lithargyros.
Myfi	Vitreolum vetustum vstum.
Nitro	Borax non adulterata, vel sal fofsile.
Oleo ricinino	Oleum vetus.
Petrofelino	Smyrniū, vel cuminum.
Plumbagine	Lithargyros.
Pifasphalto	Asphaltum officinarum, aut pix cum bitumine mixta.
Piffaleo	Pix oleo mifta.
Phu	Nardus celtica, aut valeriana
Phyco	Sandix, hoc est Minium vul- gare, quæ est cerufa vfta.
Radice idea	Sumach.
Rheo pontico	Centaurium maius, aut rha- barbarum.
Sale indo	Sal gemmæ.
Sale hammoniaco	Sal gemma, aut factitium.
Scariola	Endiuiā fylueftris.
Secacul	Radix pafinacæ fylueftris.
Sefeli	Maſſilienſe Dioſc. aut Siler montanū vulgare, aut peu- cedani ſemen.
Sifone	Daucus.
Stratiote aquatica	Lens paluftris.
Styrace rubra	Styrax.
Taraxaco	Cichorium fylueftrē.
Terra ſamia	Lapis hæmatites.
Terebinthina	Refina laricea, quæ eſt vulga- ris terebinthina.
Thymo	Thymbra, aut thymū vulgare
Venerea concha	Oſtreorum conchæ.

FINIS.

32 INDEX MEDICAMENTORVM
 COMPOS. QVAE HOC LIBRO
 CONTINENTVR.

Medicamenta autem simplicia non erunt hic quaerenda, quandoquidem ea ordine Alphabetico descripta sunt.

A

Cetum scylliticū.	53.a	Cerat. de pelle arietina.	126.b
Agaricū trochiscatum.	96.a	Cerat. de styrace.	123.b
Alipta moseha.	97.a	Cerat. diacadmia.	124.a
Ambrosia Archilij.	82.a	Cerat. diachalcitis.	122.a
Apomeli Philagrii.	52.a	Cerat. diachyleon maius.	122.b
Aquis innascentia.	33.a	Cerat. diachyleon minus.	123.a
Affario.	49.a	Cerat. diachyleon primæ desfr.	122.a
Aqua fructuum.	52.b	Cerat. diadistamnum.	125.b
Aqua mullsa.	52.b	Cerat. dia-iteon.	124.a
Aromaticum caryophyllatum.	82.b	Cerat. dia-pipereos.	122.a
Aromaticum rosatum.	ibid.	Cerat. Gratia Dei.	123.b
Athanasia Mithridatis.	ibid.	Cerat. Hydruleon.	121.b
Athanasia Nicolai.	31.b	Cerat. Isis.	125.a
Benedicta simplex.	31.b	Cerat. Oxeleon.	121.b
Calesactio.	31.b	Cerat. Oeneleon.	121.b
Cassia communis.	31.b	Cerat. oxycroceum.	126.a
Cassia condita.	31.b	Cerat. Palmeum.	
Catapotia. vide Pilulas.	44.b	Cerat. viride Macharion.	125.a
Catarticum imperiale.	79.	Clarificatio.	40.
Cerat. 46.a. & 111.a. & 121.b		Collyria. vide sies.	
Ceratum barbarum magnū G.	124.b	Coctio.	32.a
Ceratū barb. paruum G.	124.b	Cocta.	48.a
Cerat. capitale Carpensis.	123.b	Coctio sub fino, vinaceis, &c.	32.a
Cerat. de Betonica.	123.a	Colatio.	39.b
Cerat. de Cerussa.	123.a	Coloratio.	40.b
Ceratum de minio		Condita.	41.a. & 47.a
		Conferu.e.	41.a. & 47.a
		Confectio anacardina	
		Confectio Asse fetide	
		Confectio hamec.	
		Confricatio.	35.a
		Cortices.	7.b

R Cibra-

I N D E X.

Cribratio.	35.b	Diacydonites purgans.	
Crocomagma.	95.b	Diacyminum Mesu.	47.b
Cygnus Galeni.		Diacymin. Nicolai.	
Cyphi Damocratis.	95.b.	Diaelectrum Galeni.	
Cyphoides Andromachi.		Diagalanga.	
D.		Diahyssopum.	
Decoctiones.	42.b	Diarris compos.	
Decoctio Adianthi.	49.a	Diarris simplex.	
Decoctio capitalis.	50.b	Dialacca.	
Decoctio carminatiua seu fla-		Diamanna.	79.a
tus dissipans.	51.a	Diamargariton calidum.	
Decoctio communis.		Diamargariton frigidum.	
Decoctio cordialis.		Diambra.	
Decoctio epithami.	49.b.	Diamoron Galeni.	51.a
Decoct. eupatorii.	50.a	Diamoron Nicolai.	51.b
Decoct. fructuum.		Diamoschum dulce.	
Decoct. fumi terre.	49.a	Diansum.	
Decoct. myrobalanor.	50.a	Dianthos.	
Decoct. magisirale refriger.	50.b	Diaenu.	
Decoct. pectoralis.	51.a	Diapenidion.	
Decoct. refrigerans.		Diaphanicum.	
Decoct. stechadis.	50.a	Diapolypodium.	
Decoct. Thymi.	49.b	Diaprunis non solutiuis.	
Despumatio.	40.a	Diaprunis solutiuis.	82.a
Destillatio.	37.b	Diarcenthidon Gal.	51.b
Diacalamantha Gal.		Diarheon.	
Diacalamantha Mesu.		Diarhodon abbatis.	
Diacarion.	51.b	Diarhodon Mesua.	
Diacanthamum		Diarhodon Nilei.	
Diacassia magistralis.		Diasandix.	
Diacassia Nicolai.		Diasena Gentilis.	
Diacatholicon.		Diasena Nicolai.	
Diacinnamonum.		Diasena recens Rasis.	
Diaconion compos.		Diaspermaton Galeni.	
Diacodion cum sapa.		Diatragacantha cal.	
Diacodion simplex.		Diatragacantha frig.	
Diacorallium.		Diatrion pipereon Galeni.	
Diacurcuma.		Diatrion pipereon Mesua.	
Diacurcuma minus.		Diatrion sanda'on.	
Diacydonites Galeni.	47.a	Diaturbith Mesua.	78.b
			Diatur-

INDEX

Diaturbit Montagnane.	79.a	119.b	
Diospoliiticon Galeni.			Emplastr. Galeni. 120.a
Dissoluiio.	31.a		Emplastr. Mariatum Nicolai.
Duratio.	31.b	119.a	
E			
Electma yide Loch.	43.b. & 61		Emplastr. martiatu Pauli. 119.a
a.			Emplastr. Philiagrianum. 118.b
Electaria.	43.b		Emplastr. Poliarchium. 118.b
Electariu de baccis Lauri.	43.b		Enneapharmacum Galeni.
Electar. de cineribus.			Epithema cordiale calidum.
Electariu hamech mesue.	76.b		Epithema cord. frigidum.
Electar. de Psyllio.	78.a		Epithema cord. temperatum.
Elect. de Sebesten.			Epithema hepaticum calidum.
Elect. de succo rosar. Nicolai.	77		Epithema hepaticum frigidum.
a.			Expressio. 39.b
Elect. episcopi.			Extinctio. 34.a
Elect. indum maius.			F
Elect. indum minus.	77.b	Flores	6.b. 28.b
Elect. rosatum Mesue.	77.a	Fruxio	33.a
Elect. soluiuium.		Fructus.	7.a. 29.a
Elect. lenitiuū magistrale.	79.b		G
Emplastra. 46.a. & 111.a. &		Gummi.	7.b
118.a			H
Emplastrum de Allijs.	121.a	Hedycroon Galeni.	95.a
Emplastr. de baccis lauri.	120.a	Herbe domestica	
Emplastr. de calamintha.	121.a	Herbe nostrates	5.b
Emplastr. de crusta pannis.	121.a	Herbe peregrine.	6.a
Emplastr. de frumento.		Hiera Archigenis	
Emplastru de frumento Demo=		Hiera composita	
cru.		Hiera Logadij ex Aëtio	
Emplastr. de meliloto.	118.a	Hiera Logadij ex Nicolao	
Emplastr. de meliloto Andro-		Hiera simplex de octo rebus	
machi	118.b	Hydrelcon Galeni	
Emplastr. de quinque farinis.		Humectatio	3.a
120.b		Hydromel Pauli.	52.a
Emplastr. de tribus farinis.	120	Hydrososatum eiusdem.	52.a
b.		Induratio	
Emplastr. diaphanicō calidum.		Infusiones	30.b. & 41.b
119.b		Infusio Hieræ	48.b
Emplastr. diaphanicō frigidum		Infusio rosarum.	30.b
		Infusio seri.	48.a

INDEX.

Infusio succorū. 48.a. & 48.b	Mollificatio	31.a
Infusio violarū. 30.b. & 48.b	Muccaginum extractio.	37.a
Insolatio	32.a	Mulsa
Iulebi	42.b	
Iuleb rosatum. 48.b. & 51.b	Nutritio	30
Iuleb violatum	48.b	
L		
Lachrimæ	7.b	Olea
Latificans Galeni		45.a. & 104.b.
Latificans Rhafes		Oleorum extractio
Lauatio	35.b	38.a.
Ligna	8.a	Oleum absinthij
Liquatio	31.b	105.b
Liquor ad vulnera.	110.b	Oleum amygdalarum
Liquores.	6.b.	Oleum balsami
Loch &		110
Loch ad asthma de scilla		Oleum camomille
Loch Antipatri		Oleum capparinum
Loch de Carthamo		118.a.
Loch de orobo		Oleum Castorium
Loch de papauere		109
Loch de pino		Oleum costinum
Loch de prassio		109.a
Loch de psyllio		Oleum cydoniorum
Loch de pulmone vulpis		105.a
Loch sanum & expertum		Oleum cyprinū seu de Alca-
Loch de succo scyllæ		na
Loch de tusilagine compos.		106.b
Loch de tusilagine simplex		Oleum euphorhij
M		
Medicamenta ex animalibus		109.a
sumpta	8.a	Oleum hyperici
Medicamentorū cōpositorū gūa.		107.b
Medicamentorum simplicium		Oleū hyperici magistrale
genera	8.a	108.a
Mensuræ		Oleum Irinum Mesue
Metalla	8.a	106.a
Mithridatium Andromachi &		Oleum Irinum Nicolai
Mithridatium Damocratis. &		Oleum Liliorum compositum
Miua aromatica	47.b.	Oleum liliorū simplex
Miua simplex	47.a.	106.a
		Oleum ligustrinū siue de Al-
		canna
		106.b
		Oleum lumbricorum
		110.b
		Oleum mandragoræ
		109.b
		Oleum mastichinum
		105.b
		Oleum menthæ
		105.b
		Oleum moschellinum
		107.b
		Oleum myrtinum
		110.a
		Oleum nardinum compos.
		107
		Oleum nardinū simplex.
		106.b
		Oleum Nymphæe
		110.a
		Oleum papauerinum
		109.b
		Oleum populneum
		105.b
		Oleum rosatum cōmune.
		104.b
		Oleum ros.completum
		104.b
		Oleum

I N D E X.

Oleum ros. omphacinum	105	Pilulae de Arnoglossa	94.a
Oleum ros. Pauli	105	Pilulae de bdellio	92.b
Oleum Sambuccinum	105.b	Pilulae de colocynthide	91.a
Oleum sampfucinum	107.a	Pilulae de cynoglossa	93.b
Oleum scorpionū compos.	108.b	Pilulae de euphorbio	93.a
Oleum scorpionū simplex.	108.b	Pilulae de fumo terrae	89.b
Oleum styracinum	109.b	Pilulae de hermodactylis	91.b
Oleum vulpinum	108.b	Pilulae de hiera cum agarico.	
Oxymel compos.	53.a	88.b	
Oxymel scilliticum	53.a	Pilulae de hiera simplices.	88.a
Oxymel simplex	52.b	Pilulae de lapide armeno.	93.a
Oxyfacchara compos.	54.a	Pilulae de lapide lazuli	93.a
Oxyfacchara simplex	54.a	Pilulae de octo rebus	93.b
P		Pilulae de opio	93.b
Paulinum Galeni	83.a	Pilulae de opopanace	93.a
Pharmacopœi officina	qualis	Pilulae de rhabarbaro	89.b
esse debeat	5.a	Pilulae de sagapeno	92.b
Pharmacopœi officium	5.a	Pilulae de sarcocolla	92.b
Philonium Persicum	83.b	Pilulae de sex rebus	93.b
Philonium romanum	83.b	Pilulae de styrace Galeni.	94.a
Philon. tarsense	83.a	Pilulae de styrace Mesuæ	94.a
Pilulae	44.b. & 90	Pilulae de tribus	89.a.b
Pilulae aggregatiuae	90.a	Pilulae de turbitib	91.b
Pilulae alandahal Mesuæ	91.b	Pilulae fetidae maiores	92.a
Pilulae alephangine		Pilulae fetidae minores	92.a
Pilulae Antoni de scarperia		Pilulae Galeni Alephanginis si-	
Pilulae arabice	92.a	miles	8.
Pilulae asaieret	89.b	pilulae harmonie	94.a
Pilulae auree	90.b	pilulae Inde	91.b
Pilulae auree turbitatae	91.a	pilulae Lucis	90.b
Pilulae bechicæ albæ.		pilulae mastichinae Conciliato-	
Pilulae bechicæ emplasticæ		ris.	89.b
Pilulae bechicæ Mesuæ	87.b	pilulae pro matrice	88.b
Pilulae bechicæ Rasis	87.b	pilulae Scribonij	94.a
Pilulae bechicæ cum terebinthi-		pilulae Sine quibus	90.b
na	88.a	pilulae Stomachicæ	
Pilulae cochicæ	91.a	pliris arcoticon	
Pilulae communes		pondera	127.a
Pilulae contra pestem	88.a	præparatio medic. simpl.	
Pilulae de Agarico	90.a	præcipitatum Ioannis de vico	87.a

I N D E X.

87. a	Sief album Mesuae	101. b
pulucres 44. a & 85. & 8	Sief de cornu cerui	103
pulus capitalis calidus 85. b	Sief Cygnus Galeni	102. a
pul. capitalis temperatus. 85. b	Sief de hematite myrrha.	103. a
pulus cephalicus Galeni. 86. b	102. b	
pul. cephal. Lucij 86. b	Sief de plumbo	103. a
pul. cephal. Tripbonis 86. b	Sief de thure	102. b
pul. cephal. Xenocratis 86. b	Sief dia œnu Mesuae	102. a
pul. constringens 87. a	Sief dia rhodon Nilci.	102. a
pul. dentes repurgans 85. b	Sief Libianum	104. a
pul. emplasticus	Sief luteum	101. b
pul. flatus dissipans 84. b	Sief Nardinum	102. b
pul. laxatiuus 85. a	Sief rubrum Gal.	
pul. contra pestem	Sief rubrum Mes.	103. b
pul. præcipitatus de vigo	Sief viride	103. a
Pu sanguinem reprimens. 87. a	Sief viride Anthei	
pul. sarcoticus	Sirupi	43. a. &
pul. contra Scabiem communis 86. b	Sirupus de Absinthio	58. b
pul. contra Scabiem Nicolai	Sir. acetosus diarrhodon	54. a
pulus senæ preparate	Sir. acetosus simplex	53. b
pul. Suppositorius acris	Sir. de acetositate citri	54. b
pul. Suppositorius communis. 85. a	Sir. de acetositate limonum.	54
pul. Suppositorius dolorē sedans	b.	
pul. Turbith 85. a	Sir. de agresta	54. b
pul. Turbith Auicennæ	Sir. de bisantijs	58. a
purgatio medicamentorū. 28. b	Sir. de calamintha	
R	Sir. capillorum veneris compos.	
Radices 7. a	57. b	
Requies Nicolai 84. a	Sir. capill. ven. simplex	6. 57
Rob.	Sir. de cichorio compos.	56. a
S	Sir. de cichorio simplex	55. b
Sales	Sir. de corticib. citri	57. b
Salitura 29. b	Sir. de endiuia compos.	55. b
Semina 6. b. 29. a	Sir. de endiuia simplex	55. b
Siccario 29. a.	Sir. de Epithymo	58. b
Sief 44. b. & 94. b	Sir. de Eupatorio	60. a
Sief album Galeni Tripherum	Sir. de fumaria comp.	56. b
diclum 10.	Sir. de fumaria simpl.	
	Sir. de glycyrrhiza	4. 57
		dir.

I N D E X.

Sir. de hermodactylis	61. a	Trochisci de absinthio	98. a
Sir. de Hysopo	59. a	Troch. de agarico	96. a
Sir. de iuiubis	4. 57	Troch. alandahal	95. b
Sir. de Lupulis	56. b	Troch. amygdalis amaris alba	
Sir. de mentha maior	57. b	kengi	
Sir. de mentha minor	58. a	Troch. Andronij	101. a
Sir. Myrtinus comp.		Troch. anisi	
Sir. Myrtinus simpl.	57. a	Troch. aster Gal.	99. b
Sir. de nymphæa Francisci pede-		Troch. de berberis	99. a
montani	59. b	Troch. de camphora	96. b
Sir. de nymphaea Nicolai.	59. b	Troch. de capparib.	98. b
Sir. de papauere comp.	60. a	Troch. de charabe	100. a
Sir. de papauere simpl.	60. a	Troch. de corallio	99. a
Sir. de polypodio	60. b	Troch. de } Corallio Gal.	99. b
Sir. de pomis saporis	60. b	} croco	98. a
Sir. de pomis simplex	60. b	Troch. dia. electru	99. a
Sir. de prasito	58. b	Troch. dia. rhodon Mesue	
Sir. de duabus radicibus		Troch. dia. rhodon Nicolai.	96. a
Sir. de quinque radicibus.	54. a	Troch. diaspermator	99. b
Sir. rosatus laxatiuus	55. a	Troch. de Eupatorio	98. a
Sir. ros. è rosis recentibus		Troch. de gallia moschata.	97. a
Sir. ros. è rosis siccis	55. a	Troch. hepatici	
Sir. de Storchade comp.	59. b	Troch. de lacca	99. a
Sir. de storchade simpl.	59. b	Troch. de ligno aloës	97. b
Sir. è violarum succo	55. a	Troch. de minto	101. b
Sir. violatus Mesue	55. b.	Troch. Muse	101. b
Sir. violatus solutiuus	55. a.	Troch. de Myrrha	99. a
Sotera Pauli	84. b.	Troch. Polijde	10. a
Succedanea	127. a.	Troch. de rhabarbaro	97. b
Succi	7. b.	Troch. ramich Mesue	97. a
Succorum extrahendorum ra-		Troch. de rosis	96. b
tio	36. b.	Troch. de scilla	95. a
		Troch. de Spodio	99. a
		Troch. stella Auicenne	100. b
Terra		Troch. de terra sigillata	99. b
Tberiaca andromachi	79. b.	Troch. de vipera	94. b
Tberiaca diatefferon.	81. a.		
Triphera magna	84. a		
Triphera perijca	78. a	Vnguenta	46. a. & 117. a
Tritura	34. a. 35. a	Vnguentum egyptiacum Gai-	
Trochisci	44. b. & 94. b	doni	117. b
			Vng.

INDEX.

<i>Vng. egyptiac. Ioannis de vigo</i>	117. b	<i>Vng. de minio camphoratum</i>	
		<i>Vng. mondificatiuū magistrale</i>	
<i>Vng. egyptiac. Mesue</i>	117. b		117. a
<i>Vng. album</i>	112. b	<i>Vng. ad oculos</i>	111. b.
<i>Vng. de alibea</i>	116. a	<i>Vng. populeum</i>	115. b.
<i>Vng. ad ambusta de alibea cum</i>		<i>Vng. pectorale</i>	111. a.
<i>gummis</i>	111. b	<i>Vng. rosatum</i>	112. b.
<i>Vng. apostolorum</i>	117. a	<i>Vng. sandalinum</i>	116. b.
<i>Vng. arthanita</i>	112. a	<i>Vng. ad scabiem</i>	113. b.
<i>Vng. basilicon maius</i>	114. a.	<i>Vng. somniferum</i>	112. b.
<i>Vng. basilicon minus</i>	114. a	<i>Vng. stomachicum</i>	111. a.
<i>Vng. de calce</i>	115. a.	<i>Vng. tetrapharmacum</i>	114. a.
<i>Vng. capitale cōciliatoris</i>	114. b.	<i>Vng. triapharmacum crudum</i>	
<i>Vng. de caprifolio</i>	114. b.		113. b
<i>Vng. de caprifolio Carpēsis</i>	115. a	<i>Vng. de tuthia</i>	113. a.
<i>Vng. Comitise</i>	116. a	<i>Vng. de tuthia Nicolai</i>	
<i>Vng. defensiuum</i>	116. b.	<i>Vng. ad vermes</i>	111. b.
<i>Vng. fuscum</i>	114. a.	<i>Vng. violatum</i>	112. b.
<i>Vng. fuscum Nicolai</i>	114. a.	<i>Vng. viride</i>	117. a.
<i>Vng. infrigidans</i>	111. a.	<i>Vllio.</i>	33. b.
<i>Vng. de lythargiro</i>	113. b.	<i>Vstulatio.</i>	33. a.
<i>Vng. de minio</i>	113. a.		

FINIS.

EX OFFICINA CHRISTOPHO-
RI PLANTINI.